

รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย :
ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการของคณะกรรมการ,
ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร,
การให้บริการข้อมูลทางวิชาการและสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

โดย

มนตรี รุฬสุวรรณ

ด้วยเงินทุนสนับสนุนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2540

ISBN 974-8055-24-8

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย :
ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการ,
ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร,
การให้บริการข้อมูลทางวิชาการและสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รุปลสุวรรณ

ISBN 974-8055-24-8

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2540

จำนวน 500 ฉบับ

จัดพิมพ์โดยกองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย : แนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะทำงานของคณะกรรมการ, ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การให้บริการข้อมูลทางวิชาการ และสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ชื่อผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ

ระยะเวลาการทำวิจัย : ตุลาคม 2537 - กุมภาพันธ์ 2540

ความมุ่งหมายของงานวิจัยนี้ เพื่อที่จะศึกษาถึงแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย โดยศึกษาเฉพาะกรณีคณะทำงานของคณะกรรมการ ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การให้บริการข้อมูลทางวิชาการ และสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยทั้งเชิงเอกสารและภาคสนาม โดยมีผลสรุปการวิจัยดังนี้ :-

1. ในกรณีแรก เกี่ยวกับคณะทำงานของคณะกรรมการนั้น พบว่าการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษา ผู้ช่วยานุกรการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ มีความไม่เหมาะสม มีจำนวนไม่แน่นอน นอกจากนี้ หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะทำงานของคณะกรรมการยังไม่ระบุให้ชัดเจน ขาดการประเมินผลงานของคณะทำงานของคณะกรรมการ

2. กรณีที่สอง เกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับสถานะของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกำหนดคุณสมบัติไม่รัดกุมเพียงพอ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่พอใจกับการ

ทำงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะบุคคลเหล่านี้ยังขาดความรู้ ประสบการณ์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาค่าตอบแทนของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่ำ และการขาดการประเมินผลงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย

3. ในกรณีที่สาม เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลทางวิชาการ ปัญหาทางด้านการปฏิบัติงานด้านข้อมูลและการให้บริการข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกัน การบริหารข้อมูลยังขาดประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการประสานงานทางด้านข้อมูลและข่าวสารระหว่างหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หอสมุดยังไม่เอื้ออำนวยต่อการให้บริการทางด้านเอกสารทางวิชาการ ปัญหาการให้บริการของศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ปัญหาการขาดการส่งเสริมการประสานงานการวิจัยอย่างเป็นระบบ

4. กรณีที่สี่ เกี่ยวกับปัญหาสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาล และยังไม่มีการประกันสุขภาพ ไม่สามารถเบิกค่ายาเห็นจำเป็น ค่าศึกษาเล่าเรียน บุตรเงินช่วยเหลือในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึงแก่ความตายในขณะปฏิบัติหน้าที่

จากสภาพปัญหาทั้งหมด ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้:-

1. ในกรณีแรก ผู้วิจัยเห็นว่าควรปรับปรุงคุณสมบัติของคณะกรรมการได้ชัดเจนกว่าในปัจจุบัน ควรเปลี่ยนแปลงวิธีการตั้งคณะกรรมการของคณะกรรมการเสียใหม่ โดยระบุจำนวนให้แน่ชัด ในอนาคตระยะยาวคณะกรรมการของคณะกรรมการควรเป็นข้าราชการฝ่ายรัฐสภาทั้งหมด นอกจากนี้ควรกำหนดให้คณะกรรมการของคณะกรรมการทำงานแบบเต็มเวลาราชการ มีการเพิ่มค่าตอบแทนให้สูงขึ้น และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังด้วย

(ข)

2. ในกรณีที่สอง ควรกำหนดสถานะของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ชัดเจนขึ้น ควรกำหนดจำนวนผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากขึ้นจากเดิม 3 คน เป็น 6 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกให้ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีจำนวน 1 คน ประเภทที่สอง ทำหน้าที่ทางวิชาการ มีจำนวน 5 คน ควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งเสียใหม่ ควรจัดฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการประเมินผลการทำงานอย่างจริงจัง

3. ในกรณีที่สาม ควรปรับปรุงศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย หอสมุดรัฐสภา และศูนย์คอมพิวเตอร์ให้ทันสมัย นอกจากนี้ การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบงานในปัจจุบันต้องปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ และดำเนินงานอย่างจริงจังโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับทราบถึงการดำเนินงานของศูนย์คอมพิวเตอร์

4. ในกรณีที่สี่ ควรรับแรงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. 2535 เพื่อให้มีระบบประกันสุขภาพแก่สมาชิกวุฒิสภาโดยเร็ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือแก่ผู้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ คล้ายกับบำเหน็จหรือบำนาญของข้าราชการประจำ นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีสิทธิเบิกค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร ควรมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือในกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึงแก่ความตายในขณะปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรรับแรงรัดจัดทำห้องทำงานให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เพียงพออีกด้วย

กล่าวโดยสรุป จากแนวทางแก้ไขปัญหาทั้งหมด ข้อที่ควรทำก่อนข้ออื่นใดก็คือการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2535 เพื่อนำระบบการประกันสุขภาพมาใช้โดยเร็ว.

LIART

PROJECT TITLE : The Guideline to the Development of Thai House of Representatives : A Case Study of the Committee Staffs, the Assistants of the Members of the House of Representatives, Research Service and Welfare of the Members of the House of Representatives.

NAME OF RESEARCHER : Assoc. Prof. Dr. Montree RUPSUWAN

DATE : October 1994 - February 1997

Abstract

The purpose of this research project is to study the guideline to the development of Thai House of Representatives, a case study of the committee staffs, the assistants of the members of the House of Representatives, research service and welfare of members of the House of Representatives.

This research has been conducted by gathering the documentation and surveying the deputies' opinions.

The research findings are the following:

1. The nomination of the committee staffs is inappropriate. The number of the committee staffs varies in accord with the allotted budget. The committee staffs work with their committees, but their roles and responsibilities are not clearly defined.

2. The assistants of the MPs are not parliamentary officials. The members of the House of Representatives are not satisfied with their assistants' informance due to the lack of knowledge and experiences.

3. The academic resources from the Bureau of Information and Research Service are insufficient. The National Assembly Library needs reconstructing. The Computer Center needs improvement.

4. The members of the House of Representatives do not have health insurance. Pensions are not offered.

Some solutions for overcoming the obstacles in the development of the Thai House are:

1. The Committee staffs' nomination's regulations and the number of the committee staffs need improvement. Full-time work is required.

2. The betterment of the status of MP's assistants need reconsidering. The assistants should be trained. One additional MP's advisor should be allocated.

3. The Secretariat of the House of Representatives needs reengineering. The Bureau of Information and Research Service, the National Assembly Library and the Computer Center need improvement.

4. The Parliamentary Decree (1992) concerning the health insurance needs amendment. The MP's pension and the social welfare benefits should be reconsidered.

In conclusion, many areas in the lower House need to be improved to enhance the power and influence of the Thai House of Representative in the Thai political system. Before any improvement can be made, the amendment of the Parliamentary Decree (1992) is imperative.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	๗
บทนำ.....	1
1. สภาพทั่วไปและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง.....	5
3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
5. สมมุติฐานการวิจัย.....	10
6. ขอบเขตการวิจัย.....	11
7. วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
8. การเสนอผลการวิจัย.....	14
บทที่ 1 คณะทำงานของคณะกรรมการสิทธิการสำัญประจำสภาผู้แทนราษฎร.....	16
1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับคณะทำงานของคณะกรรมการ สำัญประจำสภาผู้แทนราษฎร.....	16
2. แนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับคณะทำงานของคณะ กรรมการสิทธิการของรัฐสภาต่างประเทศ.....	35
3. แนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับคณะทำงานของ คณะกรรมการสิทธิการสำัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทย.....	52
บทที่ 2 ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	63
1. สภาพปัญหาในการทำงานของผู้ช่วยดำเนินงานของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	63
2. แนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างประเทศ.....	70
3. แนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย.....	73

(๕)

	หน้า
บทที่ 3 การให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร...	80
1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการ แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	80
2. แนวทางแก้ไขปัญหาลงเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูล ทางวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภาต่างประเทศ.....	86
3. แนวทางแก้ไขปัญหาลงเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูล ทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย.....	101
บทที่ 4 สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	119
1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.	119
2. แนวทางแก้ไขปัญหาลงเกี่ยวกับสวัสดิการของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างประเทศ.....	148
3. แนวทางแก้ไขปัญหาลงเกี่ยวกับสวัสดิการของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย.....	168
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	191
ภาคผนวก.....	197
ภาคผนวกที่ 1	198
ภาคผนวกที่ 2	215
ภาคผนวกที่ 3	258
ภาคผนวกที่ 4	262
ภาคผนวกที่ 5	265
ภาคผนวกที่ 6	267
ภาคผนวกที่ 7	269
บรรณานุกรม.....	290
ประวัตินักวิจัย.....	292

คำนำ

การศึกษาเรื่อง "แนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะทำงานของคณะกรรมการมาธิการ, ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การให้บริการข้อมูลทางวิชาการ และสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" นี้ เป็นการศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้โดยมติคณะกรรมการวิจัยและพัฒนา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้อนุมัติให้คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นผู้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ซึ่งคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้มอบหมายให้ผู้วิจัยเป็นหัวหน้าโครงการ ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการศึกษาวิจัยเป็นเวลานานพอสมควร จึงได้จัดทำรายงานการวิจัยฉบับนี้ขึ้นมา ทั้งนี้ หลังจากที่ได้นำไปประกอบการสัมมนาทางวิชาการของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร หัวข้อเรื่อง "การเพิ่มพูนประสิทธิภาพของสภาผู้แทนราษฎรในยุคโลกาภิวัตน์" ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 - 3 กุมภาพันธ์ 2539 ที่ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเอาคำวิจารณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงให้งานวิจัยดียิ่งขึ้น

ต่อมาเมื่อคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนาได้พิจารณาผลการตรวจงานวิจัยโดยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบในเชิงวิชาการ และได้มีมติให้ผู้วิจัยเพิ่มเติมและปรับปรุงรายงานการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยก็ได้ดำเนินการเพิ่มเติมและปรับปรุงรายงานการวิจัยในเวลาต่อมาจนเสร็จสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะทุกประการ

(ณ)

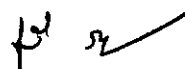
LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

การศึกษาเรื่องนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากท่านอดีตรองประธาน
รัฐสภา (ฯพณฯ บุญเฮื้อ ประเสริฐสุวรรณ) ท่านอดีตรองประธานรัฐสภา
(ศาสตราจารย์มารุต บุณนาค) ท่านอดีตรองประธานคณะกรรมการกิจการสภา
ผู้แทนราษฎร (ดร. เจริญ คັນวงศ์) ท่านอดีตรองประธานคณะกรรมการกิจการ
สภาผู้แทนราษฎร (นายวิรัตน์ ตยวงคนนท์) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทน
ราษฎร ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
(ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล) คณะกรรมการการวิจัยและพัฒนา คณะ
กรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และการพัฒนาระบบงาน ชำราชากรฝ่ายรัฐสภา
ที่ช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณบุคคลผู้มีนามข้างต้น และผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือให้งานนี้
สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งได้แก่ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะบดีคณะ
นิติศาสตร์ ผู้ช่วยนักวิจัย และนายสมศักดิ์ หงษ์ใจ ที่ช่วยพิมพ์งานวิจัยฉบับนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ที่ให้ความสนับสนุนทางด้านเงินอุดหนุนการวิจัย.

(มนตรี รูปสุวรรณ)

กุมภาพันธ์ 2540

(ณ)

LIIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทนำ

1. สภาพทั่วไปและความสำคัญของปัญหา

สภาผู้แทนราษฎร เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความอ่อนแอและยังขาดประสิทธิภาพอยู่มากเมื่อเปรียบเทียบกับฝ่ายบริหาร ทั้งนี้มีสาเหตุหลายประการ ที่สำคัญได้แก่⁽¹⁾

1.1 สาเหตุทางสภาพแวดล้อมทางการเมืองอันเป็นปัจจัยในการกำหนดความมีอยู่ อำนาจหน้าที่ และความต่อเนื่องของฝ่ายนิติบัญญัติ

1.2 สาเหตุทางด้านสมรรถนะขององค์กรฝ่ายนิติบัญญัติในการทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎรในกิจการต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ

1.3 สาเหตุทางด้านความรู้ความสามารถส่วนบุคคล และพฤติกรรมตลอดจนค่านิยมและทัศนคติในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนราษฎรในกิจการภายในและภายนอกรัฐสภา

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีความพยายามที่จะมีการพัฒนาสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรมาหลายครั้ง ที่สำคัญก็คือ

ในปี พ.ศ. 2517 หน่วยวิจัยสมาคมสังคมศาสตร์ได้นำผลการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ" เสนอต่อนิติบัญญัติแห่งชาติได้แต่งตั้งขึ้น โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เห็นชอบกับข้อเสนอ

⁽¹⁾ ชัยอนันต์ สมุทวณิช. "การพัฒนาสมรรถนะขององค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ." รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไม่ปรากฏแหล่งพิมพ์, 2529, หน้า 2-1.

LIART

คณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แต่งตั้งขึ้น โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เห็นชอบกับข้อเสนอแนะต่างๆ ของคณะผู้วิจัย และได้มีการปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาตามข้อเสนอแนะดังกล่าวในเวลาต่อมา

การพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรนั้นจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เพราะเป็นหน่วยงานที่จะให้บริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้มีขึ้นอีกหลายครั้ง อาทิ ในปี พ.ศ. 2527 คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ได้พิจารณาปรับปรุงหน่วยงานย่อยของส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา ซึ่งมีผลทำให้มีการแยกสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาออกเป็นสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามลำดับ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำแผนเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งที่ประชุมได้มีมติในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยสามัญ ครั้งที่ 7/2532 วันพฤหัสบดีที่ 1 มิถุนายน 2532 เห็นชอบกับแผนพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวในเวลาต่อมา ประธานรัฐสภาได้มีบัญชาให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจัดตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินกิจการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสภาผู้แทนราษฎร แต่เนื่องจากเหตุการณ์ทางการเมืองได้เปลี่ยนแปลงไป แผนพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรจึงไม่ต่อเนื่อง⁽¹⁾

⁽¹⁾ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. "แผนหลักสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ 1.", พ.ศ. 2537-2541. กรุงเทพฯ : 2537, หน้า 3.

ในปี พ.ศ. 2536 คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมี นายเจริญ คันธวงศ์ เป็นประธานคณะกรรมาธิการฯ ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสภาผู้แทนราษฎร ขึ้น จากการประชุมของคณะอนุกรรมาธิการฯ ชุดดังกล่าว ได้รับทราบผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรฉบับแรกจากเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและคณะฯ ซึ่งพอสรุปได้ว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินงานตามแผนงานต่าง ๆ แล้วบางส่วน ดังนี้

ก. **แผนพัฒนาบุคลากร** ในปีงบประมาณ 2536 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรไว้ 10 โครงการ แต่ดำเนินงานไปแล้ว 3 โครงการ

ข. **แผนงานส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตย** สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตย รวม 7 โครงการ คือ

- 1) โครงการแข่งขันตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา
- 2) การผลิตรายการเผยแพร่ประชาธิปไตยทางโทรทัศน์
- 3) การเผยแพร่ประชาธิปไตยทางวิทยุ
- 4) การผลิตสื่อโทรทัศน์
- 5) การส่งเสริมและพัฒนาระบบประชาธิปไตยและรัฐสภา
- 6) โครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาส่วนภูมิภาค
- 7) การจัดประกวดสื่อภาพเกี่ยวกับรัฐสภา

แต่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียง 5 โครงการ ยกเว้นโครงการที่ 4 และโครงการที่ 7

ค. **แผนพัฒนาระบบข้อมูล** สำนักงานฯ ได้ดำเนินการจัดวางระบบคอมพิวเตอร์ On-line โดยใช้คอมพิวเตอร์ในระดับซูเปอร์มินิ ต่อเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ของสำนักงานฯ (ประมาณ 80 จุด - 3 อาคาร)

ง. งานวิจัย สำนักงานฯ ได้จัดทำระเบียบว่าด้วยการวิจัยและพัฒนา พ.ศ. 2536 ขึ้น และมีคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาขึ้นมา 1 คณะ เพื่อพิจารณา โครงการวิจัยต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันมีงบประมาณปีละ 4 ล้านบาท

ต่อมาในเดือนสิงหาคม 2536 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีประกาศของสำนักงานฯ เรื่อง ให้ใช้แผนหลักสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2537-2541 ขึ้น ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2536 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2541 ซึ่งแผนดังกล่าวประกอบด้วยแผน 4 แบบ คือ

- 1) แผนพัฒนาระบบงาน
- 2) แผนพัฒนากำลังคน
- 3) แผนพัฒนาระบบข้อมูล
- 4) แผนส่งเสริมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาแผนหลักดังกล่าวแล้วเห็นว่าจำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดของแผนหลัก จึงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการขึ้นมาหนึ่งคณะ ชื่อว่า "คณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาระบบงานสนับสนุนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร" ซึ่งมี นายสุวิทย์ คุณกิตติ เป็นประธานอนุกรรมาธิการคณะดังกล่าว

อนึ่ง แม้ว่าจะได้มีความพยายามในการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จากทั้งคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร จากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสถาบันที่เกี่ยวข้องก็ดี ผู้วิจัยยังเห็นว่าปัญหาต่าง ๆ ในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ได้รับการแก้ไขได้ดีเท่าที่ควร ดังปรากฏจากการที่มีปัญหาเกี่ยวกับสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างมากมาย ซึ่งได้แก่ ปัญหาในด้านสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาการขอเบิกค่ารักษาพยาบาลของสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎร ปัญหาการขอเบิกเบี้ยประชุมของอนุกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาการขอเพิ่มอัตราค่าตอบแทนและจำนวนผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาเกี่ยวกับคณะทำงานของคณะกรรมการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

ปัญหาดังกล่าวได้เกิดขึ้นมาจากสถิติจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้ขอให้คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและดำเนินการแก้ไข ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่น่าจะได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล เพราะหากไม่ดำเนินการแก้ไขแล้ว อาจจะนำไปสู่การขาดสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรและอาจนำไปสู่การเสื่อมศรัทธาต่อสภาผู้แทนราษฎรและระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะศึกษาวิจัยในเรื่องแนวทางการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทยขึ้น

2. คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อความเข้าใจที่สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องให้คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

"คณะทำงานของคณะกรรมการ" หมายถึง ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการ ประจำคณะกรรมการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการ ประจำคณะกรรมการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2531 และให้หมายรวมถึงที่ปรึกษาและล่ามประจำคณะกรรมการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

LIART

"ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" หมายถึง ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามประกาศของสภาผู้แทนราษฎรเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

"การให้บริการข้อมูลทางวิชาการ" หมายความว่า การให้บริการข้อมูลทางวิชาการเฉพาะในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไม่รวมถึงการให้บริการข้อมูลทางวิชาการในลักษณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปจ้างให้เอกชนดำเนินการให้บริการข้อมูลทางวิชาการเอง

"สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" หมายความว่า ค่ารักษาพยาบาล ค่าประกันสุขภาพ รวมทั้งบำเหน็จ บำนาญ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง "แนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการมาธิการ, ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การให้บริการข้อมูลทางวิชาการ และสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" นี้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การศึกษาของ มนตรี เต่งตระกูล ในเรื่อง "รัฐสภาไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีปัญหาความอ่อนแอ"⁽¹⁾ ได้แสดงให้เห็นว่า รูปแบบของรัฐสภาไทย

⁽¹⁾มนตรี เต่งตระกูล, รัฐสภาไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีปัญหาความอ่อนแอ, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, 2516.

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 จนถึงปี พ.ศ. 2516 ทั้งที่เป็นรูปแบบสภาเดี่ยวและรูปแบบสองสภา มักจะมีสภาที่มาจากการแต่งตั้งร่วมอยู่ด้วยโดยส่วนใหญ่ และมีข้าราชการได้รับแต่งตั้งให้เป็นฐานกำลังของรัฐบาล อำนาจตามกฎหมายที่จะควบคุมตรวจสอบการทำงานของรัฐสภามีน้อยลงตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของรัฐสภา นอกจากนี้ การแบ่งส่วนภายในขององค์กรของสภา การขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การขาดแหล่งข้อมูลและเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การเลือกใช้คณะกรรมการมาธิการ และการแบ่งสรรกรรมการมาธิการ ทำให้รัฐสภาขาดเครื่องมือในการดำเนินงาน รัฐสภาถูกกลั้มเล็บบ่อย อันเนื่องมาจากการปฏิบัติ รัฐประหาร ซึ่งทำให้สภาขาดความต่อเนื่อง และขาดโอกาสที่จะพัฒนาตัวเอง ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้รัฐสภาอ่อนแอ

มีข้อน่าสังเกตว่า งานวิจัยของ มนตรี เต่งตระกูล เป็นการศึกษาทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเป็นการศึกษาในเชิงพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ศึกษามานานกว่า 20 ปีแล้ว

การศึกษาของ ชัยอนันต์ สมุทวณิช¹ ได้แสดงถึงลักษณะทั่วไปและปัญหาหลักของฝ่ายนิติบัญญัติไทย ซึ่งมีทั้งปัญหาด้านโครงสร้างและความเป็นสถาบันของฝ่ายนิติบัญญัติ ปัญหาด้านกระบวนการดำเนินงาน และปัญหาด้านพฤติกรรมของฝ่ายนิติบัญญัติ งานวิจัยนี้ได้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงระบบงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในกิจการของรัฐสภา ซึ่งแบ่งออกได้ 3 ระดับ คือ

¹ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, "การพัฒนาสมรรถนะขององค์การฝ่ายนิติบัญญัติ", รายงานการวิจัย, ไม่ปรากฏแหล่งตีพิมพ์, กรุงเทพฯ : 2529.

1) การเก็บรวบรวมและประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจการของฝ่ายนิติบัญญัติโดยตรง ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นข้อมูลพื้นฐาน

2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับระบบสารสนเทศภายนอก และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ฝ่ายบริหารมีอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนองค์กรและสถาบันอื่น ๆ

3) การใช้การประมวลข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ปัญหาสังคม เศรษฐกิจการเมือง และการให้บริการทางข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ

มีข้อสังเกตว่า งานวิจัยของ ชัชอนันต์ สมุทวณิช เป็นการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการพิจารณาของมูลนิธิ Konrad Adenauer ที่จะให้ความช่วยเหลือแก่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ดังนั้นจึงมุ่งเน้นไปทางด้าน การปรับปรุงการดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติ และการปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตลอดจนการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในกิจการของรัฐสภาโดยส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ก็เป็นการศึกษานานกว่า 9 ปีแล้ว

การศึกษาของ มนตรี รูปสุวรรณ⁽¹⁾ ในเรื่อง "ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีสภาผู้แทน ชุด พ.ศ. 2522-2526, ชุด พ.ศ. 2526-2529 และชุดปัจจุบัน" ได้แสดงให้เห็นว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรมีหลายประการ ที่สำคัญ

⁽¹⁾มนตรี รูปสุวรรณ, "ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีสภาผู้แทน ชุด พ.ศ. 2522-2526, ชุด พ.ศ. 2526-2529 และชุดปัจจุบัน", รายงานการวิจัย, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.

ก็คือการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา การปรับปรุงคุณภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การหาแนวทางที่จะให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดทำงบประมาณของตนเอง การปรับปรุงระบบบริการทางด้านเอกสารและทางด้านข้อมูล ตลอดจนการจัดองค์กรบริหารงานภายในสภาผู้แทนราษฎรให้ดียิ่งขึ้น

มีข้อน่าสังเกตว่า งานวิจัยนี้แม้จะวิจัยมาเมื่อ 7 ปีที่แล้ว แต่ก็ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันได้

การศึกษาของ จรรยาพร สุวรรณพิมพ์⁽¹⁾ ในเรื่อง "ความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภาต่อการปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. 2535" ได้แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภาต่อปัญหาในการบริหารงานภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา แต่เป็นการศึกษาถึงความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภาในปี พ.ศ. 2535 เท่านั้น

การศึกษาของ ชงทอง จันทรางศุ ในเรื่อง "การปรับปรุงการทำงานของคณะกรรมการธิการของสภาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น"⁽²⁾ ได้แสดง

⁽¹⁾จรรยาพร สุวรรณพิมพ์, "ความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภาต่อการปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. 2535," สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

⁽²⁾ชงทอง จันทรางศุ, "การปรับปรุงการทำงานของคณะกรรมการธิการของสภาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น," รายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป.), กรุงเทพฯ : เติล็ดไทย, 2538.

ให้เห็นถึงบทบาท หน้าที่ ของคณะกรรมการสามัญ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปัญหาการทำงานของคณะกรรมการสามัญ การติดตามรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการต่อสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงจนถึงปัญหาของคณะทำงานของคณะกรรมการด้วย

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 4.1 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย
- 4.2 เพื่อให้ทราบทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย
- 4.3 เพื่อหาข้อสรุปแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย

อนึ่ง วัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ข้อนี้ ผู้วิจัยจำกัดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังระบุไว้ในข้อ 6 เท่านั้น

5. สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้มีสมมติฐานเบื้องต้นว่า

5.1 โครงสร้างและการทำงานของคณะทำงานของคณะกรรมการ และของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้สภาผู้แทนราษฎรขาดสมรรถนะ จึงสมควรได้รับการปรับปรุงโครงสร้างและวิธีการทำงานของคณะทำงานของคณะกรรมการ และของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

5.2 ระบบการให้บริการข้อมูลแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังขาดประสิทธิภาพ และไม่สนองต่อความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้สภาผู้แทนราษฎรขาดสมรรถนะ จึงสมควรได้รับการจัดระบบการให้

บริการข้อมูลแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียใหม่

5.3 การให้สวัสดิการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่เพียงพอ ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ จึงสมควร จัดระบบการให้สวัสดิการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียใหม่

6. ขอบเขตการวิจัย

6.1 การวิจัยเรื่องนี้กำหนดขอบเขตในการสำรวจทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุด พ.ศ. 2538-2539 จำนวน 391 คนเท่านั้น ไม่รวมถึงสมาชิกวุฒิสภา และไม่รวมถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุด พ.ศ. 2539-ปัจจุบัน แต่ประการใด

6.2 การวิจัยเรื่องนี้กำหนดประเด็นที่ศึกษาไว้เฉพาะด้านการดำเนินงานของคณะทำงานของคณะกรรมการการ และของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

6.3 การวิจัยเรื่องนี้กำหนดประเด็นที่ศึกษาไว้เฉพาะด้านให้บริการบริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

6.4 การวิจัยเรื่องนี้กำหนดประเด็นศึกษาถึงปัญหาทางด้านสวัสดิการให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

6.5 การวิจัยเรื่องนี้ ไม่ได้กำหนดประเด็นศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อสมรรถภาพการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการการ ด้วย เช่น ระบบพรรคการเมือง หลักเกณฑ์ (หรือการไม่มีหลักเกณฑ์) ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรค การจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าเป็นกรรมการคณะต่าง ๆ ตลอดจนการดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการในแต่ละคณะ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าได้มี

LIART

การศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว⁽¹⁾

6.6 การวิจัยเรื่องนี้ ไม่ได้กำหนดประเด็นศึกษาถึงปัญหาโครงสร้างของการบริหารงานของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เนื่องจากได้เคยมีผู้ศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ไว้แล้วเช่นกัน⁽²⁾

7. วิธีดำเนินการวิจัย

7.1 ประเภทข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยแบบเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field Research)

⁽¹⁾โปรดศึกษาจาก

- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, "การปรับปรุงระบบพรรคการเมือง," รายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย, กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2538.

- ปธาน สุวรรณมงคล, "บทบาทของคณะกรรมการสิทธิการสำัญ สภาผู้แทนราษฎร," รายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนา สภาผู้แทนราษฎร, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2539.

⁽²⁾โปรดศึกษาจาก ชัยสิทธิ์ เจริญมีประเสริฐ, "แนวทางเพิ่มพูนศักยภาพงานนิติบัญญัติ," รายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนา สภาผู้แทนราษฎร, กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

และ ว่าที่ร้อยตรี ฉัตรชัย หนูทวี, "ปัญหากฎหมายในการบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา," วิทยานิพนธ์, กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

LIART

ในการวิจัยเชิงเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เป็น
ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) อาทิ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2534 และฉบับ
แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1-5
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518
และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2521, พ.ศ.2531, และ พ.ศ.2535
- พระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.
2518 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2535
- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2535
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์
ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกรัฐสภาและกรรมการ พ.ศ.2535
- ประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตั้ง
ผู้ชำนานาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ

ส่วนเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) นั้น ผู้วิจัย
ได้รวบรวมจากรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ตำราภาคภาษาไทยและภาค
ภาษาฝรั่งเศส

ส่วนการวิจัยภาคสนามนั้น ได้แก่ การสังเกตการณ์ (Observa-
tion) การสัมภาษณ์ (Face-to-Face Interview) และการออกแบบ
สอบถาม (Questionnaire)

7.2 วิธีเก็บข้อมูล

เริ่มต้นโดยการศึกษาจากเอกสารชั้นปฐมภูมิและเอกสารที่มีผู้
บันทึกรวบรวมไว้แล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข
เพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทยอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้โดยมีการศึกษา
กรณีปัญหาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่าง
ประเทศด้วย

LIART

หลังจากนั้นจะทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยส่วนแรกเป็นเครื่องมือวัดภูมิหลังของสมาชิกรัฐสภาเพื่อใช้ในการจำแนกความแตกต่างในการรับรู้ทัศนคติ ส่วนที่สองเป็นการวัดการรับรู้ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย ส่วนที่สามเป็นการวัดทัศนคติในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทยในลักษณะของคำถามเปิดและแบบสัมภาษณ์

7.3 วิธีวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 เป็นการตรวจสอบสภาพการรับรู้ (Perception) ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย
- ส่วนที่ 2 เป็นการตรวจสอบทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย
- ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์โดยการตรวจสอบทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในส่วนที่ไม่ได้ระบุเนื้อหาในแบบสอบถาม เช่น เป็นการตอบคำถามเปิดที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามและการสัมภาษณ์โดยตรง

8. การเสนอผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้ แบ่งออกเป็น 5 บท คือ

บทที่หนึ่ง ว่าด้วย คณะทำงานของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร

บทที่สอง ว่าด้วย ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

บทที่สาม ว่าด้วย การบริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร

บทที่สี่ ว่าด้วย สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

บทที่ห้า ว่าด้วย บทสรุปและเสนอแนะ

ภาคผนวกที่ 1 ประเมินผลการสำรวจทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรเกี่ยวกับแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของ
สภาผู้แทนราษฎรไทย

ภาคผนวกที่ 2 คำอภิปรายในหัวข้อเรื่อง "แนวทางในการเพิ่มพูน
สมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย : การให้บริการ
ข้อมูลทางวิชาการ และสวัสดิการของสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร"

ภาคผนวกที่ 3 หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวกที่ 4 การเบิกจ่ายค่าตอบแทนของคณะกรรมการ
การรรมาชิกการ

ภาคผนวกที่ 5 การเบิกจ่ายค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวกที่ 6 เอกสารเกี่ยวกับการประกันสุขภาพของสมาชิกรัฐสภา

ภาคผนวกที่ 7 ตารางเปรียบเทียบสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรไทยกับต่างประเทศ

LIART

บทที่ 1

คณะกรรมการของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรนี้ ผู้วิจัยใคร่ขออธิบายโดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ กล่าวคือ:-

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทย
2. แนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับคณะกรรมการของรัฐสภาต่างประเทศ
3. แนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทย

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทย

1.1 ความเป็นมาของแนวความคิดในการจัดตั้งคณะกรรมการของคณะกรรมการ

เมื่อปี พ.ศ. 2523 คณะกรรมการศึกษารายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบงานของรัฐสภา⁽¹⁾ ได้เคยเสนอจัดให้มีผู้ชำนาญการ

⁽¹⁾ บันทึกการประชุมคณะกรรมการศึกษารายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบงานรัฐสภา, ครั้งที่ 5/2523, วันที่ 28 สิงหาคม 2523, หน้า 18.

LIART

ประจำคณะกรรมการที่สำคัญ ๆ ให้ครบถ้วน เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา
ศึกษารวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมการในฐานะนักวิชาการที่มีความ
ชำนาญพิเศษเฉพาะด้าน นอกจากนี้ยังได้เสนอให้มีการตั้งผู้ชำนาญการประจำ
รัฐสภา โดยกำหนดให้มีผู้ชำนาญการ 4 ตำแหน่ง กล่าวคือ:-

- 1) ผู้ชำนาญการประจำรัฐสภาด้านกฎหมายรัฐสภา
- 2) ผู้ชำนาญการประจำรัฐสภาด้านระเบียบงานรัฐสภา
- 3) ผู้ชำนาญการประจำรัฐสภาด้านเศรษฐกิจ
- 4) ผู้ชำนาญการประจำรัฐสภาด้านการบริหารราชการ

แผ่นดิน

ในปี พ.ศ. 2529 ชัยอนันต์ สมุทวณิช⁽¹⁾ ได้เสนอแนะว่า "กอง-
กรรมาธิการควรมีบทบาทในการให้คำแนะนำและประสานงานกับคณะกรรมการ-
ธิการชุดต่าง ๆ ในการจัดทำบัญชีรายชื่อ (นามานุกรม) สถาบัน และบุคคลที่
มีความรู้ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ทั้งภายในภาครัฐและ
ภาคเอกชน..."

ต่อมาได้มีข้อเสนอแนะของคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางวางแผน
กิจการสภาผู้แทนราษฎร⁽²⁾ โดยได้เสนอแนะให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อคณะผู้
เชี่ยวชาญประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร คณะละ 5 คน

⁽¹⁾ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, การพัฒนาสมรรถนะขององค์กรฝ่ายนิติ-
บัญญัติ, อ่างแก้ว, หน้า 3-30 ถึง 3-42.

⁽²⁾ รายงานข้อเสนอแนะของคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางวางแผน
กิจการสภาผู้แทนราษฎร ปี 2529, หน้า 15

เพื่อให้คณะกรรมการการค้าขอคำปรึกษาตามความเหมาะสม

ปี พ.ศ. 2530 นายบุญชู โรจนเสถียร ประธานคณะกรรมการการค้าต่างประเทศ (ในขณะนั้น) ได้มีความคิดริเริ่มที่จะตั้งที่ปรึกษาและคณะของผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และการวิเคราะห์วิจัย รวมทั้งการเตรียมงานด้านวิชาการอันเกี่ยวข้องกับกิจการต่างประเทศ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ⁽¹⁾

คณะกรรมการต่างประเทศได้เชิญนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย เป็นผู้ชำนาญการ โดยมีนายอัศวิน จิตรปฎิมา เป็นผู้ช่วยผู้ชำนาญการ ซึ่งในขณะนั้นโดยเรียกชื่อว่า "คณะผู้ชำนาญการของคณะกรรมการ" ประกอบด้วยผู้ชำนาญการเป็นหัวหน้าคณะ มีผู้ช่วยผู้ชำนาญการ และมีเลขานุการ (ทำหน้าที่พิมพ์ดีดและธุรการอื่น ๆ) ส่วนหน้าที่ของคณะผู้ชำนาญการ คือให้มีหน้าที่รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงและการวิเคราะห์วิจัย รวมทั้งการเตรียมงานทางด้านวิชาการอันเกี่ยวกับการต่างประเทศ⁽²⁾

คำตอบแทนของคณะผู้ชำนาญการนั้น คณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบเอง โดยยังไม่มีการงบประมาณจัดสรรให้ และได้จ่ายค่าจ้างให้โดยกำหนดอัตราค่าจ้างดังนี้:-

⁽¹⁾ โปรดศึกษาจาก บันทึกการประชุมของคณะกรรมการต่างประเทศ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 15 วันพฤหัสบดีที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2530.

⁽²⁾ หนังสือของสภาผู้แทนราษฎร ที่ 180/2530 ลงวันที่ 27 มกราคม 2530

- 1) หัวหน้าคณะผู้ชำนาญการ เดือนละ 10,000.- บาท
- 2) ผู้ช่วยผู้ชำนาญการ เดือนละ 8,000.- บาท
- 3) เลขานุกรการ เดือนละ 3,300.- บาท

ค่าใช้จ่ายส่วนนี้ นายบุญชู โรจนเสถียร เป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว⁽¹⁾ คณะกรรมาธิการได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จัดห้อง 7/1 ชั้น 7 อาคารบี เป็นห้องทำงานประจำคณะผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการต่างประเทศ การปฏิบัติงานของคณะทำงานของคณะกรรมาธิการกำหนดให้มีการทำงานให้กับคณะกรรมาธิการแบบเต็มเวลา โดยเฉพาะผู้ช่วยผู้ชำนาญการและเลขานุกรการ มีการลงเวลาไป-กลับ ส่วนหัวหน้าคณะผู้ชำนาญการนั้นไม่ต้องทำงานเต็มเวลา แต่คณะกรรมาธิการขอให้ตรวจการทำงานให้เสร็จก่อนการประชุมและเข้าร่วมประชุม

กรเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมาธิการนั้น ผู้ชำนาญการแต่ผู้เดียวที่จะอยู่ใน Floor เดียวกับคณะกรรมาธิการ ทำหน้าที่เสนอเอกสารและความเห็นประกอบให้กับคณะกรรมาธิการ ส่วนการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศนั้น หัวหน้าคณะผู้ชำนาญการแต่เพียงคนเดียวที่มีสิทธิร่วมเดินทางไปด้วย

ต่อมา นายบุญชู โรจนเสถียร ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2531 จึงได้ดำเนินการความร่วมมือจากคณะกรรมาธิการวิสามัญ

⁽¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษาจาก นกุล สันธิติเสวี, บทความเรื่อง "คณะทำงานของคณะกรรมาธิการ", เอกสารโรเนียว, กรุงเทพฯ : 2538, หน้า 2.

ดังกล่าว สนับสนุนกิจกรรมของคณะกรรมการ และขอให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น (นายชวน หลีกภัย) ช่วยดำเนินการขอแปรญัตติเพิ่มงบประมาณเพื่อเป็นค่าสมนาคุณให้แก่คณะผู้ชำนานาญการประจำคณะกรรมการทุกคณะ

ต่อมาเมื่อได้รับงบประมาณแล้ว สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้ดำเนินการออกระเบียบและตกลงกับกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณส่วนนี้ และประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ออกคำสั่งเป็นประกาศของสภาผู้แทนราษฎร เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งผู้ชำนานาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2531⁽¹⁾

ในปีงบประมาณ 2533 สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2533 ในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำรวม 3 รายการ คือ

- 1) ผู้ชำนานาญการประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร จำนวนคณะละ 2 อัตรา
- 2) ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร จำนวนคณะละ 1 อัตรา
- 3) พนักงานลำ่าประจำคณะกรรมการ จำนวน 7 อัตรา

⁽¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษาจาก นกุล สันรัฐีเสวี, อ้างถึงแล้ว, หน้า 6.

ต่อมาสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้ขอเปลี่ยนแปลงหมวดรายจ่าย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการ โดยการไปตั้งหมวดค่าตอบแทน วิทยุ และวัสดุ ซึ่งสำนักงานประมาณได้อนุมัติ และในขณะเดียวกันสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้ขออนุมัติเป็นหลักการเบิกจ่ายเงินสมนาคุณให้แก่บุคคลที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร แต่งตั้งให้มาช่วยงานของคณะกรรมการ กล่าวคือ

- 1) ทำหน้าที่ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ในอัตราค่าตอบแทนเป็นรายเดือน และผู้ได้รับแต่งตั้งต้องมีคุณสมบัติตามหนังสือที่ กค 0533/10132 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2531 และหนังสือที่ กค 0533/22403 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2531 ทั้งนี้ในวงเงินไม่เกิน 32,000 บาทต่อเดือนต่อคณะกรรมการ
- 2) ทำหน้าที่ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร คณะละหนึ่งคน
- 3) ทำหน้าที่ล่ามประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ในอัตราค่าตอบแทนเป็นรายวัน วันละ 3,000 บาท

มีข้อสังเกตว่าการขออนุมัติในหลักการในการเบิกจ่ายเงินสมนาคุณให้แก่บุคคลที่คณะกรรมการแต่งตั้งให้มาช่วยงาน คือ ให้เบิกจ่ายเงินสมนาคุณในอัตรารายเดือน ทั้งนี้ วงเงินไม่เกิน 32,000 บาทต่อเดือนต่อคณะกรรมการ เป็นผลให้การตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ทั้ง 3 ตำแหน่งโดยมีจำนวนเท่าใดก็ได้ ขอเพียงแต่ว่าวงเงินไม่เกิน 32,000 บาทต่อเดือนต่อคณะกรรมการ

ในปี พ.ศ. 2536 คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการให้คณะกรรมการมีสิทธิได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ด้วย

LIART

1.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับคณะทำงานของคณะกรรมการสามัญ

ประจำสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นปัญหาที่น่าพิจารณา มีดังนี้:-

1.2.1 การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมการ มีความเหมาะสมหรือไม่ ประการใด

1.2.2 จำนวนคณะทำงานของคณะกรรมการมีมากน้อย เพียงใดและ

1.2.3 หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะทำงานของคณะกรรมการมีมากน้อยเพียงใด

1.2.4 บทบาทของคณะทำงานของคณะกรรมการเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด

1.2.1 หลักเกณฑ์การตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการ

จากการศึกษาจากหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร พบว่า มีจุดบกพร่องที่น่าพิจารณาคือ ในตำแหน่งที่ปรึกษา ซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งเช่นเดียวกับตำแหน่งผู้ชำนาญการ พบว่า การกำหนดคุณสมบัติเป็นไปอย่างหละหลวม ปล่อยให้becomeคุณลักษณะของคณะกรรมการได้ กล่าวคือ ตามประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2531 กำหนดคุณสมบัติของผู้ชำนาญการไว้ดังต่อไปนี้

LIART

1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้นมาพอสมควร หรือ

2) มีคุณสมบัติพิเศษตามที่คณะกรรมการประสงค์ตามลักษณะงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้น ๆ เป็นอย่างดี

จากการกำหนดคุณสมบัติในข้อ 2) ที่ว่า "มีคุณสมบัติพิเศษตามที่คณะกรรมการประสงค์ตามลักษณะงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ" นี้ ทำให้เป็นช่องว่างที่ทำให้สามารถแต่งตั้งบุคคลที่คณะกรรมการมีความประสงค์ที่จะตั้ง ทั้ง ๆ ที่เป็นบุคคลที่ไม่ควรได้รับการตั้งเลยก็ได้ ดังปรากฏจากรายชื่อ ซึ่งเมื่อมีการเผยแพร่ในสื่อมวลชนแล้วทำให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็น "กาฝาก" ได้

สำหรับตำแหน่ง นักวิชาการ ประจำคณะกรรมการ ก็เช่นกัน ตามประกาศสภาผู้แทนดังกล่าว กำหนดคุณสมบัติพิเศษสำหรับตำแหน่งอย่างไรใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และเคยศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้น หรือ

2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเคยศึกษาวิจัย และมีผลงานทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่องานของคณะกรรมการ

LIART

ผู้วิจัยเห็นว่า การกำหนดคุณสมบัติในข้อ 2) ไว้ ทำให้สามารถตีความได้อย่างกว้างขวาง เพราะคำว่า "มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการไม่น้อยกว่าหนึ่งปี" นั้นไม่ได้มีข้อจำกัดแต่ประการใด ดังนั้น เมื่อมีการตั้งนักวิชาการประจำคณะกรรมการขึ้นมาจึงถูกกล่าวหาว่าไม่เหมาะสม เล่นพรรคเล่นพวก เป็นต้น

ส่วนตำแหน่ง เลขานุการประจำคณะกรรมการ นั้น ได้กำหนดคุณสมบัติ เฉพาะไว้อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
- 2) สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาและมีความรู้ความสามารถในการทำงานด้านเลขานุการ และธุรการของคณะกรรมการเป็นอย่างดี เช่น จัดบันทึกการประชุม สามารถพิมพ์ดีดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวบรวมจัดระบบเอกสารของทางราชการได้เป็นอย่างดี เป็นต้น

ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ในข้อ 2) ก็มีข้อความที่ไม่รัดกุม และไม่มี การพิสูจน์การทำงานอย่างจริงจัง ดังนั้นจึงมีการวิจารณ์มากกว่า ประธานคณะกรรมการมักแต่งตั้งเครือญาติมาเป็นเลขานุการประจำคณะกรรมการ

ตำแหน่ง ล่ามประจำคณะกรรมการ นั้น ได้กำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้

- 1) จบการศึกษาระดับปริญญาโท ทางอักษรศาสตร์ ภาษาศาสตร์ หรือเทียบเท่า
  - วิชาเอกภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส จีน เยอรมัน หรือรัสเซีย ภาษาใดภาษาหนึ่ง

- วิชาโทภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น

อิตาลี อังกฤษ รัสเซีย หรือ ฯลฯ ภาษาใดภาษาหนึ่ง

2) เคยปฏิบัติอาชีพทางด้านล่ามมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตจากประสบการณ์ในการทำงาน พบว่ายังไม่มี คณะกรรมการคณะใดได้ใช้ล่ามประจำคณะกรรมการเลย ทั้ง ๆ ที่คณะกรรมการบางคณะ อาทิ คณะกรรมการต่างประเทศ คณะกรรมการท่องเที่ยว น่าจะได้ใช้ล่ามในการทำงานบ้าง กล่าวโดยสรุป ในเรื่องหลัก-เกณฑ์และวิธีการตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการนั้น ต้องมีช่องว่างที่กำหนดคุณสมบัติไว้กว้างขวางเกินไป ปล่อยให้บุคคลพินิจของคณะกรรมการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประธานคณะกรรมการ จึงทำให้มีการตั้งบุคคลที่ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งอยู่บ้าง จึงควรหาทางแก้ไขปัญหานี้ต่อไป

1.2.2 จำนวนของคณะทำงานของคณะกรรมการและความซ้ำซ้อนของคณะกรรมการ

1) จำนวนของคณะทำงานของคณะกรรมการ

เนื่องจากในสภาพปัจจุบันการตั้งผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมการ นั้นไม่ได้กำหนดจำนวนไว้ แต่ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะทำงานในตำแหน่งดังกล่าวจำนวนกี่คนก็ได้ ขอเพียงแต่ว่าวงเงินต้องไม่เกิน 32,000 บาทต่อเดือนต่อคณะกรรมการ ดังนั้นจึงปรากฏว่าในทางปฏิบัติการแต่งตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ จึงไม่เท่ากัน ดังรายละเอียดดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 ได้มีคำสั่งของสำนักงาน

LIIRT

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการ ประจำคณะกรรมการธิการต่าง ๆ พอสรุป⁽¹⁾ คือ

(1) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร มี คณะทำงาน 7 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ผู้ชำนาญการ 4 คน
- เลขานุการ 2 คน

(2) คณะกรรมการกิจการเยาวชน สตรี และ ผู้สูงอายุ มีคณะทำงาน 13 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 5 คน
- ผู้ชำนาญการ 5 คน
- นักวิชาการ 1 คน
- เลขานุการ 1 คน

(3) คณะกรรมการการกีฬา มีคณะทำงาน 10 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ผู้ชำนาญการ 1 คน
- นักวิชาการ 6 คน
- เลขานุการ 2 คน

(4) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ มี คณะทำงาน 9 คน ประกอบด้วย

⁽¹⁾ จำนวนที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการของ คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ชุด พ.ศ. 2539

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ผู้ชำนาญการ 3 คน
- นักวิชาการ 4 คน
- เลขานุการ 1 คน

(5) คณะกรรมาธิการการคมนาคม มีคณะทำงาน

32 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 23 คน
- ผู้ชำนาญการ 1 คน
- นักวิชาการ 6 คน
- เลขานุการ 1 คน

(6) คณะกรรมาธิการการคลัง การธนาคาร

และสถาบันการเงิน มีคณะทำงาน 23 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 14 คน
- ผู้ชำนาญการ 4 คน
- นักวิชาการ 3 คน
- เลขานุการ 1 คน

(7) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ มีคณะ

ทำงาน 20 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ผู้ชำนาญการ 16 คน
- นักวิชาการ 1 คน
- เลขานุการ 2 คน

LIART

(8) คณะกรรมาธิการติดตามผลการปฏิบัติตามมติ

ของสภาผู้แทนราษฎร มีคณะทำงาน 12 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 4 คน
- ผู้ชำนาญการ 3 คน
- นักวิชาการ 2 คน
- เลขานุการ 2 คน

(9) คณะกรรมาธิการการทหาร มีคณะทำงาน

8 คน ประกอบด้วย

- ผู้ชำนาญการ 5 คน
- นักวิชาการ 2 คน
- เลขานุการ 1 คน

(10) คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว มีคณะทำงาน

14 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ผู้ชำนาญการ 8 คน
- นักวิชาการ 3 คน
- เลขานุการ 2 คน

(11) คณะกรรมาธิการการปกครอง มีคณะทำงาน

16 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 6 คน
- ผู้ชำนาญการ 4 คน
- นักวิชาการ 3 คน
- เลขานุการ 2 คน

LIART

(12) คณะกรรมาธิการการพลังงาน มีคณะทำงาน

10 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 2 คน
- ผู้ชำนาญการ 6 คน
- เลขานุการ 1 คน

(13) คณะกรรมาธิการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

มีคณะทำงาน 16 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ผู้ชำนาญการ 5 คน
- นักวิชาการ 8 คน
- เลขานุการ 2 คน

(14) คณะกรรมาธิการการแรงงานและสวัสดิการ

สังคม มีคณะทำงาน 13 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 3 คน
- ผู้ชำนาญการ 6 คน
- นักวิชาการ 2 คน
- เลขานุการ 1 คน

(15) คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มีคณะทำงาน 16 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 6 คน
- ผู้ชำนาญการ 4 คน
- นักวิชาการ 6 คน

(16) คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะ และ

วัฒนธรรม มีคณะทำงาน 9 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา	1 คน
- ผู้ชำนาญการ	1 คน
- นักวิชาการ	5 คน
- เลขานุการ	2 คน

(17) คณะกรรมาธิการการศึกษา มีคณะทำงาน

6 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา	1 คน
- ผู้ชำนาญการ	2 คน
- นักวิชาการ	2 คน
- เลขานุการ	1 คน

(18) คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ มีคณะ

ทำงาน 30 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา	1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน	24 คน
- นักวิชาการ	5 คน

(19) คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข มีคณะ

ทำงาน 13 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา	1 คน
- ผู้ชำนาญการ	9 คน
- นักวิชาการ	1 คน
- เลขานุการ	2 คน

(20) คณะกรรมาธิการการสิ่งแวดล้อม มีคณะ

ทำงาน 30 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 18 คน
- ผู้ชำนาญการ 7 คน
- นักวิชาการ 3 คน
- เลขานุการ 1 คน

(21) คณะกรรมาธิการการอุตสาหกรรม มีคณะ

ทำงาน 16 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ผู้ชำนาญการ 12 คน
- ผู้ชำนาญการไม่มีค่าตอบแทน 1 คน
- นักวิชาการ 1 คน
- เลขานุการ 1 คน

(22) คณะกรรมาธิการนโยบายและติดตามผลงาน

งบประมาณรายจ่ายประจำปี มีคณะทำงาน 28 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ที่ปรึกษา ไม่มีค่าตอบแทน 17 คน
- ผู้ชำนาญการ 9 คน
- เลขานุการ 1 คน

(23) คณะกรรมาธิการการพิจารณาเปิดเผยรายงาน

การประชุมลับและตรวจรายงานการประชุม มีคณะทำงาน 10 คน ประกอบด้วย

- ที่ปรึกษา 1 คน
- ผู้ชำนาญการ 5 คน
- นักวิชาการ 4 คน

LIART

2) ความซ้ำซ้อนของคณะกรรมการ

จากการที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรสามารถเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการของตนเองได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงปรากฏอยู่บ่อยครั้งที่บุคคลคนหนึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการเกินกว่า 1 คณะ ซึ่งจากการตรวจสอบเมื่อเดือนมีนาคม 2538 พบว่ามีทั้งสิ้น 8 คน ดังตัวอย่างที่จะยกให้เห็น 2 ตัวอย่าง คือ

กรณีที่ 1⁽¹⁾ บุคคลคนหนึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ในขณะเดียวกันก็ได้รับแต่งตั้งเป็นนักวิชาการประจำคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม

กรณีที่ 2⁽²⁾ บุคคลคนหนึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ในขณะเดียวกันก็ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ชำนาญการของคณะกรรมการการต่างประเทศ

จากตัวอย่างทั้งสองที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงความซ้ำซ้อนในตัวบุคคลของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นการปิดเบี่ยงเจตนาารมณ์ของการแต่งตั้งคณะกรรมการ และเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันมากว่าเป็นกาฝากของสภา เป็นต้น

⁽¹⁾ โปรดดูจากคำสั่งของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ 1160/2537 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2537 กับคำสั่งที่ 1169/2537 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2537.

⁽²⁾ โปรดดูจากคำสั่งของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ 1160/2537 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2537 กับคำสั่งที่ 149/2538 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2538.

นอกจากนี้ จากการตรวจสอบเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2539 พบว่ามีบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงานของคณะกรรมการกิจการเกินกว่า 1 คณะ มีจำนวน 4 คน

1.2.3 หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะทำงานของคณะกรรมการ

ตามประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538 ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะทำงานของคณะกรรมการไว้ดังนี้

1) ที่ปรึกษาและผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ จะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการที่เป็นกลาง และเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการแต่ละคณะ ดังนี้

(ก) ทำงานทางวิชาการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น ๆ ตามที่คณะกรรมการหรือประธานคณะกรรมการมอบหมาย เช่น จัดทำรายงานความเห็น สรุปความเห็น เป็นต้น

(ข) ริเริ่ม เสนอแนะ และให้คำปรึกษาทางวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้น ๆ

(ค) ประสานงานทางวิชาการกับคณะกรรมการคณะต่าง ๆ

2) นักวิชาการและเลขานุการ จะมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่คณะกรรมการกำหนด

LIART

จากหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะทำงานของคณะกรรมการ
 ธิการที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบจะกว้าง
 ไม่มีข้อจำกัดความอย่างชัดเจน ทำให้ในการปฏิบัติงานของคณะทำงานของ
 คณะกรรมการธิการบางคณะไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการตั้งคณะทำงาน
 กล่าวคือ บางครั้งคณะทำงานของคณะกรรมการก็ถูกใช้ให้ทำงานส่วนตัว
 ของประธานคณะกรรมการ บางครั้งคณะทำงานของคณะกรรมการก็ทำตน
 เป็นเหมือนกรรมการเสียเอง เพราะไม่เข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบ
 นอกจากนี้ มีคณะทำงานของคณะกรรมการบางคณะที่ไม่มา
 ปฏิบัติหน้าที่ หรือนาน ๆ มาปฏิบัติหน้าที่ แล้วรับค่าตอบแทน ซึ่งจะเห็นได้ว่า
 เป็นการใช้สิทธิที่ไม่สุจริตและเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของแผ่นดินโดย
 ไร้เหตุ

1.2.4 บทบาทของคณะทำงานของคณะกรรมการ

จากการสังเกตการณ์ในฐานะเป็นหนึ่งในคณะทำงาน
 ของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรเป็นเวลา 4 ปีเศษ พบว่า
 บทบาทของคณะทำงานของคณะกรรมการมีไม่มากเท่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้อาจ
 เนื่องมาจากการตั้งคณะทำงานดังกล่าวเพิ่งเริ่มต้นประมาณ 6-7 ปี ทำให้
 คณะทำงานยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน นอกจากนี้เนื่องจากระบบการ
 ทำงานของคณะทำงานของคณะกรรมการยังไม่มีกฎระเบียบขวางไว้อย่างชัด
 เจน ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการคณะต่าง ๆ จึงทำให้การตั้งคณะทำงานเป็น
 เพียงงานชั่วคราว หรืองานรอง ไม่ใช่ใช้งานหลักของคณะทำงานของคณะกรรมา-
 ธิการ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขต่อไป

จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับความบกพร่องของหลักเกณฑ์
 และวิธีการตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการ หรือความซ้ำซ้อนในการตั้งคณะ
 ทำงานของคณะกรรมการส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการทำงาน คณะ

LIART

ทำงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ เพราะแทนที่จะทำให้การทำงานของ คณะกรรมการสามัญแต่ละคณะมีคณะทำงานเข้าช่วยเหลืองาน แต่กลับทำให้ งานของคณะกรรมการไม่ค่อยมีผลงานเท่าที่ควร และยังเป็นภาระเบียดบัง งบประมาณของประเทศชาติไปใช้ในทางมิชอบ อาทิ นำพรรคพวกร่วมเดินทาง ไปราชการต่างประเทศโดยค่าใช้จ่ายเป็นของสำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร หรือบางกรณีที่ผู้วิจัยในฐานะที่ปรึกษาคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประสบเอง ได้แก่การแต่งตั้งพรรคพวกเข้ามาเป็นผู้ชำนาญการของคณะ กรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรคณะหนึ่ง โดยได้รับค่าตอบแทน 6,000 บาทต่อเดือน ตลอดสมัยประชุมของสภาผู้แทนราษฎรนั้น ๆ โดยบุคคล ที่ได้รับการแต่งตั้งไม่เคยเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการแม้แต่ครั้งเดียว นอกจากนี้ยังได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อีกด้วย ซึ่งนับเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม อย่างยิ่ง

2. แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคณะทำงานของคณะกรรมการของรัฐสภา ต่างประเทศ

2.1 คณะทำงานของคณะกรรมการของรัฐสภาต่างประเทศ

(ศึกษาเชิงเปรียบเทียบ)

รัฐสภาทั่วไปมักจะมีคณะทำงานของคณะกรรมการ ซึ่งมีที่มา จากฝ่ายข้าราชการของรัฐสภา โดยเฉพาะทางด้านงานเลขานุการ และงาน ด้านการบริการทั่วไป ในประเทศคองโก (Congo), อีโวลี (Ivory), คอสท์ (Coast), โรมาเนีย (Romania) และเซเนกัล (Senegal) คณะ กรรมการจะเลือกเลขานุการ 1 คน และตำแหน่งอื่น ๆ จากกรรมการ ด้วยกันเอง ลักษณะงานที่คณะทำงานจะปฏิบัติมีดังนี้

- ให้คำปรึกษาแก่ประธานคณะกรรมการเกี่ยวกับวิธีพิจารณา

- รับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีและการเรียกพยาน
มาชี้แจง

- อำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการ
- เตรียมจดหมาย เอกสาร ในนามของคณะกรรมการ
- เตรียมเรื่องการเดินทางให้แก่คณะกรรมการ
- ช่วยร่างรายงานของคณะกรรมการ
- เตรียมข้อมูลทางวิชาการ สถิติ และข้อมูลอื่น ๆ ที่อยู่ใน

ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ

- เตรียมคำวิเคราะห์และข้อสรุปเรื่องที่คณะกรรมการ

ศึกษาหรือสอบสวนอยู่

จากการที่คณะกรรมการมีหน้าที่ความรับผิดชอบมากมาย จึงมีความจำเป็นต้องมีที่ปรึกษาของคณะกรรมการขึ้นมาช่วยทำงาน ที่ปรึกษาประชาชนคณะกรรมการจะหมายถึงบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในเชิงทางวิทยาศาสตร์ หรือทางเทคนิค และตรงกับความต้องการของคณะกรรมการ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องไม่ปกติสำหรับรัฐสภาที่จะทำสัญญาว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญในเชิงเป็นงานถาวรหรือประจำ ในทางปฏิบัติเป็นเรื่องที่คณะกรรมการแต่ละคณะจะเชิญผู้เชี่ยวชาญทำงาน 1 คน โดยปกติประชาชนคณะกรรมการจะเป็นผู้เชิญที่ปรึกษา ส่วนหน้าที่ของที่ปรึกษาก็คือ การวิจัยให้คำปรึกษา เข้าร่วมรับฟังคำชี้แจงของบุคคลที่คณะกรรมการเชิญมาชี้แจง เตรียมรายงาน และช่วยคณะกรรมการในการทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมของคณะกรรมการ และที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ที่ปรึกษาคณะกรรมการจะเป็นบุคคลที่มาจากหลายสาขาอาชีพ เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย นักวิจัยของสถาบัน นักธุรกิจ นักอุตสาหกรรม สหภาพแรงงาน องค์กรทางวิทยาศาสตร์ องค์กรทางด้านวัฒนธรรม กระทรวง กรม เป็นต้น

LIART

ตารางเกี่ยวกับคณะกรรมการและที่ปรึกษาของคณะกรรมการกิจการของรัฐสภาต่างประเทศ⁽¹⁾

ประเทศและรัฐสภา	ฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการกิจการ	หน้าที่ของฝ่ายเลขานุการ ก) ด้านบริหาร ข) วิจัย ค) เตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาประจำคณะ คณะกรรมการ
1. แอลจีเรีย สภาประชาชนแห่งชาติ	มาจากคณะกรรมการ ของฝ่ายบริหาร	ก) เตรียมเอกสาร ข) งานธุรการ ค) งานวิจัย	คณะกรรมการสามัญสามารถ เชิญที่ปรึกษา (แบบไม่เต็มเวลา ราชการ) มาให้คำปรึกษาได้
2. อาร์เจนตินา - สภาชีเนต - สภาผู้แทนราษฎร	แต่งตั้งโดย ประธานสภา	ก) งานธุรการ ข) งานวิจัย ค) ร่างรายงานและ ความเห็นของคณะ กรรมการ	แต่งตั้งแบบถาวรโดย ประธานสภา และอยู่ใน คณะกรรมการของฝ่าย เลขานุการ
3. ออสเตรเลีย - สภาชีเนต - สภาผู้แทนราษฎร	มาจากคณะกรรมการ ของสภาแต่ละสภา	ก) จัดการประชุมและ ให้คำปรึกษาแก่ ประธานกรรมการ ข) งานด้านวิจัย ค) ร่างรายงานการ ประชุม	แต่งตั้งแบบเต็มเวลาหรือ ไม่เต็มเวลาก็ได้

⁽¹⁾ INTER-PARLIAMENTARY UNION: PARLIAMENT OF THE WORLD; VOLUME II, England, Gover, 1976, pp. 653-675.

ประเทศและรัฐสภา	ฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการ	หน้าที่ของฝ่ายเลขานุการ ก) ด้านบริหาร ข) วิจัย ค) เตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาประจำคณะ กรรมการ
4. ออสเตรเลีย - สภาสหพันธ์รัฐ - สภาแห่งชาติ	เลขาธิการสภา แต่งตั้งเลขานุการ แบบไม่เต็มเวลา	ก) เตรียมการประชุม ข) ดูแลรายงานของคณะ กรรมการตามที่ ผู้รายงานเสนอ	ก) ที่ปรึกษาบางเวลา แต่งตั้งโดยรัฐมนตรี
5. ปานามา - สภาช็เนต - สภาผู้แทนราษฎร	มาจากเจ้าหน้าที่ ของสภา	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านวิจัย ค) เตรียมเอกสาร	ก) ที่ปรึกษาบางเวลา
6. เบลเยียม - สภาช็เนต - สภาผู้แทนราษฎร	เลขานุการ 8 คน มาจากคณะกรรมการ- ธิการ ฝ่ายเลข านุการจะมีคณะทำงาน 13 คน	ก) งานด้านธุรการ ข) เตรียมเอกสาร	ก) มี
7. บราซิล - สภาสหพันธ์ - สภาผู้แทนราษฎร	มีเลขานุการและ ผู้ช่วยเลขานุการ	ก) ด้านธุรการและ บริหาร ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	ก) ที่ปรึกษาบางเวลา แต่ ถ้าจำเป็นอาจมีที่ปรึกษา เต็มเวลาก็ได้
8. บุลกาเรีย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	มี 1-3 คน สำหรับ คณะกรรมการ สามัญแต่ละคณะ	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านวิจัย	แต่งตั้งตามความสมัครใจ

ประเทศและรัฐสภา	ฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการ	หน้าที่ของฝ่ายเลขานุการ ก) ด้านบริหาร ข) วิจัย ค) เตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาประจำคณะ กรรมการ
9. คาเมรูน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	มาจากสำนักงาน เลขาธิการสภา นิติบัญญัติแห่งชาติ	ก) ด้านวิจัย และ ข) ด้านเตรียมเอกสาร	ไม่มีที่ปรึกษา
10. แคนาดา - สภาซันเนต - สภาสามัญ	มาจากเลขาธิการ ของคณะกรรมการ	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านเตรียมเอกสาร	ก) มีคณะกรรมการน้อยคณะ ที่มีที่ปรึกษาเต็มเวลา นอก นั้นเป็นที่ปรึกษาบางเวลา
11. จีน สภาประชาชนแห่ง สาธารณรัฐประชาชน จีน (NPC)	มีห้องทำงานและ คณะทำงานของฝ่าย เลขานุการ	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	ก) มีที่ปรึกษาสำหรับคณะ กรรมการวิสามัญ แต่งตั้ง โดยคณะกรรมการสามัญ ของ NPC
12. คองโก สภาประชาชน (NPP)	มาจากคณะกรรมการ- ธิการ	ก) จดรายงาน ข) ร่างรายงาน	แล้วแต่ความต้องการ
13. คิวบา สภาของประชาชน	กลุ่มของเจ้าหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญ	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	มีคณะที่ปรึกษาสำหรับแต่ละ คณะกรรมการ
14. เดนมาร์ก Folketing	เลขานุการที่ จบปริญญาตรี	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	ไม่มี

ประเทศและรัฐสภา	ฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการ	หน้าที่ของฝ่ายเลขานุการ ก) ด้านบริหาร ข) วิจัย ค) เตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาประจำคณะ กรรมการ
15. อียิปต์ สภาประชาชน	เจ้าหน้าที่ทางเทคนิค ทางธุรการ และคณะ ทำงาน	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาเต็มเวลาและ บางเวลา
16. ฝรั่งเศส - สภาซีเนต - สภาผู้แทนราษฎร	เลขานุการประจำ คณะกรรมการซึ่ง จะมีหลายคนสำหรับ แต่ละคณะกรรมการ ธิการ	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	ไม่มีที่ปรึกษา ยกเว้นคณะกรรมา- ธิการด้านความมั่นคงและด้านการ คลัง ซึ่งจะมีข้าราชการประจำ จากสำนักงานเลขาธิการสภา มาประจำ
17. เยอรมันนี - สภาสหพันธ์รัฐ - สภา Diet	มีเลขานุการ 6 คน สำหรับคณะกรรมา- ธิการ 14 คณะ แต่ละคณะกรรมการมี ผู้ช่วยทางวิชาการ 1-2 คน	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านเตรียมเอกสาร	- ไม่มีที่ปรึกษาสำหรับสภา สหพันธ์รัฐ - มีที่ปรึกษาสำหรับสภา Diet
18. กรีซ สภาผู้แทนราษฎร	จากสำนักงานเลข ธิการสภาผู้แทน	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านเตรียมเอกสาร	แทบไม่มี
19. อินเดีย - สภาแห่งรัฐ - สภาประชาชน	แต่งตั้งตามความ ต้องการของคณะ กรรมการ	ก) ด้านบริหาร ข) ด้านเตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษามาจากฝ่ายบริหาร

ประเทศและรัฐสภา	ฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการ	หน้าที่ของฝ่ายเลขานุการ ก) ด้านบริหาร ข) วิจัย ค) เตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาประจำคณะ กรรมการ
20. อินโดนีเซีย สภาผู้แทนราษฎร	จำนวน 5-9 คน	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านเตรียมเอกสาร	อาจมีได้
21. อิตาลี - สภาซีเนต - สภาผู้แทนราษฎร	มีคณะทำงาน 1-2 คณะ และมีผู้ช่วย เลขานุการ	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านเตรียมเอกสาร	บางส่วนมาจากสภา บางส่วนมาจากภายนอก
22. ญี่ปุ่น - สภาที่ปรึกษา - สภาผู้แทนราษฎร	แต่ละคณะกรรมการ- ธิการมีที่ปรึกษาและ นักวิจัยประจำ	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	มีที่ปรึกษาทำงานเต็มเวลา ประจำคณะกรรมการ
23. มาเลเซีย - สภาซีเนต - สภาผู้แทนราษฎร	เลขานุการ 1 คน พนักงานชั่วคราว 1 คน พนักงานพิมพ์ดีด 1 คน	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาไม่เต็มเวลา
24. เม็กซิโก - สภาซีเนต - สภาผู้แทน	ที่ปรึกษาบางคน คณะทำงานของ เลขานุการ และ เจ้าหน้าที่ฝ่าย บริการ	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	คณะกรรมการบางคณะ มีที่ปรึกษาเท่านั้น

LIART

ประเทศและรัฐสภา	ฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการ	หน้าที่ของฝ่ายเลขานุการ ก) ด้านบริหาร ข) วิจัย ค) เตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาประจำคณะ กรรมการ
25. ฟิลิปปินส์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	แต่ละคณะมีคณะ ทำงาน	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษามาจากฝ่ายบริหาร และบางส่วนมาจาก พรรคการเมือง
26. เกาหลีใต้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	มีผู้ชำนาญการ 1 คน ที่ปรึกษากฎหมาย 1-2 คน นักวิจัย 2-4 คน วิเทศากร 5 คน	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	มีที่ปรึกษาและมีผู้ช่วยที่ปรึกษา
27. สเปน - สภาซีเนต - สภาองเกรส	ที่ปรึกษาของสภา และคณะทำงาน	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาทำงานเต็มเวลา และอาจมีที่ปรึกษาที่ทำงาน บางเวลาบางส่วน
28. สหราชอาณาจักร - สภาขุนนาง - สภาสามัญ	เลขาธิการ 1 คน และที่ปรึกษา	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	สำหรับสภาขุนนางมีที่ปรึกษาบาง เวลา ยกเว้นคณะกรรมการ ประชาคมยุโรป จะมีที่ปรึกษา เต็มเวลา 2 คน ส่วนสภาสามัญ มีที่ปรึกษาเต็ม เวลา และที่ปรึกษาที่ทำงาน ไม่เต็มเวลา

LIART

ประเทศและรัฐสภา	ฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการ	หน้าที่ของฝ่ายเลขานุการ ก) ด้านบริหาร ข) วิจัย ค) เตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาประจำคณะ กรรมการ
29. สหรัฐอเมริกา - สภาซันเดต - สภาผู้แทนราษฎร	คณะทำงานมีจำนวน 22-153 คน คณะทำงานมีจำนวน ประมาณ 30 คนถึง 140 คน เฉลี่ยแล้ว ประมาณคณะละ 70 คน	ก) ด้านธุรการ ข) ด้านวิจัย ค) ด้านเตรียมเอกสาร	ที่ปรึกษาเต็มเวลาและ ที่ปรึกษาไม่เต็มเวลา มีที่ปรึกษาแบบถาวรและ แบบชั่วคราว

จากตารางเปรียบเทียบคณะกรรมการของคณะกรรมการกิจการของรัฐสภา
ทั้ง 29 ประเทศ ผู้วิจัยใคร่ขออนุญาตอธิบายถึงรูปแบบและการทำงานของคณะ
ทำงานของคณะกรรมการสามัญประจำสภาของ 3 ประเทศ คือ

- สภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส
- สภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา
- สภาสามัญของสหราชอาณาจักร

เพื่อเป็นแบบอย่างในการแก้ไขปัญหาที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่

2.2 คณะทำงานของคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎรของ ฝรั่งเศส

คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสมีทั้งหมด

6 คณะ ได้แก่

- 1) คณะกรรมการการวัฒนธรรม ครอบครัว และสังคม
- 2) คณะกรรมการการต่างประเทศ
- 3) คณะกรรมการทางด้านความมั่นคงและการทหาร
- 4) คณะกรรมการการคลัง การเศรษฐกิจและการวางแผน
- 5) คณะกรรมการกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- 6) คณะกรรมการเกี่ยวกับกฎหมายและการบริหารงานทั่วไป

โดยปกติกรรมการสามารถที่จะขอความช่วยเหลือจากฝ่าย
เลขานุการของคณะกรรมการ ซึ่งจะประกอบด้วยข้าราชการระดับสูง อย่าง
ไรก็ตามคณะกรรมการบางคณะจะมีที่ปรึกษาประจำอยู่ด้วย โดยเฉพาะใน
คณะกรรมการทางด้านความมั่นคงและทางด้านการคลัง⁽¹⁾

⁽¹⁾ Jean-François LE MEN, L'informations du Parlement
Français, La Documentation Française, Paris, 1984, p.18.

2.3 คณะทำงานของคณะกรรมการของสภาคองเกรสของสหรัฐอเมริกา⁽¹⁾ (Committee Staff)

ปริมาณงานที่มากมายที่จำเป็นต่ออาศัยความรู้ทางเทคนิคเป็นความจำเป็นที่ต้องมีคณะทำงานของคณะกรรมการ การจัดตั้งคณะทำงานได้มีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1924 โดยจัดตั้งตามรัฐบัญญัติชื่อ "La Follette-Monroney Act of 1946" ซึ่งตามรัฐบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้คณะกรรมการสามัญแต่ละคณะมีคณะทำงานได้ 4 คน และฝ่ายเลขานุการอีก 6 คน จำนวนของคณะทำงานดังกล่าวได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น ในปี ค.ศ. 1975 มีคณะทำงานของคณะกรรมการในสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 729 คน และในสภาซีเนต 711 คน ในปี ค.ศ. 1987 มีจำนวน 2,024 คนในสภาผู้แทนราษฎร และในสภาซีเนตมี 1,074 คน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปริมาณงานที่มากขึ้นทำให้คณะกรรมการต้องการคณะทำงานมากยิ่งขึ้น

เหตุผลที่จำเป็นต่อมีคณะทำงานของคณะกรรมการก็คือ ต้องการให้สภาคองเกรสมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานของฝ่ายบริหารในด้านการรับข้อมูลข่าวสารและข้อมูลทางด้านการวิจัย นาย Gladys Kammerer ได้ตั้งข้อสังเกตว่า "มันเป็นสิ่งสำคัญมากที่สภาคองเกรสต้องมีความเป็นอิสระในการรับบริการจากคณะทำงานของคณะกรรมการ และต้องจ่ายค่าตอบแทนให้กับคณะทำงานอย่างเพียงพอ"

⁽¹⁾ William J. KEEFE, Morris S. OGUL, The American Legislative Process; Congress and the States, eight edition, Prentice-Hall, U.S.A., 1993, pp 198-200.

ในปัจจุบันคณะทำงานของคณะกรรมการเป็นคณหนู่มสาวและมีการศึกษาดี จำนวน 1 ใน 4 ของคณะทำงานมาจากหน่วยงานของฝ่ายบริหาร และจำนวนอีก 1 ใน 4 มาจากคณะทำงานของสมาชิกสภาองค์กร ส่วนมาจากมหาวิทยาลัยและบริษัทเอกชน อย่างไรก็ตาม บุคคลเหล่านี้มองเห็นว่าการทำงานในฐานะคณะทำงานจะทำให้เขามีโอกาสรับตำแหน่งที่สูงขึ้น

หน้าที่ของคณะทำงานก็คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เตรียมเอกสารให้แก่คณะกรรมการ คณะทำงานจะทำหน้าที่ประสานกับคณะทำงานของคณะกรรมการคณะอื่น ๆ รวมทั้งของอีกสภาหนึ่งด้วย

จากหน้าที่ของคณะทำงานของคณะกรรมการ ทำให้เขามีอิทธิพลต่อกระบวนการทางด้านนิติบัญญัติ ร่างรัฐบัญญัติฉบับใหม่ไม่สามารถผ่านการพิจารณาหากปราศจากข้อมูลที่ได้วิเคราะห์โดยคณะทำงานของคณะกรรมการ อย่างไรก็ตาม การทำงานของคณะทำงานของคณะกรรมการก็มีใช้จะประสบความสำเร็จแต่อย่างเดียว บางครั้งก็สร้างปัญหาเช่นกัน อาทิ คณะทำงานของคณะกรรมการที่พยายามเข้าไปช่วยงานของสมาชิกรัฐสภาบางคนทำให้เกิดการแบ่งชั้นในด้านข้อมูลที่แตกต่างกันระหว่างสมาชิกรัฐสภาด้วยกัน และบางครั้งก็ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันเองในหมู่สมาชิกรัฐสภา

ภายในรัฐบัญญัติชื่อ Legislative Reorganization Act of 1946 การตั้งคณะทำงานจะต้องไม่มีการพิจารณาจากพรรคการเมืองต่างๆ แต่ทางปฏิบัติบางครั้งการตั้งคณะทำงานก็คำนึงถึงพรรคการเมือง ตัวอย่างของคณะกรรมการที่ตั้งคณะทำงานโดยไม่คำนึงถึงพรรคการเมืองได้แก่ คณะกรรมการต่างประเทศของสภาผู้แทนราษฎรและของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมักตั้งผู้เชี่ยวชาญทางด้านต่างประเทศจริง ๆ

LIART

มีข้อน่าสังเกตว่า ในระดับมลรัฐก็มีคณะกรรมการ-
ธิการของแต่ละมลรัฐด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมลรัฐใหญ่ ๆ อาทิ Califor-
nia, New York, Illinois, Florida, Wisconsin, และ New Jer-
sey

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสหรัฐอเมริกากำลังประสบปัญหาใน
เรื่องงบประมาณรายจ่ายเป็นอย่างมาก ทำให้ประธานาธิบดีคลินตันได้วางแผน
ที่จะลดจำนวนของเจ้าหน้าที่ของรัฐลง เช่นเดียวกับฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งก็มีแผนที่จะ
ลดคณะกรรมการธิการลงจำนวนถึง 1,300 ตำแหน่ง ในปี ค.ศ.
1995 และมีแผนที่จะลดงบประมาณของสภาองเกรสอีกร้อยละ 14 ภายในปี
1997 อันจะทำให้สามารถประหยัดเงินได้ถึง 500 ล้านดอลลาร์⁽¹⁾

2.4 คณะทำงานของคณะกรรมการธิการของประเทศสหราชอาณาจักร

ในประเทศสหราชอาณาจักร คณะทำงานของคณะกรรมการธิการ
ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญประจำคณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลืองานของ
คณะกรรมการ⁽²⁾

⁽¹⁾ Timothy J. Burger, "Leaders Pledge to slash Hill Staff by 1,300 Match White House Cuts," Roll Call, Feb 18, 1993, 1 r Roger H. Davidson, Walter J. Oleszeh, op.cit; p.231.

⁽²⁾ อรทิพย์ พิศาลบุตร, ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการสามัญ
ประจำสภาผู้แทนราษฎร. วิทยานิพนธ์, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ, 2533, หน้า 162-166.

(1) ผู้เชี่ยวชาญประจำคณะกรรมการ (Council of Committee)

คณะกรรมการวิสามัญของประเทศสหราชอาณาจักร เป็นคณะกรรมการที่มีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญประจำคณะกรรมการมากที่สุด ในอดีตคณะกรรมการวิสามัญของทั้งสองสภาได้รับอำนาจในการอ้างบุคคลที่มีคุณวุฒิที่จะทำการสอบสวนพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ด้วยตนเองก่อนแล้วจึงจัดทำรายงานต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้เพราะความจำเป็นเกี่ยวกับความก้าวหน้าและซับซ้อนทางวิชาการและทางด้านอาชีพ คณะกรรมการในยุคปัจจุบันจึงมีการพัฒนาทางปฏิบัติเช่นกัน กล่าวคือมักได้รับอำนาจให้แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความชำนาญพิเศษ หรือมีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคนิค เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการซักถามของคณะกรรมการ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ลับซับซ้อน หรือเพื่อชี้ให้เห็นถึงเรื่องที่ซับซ้อนเกี่ยวกับงานที่คณะกรรมการได้รับมอบหมาย แต่ทางปฏิบัติปัจจุบันนี้แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ โดยปกติผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวจะเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการได้ทั้งวาระการรับฟังพยานหลักฐานด้วยวาจา และวาระปรึกษาหารือของคณะกรรมการด้วย แต่อย่างไรก็ตามไม่สามารถซักถามพยานหรือไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้

นอกจากนั้นแล้ว ประธานสภาทั้งสองยังมีอำนาจสั่งให้ที่ปรึกษาของประธานสภา (Speaker's Counsel) ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแก่คณะกรรมการต่าง ๆ อีกด้วย เช่น คณะกรรมการวิสามัญพิจารณากฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหาร (Select Committee on Statutory Instruments) เป็นต้น และแต่งตั้งที่ปรึกษาของประธานคณะกรรมการหรือประธานสภาอันดับที่สอง ซึ่งสำหรับสภาขุนนางเรียกว่า "Second Counsel to the Chairman of Committees" และสำหรับสภาสามัญเรียกว่า "Second Speaker's Counsel" เพื่อทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำ

แนะนำทางด้านกฎหมายแก่คณะกรรมการด้านประชาคมยุโรป (European Communities Committee) และคณะกรรมการวิสามัญด้านการออกกฎหมายครั้งที่สองในภาคพื้นยุโรป (Select Committee on European Secondary Legislation) แล้วแต่กรณี

(2) เจ้าหน้าที่ช่วยเหลืองานของคณะกรรมการ (The Committee Staff)

ในสภาสามัญ เจ้าหน้าที่ช่วยเหลืองานของคณะกรรมการนี้จะเป็นผู้ช่วยเหลืองานของคณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งประกอบด้วยคณะทำงานในสำนักงานคณะกรรมการ (The Committee Office) ที่มีลักษณะถาวร และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยเลขาธิการของคณะกรรมการ นอกจากนี้ก็ยังมีคณะกรรมการเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ (The Staff Board) ซึ่งประกอบไปด้วย รองเลขาธิการ (The Clerk Assistance) เลขานุการประธานสภา (The Speaker's Secretary) ผู้แทนตำรวจสภา (The Deputy Serjeant at Arms) ผู้แทนบรรณารักษ์ห้องสมุด (Deputy Librarian) และฝ่ายบริหาร (The Clerk of Administration) เป็นผู้ให้คำแนะนำคณะกรรมการหรือประธานสภาในเรื่องต่าง ๆ ทุกเรื่องที่มีผลต่อแผนกหนึ่งแผนกใดหรือมากกว่าหนึ่งแผนก และจะรับผิดชอบสำหรับการทำให้การตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของสภาคณะกรรมการหรือประธานสภามีความมั่นคงยิ่งขึ้น

เลขาธิการของคณะกรรมการ (Clerk in the Committee Office) ซึ่งเป็นผู้ทำงานให้แก่คณะกรรมการวิสามัญจะเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานของคณะกรรมการ ตลอดจนมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดในเนื้อหาของการสอบสวนของคณะกรรมการ อาทิ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับพยานหลักฐาน วางแนวทางในการตั้งคำถาม และร่างรายงานให้แก่

คณะกรรมการธิการ ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนั้น จะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางและวิธีปฏิบัติของรัฐสภาซึ่งมีผลกระทบต่อคณะกรรมการธิการคณะต่าง ๆ ที่ได้ทำงานอยู่นั้นได้ด้วย

งานหลักของคณะทำงานของคณะกรรมการก็คือ การรวบรวม การวิเคราะห์ และการให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการ ทั้งนี้เสมือนเป็นข้อสรุปและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเอง

ดังนั้น คณะทำงานของคณะกรรมการในสภาสามัญนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ⁽¹⁾

1. เลขาธิการของคณะกรรมการ (The Clerk to the Committee) เป็นตำแหน่งที่มีอาวุโสสูงสุด และเป็นผู้บริหารและประสานงานในการให้บริการแก่คณะกรรมการทุกคณะ ในบางกรณีที่คณะกรรมการคณะใดมีงานยุ่งมาก เขาก็อาจจะได้รับความช่วยเหลือจากเลขาธิการโดยอาชีพที่มีอาวุโสน้อยกว่า (A more junior Professional clerk) ซึ่งเป็นผู้ที่อาจจะปฏิบัติงานในฐานะเลขาธิการของคณะอนุกรรมการอีกด้วย

⁽¹⁾ Michael T. Ryle, "The Legislative Staff of the British House of Commons," Legislative Studies Quarterly, (4 November 1981) : 510-513. อ้างใน อรรถิพย์ พิศาลบุตร, อ้างถึงแล้ว, หน้า 164.

2. ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ (Specialist Advisers)

ซึ่งอาจจะมีคนหนึ่งหรือมากกว่าก็ได้ ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้มักจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ ซึ่งตามปกติมักจะถูกชักนำจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการค้นคว้า เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับเนื้อหาในการสอบสวน ซึ่งตามปกติจะแต่งตั้งโดยมีกำหนดเวลา สำหรับการสอบสวนเป็นเรื่อง ๆ ไป บุคคลเหล่านี้จะถูกจ้างนอกเวลาโดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินค่าธรรมเนียม (Fee - paid) ไม่ใช่เงินเดือน (Salaried) และไม่ใช่คณะกรรมการของสภา แต่จะถูกคัดเลือกและแต่งตั้งโดยคณะกรรมการแต่ละคณะเอง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่การทำงานของคณะกรรมการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยเหลือในการให้คำแนะนำแนวทางในการสอบสวนและร่างรายงานต่าง ๆ ดังนั้น จำนวนของที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญนี้จึงทวีมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบัน จึงมีที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญประมาณ 80 คน สำหรับคณะกรรมการทั้งสิ้น 14 คณะ นอกจากนั้นก็ยังมีผู้ช่วยที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานเต็มเวลา (Full - time specialist assistants) อีกประมาณคณะละ 2 - 3 คน ซึ่งมีอาวุโส น้อยกว่าทำหน้าที่ช่วยเหลือที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์พยานหลักฐาน และอื่น ๆ ทั้งนี้ บุคคลดังกล่าวไม่ใช่คณะกรรมการของสภา

3. คณะทำงานของคณะกรรมการที่มีระดับกลาง หรือระดับอาวุโสน้อย (Support staff of Junior or Middle grade)

คณะกรรมการวิสามัญแต่ละคณะจะมีคณะทำงานคณะหนึ่งช่วยทำงานด้านบริหาร ส่วนใหญ่ของคณะกรรมการซึ่งคณะทำงานนี้ประกอบไปด้วยผู้ซึ่งทำงานช่วยเหลือคณะกรรมการที่มีระดับอาวุโสน้อย

4. เลขานุการประจำคณะกรรมการ (Personal secretaries)

ซึ่งอาจประกอบไปด้วยเลขานุการหนึ่งคนหรือมากกว่านั้น โดยจะเป็นผู้ทำงานให้คณะกรรมการแต่ละคณะ โดยมีหน้าที่หลักเกี่ยวกับการ

LIRT

จัดพิมพ์สรุปย่อ ร่างรายงาน และจดหมายโต้ตอบของประธานคณะกรรมการมาธิการ⁽¹⁾

3. แนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับคณะทำงานของคณะกรรมการมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทย

จากสภาพปัญหาของคณะทำงานของคณะกรรมการมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทย ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 1 ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

3.1 ควรปรับปรุงเรื่องคุณสมบัติของคณะทำงานของคณะกรรมการเสียใหม่

3.2 ควรเปลี่ยนแปลงวิธีการตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการเสียใหม่ โดยการระบุจำนวนให้แน่ชัด

3.3 ห้ามคณะทำงานของคณะกรรมการรับค่าตอบแทนซ้ำซ้อนกัน

3.4 ควรกำหนดให้คณะทำงานของคณะกรรมการทำงานแบบเต็มเวลาราชการ

3.5 ควรกำหนดค่าตอบแทนให้สูงขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่พึงจะได้รับด้วย

3.6 ควรปรับปรุงระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายดังต่อไปนี้

3.1 ควรปรับปรุงคุณสมบัติของที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมการเสียใหม่ โดยการปรับปรุงประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตั้ง ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ในประเด็นดังนี้

⁽¹⁾ อรรถิพย์ พิศาลบุตร, อ้างถึงแล้ว, หน้า 166.

3.1.1 คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งสำหรับผู้ชำนาญการ และที่
 ปริญญาชั้น 2 ออกทั้งหมด กล่าวคือ ให้เหลือแต่เพียง "สำเร็จการ
 ศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับ
 งานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้นมาพอสมควร" เท่านั้น ทั้งนี้
 เพราะคุณสมบัติข้อ 2 ที่ว่า "มีคุณสมบัติพิเศษตามที่คณะกรรมการประสงค์ตาม
 ลักษณะงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์
 เกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้น ๆ เป็นอย่างดี" นั้น
 เป็นข้อความที่คลุมเครือ ให้ดุลพินิจในการแต่งตั้งแก่คณะกรรมการมากเกินไป
 จนทำให้มีการแต่งตั้งพรรคพวก เครือญาติ เข้ามาจำนวนหนึ่ง

3.1.2 คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งสำหรับนักวิชาการ เห็นควร
 ให้คงไว้ตามประกาศสภาผู้แทนราษฎรดังเดิม เพราะมีข้อความค่อนข้างรัดกุม
 ดีอยู่แล้ว

3.1.3 ควรเปลี่ยนแปลงวิธีการตั้งเลขานุการประจำคณะ
 กรรมการ โดยขอให้ตั้งจากข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ประจำคณะกรรมการ
 แทน เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย และในทางปฏิบัติก็ไม่มี ความจำเป็นต้อง
 แต่งตั้งบุคคลภายนอกเข้ามาเป็นเลขานุการแต่ประการใด⁽¹⁾

3.2 ควรเปลี่ยนแปลงวิธีการตั้งคณะกรรมการ
 เสือใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่กำหนดให้ตั้งผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และ
 เลขานุการประจำคณะกรรมการ ในวงเงินไม่เกิน 32,000 บาทต่อเดือน

⁽¹⁾ จากการสัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ไพฑิษฏ์ พิพัฒน์กุล เลขาธิการ
 สภาผู้แทนราษฎร ทำให้ทราบว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วย
 กับข้อเสนอดังกล่าว แต่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายคนไม่เห็นด้วย จึงทำให้
 ไม่สามารถปฏิบัติได้

ต่อคณะกรรมการธิการ นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะไม่ต้อง เพราะจะมีการตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการเป็นจำนวนมากในบางคณะ อาทิ คณะกรรมการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน มีคณะทำงานถึง 23 คน เป็นต้น จึงน่าจะไม่ใช่เป็นการเหมาะสม ผู้วิจัยเห็นว่าคณะกรรมการแต่ละคณะควรมีตำแหน่งของคณะทำงานของคณะกรรมการดังนี้

- 1) ที่ปรึกษา   จำนวน 1 คน
- 2) ผู้ชำนาญการ   จำนวน 2 คน
- 3) นักวิชาการ   จำนวน 2 คน

สรุปแล้ว คณะทำงานของแต่ละคณะกรรมการควรมีไม่เกิน 5 คน ส่วนเลขานุการให้ใช้ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาทำหน้าที่เอง

สำหรับที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ หากจะมีก็ควรมีไม่มาก เพราะควรไปตั้งเป็นอนุกรรมการจะเหมาะสมกว่า

นอกจากนี้ ในระยะยาว ผู้วิจัยเห็นว่า ควรพัฒนาข้าราชการฝ่ายรัฐสภา โดยเฉพาะข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ประจำกองกรรมการ ให้มีความรู้ความชำนาญให้มาก เพื่อเข้ามาทำหน้าที่ ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ ประจำคณะกรรมการแทน ทั้งนี้เพราะการทำงานของคณะทำงานของคณะกรรมการจะได้ เป็นแบบเต็มเวลา ส่วนการที่มีบางฝ่ายอ้างว่า ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาจะไม่มีความเป็นอิสระในการทำงาน ไม่กล้าเสนอแนะ ก็ น่าจะไม่จริง เพราะในสภาพปัจจุบันคณะทำงานของคณะกรรมการก็ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ โดยเฉพาะประธานคณะกรรมการ ก็น่าจะไม่มีความเป็นอิสระเช่นกัน ตรงนี้จึงไม่น่าจะใช้เหตุผลที่ถูกต้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การพัฒนาข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เข้าไป เป็นคณะทำงานของคณะกรรมการ จะเป็นการส่งเสริมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติราชการอีกด้วย ซึ่งมีรัฐสภาหลายประเทศ

อาทิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส ก็ใช้ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นที่ปรึกษาและคณะทำงานของคณะกรรมการมาธิการ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้วิจัยเห็นด้วยกับแผนพัฒนาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2537-2541 ในส่วนนี้⁽¹⁾

จากการวิจัยภาคสนาม โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว เมื่อเดือนมกราคม 2539 ปรากฏผลว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 75 คน จากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 192 คน คิดเป็นร้อยละ 39.06 เห็นว่า คณะทำงานของคณะกรรมการควรเป็นข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเท่านั้น ไม่ควรนำบุคคลภายนอกมาเป็นคณะทำงานฯ ด้วย

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยภาคสนามยังมีข้อน่าสังเกตุอีก 2 ประการ คือ

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละ 71.87 (จำนวน 138 คน) ทราบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการมาธิการ ในขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกร้อยละ 28.12 (จำนวน 54 คน) ไม่ทราบถึงหลักเกณฑ์ในการตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการ

2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละ 92.18 (จำนวน 177 คน จากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตอบแบบสอบถาม 192 คน) เห็นว่า การแต่งตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการมาธิการ ควรเป็นมติของที่ประชุมของคณะกรรมการมาธิการคณะนั้น ๆ ในขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกร้อยละ 4.68 เห็นว่า

⁽¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษาจากแผนพัฒนาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2537-2541, อ้างถึงแล้ว, หน้า 193-206.

ประธานคณะกรรมการคณะนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการตัวเอง

3.3 ควรมีการกำหนดห้ามคณะทำงานของคณะกรรมการรับคำตอบซ้ำซ้อนกัน กล่าวคือ ในกรณีที่บุคคลคนหนึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงานของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 1 คณะ อาทิ นาย ก. เป็นผู้ชำนาญการของคณะกรรมการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ในขณะที่เดียวกันก็เป็นนักวิชาการของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม ในกรณีนี้นาย ก. จะได้รับคำตอบแทนเฉพาะตำแหน่งที่มีคำตอบแทนสูงสุด กล่าวคือได้รับคำตอบแทนจากตำแหน่งผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนแต่เพียงตำแหน่งเดียว

ในกรณีนี้ได้เคยมีมติเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ได้เห็นชอบในการกำหนดห้ามการรับคำตอบซ้ำซ้อนของคณะทำงานของคณะกรรมการ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้ท่านเรียกประชุมประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ และเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 ได้มีการประชุมของประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ซึ่งที่ประชุมฯ ได้มีมติให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะทำงานในคณะกรรมการสามัญเกินกว่า 1 ตำแหน่ง ให้ได้รับคำตอบแทนเพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้น แม้จะเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ หรือ เลขานุการประจำคณะกรรมการ เกินกว่า 1 คณะก็ตาม⁽¹⁾

⁽¹⁾ จากการตรวจสอบจากกองกลาง, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พบว่ามีการตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการซ้ำซ้อนถึง 8 คน คิดเป็นคำตอบแทนที่ต้องจ่ายให้เกินกว่าที่ควรถึงเกือบ 4 หมื่นบาทต่อเดือน.

ผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากจะเป็นมติของที่ประชุมร่วมกันของประธาน คณะกรรมาธิการทุกคณะแล้ว ยังจำเป็นต้องแก้ไขประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะ กรรมาธิการประจำสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2531 รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการ ตั้งที่ปรึกษาและล่ามประจำคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย เพราะมติของที่ประชุมร่วมของประธานคณะกรรมาธิการทุกคณะไม่ใช่กฎหมาย และยังอาจไม่มีผลผูกพันสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ได้อีกด้วย

3.4 ควรกำหนดให้คณะทำงานของคณะกรรมาธิการทำงานเต็มเวลา ราชการ ทั้งนี้เพราะในสภาพปัจจุบันการทำงานของคณะทำงานของคณะกรรมา ธิการโดยส่วนใหญ่ทำงานแบบไม่เต็มเวลา ซึ่งทำงานได้ไม่เต็มที่ อาจไม่คุ้มค่ากับ ค่าตอบแทนที่ได้ รวมทั้งไม่มีวิธีการตรวจสอบว่าในปีหนึ่ง ๆ นั้นได้มีผลงานอะไร บ้าง ดังนั้นจึงควรแก้ไขเสียใหม่ โดยกำหนดให้คณะทำงานของคณะกรรมาธิการ ต้องมาทำงานเต็มเวลา ทั้งในเวลาที่มีการประชุมและไม่มีการประชุมของคณะ กรรมาธิการ ดังที่เคยคิดกันไว้ตั้งแต่สมัยที่นายบุญชู โรจนเสถียร ได้ตั้งคณะทำ งานของคณะกรรมาธิการในครั้งแรก และเช่นเดียวกับคณะทำงานของคณะ กรรมาธิการของรัฐสภาในหลาย ๆ ประเทศ อาทิ สภาองเกรสของสหรัฐ อเมริกา

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคณะทำงานของคณะกรรมาธิการมี 2 ประเภท กล่าวคือ

ประเภทแรก เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือรัฐ-
วิสาหกิจ

ประเภทที่สอง ไม่เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือ
รัฐวิสาหกิจ

LIART

ดังนั้น ในกรณีเป็นประเภทแรก ต้องใช้วิธีการยืมตัวมาช่วย
ราชการที่คณะกรรมการมาธิการแบบเต็มเวลา ซึ่งระบบนี้ดูแล้วค่อนข้างจะประสบ
ปัญหาในทางปฏิบัติเหมือนกัน

อนึ่ง จากการวิจัยภาคสนาม โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไป
ยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว เมื่อเดือนมกราคม 2539 ปรากฏว่า
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 114 คน จากจำนวนทั้งหมด 192 คน ซึ่ง
คิดเป็นร้อยละ 59.37 เห็นว่าคณะทำงานของคณะกรรมการมาธิการควรทำงานเต็ม
เวลาราชการเช่นกัน

3.5 ควรกำหนดค่าตอบแทนให้สูงขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่พึงจะได้รับ

ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าค่าตอบแทนของคณะกรรมการของคณะกรรมการมาธิการ เป็นค่าตอบแทนที่ได้รับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 แล้ว ซึ่งเป็นเวลานานถึง 7 ปี ที่ยังไม่ได้รับการปรับขึ้นแต่ประการใด⁽¹⁾ ในขณะที่ได้มีการปรับเงินเดือนให้แก่ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ มาแล้ว 2 ครั้ง รวมถึงการปรับค่าตอบแทนให้ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ปรับมาแล้ว 2 ครั้งเช่นกัน ดังนั้นเมื่อต้องการให้คณะกรรมการได้ทำงานมากขึ้นแบบเต็มเวลาราชการ ก็ต้องปรับค่าตอบแทนให้สูงขึ้นด้วย ส่วนจะเป็นจำนวนเงินเท่าใดนั้นก็ต้องศึกษาในรายละเอียดอีกครั้งหนึ่งต่อไป

(1) - ค่าตอบแทนที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ ซึ่งมีได้เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ

ที่ปรึกษา เดือนละ 8,000.- บาท

ผู้ชำนาญการ เดือนละ 8,000.- บาท

นักวิชาการ เดือนละ 5,000.- บาท

เลขานุการ เดือนละ 3,000.- บาท

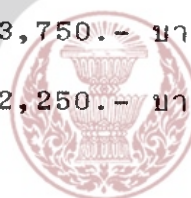
- ค่าตอบแทนที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ ซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ

ที่ปรึกษา เดือนละ 6,000.- บาท

ผู้ชำนาญการ เดือนละ 6,000.- บาท

นักวิชาการ เดือนละ 3,750.- บาท

เลขานุการ เดือนละ 2,250.- บาท

LIART

ส่วนสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่พึงได้รับนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขาธิการประจำคณะกรรมการ ตามที่คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2536 เป็นสิ่งที่ถูกต้อง⁽¹⁾ แต่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับ ผู้ที่พึงได้รับการเสนอชื่อนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ทำงานให้แก่คณะกรรมการอย่างเต็มที่เต็มเวลาจริง ๆ ไม่ใช่เป็นการเข้ามารับตำแหน่งเพียงเพื่อต้องการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์เท่านั้น และหลักเกณฑ์การขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ควรต้องมีการกำหนดว่าต้องทำงานมาแล้วอย่างน้อย 1 ปีขึ้นไปจึงจะขอได้

ส่วนเรื่องการติดตามคณะกรรมการไปศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศนั้น ผู้วิจัยเห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2538 ที่มีมติว่า ในกรณีที่คณะกรรมการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศ โดยมีคณะเดินทางจำนวนมาก ให้ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ ร่วมติดตามได้ครั้งละไม่เกิน 2 คน ให้เจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร ครั้งละ 2 คน และในกรณีเป็นคณะเล็ก ให้มีที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ ร่วมติดตามได้ครั้งละไม่เกิน 2 คน และให้มีเจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร ครั้งละ 1 คน

⁽¹⁾ การเสนอขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่คณะทำงานของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดให้

ที่ปรึกษา ได้รับสูงสุดไม่เกิน ทช.

ผู้ชำนาญการ ได้รับสูงสุดไม่เกิน ทช.

นักวิชาการ ได้รับสูงสุดไม่เกิน ทม.

แต่เมื่อคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอขอความเห็นชอบจากที่ประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 ปรากฏว่าได้รับการคัดค้านจากประธานคณะกรรมการหลายท่าน จนในที่สุดประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรต้องขอถอนเรื่องออกจากวาระการประชุมไป เหตุผลที่ถูกคัดค้านก็เพราะประธานคณะกรรมการสามัญบางท่านเห็นว่าควรเป็นดุลพินิจของหัวหน้าคณะเดินทางว่ามีความต้องการจะนำเอาคณะทำงานไปมากน้อยเพียงใด ไม่ควรกำหนดแบบแน่นอนลงไป

อนึ่ง จากการวิจัยภาคสนาม ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อเดือนมกราคม 2539 ปรากฏว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 80 คน จากจำนวน 192 คน ที่ตอบแบบสอบถามกลับมา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 41.66 เห็นว่า การกำหนดจำนวนคณะทำงานที่ติดตามคณะกรรมการไปศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศควรเป็นดุลพินิจของประธานคณะกรรมการแต่ละคณะ

3.6 ควรปรับปรุงระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในสภาพปัจจุบัน คณะทำงานของคณะกรรมการหลายคนไม่ได้ทำงานทางวิชาการอย่างแท้จริง คณะทำงานบางคนไม่มาร่วมประชุมกับคณะกรรมการ แต่มารับค่าตอบแทนทุกเดือน ทำให้ดูแลไม่ค่อยคุ้มกับงบประมาณที่รัฐต้องจ่ายค่าตอบแทนให้ปีละประมาณ 11,040,000.- บาท (สิบเอ็ดล้านบาท) ⁽¹⁾ ในกรณีสภาผู้แทนราษฎรอยู่ครบวาระ (4 ปี) งบประมาณค่าตอบแทนจะเป็นจำนวนเงิน 44,160,000.- บาท (สี่สิบล้านหนึ่งแสนหกหมื่นบาท) ดังนั้น เพื่อให้คุ้มค่างบประมาณที่ต้องจ่ายให้คณะทำงาน จึงควรมีมาตรการให้การกำหนดให้คณะทำงานของคณะกรรมการทำงานแบบมีประสิทธิภาพ ควรมีการประเมินผลงานทุก ๆ สิ้นปี โดยให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะเสนอชื่อแต่งตั้งเป็นคณะทำงานของคณะกรรมการฯ ในปีต่อไปหรือไม่

⁽¹⁾ งบประมาณปีละ 4,416,000.- บาท แบ่งออกเป็น

- 1) ค่าตอบแทนของที่ปรึกษา 23 คณะ ในกรณีจ่ายเดือนละ 8,000.- บาทต่อ 1 คนต่อ 1 เดือน รวมเป็นเงินปีละ 2,208,000.- บาท
- 2) ค่าตอบแทนของผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมการ คณะละ 32,000.- บาทต่อ 1 เดือนต่อ 1 คณะ รวมเป็นเงินปีละ 8,832,000.- บาท.

บทที่ 2

ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในการศึกษาเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้ ผู้วิจัยใคร่ขออธิบายโดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ กล่าวคือ:-

1. สภาพปัญหาในการทำงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. แนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรัฐสภาต่างประเทศ
3. แนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย

1. สภาพปัญหาในการทำงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1.1 ความเป็นมาและหลักการ

ในปัจจุบัน นอกจากอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านนิติบัญญัติและการควบคุมการบริหารงานแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังมีหน้าที่อีกมากมาย เช่น การพบปะกับประชาชน การติดต่อกับหน่วยราชการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน เข้าร่วมสัมมนา ปาฐกถา หรือกล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสต่างๆ เป็นต้น ซึ่งงานเหล่านี้นับได้ว่าเป็นภาระหน้าที่อันหนัก แต่ก็เป็นการส่งเสริมและเชิดชูให้สถาบันรัฐสภาอันเป็นตัวแทนของประชาชนได้มีเกียรติภูมิ และเป็นสถาบันหนึ่งในการที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยภาระต่าง ๆ เหล่านี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงต้องมีผู้ช่วย

LIART

ดำเนินงาน เพื่อให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ^{๑๑}

จากหลักการดังกล่าว ทำให้มีการจัดให้มีผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 โดยกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน มีผู้ช่วยดำเนินงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 1 คน และต่อมาได้ขยายจำนวนให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คนมีผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน โดยในปัจจุบันได้รับค่าตอบแทนคนละ 7,780 บาท (เท่ากับข้าราชการที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นที่ 2)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยมีผู้เชี่ยวชาญประจำตัวได้ 1 คน โดยได้รับค่าตอบแทน 15,000 บาทต่อเดือน และมีผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 5 คน ซึ่งได้รับค่าตอบแทนคนละ 7,780 บาทต่อเดือน

1.2 คุณสมบัติ การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง ของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตามประกาศของสภาผู้แทนราษฎร เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2537 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ดังนี้

---

^{๑๑} สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สิทธิประโยชน์ของ
ผู้เกี่ยวข้องกับงานรัฐสภา, กรุงเทพฯ : 2537, หน้า 31.

- 1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือ
- 2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และเคยปฏิบัติหรือ
ประสานงานทางด้านการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ
- 3) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และเคยปฏิบัติ
หรือประสานงานทางด้านการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือ
- 4) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และเคยปฏิบัติหรือ
ประสานงานทางด้านการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ
- 5) สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ตามหลักสูตร
ของกระทรวงศึกษาธิการ) และเคยปฏิบัติหรือประสานงานทางด้านการเมือง
มาแล้วไม่น้อยกว่า 7 ปี

ส่วนคุณสมบัติทั่วไปของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร มีดังนี้

- 1) มีสัญชาติไทย
- 2) อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
- 3) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้
ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- 4) ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่ง
หรือเงินเดือนประจำ ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภา
ฝ่ายการเมือง พนักงานหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ
- 5) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี
- 6) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

การแต่งตั้ง

ปัจจุบันกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผู้ช่วยดำเนินงานได้

3 คน โดยผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือน เดือนละ 7,780 บาท

การพ้นจากตำแหน่งหน้าที่

ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะพ้นจากหน้าที่ก่อนถึงวันสิ้นปีงบประมาณ เมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- 4) ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนด
- 5) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแจ้ง เป็นหนังสือต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรว่าไม่ประสงค์จะให้ผู้ช่วยดำเนินงานปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งให้พ้นจากหน้าที่
- 6) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สิ้นสุดลงตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

1.3 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการทำงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1.3.1 สถานะของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันไม่ใช่เป็นข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือลูกจ้างประจำ แต่อยู่ในฐานะผู้ปฏิบัติราชการให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งไม่มีการกำหนดระยะเวลาไว้แน่นอน ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าจะเสนอให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อใดก็ได้ ดังนั้นจึงไม่ใช่อาชีพที่เป็นหลักแต่ประการใด ปัญหาการหาบุคคลที่มีคุณภาพเข้ามาเป็นผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็น

LIART

เรื่องนำหนักใจสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอย่างมาก ในการฝึกอบรม ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 9 - 10 สิงหาคม พ.ศ. 2536 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 9 - 10 สิงหาคม พ.ศ. 2537 ได้มีข้อเรียกร้องจากผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอย่างมาก ที่จะขอให้สภาสถานะให้แก่ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้น

1.3.2 ปัญหาทางด้านคุณสมบัติของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปรากฏว่าประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่องการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีการกำหนดคุณสมบัติไว้แบบกว้างเกินไป ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอตั้งบุคคลที่มีคุณวุฒิต่ำ แทนที่จะพยายามหาทางเสนอตั้งบุคคลที่มีคุณวุฒิส่ง ซึ่งเรื่องนี้เท่าที่ผู้วิจัยรับทราบก็คือ เป็นความประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเอง ดังนั้นจึงทำให้เกิดปัญหาเมื่อมีการเผยแพร่รายชื่อของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็มักจะปรากฏว่าเป็นบุคคลที่มีนามสกุลเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้วก็พบว่า เป็นเครือญาติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชน อยู่บ่อยครั้ง อย่างไรก็ตาม ก็มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายท่านอ้างว่า เหตุผลที่ตั้งเครือญาติเข้ามาเป็นผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็เพราะ เป็นบุคคลที่ใกล้ชิด เป็นที่ไว้วางใจ เก็บความลับได้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ นอกจากนี้โอกาสในการเลือกตั้งคราวต่อไป จะถูกผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตน เข้าแข่งขันก็จะมีน้อย เพราะในอดีตที่ผ่านมาผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางคนลงสมัครรับเลือกตั้งแข่งกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งก็ปรากฏว่าผลการเลือกตั้ง ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับการเลือกตั้งแทนที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพราะผู้ช่วยดำเนินงานทำงานใกล้ชิดกับประชาชน หาเสียงกับประชาชนแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1.3.3 ปัญหาทางด้านหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ช่วย

ตำแหน่งงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการอภิปรายเรื่อง "หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ช่วยตำแหน่งงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" ในการฝึกอบรมผู้ช่วยตำแหน่งงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2536) และครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2537) โดยมีวิทยากรได้แก่ อธิบดีรองประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายถวิล ไพรสณฑ์) อธิบดีประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร (ดร.เจริญ คันธวงศ์) และอธิบดีรองประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 1 (นายมนตรี ด้านไพบูลย์) ก็พอสรุปได้ว่า หน้าที่ของผู้ช่วยตำแหน่งงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีมากมาย ทำงานในสภาและนอกสภา แล้วแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะให้ทำงานด้านใดก็ต้องช่วยเหลือทั้งหมด

งานในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผู้ช่วยตำแหน่งงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องช่วยเหลือได้แก่ การร่างกระทู้ถาม การร่างญัตติ การร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งงานดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย ซึ่งจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายท่านพบว่า งานดังกล่าวนี้ผู้ช่วยตำแหน่งงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่มากนักสามารถทำได้ ส่วนงานนอกสภา ได้แก่ งานในการติดต่อกับหน่วยราชการต่าง ๆ การจัดทำโครงการงบประมาณของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การร่างคำกล่าวปราศรัย ตลอดจนการแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ เป็นต้น

ปัญหาในด้านอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ช่วยตำแหน่งงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีมาก เพราะไม่มีขอบเขตอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน ขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตัวของผู้ช่วยตำแหน่งงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละท่าน ซึ่งค่อนข้างต่างกับการทำงานของผู้ช่วยตำแหน่งงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของรัฐสภาต่างประเทศ ที่มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ค่อนข้างชัดเจน

1.3.4 ปัญหาเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ปัญหาที่ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเคยเรียกร้องในการฝึกอบรมผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 9 - 10 สิงหาคม พ.ศ. 2536 ก็คือ ต้องการได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น⁽¹⁾ และต้องการได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ เช่น ค่ายานพาหนะในการเดินทางภายในประเทศในการติดตามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปปฏิบัติงาน

1.3.5 ปัญหาทางด้านการประเมินผลงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จากการคำนวณงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2538 ค่าตอบแทนที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คนเป็นเงิน 93,360 บาทต่อ 1 ปี รวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 100,828,800 บาท (หนึ่งร้อยล้านแปดแสนสองหมื่นแปดพันแปดร้อยบาท) สำหรับปีงบประมาณ 2539 ค่าตอบแทนเป็นเงินค่าตอบแทนผู้ช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเงินประมาณ 109,511,280 บาท (หนึ่งร้อยเก้าล้านห้าแสนหนึ่งหมื่นหนึ่งพันสองร้อยแปดสิบบาทถ้วน) ซึ่งนับว่าเป็นงบประมาณจำนวนสูงมากพอสมควร แต่ยังไม่มีการประเมินผลงานว่าคุ้มค่ากับการที่รัฐต้องจ่ายงบประมาณจำนวนสูงเพื่อการนี้หรือไม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าจะต้องพิจารณาอย่างมาก

(1) ในปี พ.ศ. 2536 ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับค่าตอบแทน 4,000 บาทต่อเดือน ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2537 ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นเป็น 5,560 บาทต่อเดือน และในปี พ.ศ. 2538 ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นเป็น 7,780 บาทต่อเดือน

2. แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภาต่างประเทศ

ผู้วิจัยใคร่ขอหยิบยกตัวอย่างของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร 2 ประเทศ คือ

- 1) ประเทศฝรั่งเศส
- 2) ประเทศสหรัฐอเมริกา

2.1 ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของฝรั่งเศส

วุฒิสมาชิกของสภาองเกรส สหรัฐอเมริกา มีผู้ช่วยดำเนินงาน
ซึ่งจ้างโดยสภามาตั้งแต่ ค.ศ. 1885 ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของสหรัฐ
อเมริกามีผู้ช่วยดำเนินงานมาตั้งแต่ ค.ศ. 1893 ในประเทศยุโรปผู้ช่วยดำเนิน
งานเพียงจะมีการตั้งขึ้นแบบใหม่เป็นทางการเมื่อเร็ว ๆ นี้ ประมาณเดือนพฤษภาคม
ค.ศ. 1976 (พ.ศ. 2519) หน่วยงานของสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสได้ตัดสินใจ
อนุมัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผู้ช่วยดำเนินงานได้ 1 - 2 คน โดยเป็นการ
ทำสัญญาทางแพ่งระหว่างผู้ช่วยดำเนินงานกับสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งในเวลาต่อมา
สภาซีเนตของฝรั่งเศสก็ตกลงจ้างผู้ช่วยดำเนินงานให้วุฒิสมาชิกเช่นกัน สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรสามารถจ้างผู้ช่วยดำเนินงานให้วุฒิสมาชิกเช่นกัน สมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรสามารถจ้างผู้ช่วยดำเนินงานได้ 1 คนแบบเต็มเวลา หรือ 2 - 3
คนแบบไม่เต็มเวลา บางรายอาจจะจ้างเป็นกลุ่มโดยรวมเป็นคณะทำงานของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่า 1 คนขึ้นไปก็ได้⁽¹⁾

มีข้อแตกต่างกับสมาชิกสภาองเกรส ที่มีผู้ร่วมงานได้เป็นสิบๆ
คน บางครั้งอาจถึง 50 คนก็ได้ แต่สมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสมีผู้
ร่วมงานน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวมาก

⁽¹⁾ Jean-François LE MEN, op.cit., p.106.

จากการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ. 1982 ซึ่งมีผู้ตอบกลับมาประมาณ 100 กว่าฉบับ พอสรุปได้ดังนี้

- 1) ด้านอายุ โดยเฉลี่ยประมาณ 32 ปี
- 2) ด้านเพศ ปรากฏว่าร้อยละ 70 เป็นเพศชาย และร้อยละ 30 เป็นเพศหญิง
- 3) ด้านการศึกษา ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับสูง โดยเฉพาะทางด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์
- 4) ด้านกิจกรรม ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่ทำงานในสภาผู้แทนราษฎรแบบเต็มเวลา ในกรณีทำงานไม่เต็มเวลาก็จะมีงานสอนในมหาวิทยาลัย หรือการศึกษาในระดับสูง
- 5) ด้านคำตอบแทน ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ไม่ค่อยพอใจกับคำตอบแทนที่ได้รับว่ามีลักษณะแบบไม่ถาวร และรายได้ต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของสภา
- 6) การค้นหาข้อมูลของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนใหญ่ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมักค้นหาข้อมูลจาก
  - ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้าของสภาผู้แทนราษฎร
  - หน่วยงานรัฐบาล กระทรวงต่าง ๆ
  - หน่วยงานบริการเอกสารจากภายนอก อาทิ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

กล่าวโดยสรุป ปัจจุบันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส 1 คน สามารถทำสัญญาตามกฎหมายแพ่งจ้างผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 1 หรือ 2 หรือ 3 คนก็ได้ ส่วนสัญญาจ้างอาจจะระบุให้ผู้รับจ้างทำการศึกษาวิจัยในปัญหาเฉพาะเรื่อง หรือเป็นผู้ร่วมงานแบบทั่วไปก็ได้ สำนักงาน

เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสจะเป็นผู้จ่ายเงินค่าตอบแทนให้เป็นรายเดือน เดือนละ 26.486 ฟรังก์⁽¹⁾ ค่าตอบแทนจำนวนดังกล่าวจะปรับขึ้นตามเงินเดือนของข้าราชการทั่วไป

2.2 ผู้ช่วยค่าเนื้องานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของสหรัฐอเมริกา

เมื่อปี ค.ศ. 1993 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่คณะทำงานของแต่ละคนเป็นเงิน \$557,000 เงินจำนวนนี้ทำให้สมาชิกแต่ละคนสามารถจ้างผู้ช่วยค่าเนื้องานได้ไม่เกิน 18 คน (ประเภทเต็มเวลา) กับ 4 คน (ประเภทไม่เต็มเวลา) จำนวนคณะทำงานของสมาชิกสภาองเกรสโดยเฉลี่ยประมาณ 17 คนต่อสมาชิก 1 คน นอกจากนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเงินค่าใช้จ่ายอีกปีละ \$185,000 (เมื่อปี ค.ศ. 1993) เงินจำนวนนี้ใช้สำหรับการเดินทาง ค่าโทรศัพท์ ค่าเช่าสำนักงาน เครื่องมือในสำนักงานและการบริการโดยคอมพิวเตอร์ สมาชิกแต่ละคนยังได้รับสิทธิในการส่งไปรษณีย์ปีละ \$187,719 เหรียญดอลลาร์

สำหรับคณะทำงานของสมาชิกวุฒิสภา มีขนาดตั้งแต่ 13 คนจนถึง 71 คน โดยเฉลี่ยประมาณ 31 คน วุฒิสภาสามารถจ้างคณะทำงานได้โดยขึ้นอยู่กับชื่อเสียงของมลรัฐ ในปี ค.ศ. 1993 ค่าใช้จ่ายจากปีละ \$1 ล้านสำหรับสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นตัวแทนของคนต่ำกว่า 2 ล้านคน ส่วนสมาชิกที่เป็นตัวแทนคนเกินกว่า 2 ล้านคนจะได้ค่าใช้จ่ายปีละ \$1.9 ล้าน นอกจากนี้สมาชิกวุฒิสภายังได้รับเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานอีกประมาณ \$47,000 จนถึง \$200,000 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชื่อเสียงของมลรัฐและระยะทางที่ห่างจากกรุงวอชิงตัน ดีซี ด้วย

(1) เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2537 สำหรับค่าตอบแทนนี้เมื่อคิดเป็นเงินไทยตกประมาณ 135,343 บาท (1 ฟรังก์ แลกเงินไทยได้ 5.11 บาท)

ส่วนการจัดระบบการทำงานของคณะทำงานนั้น แตกต่างกัน ระหว่างของวุฒิสมาชิกกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ ความสนใจ ตำแหน่งของสมาชิกสภาสองเกรส นอกจากนี้ผู้ทำงานให้แก่สมาชิกก็มีหลายประเภท บางรายก็เป็นผู้ช่วยในการร่างกฎหมาย บางคนก็เป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาในเขตเลือกตั้ง อาทิ ในเขตเลือกตั้งที่มีปัญหาเกี่ยวกับเกษตรกรรม ก็จะจ้างผู้เชี่ยวชาญทางด้านเกษตรกรรม

ส่วนหน้าที่ของคณะทำงานของสมาชิกสภาสองเกรส ส่วนใหญ่จะยังเป็นหนุ่ม-สาว มีการศึกษาสูง ปกติจะอยู่ในตำแหน่งประมาณ 4 ปี คณะทำงานก็จะเป็นผู้ช่วยในการบริหาร (AAS) เป็นผู้ช่วยทางด้านกร่างกฎหมาย (LAS) ผู้ช่วยด้านการข่าว

นอกจากนี้ สมาชิกสภาสองเกรสยังได้แบ่งจำนวนคณะทำงานออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งจะประจำที่สภาสองเกรส อีกส่วนหนึ่งจะประจำในเขตเลือกตั้ง⁽¹⁾

3. แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย

จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย และศึกษาเปรียบเทียบกับคณะทำงานของสมาชิกรัฐสภาต่างประเทศแล้ว ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย ดังนี้

⁽¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษาจาก Roger H. Davidson, Walter J. Oleszek, Congress and Its Members, Fourth Edition, C.G. Press, New York, 1994, pp. 148-151.

3.1 ควรกำหนดจำนวนผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มากขึ้น โดยเพิ่มจากเดิม 3 คน เป็น 6 คน ในระยะแรก ทั้งนี้โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

1) ประเภททำงานหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญประจำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวิเคราะห์ วิจัย ช่างร่างกฎหมาย ช่วยบริหารงานให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ จำนวน 1 คน ให้มีคุณสมบัติตั้งแต่ปริญญาโทหรือปริญญาเอกขึ้นไป และต้องทำงานให้อย่างเต็มที่ คุณสมบัติ น่าจะเทียบได้กับผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร และควรให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกลั่นกรองในการคัดเลือกบุคคล เข้ามาเป็นผู้อำนวยการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คล้ายคลึงกับกรณีของ รัฐสภาญี่ปุ่นที่มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้พิจารณา คัดเลือกให้) อนึ่ง เพื่อให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ผู้วิจัยจึงใคร่เสนอแนวทางในการกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้เชี่ยวชาญประจำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนเงิน 15,000 บาทต่อคนต่อเดือน⁽¹⁾ ดังเอกสารที่แนบมาด้วยแล้วนี้

ค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญประจำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญประจำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

15,000 บาทต่อคนต่อเดือน

⁽¹⁾ อัตราค่าตอบแทน 15,000 บาทต่อคนต่อเดือน เป็นอัตราที่เทียบเคียง จากอัตราค่าตอบแทนของคณะกรรมการการเมืองของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ก่อนที่กระทรวง การคลังจะอนุมัติ

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขาดข้อมูลทางด้านวิชาการเพื่อประกอบในการปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งมีการทึจในการตรวจสอบนโยบายและการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร จึงทำให้การปฏิบัติภารกิจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ จึงจำเป็นต้องตั้งผู้เชี่ยวชาญประจำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรึกษาทางด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญประจำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่อยู่ในหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ๆ มาพอสมควร⁽¹⁾

2) ประเภททำหน้าที่เป็นนักวิชาการให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรมึจำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติเทียบกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2537

มีข้อน่าสังเกตว่า แนวทางในการเพิ่มจำนวนผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้ เคยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรเมื่อปี พ.ศ. 2537 มา

⁽¹⁾ จากข้อเสนอแนะของผู้วิจัยและการผลักดันของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรคณะที่แล้ว ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญได้ 1 คน ดังรายละเอียดในภาคผนวกที่ 5

แล้ว⁽¹⁾ เพียงแต่ว่าเมื่อมีการพิจารณาขอแปรญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2538 คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ได้มีมติให้เพิ่มค่าตอบแทนแก่ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจาก 5,560 บาทต่อเดือน เป็น 7,780 บาทต่อเดือน และยังคงจำกัดจำนวนไว้แค่ 3 คนเท่าเดิม

นอกจากนี้ ในระยะยาว หากมีความเป็นไปได้ที่รัฐสภาสามารถจัดทำงบประมาณของสภาเองได้ ก็อาจตั้งงบประมาณส่วนหนึ่งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกลั่นกรองคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ทั้งนี้ต้องกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้เช่นกัน มิฉะนั้นอาจถูกกล่าวหาได้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งเครือญาติทั้งหมดมาเป็นผู้ช่วยดำเนินงานเพื่อเพิ่มเงินเดือนให้ตนเอง

3.2 ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียใหม่ โดยตัดข้อความในข้อ 1 (3), (4), (5) ออกทั้งหมด เพื่อป้องกันไม่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งบุคคลที่ไม่มีความรู้เพียงพอที่จะช่วยงานด้านวิชาการได้ ดังนั้นเมื่อปรับปรุงประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่แล้ว จะทำให้คุณวุฒิของผู้ช่วยดำเนินงานฯ มีตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปเท่านั้น

⁽¹⁾ ที่ประชุมของประธานคณะกรรมการวิสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี พ.ศ. 2537 เห็นควรเพิ่มผู้ช่วยดำเนินงาน ส.ส. จาก 3 คน เป็น 5 คน

3.3 ควรจัดฝึกอบรมให้ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถช่วยเหลืองานให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้อย่างเต็มที่

ในปัจจุบัน คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้รับภาระทำหน้าที่จัดฝึกอบรมให้แก่ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ โดยได้ดำเนินงานมาแล้ว 2 รุ่น คือ

รุ่นแรก เมื่อวันที่ 9 - 10 สิงหาคม พ.ศ. 2536 จำนวน 300 คน

รุ่นที่สอง เมื่อวันที่ 9 - 10 สิงหาคม พ.ศ. 2537 จำนวน 150 คน

รุ่นที่สาม คาดว่าประมาณปี พ.ศ. 2540 โดยจะร่วมมือกับสถาบันพระปกเกล้าฯ ส่วนหลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรมนั้นจะเน้นให้ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บทบาท หน้าที่ของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การบริหารงานในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แนะนำสำนักงานและหน่วยงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ความรู้ทางด้านการเมือง การปกครองไทย การจัดทำโครงการงบประมาณของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ตาม ทางคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้พยายามจัดการอบรมภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำโครงการงบประมาณของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสามารถนำไปช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการจัดทำงบประมาณของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในระยะยาว ผู้วิจัยเห็นว่า หน้าที่ในการจัดฝึกอบรมผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรเป็นหน้าที่ของสถาบันพระปกเกล้า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่จะต้องจัดฝึกอบรมผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่องต่อไป

3.4 ควรมีการประเมินผลงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

วิธีการประเมินผลงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็คือ ให้รายงานผลงานตามแบบที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนดทุก 6 เดือน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หลังจากนั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะส่งรายงานผ่านไปยังสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อรายงานต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

วิธีการเช่นนี้จะกระตุ้นให้ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนมีความรู้สึกว่าคุณตรวจสอบโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประธานสภาผู้แทนราษฎร ดีกว่าที่จะปล่อยให้เป็นในรูปแบบปัจจุบันซึ่งไม่รู้ว่าผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ทำงานหรือไม่ ประการใด

อีกประการหนึ่งก็คือ เมื่อศึกษาจากรายงานผลงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะได้ประเมินผลงานว่าคุ้มค่ากับงบประมาณที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ ประการใด เพราะในปัจจุบันผู้ช่วยดำเนินงาน 1 คน ได้รับค่าตอบแทนเดือนละ 7,780 บาท ดังนั้นงบประมาณรายจ่ายที่ต้องจ่ายให้ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดปีละ 100,828,800 บาท (หนึ่งร้อยล้านแปดแสนสองหมื่นแปดพันแปดร้อยบาท) ซึ่งนับว่าเป็นงบประมาณรายจ่ายที่ค่อนข้างสูงพอสมควร

3.5 สถานะของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผู้วิจัยเห็นว่า สถานะของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันเหมาะสมดีอยู่แล้ว เพียงแต่อาจทำบัตรประจำตัวที่ชัดเจนกว่า

รวมทั้งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรน่าจะออกบัตรประจำตัวคล้ายบัตรประจำตัวข้าราชการให้อีก 1 ใบเพื่อสามารถนำไปแสดงต่อบุคคลภายนอกได้ ส่วนสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าคงสภาพเหมือนปัจจุบัน และยังไม่ควรให้ได้รับสิทธิในการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์แต่ประการใด

อนึ่ง จากการวิจัยภาคสนาม ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว (พ.ศ. 2538-2539) ปรากฏผลการสำรวจความคิดเห็นดังนี้ :-

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 117 คน เห็นว่าผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรผ่านการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ครั้ง ก่อนได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 102 คน เห็นว่าผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมาอย่างน้อย 5 ปี
3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 99 คน เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างน้อย 5 คน
4. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 69 คน เห็นว่า ควรเพิ่มค่าตอบแทนของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้มากขึ้น
5. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 60 คน เห็นว่า ไม่ควรตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากเครือญาติของตน.

บทที่ 3

การให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้ ผู้วิจัยใคร่ขออธิบายโดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ กล่าวคือ:-

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2. แนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างประเทศ

3. แนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1.1 ความเป็นมาและแนวความคิดเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการ

เมื่อปี พ.ศ. 2529 Jane Anne Lindley⁽¹⁾ ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาของการจัดระบบบริการทางด้านเอกสารวิชาการและด้านข้อมูลใน

⁽¹⁾ สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 33 ฉบับที่ 31 วันอาทิตย์ที่ 13-24 มกราคม 2530 หน้า 17-29, Jane Anne Lindley, l'Officer of Member and Committee Relation ของสภา Congress, ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เสนอรายงานต่อคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2529.

LIART

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาในขณะนั้น พอสรุปได้ดังนี้ :-

- 1) ขาดทรัพยากรข้อมูลที่ทันสมัยในปริมาณที่ไม่เพียงพอแก่การสนับสนุนความต้องการด้านการวิจัยของสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- 2) การรวบรวมและการจัดเก็บเอกสารข้อมูลยังกระจัดกระจายและซ้ำซ้อนอยู่มาก เพราะหน่วยงานต่าง ๆ แยกกันเก็บข้อมูล และมีลักษณะที่เป็นการแข่งขันกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูล
- 3) วิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานยังไม่ได้ดีเท่าที่ควร ตลอดจนการขาดโอกาสที่จะหมุนเวียนเพื่อปฏิบัติงานได้ ก่อให้เกิดสภาวะที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีได้ใช้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติและมีคุณภาพเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่
- 4) ส่วนราชการภายในระดับต่างๆ ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาขาดช่องทางที่จะกระชับการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน
- 5) ขาดช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกรัฐสภากับเจ้าหน้าที่ของรัฐสภา

ต่อมาคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางวางแผนกิจการสภาผู้แทนราษฎร⁽¹⁾ ซึ่งนายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้นแต่งตั้งขึ้น ได้สรุปสภาพปัญหาไว้ดังนี้

⁽¹⁾ คณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางวางแผนกิจการสภาผู้แทนราษฎร แต่งตั้งโดย นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น คณะทำงานนี้มี นายวิชัย ตันศิริ เป็นประธานคณะกรรมการ

- 1) ระบบข้อมูลยังไม่มีบริการทั่วถึงเพียงพอ
- 2) อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ด้านค้นคว้าหาข้อมูลยังขาดอัตรากำลัง

และขาดเงินงบประมาณ

3) การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริการข้อมูลและจัดระบบห้องสมุด การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ยังไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การบริการข้อมูลขณะนั้น (ปี พ.ศ. 2529) ต้องการใช้เพียงไมโครคอมพิวเตอร์ และจะต้องมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่

ในปี พ.ศ. 2529 ชัยอนันต์ สมุทวณิช⁽¹⁾ ในรายงานการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาผลกระทบขององค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ" ได้ศึกษาพบว่า "การพัฒนาระบบข้อมูลโดยนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บและเรียกสอบถามข้อมูล เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนางานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เสนอแนะว่า การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในกิจการรัฐสภาแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ -

1) การเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจการของฝ่ายนิติบัญญัติโดยตรง ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นข้อมูลพื้นฐาน

2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับระบบสารสนเทศภายนอกของรัฐสภา และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ฝ่ายบริหารมีอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนองค์กรและสถาบันอื่น ๆ

3) การใช้การประมวลผลข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการให้บริการทางข้อมูล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ"

⁽¹⁾ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, อ้างแล้ว, หน้า 3-7 - 3-9.

ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2535 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดจ้างคณะที่ปรึกษาจากสำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้โครงการ "ว่าจ้างให้คำปรึกษาการจัดทำระบบคอมพิวเตอร์แบบเบ็ดเสร็จ และการใช้คอมพิวเตอร์ในงานรัฐสภา" เพื่อเข้ามาทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนระบบงานคอมพิวเตอร์ของรัฐสภา ต่อมาคณะที่ปรึกษาฯ ได้จัดทำ แผนหลักระบบงานคอมพิวเตอร์ของรัฐสภาขึ้น ประกอบด้วยระบบงานหลัก 3 ระบบงาน ได้แก่ ระบบการจัดการเอกสาร (Document Management System) ระบบบริหารทั่วไป (General Administration System) และระบบสารสนเทศ (Management Information System) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่รัฐสภาได้รับจัดสรรในขณะนั้น คณะที่ปรึกษาฯ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ 1 ซึ่งเป็นการจัดทำระบบคอมพิวเตอร์แบบเบ็ดเสร็จ มีระยะเวลาในการดำเนินการ 1 ปี โครงการนี้ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นลงในปีงบประมาณ 2537 ดังนั้นรัฐสภาจึงมีระบบมินิคอมพิวเตอร์ 1 ระบบ เป็นแม่ข่ายของระบบเครือข่ายซึ่งกระจายสัญญาณไปยังคอมพิวเตอร์ลูกข่ายในทั้ง 3 อาคารของรัฐสภา จำนวน 100 จุด และมีระบบข้อมูลด้านนิติบัญญัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประมวลผลและให้บริการแก่ผู้ใช้ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ออนไลน์ได้โดยไม่จำเป็นต้องมาติดต่อ ณ จุดเจ้าของเรื่องโดยตรง ช่วยอำนวยความสะดวกและประหยัดเวลาในการให้บริการสืบค้นข้อมูลได้ในระดับหนึ่ง นอกจากการพัฒนาฐานข้อมูลตามโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ 1 แล้ว รัฐสภายังได้เตรียมจัด "โครงการพัฒนาฐานข้อมูล ระยะที่ 2" อีกด้วย

ต่อมาในปี พ.ศ. 2536 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ประกาศให้ใช้แผนหลักสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2537-2541 ซึ่งกำหนดให้มี 4 แผน คือ-

LIART

แผนที่ 1 : แผนพัฒนาระบบงาน

แผนที่ 2 : แผนพัฒนากำลังคน

แผนที่ 3 : แผนพัฒนาระบบข้อมูล

แผนที่ 4 : แผนส่งเสริมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ในแผนที่ 3 ว่าด้วยแผนพัฒนาระบบข้อมูลนั้นได้อธิบายถึงสภาพปัญหาว่ามีทั้งสิ้น 5 ด้าน คือ⁽¹⁾

- 1) ด้านความต้องการของสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการ
ธิการ
- 2) ด้านการปฏิบัติงานทางด้านข้อมูลและการบริหารระบบข้อมูล
- 3) ด้านการประสานงานทางด้านข้อมูลและข่าวสารระหว่าง
หน่วยงาน
- 4) ด้านแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ
- 5) ด้านวิจัย

1.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีดังนี้

1.2.1 ปัญหาทางด้านความต้องการของสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการธิการ

- 1) สภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการธิการขยายบทบาทเพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการทางด้านข้อมูลมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจได้

⁽¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษา แผนหลักสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2537-2541, หน้า 16-20.

2) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไม่สามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลอย่างเร่งด่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การให้บริการข้อมูลและข่าวสารยังไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ตามความต้องการ และยังไม่เป็นที่พอใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและความชำนาญ เฉพาะด้าน และขาดการประสานงานที่ระหว่างบุคลากรที่รับผิดชอบกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ

1.2.2 ด้านการปฏิบัติงานทางด้านข้อมูลและการให้บริการข้อมูล

1) การปฏิบัติงานทางด้านข้อมูลและการให้บริการข้อมูล และข่าวสารแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการมีความซ้ำซ้อนกัน

2) การบริหารระบบข้อมูล ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่า

ที่ควร

1.2.3 ด้านการประสานงานทางด้านข้อมูลและข่าวสารระหว่างหน่วยงาน

1) การประสานงานทางด้านข้อมูลและข่าวสารระหว่างหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

2) การประสานงานทางด้านข้อมูลและข่าวสารระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกับหน่วยงานภายนอกยังมีปัญหาและอุปสรรค

1.2.4 ด้านแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ

1) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังพัฒนาระบบข้อมูลของตนเองโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

2) ระบบห้องสมุดยังไม่เอื้ออำนวยต่อการให้บริการข้อมูลและเอกสารอ้างอิงแก่สมาชิกรัฐสภาและกรรมาธิการ เนื่องจากข้อมูลและเอกสารไม่เพียงพอและไม่ตรงกับความต้องการ

LIART

3) ยังไม่มีการรวบรวมข้อมูลของฝ่ายนิติบัญญัติ และ
ทรัพยากรสารสนเทศทางด้านประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองอย่างเป็น
ระบบ

1.2.5 ด้านการวิจัย ขาดการส่งเสริมการประสานงานการ
วิจัย การดำเนินการวิจัย และการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำมาใช้ประโยชน์
ในกระบวนการนิติบัญญัติอย่างจริงจัง

จากสภาพที่กล่าวมา ผู้วิจัยใคร่ขอชี้ไปยังแนวทางแก้ไขปัญหา
เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างประเทศ

2. แนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิก รัฐสภาของรัฐสภาต่างประเทศ

ผู้วิจัยใคร่ขอชี้ไปยังเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการของ
รัฐสภาต่างประเทศของ 3 ประเทศ คือ

- 1) สภาผู้แทนราษฎร ฝรั่งเศส
- 2) สภาองเกรส สหรัฐอเมริกา
- 3) สภาผู้แทนราษฎร ญี่ปุ่น

2.1 การให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ฝรั่งเศส

การให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ฝรั่งเศสนั้นได้อยู่ในรูปแบบ 2 อย่างคือ

- รูปแบบที่ 1 : การให้บริการทางด้านเอกสารวิชาการ
- รูปแบบที่ 2 : การให้บริการทางด้านข้อมูลโดยระบบ

คอมพิวเตอร์

LIART

2.1.1 ในรูปแบบแรก เป็นการบริการทางด้านเอกสาร ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รวบรวมเอกสารมาเป็นเวลาประมาณเกือบ 200 ปีเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเก็บรวบรวมเอกสารทางวิชาการทั้งระดับชาติและนานาชาติที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการตัดสินใจของสมาชิกรัฐสภา นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ผลิตเอกสารที่จำเป็นและใช้ในการอ้างอิงให้แก่สมาชิกรัฐสภาอีกด้วย

ในปัจจุบัน มีหน่วยงานรับผิดชอบอยู่ทั้งหมด 4 หน่วยงาน กล่าวคือ :-

- 1) ห้องสมุดรัฐสภา เก็บเอกสารลักษณะทั่วไป
- 2) ศูนย์ศึกษาและบริการเอกสาร เก็บเอกสารเกี่ยวกับเรื่องของประเทศฝรั่งเศส
- 3) ศูนย์เกี่ยวกับกิจการยุโรปและกิจการต่างประเทศ เก็บเอกสารเกี่ยวกับเรื่องของยุโรปและกิจการต่างประเทศ
- 4) ศูนย์เก็บเอกสารสำคัญ จะเก็บเอกสารภายในของรัฐสภา

นอกจากนี้ ฝ่ายกระทู้ถาม และกองการประชุม สภาผู้แทนราษฎร ฝรั่งเศสก็ยังมีหน้าที่เก็บเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระทู้ถามและบันทึกรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

ผู้วิจัยใคร่ขออธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการให้บริการทางด้านเอกสารดังต่อไปนี้ :-

- 1) ห้องสมุดรัฐสภาฝรั่งเศส
ห้องสมุดนี้มีลักษณะพิเศษอยู่ 4 ประการ คือ
(1) ประการแรก ห้องสมุดรัฐสภาฝรั่งเศส ถือได้ว่าเป็นห้องสมุดที่อยู่ในระดับชาติซึ่งมีหนังสือ เอกสารประเภทหายาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเมืองและทางด้านรัฐสภา มีหนังสือที่เป็นลายลักษณ์

LIART

อักษรแท้จริงของ Robespierre, Benjamin, Constant, Hugo, Zola, Maurice Barres, Jaurès, Herriot.

(2) ประการที่สอง ห้องสมุดรัฐสภาฝรั่งเศสเป็นห้องสมุดที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสมาชิกรัฐสภาฝรั่งเศส เพราะถือว่าเป็นสถานที่ที่จัดให้โดยเฉพาะแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสมาชิก ส่วนบุคคลภายนอกจะเข้าไปทำงานได้ต่อเมื่อได้รับการอนุญาตจากเจ้าหน้าที่เท่านั้น ซึ่งต้องเป็นนักวิจัยหรือนักศึกษาระดับปริญญาเอกเท่านั้น

(3) ประการที่สาม ห้องสมุดรัฐสภาฝรั่งเศสเป็นห้องสมุดที่มีหนังสือและวารสารมากที่สุด ทั้งวารสารทางด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

(4) ประการสุดท้าย ห้องสมุดรัฐสภาฝรั่งเศสเป็นห้องสมุดที่ผู้ก่อตั้งได้มีเจตนารมณ์ที่จะให้เป็นห้องสมุดสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น แต่ในสภาพปัจจุบันห้องสมุดได้รับการพัฒนาจนเป็นห้องสมุดแห่งชาติไป

กล่าวโดยสรุป ในปัจจุบันห้องสมุดรัฐสภามีหนังสือทั้งสิ้นประมาณ 700,000 เล่ม ซึ่งจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นปีละ 5,000-6,000 เล่ม มีวารสารรายสัปดาห์ประมาณ 3,000 ฉบับ มีหนังสือพิมพ์ทั้งภาษาฝรั่งเศสและภาษาต่างชาติดีก 13 ภาษา มีข้อมูลเกี่ยวกับการอภิปรายในสภา และเอกสารดั้งเดิมทั้งที่เป็นหนังสือและเป็น microfiches นอกจากนี้ยังมีวารสาร รัฐบัญญัติ ข้อบังคับ คำพิพากษาของศาล คำวินิจฉัยของศาลปกครอง และราชกิจจานุเบกษาอีกทุกปี

2) ศูนย์ศึกษาและบริการเอกสาร

ศูนย์ศึกษาและบริการเอกสารได้กำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 1971 ศูนย์ดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่จะคอยบริการเอกสารและทำการศึกษาวิจัยให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เดิมได้แบ่งออกเป็น 3

LIART

ฝ่าย คือ ฝ่ายกฎหมายมหาชนและกฎหมายเอกชน ฝ่ายทางด้านเศรษฐกิจ การคลัง และการเงิน ฝ่ายสุดท้ายก็คือทางด้านสังคม ซึ่งต่อมาได้ลดลงเหลือ เพียง 2 ฝ่ายเท่านั้น ปัจจุบันศูนย์นี้มีห้องทำงานให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 ห้อง เป็นห้องเอกสารทางกฎหมายห้องหนึ่ง ห้องเอกสารทางเศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง อีกห้องหนึ่ง และห้องสุดท้ายเป็นห้องที่เก็บเอกสารทางด้าน สังคม ซึ่งในแต่ละห้องมีเอกสาร ตำราทางวิชาการมากมาย นอกจากนี้ยังมี ห้องเก็บข้อมูลทางคอมพิวเตอร์อีก 1 ห้อง ซึ่งจะมีข้อมูลทางด้านกฎหมาย ราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งคำปาฐกถาของบุคคลสำคัญในอดีตอีกด้วย

ศูนย์ศึกษาและบริการเอกสาร จะมีชื่อยกเว้นก็คือ จะไม่รับศึกษาปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงเป็น เรื่องๆ ไป แต่จะรับให้คำ บริการคำถามทั่ว ๆ ไปทางโทรศัพท์ การตอบคำถามทั่วไปเกี่ยวกับการเดินทาง ค่าปรึกษาเกี่ยวกับคำถามทางข้อกฎหมายที่มีมาถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทาง ไปรษณีย์ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกระทู้ถาม ช่วยดูเรื่องหัวข้อวิทยานิพนธ์

3) ศูนย์เกี่ยวกับกิจการยุโรปและกิจการต่างประเทศ จะเก็บเอกสารที่เกี่ยวกับประชาคมยุโรป และเอกสารเกี่ยวกับรัฐสภาต่าง ประเทศไว้เป็นจำนวนมาก

4) ศูนย์เก็บเอกสารสำคัญ ศูนย์เก็บเอกสารสำคัญจะ รวบรวมเอกสารสำคัญและมีการเก็บข้อมูลสำคัญ ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมและการ ประชุมสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะเก็บไว้ทั้งในรูปแบบ ของเทป ฟิล์ม และ microfiches

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไปยังได้จัดทำสารบัญ เกี่ยวกับหัวข้อการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร และบทวิเคราะห์เกี่ยวกับค่า อภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร ค่าวิเคราะห์ของนักบริหารทั่วไปจะสามารถนำ ไปใช้ในภายหลังจากค่าอภิปรายสิ้นสุดลงไปแล้ว 15 วัน ซึ่งในการวิเคราะห์ จะประกอบด้วย

LIART

- หัวข้อของคำอภิปราย
- รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อภิปราย
- ลักษณะกระทู้ถาม
- เจ้าของกระทู้ถามที่มีต่อรัฐบาล
- รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ออกเสียงรับ

ไม่รับ หรืองดออกเสียง

อนึ่ง ในศูนย์เก็บเอกสารสำคัญยังมีหนังสือราชกิจจานุเบกษา (le Journal Officiel) ซึ่งจะเก็บรวบรวมบันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎรกระทู้ถามทั้งแบบกระทู้ถามต่อรัฐบาล และกระทู้ถามที่เป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ยังมีพจนานุกรมของรัฐสภาฝรั่งเศส ตั้งแต่ ค.ศ. 1789-1889 และ ค.ศ. 1889-1940 อีกด้วย

ตั้งแต่ ค.ศ. 1982 เป็นต้นมา ในศูนย์เก็บเอกสารสำคัญยังมีบริการเปิดเทปโทรทัศน์ที่ได้บันทึกภาพและเสียงของการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ไว้ในทุกครั้งที่มีการประชุม ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจขอเข้าไปชมเทปและขออัดสำเนาเทปในส่วนที่ตนสนใจได้อีกด้วย

กล่าวโดยสรุป ศูนย์เก็บเอกสารสำคัญนี้ นับว่ามีประโยชน์อย่างมากต่อการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส⁽¹⁾

2.1.2 การให้บริการทางข้อมูลโดยระบบคอมพิวเตอร์

เมื่อปี ค.ศ. 1988 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสได้จัดตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์และการพัฒนาระบบงาน ใช้ชื่อว่า

⁽¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษาจาก Bulletin de l'Assemblée National 1994 ผลิตในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส, พิมพ์ที่กรุงปารีส, พฤศจิกายน 1994, หน้า 29-40.

"Le Service de l'Informatique de la prospective et du developpement technologique" ซึ่งศูนย์นี้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 2 คนคือ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป (Secrtaire général de la Présidence) กับเลขาธิการของ Questure (Secrtaire general de la Questure)

ศูนย์คอมพิวเตอร์ จะคอยให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร กระทู้ถามและคำตอบของกระทู้ถาม กระบวนการนิติบัญญัติ วาระและหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะบรรจุไว้ในมินิเทล (MINITEL) อย่างไรก็ตาม ศูนย์ดังกล่าวก็มีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูล ดังนั้นจึงต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์กลางเข้ามาช่วยในการเก็บข้อมูล ศูนย์ดังกล่าวยังเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ค่าประกันสังคม นอกจากนี้ยังบรรจุข้อมูลจากเอกสารอีกประมาณ 140,000 เล่มอีกด้วย

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 เป็นต้นมา ได้มีความพยายามที่จะทำให้กิจกรรมทางรัฐสภาทันสมัยมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอำนวยความสะดวกในการบริการเอกสารและข้อมูลทางวิชาการให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร¹⁾

¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษาจาก Bulletin de l'Assemblée National 1994, อ้างแล้ว, หน้า 74-75.

2.2 การให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาองเกรส

สหรัฐอเมริกา

หน่วยงานที่ให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาองเกรสที่สำคัญคือ

1. The Congressional Research Service (C.R.S.)
2. The Library of Congress

2.2.1 The Congressional Research Service

(C.R.S.)⁽¹⁾ หน่วยงานนี้คอยให้บริการทางด้านข้อมูลและทางด้านวิเคราะห์ข้อมูลแก่สมาชิกสภาองเกรส CRS เป็นหน่วยงานหนึ่งของห้องสมุดของสภาองเกรส ข้อมูลที่ให้บริการเป็นข้อมูลที่เป็นกลางและเชื่อถือได้ คณะทำงานของหน่วยงาน C.R.S. พยายามตอบสนองความต้องการของสมาชิกสภาองเกรส ตัวอย่างการทำรายงานเชิงวิเคราะห์ การทำคำปรึกษา การอ้างอิงบรรณานุกรม คณะทำงานของ C.R.S. ยังทำงานใกล้ชิดกับคณะกรรมการอีกด้วย ทั้งในด้าน การวิเคราะห์ร่างรัฐบัญญัติ นโยบายต่าง ๆ รวมตลอดจนช่วยอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการวางแผนและการรับฟังการโต้สวน การเขียนรายงานของคณะกรรมการ

C.R.S. ได้จัดทำข้อมูลตั้งแต่ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปจนกระทั่งถึงข้อมูลในระดับเทคนิค

⁽¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษา Guide to Services, The Congressional Research Service, The Library of Congress, ผลิตโดย Library of Congress เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 1993.

ชนิดของข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ (Analysis)

อาทิ

- วิเคราะห์นโยบายระดับลึก
  - วิเคราะห์ทางกฎหมาย
  - ค่าปรึกษา ฯลฯ
  - การบริการทางด้านการวิจัย (Research Services)
    - ข้อมูลทางเทคนิคเกี่ยวกับรัฐบัญญัตินั้น ๆ
    - ข้อเท็จจริงและสถิติ
    - ประวัติศาสตร์ทางกฎหมาย ฯลฯ
  - การบริการทางด้านการอ้างอิงและข้อมูล (Reference and Information Services)
    - ข้อมูลด่วน (ตอบทางโทรศัพท์)
    - หนังสือที่ถูกขโมยจากห้องสมุดของสภาองเกรส
    - สำเนาเอกสารเฉพาะ, วารสาร, หนังสือพิมพ์, บทความ, รายงาน และเอกสารของทางราชการ
  - บริการด้านบรรณานุกรม
  - โครงการพัฒนาคณะทำงานของสมาชิก
    - การจัดการสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ
    - สถาบันทางกฎหมาย
- อนึ่ง C.R.S. ได้กำหนดข้อจำกัดในการบริการไว้ ได้แก่
- การเตรียมร่างคำให้การ
  - การร่างรัฐบัญญัติ เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่ทางศูนย์บริการในการร่างกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎรและสภาซึ่งเนทเป็นผู้รับผิดชอบ โดยเฉพาะ

LIERT

- ให้อำนาจปรึกษาทางด้านกฎหมายให้แก่บุคคลใดบุคคล

หนึ่ง

ฯลฯ

- หน่วยงานของ C.R.S. ได้แบ่งการปฏิบัติงานออกเป็นดังนี้

1. ฝ่ายการวิจัย (Research Division) ซึ่งแบ่ง

ออกเป็น

- ฝ่ายกฎหมายอเมริกัน
- ฝ่ายเศรษฐกิจ
- ฝ่ายการศึกษาและสวัสดิการสังคม
- ฝ่ายด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากร

ธรรมชาติ

- ฝ่ายกิจการต่างประเทศและด้านความมั่นคง
- ฝ่ายกิจการด้านรัฐบาล
- ฝ่ายด้านวิทยาศาสตร์

2. ฝ่ายการอ้างอิงและข้อมูลในห้องสมุด (Reference and Library Information Division) แบ่งออกเป็น

- ฝ่ายการอ้างอิง
- ฝ่ายบริการห้องสมุด

หน่วยงาน C.R.S. ได้ผลิตผลงานออกมาช่วยเหลือการทำงานของสมาชิกสภาองเกรส คณะกรรมาธิการ คณะทำงานของสภาองเกรส ในรูปแบบดังนี้:-

- 1) การวิจัยนโยบายและวิเคราะห์ปัญหากฎหมาย
- 2) การให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับ สถิติ บรรณานุกรม บทความทาง

วิชาการและการแปล

LIART

3) การทำแท็บเล็ต การให้คำปรึกษารายบุคคล การจัด
การสัมมนา เป็นต้น

2.2.2 ห้องสมุดของสภาองเกรส (The Library of Congress) ถือว่าเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในโลก และเป็นห้องสมุดแบบเปิด มีหนังสือทั้งหมด 460 ภาษา ห้องสมุดของสภาองเกรสถือว่าเป็นศูนย์ข้อมูล และศูนย์วิจัยของสภาองเกรส นอกจากนี้ยังเป็น "Think Tank" ของ สหรัฐอเมริกา ห้องสมุดสภาองเกรสทำหน้าที่รับใช้สภาองเกรสและประเทศชาติผ่านทาง การบริหารงานของหน่วยงาน Copyright, The National Library Service, ห้องสมุดกฎหมาย และโปรแกรมการค้นคว้า

ข้อเท็จจริงที่น่าสนใจก็คือ

- 1) ห้องสมุดสภาองเกรสมีหนังสือถึง 101 ล้าน
หัวข้อ หนังสือมีทั้งหมด 28 ล้านเล่ม (เมื่อปี ค.ศ.1992) มีหนังสือประเภท
Collection ถึง 2 ล้านเล่ม มีสำเนาเอกสารถึง 14 ล้านสำเนา และมี
แผนที่ถึง 4 ล้านแผ่น
- 2) ห้องสมุดสภาองเกรสมีระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย
มากที่สุด
- 3) ห้องสมุดสภาองเกรสเป็นห้องสมุดแห่งชาติ การ
ให้บริการนั้นนอกจากสมาชิกสภาองเกรสและคณะกรรมการแล้ว ยังให้
บริการแก่หน่วยงานทางฝ่ายบริหาร ตุลาการ รวมถึงตลอดถึงนักวิชาการและ
นักวิทยาศาสตร์และประชาชนอีกด้วย

จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานที่สหรัฐอเมริกาเมื่อ
ปี พ.ศ. 2537 และได้มีโอกาสเข้าไปเยี่ยมชมห้องสมุดของสภาองเกรส
ทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงการทำงานของห้องสมุดสภาองเกรสมากขึ้น และได้
มีโอกาสเข้าไปเยี่ยมชมฝ่ายหนังสืออาเซียนใต้ (Southern Asia Section)

และได้มีมีโอกาสดำเนินการเอกสารสำคัญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย และตำรา เอกสารสำคัญ ซึ่งหาได้ยากในปัจจุบันอยู่หลายเล่ม จึงนับว่าเป็นห้องสมุดที่สำคัญมากที่สุดในโลก น่าที่จะได้นำเอามาเป็นแบบอย่างในการปรับปรุงห้องสมุดของรัฐสภาไทยต่อไปเท่าที่จะสามารถนำมาใช้ได้

2.3 การให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ญี่ปุ่น

หน่วยงานที่ให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรญี่ปุ่นมี 2 หน่วยงาน คือ

1. หน่วยงานวิจัยและการบริการอ้างอิงทางกฎหมาย
(RESEARCH AND LEGISLATIVE REFERENCE

BUREAU)

2. ห้องสมุดรัฐสภาแห่งชาติ
(NATIONAL DIET LIBRARY)

2.3.1 หน่วยงานวิจัยและการบริการอ้างอิงทางกฎหมาย (RESEARCH AND LEGISLATIVE REFERENCE

BUREAU)

มาตรา 41 ของรัฐธรรมนูญญี่ปุ่นได้บัญญัติให้รัฐสภาญี่ปุ่น เป็นองค์กรสูงสุดของรัฐ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระให้แก่สมาชิกรัฐสภา สมาชิก รัฐสภาจึงควรได้รับการบริการทั้งด้านข้อมูล ข่าวสาร ทั้งภายในและภายนอก ประเทศ แบบไม่ต้องเสียเงิน ดังนั้น ห้องสมุดรัฐสภาญี่ปุ่นจึงถูกตั้งขึ้นมาเพื่อ ตอบสนองกับความต้องการของสมาชิกรัฐสภา ห้องสมุดรัฐสภาและหน่วยงานวิจัย และการบริการอ้างอิงของรัฐสภาญี่ปุ่นได้รับการลอกแบบมาจาก C.R.S. ของ ห้องสมุดสภาคองเกรส สหรัฐอเมริกา

หน้าที่ของหน่วยงานวิจัยและการบริการอ้างอิงทาง
กฎหมาย ได้ถูกบัญญัติไว้ใน มาตรา 15 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยห้องสมุดของ
รัฐสภาญี่ปุ่น ซึ่งบัญญัติว่า หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่ดังนี้:-

- 1) ดำเนินการตามคำร้องขอของสมาชิกสภาและ
คณะกรรมการธิการ ที่จะขอคำปรึกษา ช่วยเหลือ ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อ
ประกอบการพิจารณาของสภา
- 2) ดำเนินการตามคำร้องขอของรัฐสภา หรือ
ดำเนินการเอง เพื่อเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และกิจกรรมอื่น ๆ
- 3) เพื่อบริการร่างกฎหมายสำหรับสมาชิกรัฐสภา
และคณะกรรมการธิการ
- 4) เพื่อเสนอข้อมูลให้แก่ฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ
และประชาชนทั่วไป

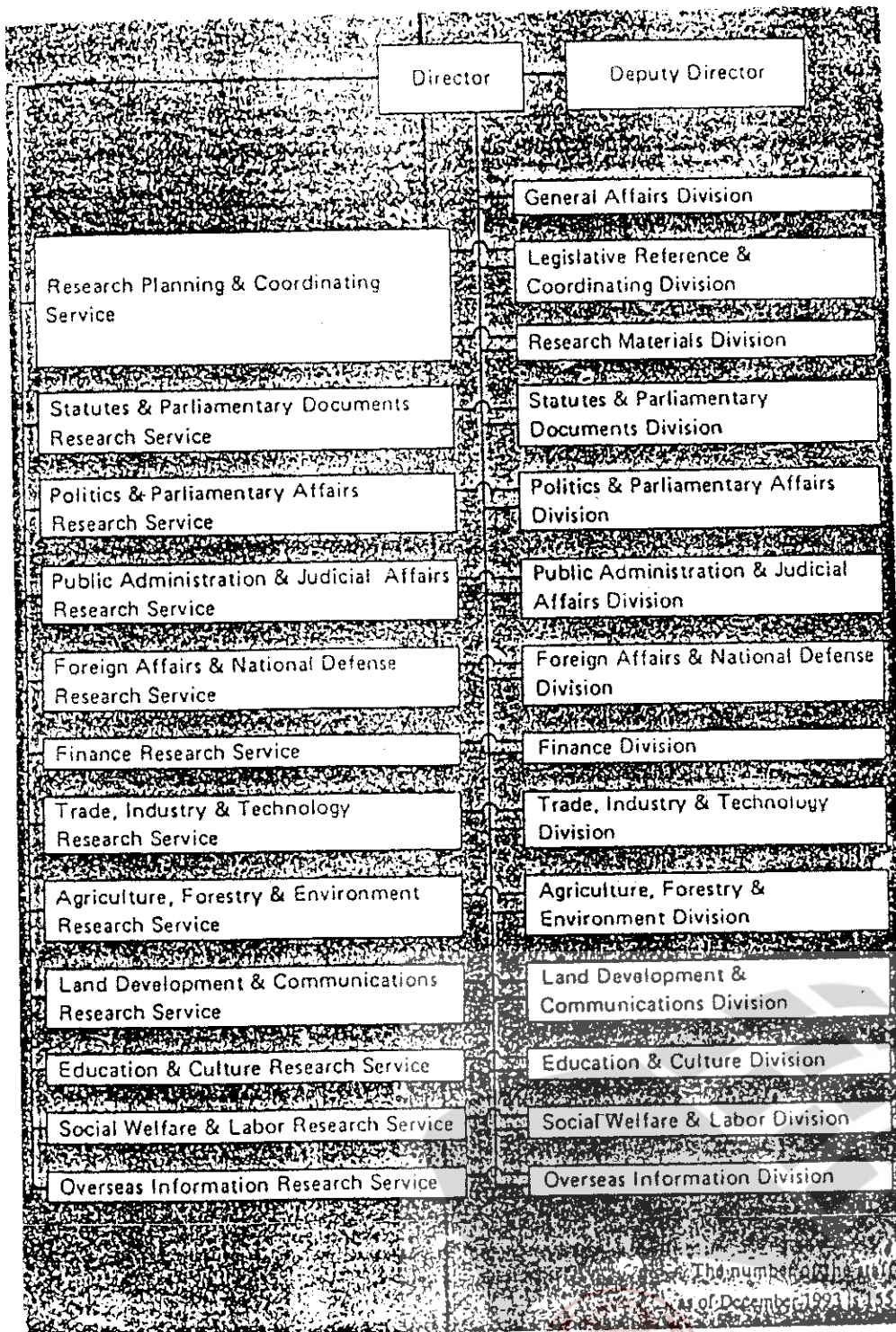
การจัดองค์กร

หน่วยงานนี้แบ่งออกเป็น 12 หน่วย และอีก 14
หน่วยงานย่อย เมื่อเดือนธันวาคม 1993 หน่วยงานนี้มีเจ้าหน้าที่ 155 คน
ซึ่งเป็นไปตามแผนผังดังนี้

Organization Chart

(latest reorganization, June 1986)

Edited by General Affairs Division of Research and Legislative Bureau in May 1994

2.3.2 ห้องสมุดรัฐสภาแห่งชาติญี่ปุ่น

ห้องสมุดรัฐสภาแห่งชาติญี่ปุ่น มีรูปแบบมาจากห้องสมุดสภาองเกรส สหรัฐอเมริกา ตั้งขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1948

ห้องสมุดรัฐสภาแห่งชาติญี่ปุ่น เป็นของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งคอยให้บริการแก่รัฐสภา รัฐบาล และประชาชนทั่วไป ห้องสมุดนี้จะอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการสามัญว่าด้วยกฎและการบริหารงานของสภาผู้แทนราษฎรญี่ปุ่นและสภาที่ปรึกษา คณะกรรมการคณะนี้จะแต่งตั้งบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดโดยความเห็นชอบจากสภา บุคลากรในห้องสมุดจะมีประมาณ 850 คน สำหรับการบริหารงานห้องสมุดมีดังนี้

บรรณารักษ์

ผู้ช่วยบรรณารักษ์

การเก็บรวบรวมเอกสาร หนังสือ ในห้องสมุด ดัง
ต่อไปนี้ (สำรวจเมื่อ มีนาคม 1995)

1) หนังสือ	6,229,328 เล่ม
2) แผนที่	368,385 แผ่น
3) แกรมโฟน (Gramophone records)	391,451 ชิ้น
4) ไมโครฟิล์ม	214,356 ชิ้น
5) บทความ	145,386 บท

ในด้านการบริการของห้องสมุดรัฐสภา ต่อสมาชิก
รัฐสภา (ภายใน 1 ปี)

1) มีการค้นคว้า อ้างอิง ให้สมาชิกรัฐสภา	28,384 เรื่อง
2) การบริการให้ยืมหนังสือ	39,508 เล่ม

ในด้านการบริการให้แก่หน่วยงานรัฐบาล (ภายใน
1 ปี)

1) มีการค้นคว้า อ้างอิง ให้หน่วยงานรัฐบาล	944 เรื่อง
2) การบริการให้ยืมหนังสือ	3,968 เล่ม

ในด้านการบริการแก่สาธารณชน (ภายใน 1 ปี)

1) มีการค้นคว้าให้แก่ประชาชน ตามคำร้องขอ	284,241 เรื่อง
2) การบริการให้ยืมหนังสือ	15,663 เล่ม

อนึ่ง ยังมีการให้บริการด้านอื่น ๆ อาทิ บริการเกี่ยวข้องกับไมโครฟิล์ม เป็นต้น

LIART

อนึ่ง สำหรับงบประมาณประจำปีสำหรับห้องสมุดรัฐสภา
ญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1994 (คิดเป็น หน่วย : ล้านบาท) มีดังนี้

งบประมาณของห้องสมุดรัฐสภาญี่ปุ่น ปีงบประมาณ
ค.ศ. 1994 (คิดเป็นหน่วย : ล้านบาท)

- ค่าจ้าง ค่าใช้จ่าย		
บุคลากร	10,207	(67.3%)
- ค่าซื้อหนังสือและวัสดุ	1,170	(7.7%)
- ค่าเครื่องจักรผ่อนแรง	737	(4.8%)
- ค่าก่อสร้างและค่า		
อำนวยความสะดวก	1,527	(10.1%)
- ค่าใช้จ่ายในห้องสมุด	1,534	(10.1%)
รวม	15,175	(100%)
หรือประมาณ	3,794	ล้านบาท

3. แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรไทย

ผู้วิจัยเห็นว่า การให้บริการทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในสภาพปัจจุบันยังควรได้รับการปรับปรุง หน่วยงานหลักของสำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมี 3 หน่วยงานหลัก ต้องปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดี
ยิ่งขึ้น 3 หน่วยงานหลักดังกล่าวคือ

1. หอสมุดรัฐสภา
2. ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย
3. ศูนย์คอมพิวเตอร์

LIART

ทั้ง 3 หน่วยงานจำเป็นต้องปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานดัง
จะได้กล่าวต่อไปนี้:-

3.1 หอสมุดรัฐสภา หากศึกษาจากการใช้หอสมุดรัฐสภามักจะพบว่า
ยังขาดหนังสือ เอกสาร ตำรา รายงานวิจัย ทั้งภาคภาษาไทยและภาคภาษา
ต่างประเทศอยู่มาก สถานที่ตั้งหอสมุดก็เป็นขนาดเล็ก ไม่สามารถเปรียบเทียบกับ
หอสมุดของรัฐสภาต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงได้เลย จนมีสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรบางท่านกล่าวว่าหอสมุดรัฐสภาเป็นเพียงที่นัดหมายของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรกับประชาชนที่ต้องการพบ หรือเป็นสถานที่นัดสัมภาษณ์สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรกับนักข่าวเท่านั้น

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหากับหอสมุดรัฐสภานั้น ผู้วิจัยเห็นด้วย
กับข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคณะกรรมาธิการทางวิชาการและกฎหมาย สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร^(๑) ดังนี้

3.1.1 หอสมุดรัฐสภาควรมี Job Description ที่ชัดเจน
ในภาพรวม และมี Job Description ของงานแต่ละห้อง (ปัจจุบันห้องสมุด
รัฐสภาแบ่งงานออกเป็น 6 ห้อง) เนื่องจากเนื้อหาของแต่ละห้องมีความแตกต่าง
กัน

3.1.2 การปรับเปลี่ยนกระบวนการรายงานผลงานประจำ
เดือนเพื่อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

^(๑) คณะกรรมาธิการทางวิชาการและกฎหมาย, สำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร, "การประเมินศักยภาพของหน่วยงานที่ให้บริการทางวิชาการ
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร" เอกสารโรเนียว, กรุงเทพฯ,
2539, หน้า 8.

3.1.3 ควรจัดตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน โดยคณะกรรมการประกอบด้วยบุคลากรที่เป็นตัวแทนของกองต่าง ๆ ที่มีส่วนในการให้บริการหรือติดต่อกับทางห้องสมุดเป็นประจำ

นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ในระยะสั้น ควรต้องปรับปรุงหอสมุดรัฐสภาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าเดิม ควรมีการนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ ควรมีงบประมาณในการจัดซื้อ หรือถ่ายสำเนาเอกสารทางวิชาการ ตำรา รายงานการวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศให้มากเพียงพอที่จะเป็นแหล่งให้สมาชิกรัฐสภาได้ใช้ เป็นที่หาข้อมูลเพื่อช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนระยะยาว ผู้วิจัยเห็นว่า ในการจัดหาสถานที่จัดตั้งรัฐสภาแห่งใหม่ ซึ่งผู้วิจัยทราบว่าอยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของประธานรัฐสภา ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะจะได้มีการจัดสร้างสถานที่ทำการของหอสมุดรัฐสภาเป็นสถานที่ขนาดใหญ่ 1 หลัง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางเอกสาร และเป็นศูนย์คอมพิวเตอร์ และเป็นศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมายด้วย

3.2 ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย ผู้วิจัยเห็นว่าการทำหน้าที่บริการร่างกฎหมาย เขียนกระทู้ถาม ร่างญัตติและคำแปรญัตติ รวบรวมเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย วิเคราะห์กฎหมาย การประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่สลับซับซ้อนนั้นยังอยู่ในระดับที่สามารถปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากกว่าในสภาวะปัจจุบันได้ กล่าวคือ

การแก้ไขปัญหาระการแรก คือ สถานที่ตั้งของศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมายไม่เหมาะสม เพราะอยู่ที่อาคารรัฐสภาด้านหลัง (ตึก B) ซึ่งไม่สะดวกสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะไปขอใช้บริการ ควรปรับปรุง จัดหาสถานที่ตั้งของศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมายให้สะดวก ง่ายต่อการติดต่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การแก้ไขปัญหาประการที่สอง คือ ควรเพิ่มบุคลากรทางด้าน การให้บริการทางวิชาการ ได้แก่ บริการร่างกฎหมาย ร่างสัญญา ร่างกระทู้ วิเคราะห์กฎหมาย เปรียบเทียบกฎหมาย ซึ่งหากศึกษาจากสถิติเมื่อปี พ.ศ. 2535, 2536 มีดังนี้:-

	ปี พ.ศ. 2535/ฉบับ	ปี พ.ศ. 2536/ฉบับ
ค้นกฎหมาย	177	270
ร่างกฎหมาย	133	140
เปรียบเทียบกฎหมาย	13	44
วิเคราะห์กฎหมาย	136	166

โดยแยกเป็นกฎหมายมหาชนร้อยละ 40 กฎหมายธุรกิจร้อยละ 25 กฎหมายอาญาร้อยละ 15 กฎหมายแพ่งร้อยละ 10 กฎหมายอื่นร้อยละ 10

	ปี พ.ศ. 2535/เรื่อง	ปี พ.ศ. 2536/เรื่อง
ร่างสัญญา	204	200
ร่างกระทู้	35	30
วิเคราะห์ข้อมูล	-	30
รวบรวมข้อมูล	17	33
ร่างคำแปรญัตติ	2	8
ร่างหนังสือติดต่อราชการ	247	555

ซึ่งหากเปรียบเทียบปริมาณและคุณภาพของงานแล้ว จะพบว่า ยังมีปริมาณไม่มากนัก ส่วนคุณภาพก็ยากที่จะประเมินได้ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัย เห็นว่าการปรับปรุงการทำงานของศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมายยังสามารถจะปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากกว่าในสภาพปัจจุบันได้

ส่วนการวิจัยนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรต้องปรับปรุงการทำงานของ คณะกรรมการการวิจัยและพัฒนา สภาผู้แทนราษฎร ให้มีประสิทธิภาพมากกว่า ในปัจจุบันโดยเฉพาะคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนาควรรับฟังความคิดเห็นของ

คณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการประจำวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภา และต้องจัดลำดับความสำคัญของหัวข้องานวิจัยให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสมาชิกวุฒิสภาและประเทศชาติ รวมทั้งการแก้ไขระเบียบ การวิจัยให้ผู้วิจัยสามารถทำงานได้คล่องตัวมากกว่าปัจจุบัน ซึ่งขั้นตอนการขอ อนุมัติงบประมาณในแต่ละโครงการวิจัยเป็นไปอย่างล่าช้า ทำให้ผู้วิจัยต้อง ทดรองจ่ายเงินส่วนตัวไปก่อนก็มี

3.3 ศูนย์คอมพิวเตอร์ ในส่วนที่เกี่ยวกับศูนย์คอมพิวเตอร์ ในฐานะ ที่ผู้วิจัยเคยเป็นกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบงานอยู่ด้วย ผู้วิจัย เห็นด้วยกับแนวทางที่สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้ โครงการ "ว่าจ้างการให้บริการจัดทำระบบคอมพิวเตอร์แบบเบ็ดเสร็จ และ การใช้คอมพิวเตอร์ของรัฐสภา" ซึ่งแบ่งโครงการพัฒนาฐานข้อมูลออกเป็นดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการจัดทำระบบคอมพิวเตอร์แบบเบ็ดเสร็จ มี ระยะเวลาในการดำเนินการ 1 ปี (โครงการนี้เสร็จสิ้นลงในปีงบประมาณ 2537) ปัจจุบันรัฐสภามีระบบมินิคอมพิวเตอร์ 1 ระบบ เป็นแม่ข่ายของระบบ เครือข่ายซึ่งกระจายสัญญาณไปยังคอมพิวเตอร์ลูกข่ายในทั้ง 3 อาคารของ รัฐสภา จำนวน 100 จุด และมีระบบข้อมูลด้านนิติบัญญัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาประมวลผลและให้บริการแก่ผู้ใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ออนไลน์โดย ไม่จำเป็นต้องมาติดต่อ ณ จุดเจ้าของเรื่องโดยตรง ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวก และประหยัดเวลาในการให้บริการสืบค้นข้อมูลได้ในระดับหนึ่ง

ฐานข้อมูลตามโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ 1 เป็นระบบงานที่ดำเนินการตามแบบหลักที่ได้กำหนดไว้เป็นระบบงานแรก คือ ระบบการจัดการเอกสารโดยได้มุ่งเก็บข้อมูลด้านการประชุมสภา อันประกอบด้วย ระเบียบวาระการประชุม รายงานการประชุมสภา สารบรรณร่างพระราช บัญญัติ สารบัญญัติ พระราชบัญญัติ ข้อมูลการประชุมคณะกรรมการและบท

LIART

คดีย่อราชกิจจานุเบกษา ซึ่งบริษัทผู้รับจ้างได้บันทึกข้อมูลจำนวน 1 แสนหน้า โดยเป็นข้อมูลระหว่างปี 2530-2535 ทั้งนี้ศูนย์คอมพิวเตอร์ได้สร้างและพัฒนาฐานข้อมูลเสริมขึ้นอีก ได้แก่ ฐานข้อมูลหนังสือสำคัญ กระทู้ถาม สารบบกระทู้ถาม ฎคดี ร่างพระราชบัญญัติ บันทึกการประชุมสภาฐานข้อมูลการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี ฐานข้อมูลสารบัญญัติหมาย เอกสารประกอบการพิจารณา และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา อาทิ ค่าแถลงนโยบายของรัฐบาลและรายชื่อคณะรัฐมนตรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นต้น

การให้บริการข้อมูลในระบบเครือข่ายของรัฐสภา นอกเหนือจากฐานข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ศูนย์คอมพิวเตอร์ยังได้จัดทำ บริการข้อมูลพิเศษ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่ให้บริการในระบบเครือข่ายระยะใกล้ (Local Area Network) เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีความเคลื่อนไหวภายในสัปดาห์ ได้แก่ กำหนดการประชุมคณะกรรมาธิการกิจการกรรมภายในรัฐสภา รายชื่อคณะกรรมาธิการสามัญและวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา สารบัญข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลด้านอื่น อาทิ ข้อมูลคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบัน ข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยปัจจุบันและข้อมูลดัชนีราชกิจจานุเบกษา

ในด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลภายนอก ปัจจุบันรัฐสภาได้เริ่มดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานนอกได้แล้ว โดยเป็นการเชื่อมโยงผ่านเครื่องสื่อสารข้อมูล (MODEM) ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม และที่ทำการพรรคการเมืองที่มีที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 พรรค ได้แก่ พรรคชาติไทย พรรคพลังธรรม พรรคกิจสังคม และพรรคเอกภาพ

นอกจากการพัฒนาฐานข้อมูลตามโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ 1 แล้ว รัฐสภายังได้จัดเตรียม "โครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ 2" เพื่อเสริมความต่อเนื่องและสมบูรณ์ของโครงการพัฒนา

ฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับแผนงานหลักระบบงานคอมพิวเตอร์
ของรัฐสภาข้างต้น ได้แก่ การสร้างระบบบริหารทั่วไป ซึ่งจะเป็นระบบงานที่
จะสนับสนุนการบริหารงานภายในของรัฐสภาตลอดจนสนับสนุนการให้บริการ
ข้อมูลแก่สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น โดยโครงการฯ ดังกล่าวมีเป้าหมายที่จะดำเนินการในบึงบประมาณ
2538-2539 นี้ ดังนั้นประธานรัฐสภา^{๑๑} จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย
คอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบงานขึ้น ประกอบด้วย ผู้บริหารของรัฐสภา ผู้ทรง
คุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบ
คอมพิวเตอร์ของรัฐสภา จากทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ
รวมจำนวน 29 คน โดยมีอดีตรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 (นายจรัส
พิ้วช่วย) เป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่หลัก
ในการกำหนดนโยบายและบริหารระบบข้อมูลของรัฐสภาให้เป็นไปตามแผน
ปฏิบัติการบริหารระบบข้อมูลของรัฐสภา อันมีเป้าหมายหลัก 4 ประการ ได้แก่

1. จัดให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่สนับสนุนการปฏิบัติการกิจของ
สมาชิกรัฐสภาโดยให้สามารถให้บริการเบื้องต้นได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2538
เป็นต้นไป
2. จัดสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลโดยการเชื่อมโยงเครือข่าย
ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและองค์กรที่เกี่ยวข้อง
สามารถเรียกใช้ข้อมูลข่าวสารร่วมกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว
3. พัฒนาระบบข้อมูลนิติบัญญัติและข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับ
การงบประมาณแผ่นดินและการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินด้านอื่น ๆ ให้
มีมาตรฐานและเป็นระบบ

^{๑๑} ประธานรัฐสภาในขณะนั้นได้แก่ ศาสตราจารย์มารุต บุณนาค

4. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือและประสานงานภายในเครือข่ายขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เพื่อให้มีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ไว้อำนวยความสะดวกแก่การพัฒนาประเทศ

เป้าหมายสำคัญข้างต้น ก่อให้เกิดภารกิจที่ครอบคลุมความต้องการด้านระบบข้อมูลของสมาชิกรัฐสภา ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการบริหารระบบข้อมูลรัฐสภาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และระบบงานต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ภายในระยะเวลาที่กำหนด ประธานรัฐสภาในขณะนั้นจึงเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการในด้านต่าง ๆ จำนวน 12 คณะ มีอำนาจหน้าที่และขอบเขตดำเนินการโดยสรุปดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการศึกษาและสรรหาเทคโนโลยี

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 9 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการให้คำปรึกษาและเสนอแนะข้อคิดเห็น ในการดำเนินการและสรรหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับระบบงานและระบบข้อมูลของรัฐสภาตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการนโยบายฯ หรือได้รับข้อปรึกษาจากคณะกรรมการชุดต่าง ๆ โดยมี ดร. ยืน ภู่วรวรรณ ผู้อำนวยการสำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นประธานคณะกรรมการ

2. คณะกรรมการจัดโครงสร้างระบบเครือข่ายข้อมูล

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 15 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการศึกษาและพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดสร้างระบบงานเครือข่ายข้อมูลของรัฐสภา วางแผนและจัดระบบเครือข่ายระหว่างรัฐสภาและหน่วยงานภายนอก ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมี ดร. ไพรัช ทัชชพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ เป็นประธานคณะกรรมการ

LIART

3. คณะกรรมการวิเคราะห์และวางแผนระบบสำนักงานอัตโนมัติ

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 20 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการศึกษาและพิจารณา เสนอแนะเกี่ยวกับระบบงานสำนักงานอัตโนมัติ วางแผนระบบงานสำนักงานอัตโนมัติให้สอดคล้องกับการสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยมีศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานคณะกรรมการ

4. คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภา

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 18 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการวางแผนและดำเนินงานประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภา รวมทั้ง เสนอแนะแก่คณะกรรมการนโยบายฯ ในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลตามเป้าหมาย โดยมี นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ อธิบดีรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานคณะกรรมการ

5. คณะกรรมการพัฒนาบุคลากรคอมพิวเตอร์

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 10 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการวิเคราะห์และวางแผนการใช้คอมพิวเตอร์ในงานรัฐสภา รวมทั้ง วางหลักสูตรการฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากรคอมพิวเตอร์ในทุกระดับ ตลอดจนสนับสนุนให้หน่วยงานฝึกอบรมมีศักยภาพในการดำเนินงานในทุกด้านอย่างเต็มที่ โดยมี นายสุชาติ กิจชนะเสวี ผู้อำนวยการสถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นประธานคณะกรรมการ

6. คณะกรรมการพัฒนาฐานคลังข้อมูลและสถิติ

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 18 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลวิชาการและข่าวสารในวงงานรัฐสภาและข้อเสนอแตกต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกเพื่อรวบรวมข้อมูลที่กำหนด โดยมี นายอนุช อภาภิรม อธิบดีที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น เป็น

ประธานคณะกรรมการ

7. คณะกรรมการห้องสมุดอัตโนมัติ

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 16 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการศึกษาและวางแผนระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นในการจัดจ้างหรือให้รัฐสภามีระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติ โดยมี นางพรพิมล ธิรคุณโกวิท ผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานคณะกรรมการ

8. คณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายไทย

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 13 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการศึกษาวิเคราะห์ กำหนดรูปแบบโครงสร้าง การเรียกใช้และจัดระบบข้อมูลกฎหมายไทยโดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอก เพื่อรวบรวมข้อมูลที่กำหนด โดยมี นายบุรวิรักษ์ นามวัฒน์ อดีตรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานคณะกรรมการ

9. คณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศรัฐสภา

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 13 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อวางแผนและกำหนดรูปแบบการนำเสนอ การเผยแพร่และการให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา โดยมี นายมหินทร์ ตันบุญเพิ่ม อดีตเลขาธิการประธานสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น เป็นประธานคณะกรรมการ

10. คณะกรรมการพัฒนาข้อมูลต่างประเทศ

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 10 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการต่างประเทศของรัฐสภา รวมทั้งวางแผนการจัดระบบข้อมูล เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเครือข่ายฐานข้อมูลรัฐสภาต่างประเทศ โดยมี นายบุรวิรักษ์ นามวัฒน์ อดีตรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานคณะกรรมการ

LIART

11. คณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสิทธิการ

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 22 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการทุกคณะของรัฐสภา พิจารณาเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในด้านการจัดเก็บ กำหนดรูปแบบการจัดระบบและการเรียกใช้ข้อมูลตามที่กำหนด โดยมี นายมนตรี รูปสุวรรณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานคณะกรรมการ

12. คณะกรรมการจัดระบบข้อมูลติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามงบประมาณและมติของสภาผู้แทนราษฎร

ประกอบด้วยคณะกรรมการ จำนวน 16 คน มีอำนาจหน้าที่หลักในการพิจารณาเสนอแนะ ในการดำเนินการรวบรวมข้อมูลติดตามและตรวจสอบการงบประมาณรายจ่ายประจำปี และผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร ให้คำปรึกษาในการจัดเตรียมการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการงบประมาณของรัฐสภา เพื่อวางแผนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับระบบข้อมูลและบริหารงบประมาณแผ่นดิน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมี นายพินิจ จันทรสุรินทร์ อดีตประธานคณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในขณะนั้น เป็นประธานคณะกรรมการ

ทั้งนี้ บรรดาผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสาขาต่าง ๆ ในคณะกรรมการทั้งหลาย ได้อุทิศเวลาและทุ่มเทพลังความคิดในเชิงสร้างสรรค์แก่งานพัฒนาคอมพิวเตอร์ของรัฐสภาอย่างเต็มที่ โดยคณะกรรมการทุกคณะได้จัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาและได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการในปีงบประมาณ 2538-2539 แล้ว ดังนี้

1. โครงการติดตั้ง INTERNET NODE ซึ่งคณะกรรมการจัดโครงการ

สร้างระบบเครือข่ายข้อมูลเป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะติดตั้ง INTERNET NODE เพื่อให้รัฐสภาเป็น NODE ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้สมาชิกรัฐสภาได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งรัฐสภาสามารถเผยแพร่ข่าวสารของรัฐสภาสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

2. แผนงานประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภาเป็นผู้เสนอ โดยมีแผนการดำเนินงานที่จะจัดทำเอกสารเผยแพร่และจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการใช้ระบบงานต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลของรัฐสภาแก่ผู้ใช้ของรัฐสภาในทุกกระดับ

3. แผนงานฝึกอบรมและการใช้คอมพิวเตอร์ในงานรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรคอมพิวเตอร์เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายในการจัดกลุ่มบุคลากรเป้าหมายเพื่อวางแผนการพัฒนา จัดวางหลักสูตรการอบรมและปฏิบัติการอบรมประจำปี

4. โครงการพัฒนาห้องฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรคอมพิวเตอร์เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดทำเป็นห้องฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ที่สามารถจัดการอบรมได้ครั้งละ 30 คน และจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมที่ทันสมัยและได้มาตรฐาน

5. โครงการจัดเก็บฐานข้อมูลวิชาการและสถิติ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาฐานคลังข้อมูลและสถิติเป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดเก็บข้อมูลทางวิชาการและสถิติที่ฝ่ายบริการค้นคว้า หอสมุดรัฐสภา เป็นผู้รวบรวมและจัดทำขึ้น ได้แก่ เอกสารประกอบการพิจารณาญัตติและญัตติด่วน จุลสาร ข้อมูลพื้นฐาน เอกสารรายงานรัฐสภา วิเทศปริทัศน์และข้อมูลทางวิชาการเชิงสถิติ

6. โครงการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นอัตโนมัติ ซึ่งคณะกรรมการห้องสมุดอัตโนมัติเป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดระบบคอมพิวเตอร์พร้อมโปรแกรมสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับลักษณะงานของห้องสมุด เพื่อจัดทำฐานข้อมูลหนังสือ

และสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่เป็นมาตรฐานสามารถจัดบริการสืบค้นสารสนเทศ ONLINE PUBLIC ACCESS CATALOG แก่สมาชิกได้

7. แผนรวบรวมและนำเข้าข้อมูลกฎหมายไทย ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายไทยเป็นผู้เสนอ มีเป้าหมายที่จะรวบรวมและจัดทำดัชนี และจัดเก็บข้อมูลกฎหมายไทย ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด ประมวลกฎหมาย พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศต่าง ๆ เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์

8. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศรัฐสภาเป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา ได้อย่างกว้างขวางและตรงต่อความต้องการของสมาชิก รวมทั้งพัฒนาให้เกิดความร่วมมือและประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในระบบเครือข่ายระหว่างรัฐสภากับพรรคการเมืองและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

9. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลวิเทศสัมพันธ์ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาข้อมูลการต่างประเทศ เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะวางระบบการจัดเก็บและผลิตเอกสารของรัฐสภาไทยเพื่อให้บริการอ้างอิงและเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งข้อมูลทั้งภายในและต่างประเทศ

10. โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาข้อมูลการต่างประเทศเป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะให้รัฐสภาไทยมีข้อมูลจากต่างประเทศที่ทันสมัย หลากหลายและสามารถแลกเปลี่ยนกับแหล่งข้อมูลในต่างประเทศได้โดยตรงผ่านระบบ INTERNET

11. โครงการพัฒนาระบบ INTERNET ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาข้อมูลการต่างประเทศเป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายในการขยายการให้บริการของระบบการรับและแลกเปลี่ยนข้อมูลในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้สามารถสนองต่อความต้องการของสมาชิกสภา

LIART

และคณะกรรมการมาธิการได้อย่างเต็มที่

12. โครงการนำเข้าสู่ข้อมูลของคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายในการจัดเก็บข้อมูลสำคัญที่ใช้บริการค้นคว้าและอ้างอิงในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการในระบบคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ข้อมูลที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ

13. แผนงานระบบข้อมูลติดตามและตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณซึ่งคณะกรรมการจัดระบบข้อมูลติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามงบประมาณและมติของสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายให้รัฐสภามีศูนย์รวมข้อมูลและสารสนเทศด้านงบประมาณของหน่วยราชการ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการได้ใช้ในการพิจารณาและตรวจสอบการปฏิบัติงานตามงบประมาณของหน่วยราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

14. แผนงานระบบข้อมูลติดตามมติของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะกรรมการจัดระบบข้อมูลติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามงบประมาณและมติของสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายให้รัฐสภามีศูนย์รวมข้อมูลและสารสนเทศด้านการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการได้ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงานตามมติของสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงาน/โครงการดังกล่าวฯ หากได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายแล้ว คงเป็นที่คาดหวังได้ว่า รัฐสภาจะมีระบบข้อมูลที่สามารสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ด้านนิติบัญญัติของสมาชิกรัฐสภาได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม แผนงานดังกล่าวฯ ได้หยุดชะงักลงเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 ต่อมาเมื่อมีการ

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันอาทิตย์ที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงประธานรัฐสภาจาก ศาสตราจารย์มารุต บุณนาท เป็น นายบุญเหลือ ประเสริฐสุวรรณ แต่นายจรัส พิวช่วย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรียังเห็นว่างานดังกล่าวน่าจะดำเนินการต่อไป จึงได้มีการนัดประชุม คณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบงาน เพื่อพิจารณาถึงงานที่ต้องดำเนินการอย่างรีบด่วน และพิจารณางบประมาณตามแผนดำเนินงานของ คณะกรรมการซึ่งได้ประมาณการงบประมาณทั้งสิ้น 70,282,500 บาท อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการพิจารณาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 ปรากฏว่า งบประมาณที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับการจัดสรรก่อนเข้าสู่วิเคราะห์ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายโครงการตามแผนดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบงาน ได้รับการจัดสรร 10,000,000 บาท และทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ขอแปรญัตติเพิ่มไปอีก 10,431,000 บาท ซึ่งปรากฏว่าคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไม่อนุมัติงบประมาณดังกล่าว หนึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณของโครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา (ระยะที่ 2) ปรากฏว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ปี พ.ศ. 2539 นั้นเป็นเงิน 54,000,000 บาท

ผู้วิจัยเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภาในปัจจุบันยังน้อยกว่างบประมาณที่รัฐสภาต่างประเทศได้จัดสรรสำหรับในส่วนค่าใช้จ่ายในการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภาอยู่มาก นอกจากนี้ จากประสบการณ์ในฐานะที่ปรึกษาของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร พบว่าการประสานงานภายในระหว่างหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยัง

มีปัญหาอยู่มาก อาทิ ศูนย์คอมพิวเตอร์ กับ กองกรรมาธิการ เป็นต้น ทำให้
งานเป็นไปอย่างล่าช้า รวมตลอดทั้งการบริหารงานเกี่ยวกับการให้บริการ
ข้อมูลทางด้านคอมพิวเตอร์ก็มีคณะกรรมการบริหารเองและขึ้นตรงต่อประธาน
รัฐสภา ทำให้หลายครั้ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและผู้บริหารระดับสูงไม่ได้
รับทราบการดำเนินงาน อันทำให้การประสานงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

อนึ่ง จากการศึกษาภาคสนาม โดยวิธีการส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร เมื่อเดือนมกราคม 2539 ผลปรากฏดังนี้:-

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละ 48.43 (จำนวน 93 คนจาก
จำนวน 192 คน) พอใจกับการให้บริการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน
ราษฎรเกี่ยวกับข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ญัตติ ในการ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละ 29.68 (จำนวน 57
คนจากจำนวน 192 คน) ไม่พอใจกับการบริการของสำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ญัตติ ใน
การประชุมสภาผู้แทนราษฎร
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละ 50.00 (จำนวน 96 คนจาก
จำนวน 192 คน) ไม่ทราบว่าเคยมีการตั้ง "คณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์
และการพัฒนาระบบงาน" ขึ้นมา 1 คณะ เพื่อปรับปรุงการให้บริการข้อมูลทาง
วิชาการแก่ ส.ส. ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละ 35.93 (จำนวน 69
คนจากจำนวน 192 คน) ทราบว่าเคยมีการตั้งคณะกรรมการดังกล่าว นอก
จากนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละ 14.00 (จำนวน 27 คนจากจำนวน
192 คน) ไม่ระบุว่าทราบหรือไม่ทราบว่ามีการตั้งคณะกรรมการคณะดังกล่าว
ขึ้น
3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 108 คน (จากจำนวน 192
คน) เห็นควรปรับปรุงระบบการเก็บข้อมูลให้สะดวกแก่การค้นหา

4. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 105 คน (จากจำนวน 192 คน) เห็นควรจัดฝึกอบรมความรู้ทางด้านสารสนเทศให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

5. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 102 คน (จากจำนวน 192 คน) เห็นควรปรับปรุงการทำงานของศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

6. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 93 คน (จากจำนวน 192 คน) เห็นควรนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในกิจการของรัฐสภา

7. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 75 คน (จากจำนวน 192 คน) เห็นควรจัดฝึกอบรมความรู้ทางด้านสารสนเทศให้แก่ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางคนยังได้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงระบบการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

ก. ควรแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทราบถึงศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย และควรจัดตั้งศูนย์บริการดังกล่าวให้เป็นที่ย่อยต่อการติดต่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ข. ควรให้บริการข้อมูลอย่างเป็นระบบและมีความทันสมัยอยู่เสมอ

ค. ควรอำนวยความสะดวกในการทำ On-line ข้อมูลกับสภาฯ และขยายให้มากขึ้น

ง. ควรมีองค์กระดัด TDRi หรือสูงกว่าขึ้นมาโดยเร็ว เพื่อทำข้อมูลทั้งโดยการรวบรวมจากหน่วยราชการและองค์กรเอกชน สถาบันต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ และการจัดทำเองให้เป็นองค์กระดัดอิสระ พร้อมทั้งจัดระบบรวบรวมและตอบสนองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างรวดเร็ว ง่ายและ

สะดวก

- จ. ควรจัด Computer Note Book ให้ ส.ส.ทุกคน
- ฉ. ควรมีโครงการสวัสดิการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้แก่ ส.ส.

บทที่ 4

สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้ ผู้วิจัยใคร่ขออธิบายโดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ กล่าวคือ:-

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างประเทศ
3. แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1.1 หลักการและความเป็นมา

1.1.1 หลักการ

ปัญหาที่น่าพิจารณาปัญหาแรกก็คือ สมาชิกรัฐสภาสมควรที่จะได้รับสวัสดิการหรือค่าตอบแทนหรือไม่ ในเรื่องนี้ ศาสตราจารย์ไพโรจน์ ชัยนาม¹⁾ ได้อธิบายว่า "ปัญหาที่โต้เถียงกันมานานแล้วว่า ผู้แทนราษฎรควรจะได้รับค่าทดแทนหรือเงินเดือนอย่างใดหรือไม่นั้น ในเวลานี้ไม่เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างใดแล้ว แทบทุกประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย แม้จะ

---

¹⁾ไพโรจน์ ชัยนาม, กฎหมายรัฐธรรมนูญ, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2493, หน้า 357-358.

LIART

มีสภานิติบัญญัติสองสภาก็ตาม ได้ให้คำทดแทนแก่สมาชิกของสภาเหล่านั้นเสมอ ยังมีแต่สภาสูงสุดของอังกฤษ คือ House of Lords เท่านั้นซึ่งสมาชิกไม่ได้รับคำตอบแทน การที่ไม่ให้สมาชิกได้รับคำตอบแทนอย่างไรเลยนั้น มีผู้กล่าวว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีงมงายเท่านั้นที่สามารถเป็นผู้แทนราษฎรได้ เพราะมีรายได้อยู่แล้ว ไม่ต้องกังวล"

"ในเรื่องเงินค่าตอบแทนที่ผู้แทนราษฎรได้รับนี้บางทีก็เรียกว่าเงินเดือน แต่มีผู้ให้ความหมายต่างกันคือ ค่าตอบแทน หมายความว่าถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งผู้แทนราษฎรต้องเสียไป เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเดินทาง ค่าไปรษณีย์ ค่าตอบแทนผลประโยชน์ที่ควรจะได้และต้องทิ้งเสียเนื่องจากมาทำหน้าที่ผู้แทนราษฎรเป็นต้น ส่วนเงินเดือนนั้นเป็นสินจ้างที่ให้ในฐานะที่ได้ทำประโยชน์แก่ชาติ เป็นงานประจำถือเอาการทำงานนั้นเป็นอาชีพ แต่ที่จริงจะเรียกว่าค่าทดแทนหรือเงินเดือนในทางปฏิบัติผลก็คงเป็นอย่างเดียวกัน เพราะเป็นสิ่งที่ให้แก่ผู้แทนราษฎรแทนรายได้อันไม่อาจจะทำได้เมื่อมิได้เข้ามาเป็นสมาชิกสภา"^(๑)

ในประเด็นที่ว่า "ผู้แทนราษฎรควรได้รับค่าปวยการเท่าใด" นั้น ศาสตราจารย์ไพโรจน์ ชัยนาม ก็ได้กล่าวไว้ว่า "ที่มีผู้กล่าวว่าสมาชิกควรได้รับคำทดแทนมาก ๆ เพื่อป้องกันมิให้รับสินบน แต่ทั้งนี้ก็ไม่แน่นอนเสมอไป เพราะตามที่ปรากฏตัวอย่างในบรรดาผู้ที่ได้เงินมาก ๆ ก็ยังไม่มีผู้ใดบอกว่าพอเสียที นอกจากจะเป็นผู้ที่มั่งน้อย เป็นบุคคลพิเศษทีเดียว เพราะความโลภของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด นอกจากนี้ยังมีการกล่าวว่าการให้คำตอบแทนมาก ทำให้มีพวกนักการเมืองมากขึ้น แต่ที่จริงไม่ว่าสมัยเงินเดือนน้อยหรือมาก นักการเมืองอาชีพก็มีมากอยู่เสมอ หากใช้เพราะจำนวนเงินมากหรือน้อย

^(๑) ไพโรจน์ ชัยนาม, อ้างแล้ว, หน้า 357-358.

การได้คำตอบแทนมากอาจทำให้ผู้มีความคิดดีแต่ไม่ยอมกละอาชีวะที่ตนทำอยู่โดยไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทนให้เหมาะสม อาจสละอาชีพนี้นมาทำงานเพื่อชาติได้"^(๑)

1.1.2 ความเป็นมาเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย

สำหรับสวัสดิการสมาชิกรัฐสภาในประเทศไทยจะปรากฏอยู่ในตัวบทกฎหมายประเภทพระราชบัญญัติ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่อง เงินประจำตำแหน่งและเบี้ยประชุมกรรมการ นอกจากนี้ก็มีสวัสดิการบางส่วนที่เสริมขึ้นมา อาทิเช่น ค่าพาหนะ เงินช่วยเหลือค่าที่พัก เป็นต้น แต่ในปัจจุบันได้มีการกำหนดเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2538 มาตรา 185 โดยให้มีการกำหนดเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นโดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งมีผลทำให้การแก้ไขเพิ่มเติมต่าง ๆ เป็นไปโดยง่ายขึ้น

สำหรับสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาไทยในอดีต มีความเป็นมาดังต่อไปนี้ :-

1) พระราชบัญญัติเงินเดือนและค่าพาหนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2476

ตามพระราชบัญญัติเงินเดือนและค่าพาหนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2476 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนอกจากข้าราชการ

^(๑)ไพโรจน์ ชัยนาม, อ้างแล้ว, หน้า 357-358.

ประจำให้ได้รับเงินเดือนในสมัยประชุมเดือนละ 250 บาท นอกสมัยประชุมเดือนละ 100 บาท แต่ถ้าเป็นข้าราชการประจำ การได้รับเบี้ยประชุมในสมัยประชุมเดือนละ 200 บาท (มาตรา 3) ประธานสภาและรองประธานสภานั้น นอกจากประโยชน์ที่จะได้รับในฐานะสมาชิกแล้ว ให้ประธานสภาได้รับเงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่งเดือนละ 200 บาท (มาตรา 4) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าประชุมวิสามัญ นอกสมัยประชุมให้ได้รับประโยชน์โดยคิดเกณฑ์อนุโลมอย่างเดียวกับในสมัยประชุม (มาตรา 6) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดไม่มาประชุมในสมัยประชุมโดยไม่ได้รับอนุญาตตามระเบียบ ท่านให้ลดเงินเดือนของผู้นั้นสำหรับวันที่ไม่มาประชุม (มาตรา 7) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงตำแหน่งการเมือง และได้รับประโยชน์จากราชการตามตำแหน่งนั้นแล้ว ไม่ได้รับประโยชน์ตามมาตรา 7 (มาตรา 8)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ต่างจังหวัด เมื่อต้องเดินทางเข้ามาประชุมหรือกลับจากประชุมไปยังถิ่นของตนอันเนื่องมาจากการของสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับค่าพาหนะตามข้อบังคับของสภา (มาตรา 5) ซึ่งตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการลา ฯลฯ พ.ศ. 2476 ประกาศ ณ วันที่ 4 ธันวาคม 2476 ข้อ 5 กำหนดว่า "สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเบิกค่าพาหนะได้ เฉพาะแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ต่างจังหวัดพระนครและธนบุรี เท่านั้น ให้เบิกเฉพาะเที่ยวเดินทางมายังถิ่นของตน และกลับในเที่ยวที่มาประชุมในสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร" ข้อ 6 กำหนดว่า "อัตราค่าพาหนะที่เบิกได้นั้นให้เบิกได้ตามอัตราชั้น 1 ตามข้อบังคับว่าด้วยค่าพาหนะเดินทางของกระทรวงการคลัง" ข้อ 7 กำหนดว่า "ค่าพาหนะชากลับอนุญาตให้เบิกล่วงหน้าได้

ส่วนเบี้ยประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการนั้น ตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรที่ได้กล่าวถึงในวรรคก่อน ข้อ 60, 61 กำหนดว่า "ถ้าเป็นกรรมาธิการที่ได้รับแต่งตั้ง

ให้ดำเนินการในระหว่างสมัยประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ให้เบิกเบี้ยประชุม
 ได้วันละ 3 บาท เฉพาะวันประชุม" ส่วนข้อ 63 กำหนดว่า "ถ้าเป็นกรรมา-
 ธิการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำเนินการนอกสมัยประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ให้เบิก
 เบี้ยประชุมได้วันละ 5 บาท"

2) พระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและค่าพาหนะ
 ของสมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร กับเบี้ยประชุมของกรรมาธิการ พ.ศ.
 2490

ตามพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและค่า
 พาหนะของสมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร กับเบี้ยประชุมของกรรมาธิการ
 พ.ศ. 2490 สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนให้ได้รับเงินประจำตำแหน่ง
 เดือนละ 350 บาท (มาตรา 4) ประธานและรองประธานวุฒิสภาหรือ
 ประธานสภาผู้แทนหรือรองประธานสภาผู้แทน ให้ได้รับเงินเพิ่มพิเศษประจำ
 ตำแหน่ง ประธานเดือนละ 500 บาท รองประธานเดือนละ 200 บาท
 (มาตรา 5) สมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนผู้ใดไม่มาประชุมในสมัยประชุมสภา
 โดยไม่ได้รับอนุญาตตามข้อบังคับหรือลานานเกินสมควร ให้จ่ายเงินประจำ
 ตำแหน่งของผู้นั้นตามข้อบังคับของสภา (มาตรา 7) สมาชิกวุฒิสภาและสภา
 ผู้แทนซึ่งดำรงตำแหน่งการเมือง และได้รับผลประโยชน์จากราชการตาม
 ตำแหน่งนั้นแล้วไม่ได้รับประโยชน์ตามมาตรา 4 และไม่อยู่ในบังคับแห่งมาตรา
 7 (มาตรา 9)

สมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรซึ่งอยู่นอก
 จังหวัดพระนครและธนบุรี เมื่อต้องเดินทางเข้ามาประชุมหรือกลับจากประชุม
 ยังกินของตมอื่นเนื่องจากงานของสภา ให้ได้รับค่าพาหนะตามข้อบังคับของสภา
 (มาตรา 6) ซึ่งตามข้อบังคับของวุฒิสภาว่าด้วยการลา พ.ศ. 2491
 ประกาศ ณ วันที่ 30 เมษายน 2491 ข้อ 6, 7 และข้อบังคับของสภาผู้แทน
 ว่าด้วยการลา พ.ศ. 2491 ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤษภาคม 2491 ข้อ

6, 7 กำหนดไว้เช่นเดียวกันว่าค่าพาหนะให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน อัตราชั้น 1 ตามนัยแห่งกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการว่าด้วยอัตราค่าพาหนะและเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าพาหนะเที่ยวกลับเพื่อไปยังถิ่นของตนให้เบิกล่วงหน้าสำหรับทรองจ่ายได้ตามสมควร โดยยื่นบัญชีแสดงรายการประมาณค่าใช้จ่าย

เบี้ยประชุมกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภา (มาตรา 8) ซึ่งตามข้อบังคับของวุฒิสภาซึ่งได้กล่าวถึงในวรรคก่อน ข้อ 11, 12 และข้อบังคับของสภาผู้แทนซึ่งได้กล่าวถึงในวรรคก่อน ข้อ 11, 12 กำหนดไว้เช่นเดียวกันว่ากรรมการให้เบิกเบี้ยประชุมได้วันละ 10 บาท เฉพาะวันประชุมกรรมการซึ่งสภาลงมติให้ดำเนินกิจการนอกสมัยประชุมให้เบิกเบี้ยประชุมได้วันละ 15 บาท เฉพาะวันประชุม

3) พระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและค่าพาหนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับเบี้ยประชุมของกรรมการ พ.ศ. 2495

ตามพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและค่าพาหนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับเบี้ยประชุมของกรรมการ พ.ศ. 2495 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละ 350 บาท (มาตรา 4) ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร นอกจากประโยชน์ที่ได้รับในฐานะเป็นสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ได้รับเงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่งประธานเดือนละ 500 บาท รองประธานเดือนละ 200 บาท (มาตรา 5) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดไม่มาประชุมในสมัยประชุมโดยไม่ได้รับอนุญาตตามข้อบังคับหรือลานานเกินสมควรให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งของผู้นั้นตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา 7) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งการเมืองและได้รับประโยชน์จากราชการตามตำแหน่งนั้นแล้ว ไม่รับประโยชน์ตามมาตรา 4 และไม่อยู่ในบังคับแห่งมาตรา 7 (มาตรา 9)

LIART

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งอยู่นอกจากจังหวัด
พระนครและธนบุรี เมื่อต้องเดินทางเข้ามาประชุมหรือกลับจากที่ประชุมยังถิ่น
ของตนอันเนื่องมาจากงานของสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับค่าพาหนะตามข้อบังคับ
ของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการลา ฯลฯ
พ.ศ. 2495 ประกาศ ณ วันที่ 17 มกราคม 2495 ข้อ 6 กำหนดว่าค่าพาหนะ
เดินทางที่จะเบิกได้นั้นให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราชั้น 1 ตาม
กฎหมายหรือระเบียบของทางราชการว่าด้วยค่าพาหนะเดินทาง

เบี้ยประชุมกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับ
ของสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา 8) ซึ่งตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรซึ่ง
ได้กล่าวถึงไว้ในวรรคก่อน ข้อ 10, 11 กำหนดให้เบิกเบี้ยประชุมได้วันละ
20 บาท เฉพาะวันประชุม กรรมการซึ่งสภาลงมติให้ดำเนินกิจการนอก
สมัยประชุม ให้เบิกเบี้ยประชุมได้วันละ 30 บาท เฉพาะวันประชุม

อนึ่ง ในปี พ.ศ. 2500 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม
พระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและค่าพาหนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
กับเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2495 โดยพระราชบัญญัติดังกล่าว (ฉบับ
ที่ 2) พ.ศ. 2500 ซึ่งมาตรา 3 บัญญัติให้เพิ่มบทบัญญัติเป็นมาตรา 4 ทวิ มี
ความว่า "สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 นอกจากได้รับเงินประจำ
ตำแหน่งตามความในมาตรา 4 แล้วให้ได้รับเงินค่ารับรองเป็นเงินเหมาอีก
เดือนละ 3,000 บาท"

4) ระหว่างใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
พ.ศ. 2502

ระหว่างใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
พ.ศ. 2502 ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินประจำตำแหน่งสมาชิกสภาว่าง
รัฐธรรมนูญและเบี้ยประชุมของกรรมการ พ.ศ. 2502 สมาชิกสภาว่าง
รัฐธรรมนูญให้ได้เงินประจำตำแหน่งเดือนละ 4,000 บาท (มาตรา 3)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละ 8,000 บาท
รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญให้ได้รับเดือนละ 6,000 บาท (มาตรา 4)
ให้กรรมการสภาว่างรัฐธรรมนูญได้รับเบี้ย
ประชุมครั้งละ 50 บาท การประชุมในวันเดียวมากกว่าหนึ่งครั้งให้ได้รับเบี้ย
ประชุมเพียงครั้งเดียว

5) พระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่ง เงินค่ารับรอง
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และเบี้ยประชุมของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรหรือกรรมการ พ.ศ. 2511

ตามพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่ง ฯลฯ พ.ศ.
2511 ประธานวุฒิสภา และประธานสภาผู้แทนฯ ได้รับเงินประจำตำแหน่งกับ
เงินค่ารับรองเดือนละหนึ่งหมื่นบาท รองประธานวุฒิสภาและรองประธานสภา
ผู้แทน ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งกับเงินค่ารับรองเดือนละแปดพันบาท
ประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทน รองประธานวุฒิสภา และรองประธานสภา
ผู้แทน ซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งกับเงินค่ารับรองตามมาตรานี้แล้ว ไม่มีสิทธิ
ได้รับเงินประจำตำแหน่งตามมาตรา 5 หรือเงินค่ารับรองตามมาตรา 6
(มาตรา 4) สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนให้ได้รับเงินค่ารับรองเป็น
เงินเหมาอีกเดือนละสองพันบาท (มาตรา 6) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่ง
ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองถ้าได้รับเงินเดือนทาง
ตำแหน่งข้าราชการการเมืองแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตาม
มาตรา 5 และเงินค่ารับรองตามมาตรา 6 (มาตรา 7) การรับเงินประจำ
ตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งไม่มาประชุมระหว่างสมัย
ประชุม ให้เป็นไปตามข้อบังคับของวุฒิสภาและของสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่
กรณี (มาตรา 8)

เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาหรือ
พระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา ให้ประธานวุฒิสภา รอง

ประธานสภาผู้แทน สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอื่น เป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉพาะครั้งแรกจากจังหวัดอื่น เป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอื่น เป็นที่ตั้งรัฐสภา หรือ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาหรือเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนสิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอื่น เป็นที่ตั้งของรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอื่น เป็นถิ่นที่อยู่ ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ใช้นานพาหนะส่วนตัวเดินทางตามที่กล่าวข้างต้นให้ได้รับค่าพาหนะตามข้อบังคับของวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนแล้วแต่กรณี (มาตรา 9) ซึ่งตามข้อบังคับของสภาผู้แทนว่าด้วยการรับเงินประจำตำแหน่ง ฯลฯ พ.ศ. 2512 ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 11 เมษายน 2512 ข้อ 6 กำหนดว่า "ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะของสมาชิก หรือกรรมการ ให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริง และไม่เกินอัตราของผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าอธิบดี ตามนัยแห่งกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ" ข้อ 7 กำหนดว่า "การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะให้ยื่นเบิกต่อเลขาธิการรัฐสภาตามแบบ โดยสมาชิกหรือกรรมการผู้เบิกต้องลงลายมือชื่อรับรองว่าได้จ่ายไปจริงตามที่เบิกนั้น ทั้งนี้จะมีใบสำคัญในการจ่ายแนบมาพร้อมกับการเบิกเงินหรือไม่ก็ได้" ข้อ 8 กำหนดว่า "ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะของผู้ได้รับเลือกตั้งทั่วไปนั้นให้เบิกได้ตามข้อ 6 และข้อ 7 แม้จะเป็นการเดินทางก่อนวันเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรกก็ตาม" และ ข้อ 9 "กำหนดให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาสิ่งจ่ายเงินที่เบิกจ่ายตามข้อบังคับนี้"

ส่วนตามข้อบังคับของวุฒิสภาว่าด้วยการรับเงินประจำตำแหน่ง ฯลฯ พ.ศ. 2511 ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2511 ข้อ 6 กำหนดว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะของสมาชิกหรือกรรมการ

วิธีการให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินอัตราชั้น 1 ตามนัยแห่งกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และข้อ 7 กำหนดว่าการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะให้ยื่นเบิกต่อเลขาธิการรัฐสภาตามแบบ

กรรมาธิการวุฒิสภา กรรมาธิการสภาผู้แทน และกรรมาธิการร่วมกันของสภาทั้งสอง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเรื่องหนึ่งครั้งละ 100 บาท การประชุมเรื่องใดในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียว (มาตรา 11)

อนึ่ง ในปี พ.ศ. 2511 ได้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยของสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. 2512 ซึ่งมาตรา 3 กำหนดว่า ในระหว่างสมัยประชุมของรัฐสภา ให้สมาชิกสภาผู้แทนได้รับเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยเป็นเงินเหมาเดือนละสองพันบาท ถ้าในเดือนใดสมัยประชุมของรัฐสภา เริ่มต้นหลังวันต้นเดือน หรือสิ้นสุดลงก่อนสิ้นเดือน ให้ได้รับเต็มเดือน มาตรา 4 บัญญัติว่าผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับให้ได้รับเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยตามมาตรา 3 ตั้งแต่เดือนที่สมาชิกผู้เข้ามาทำการแทนตำแหน่งที่ว่างเข้ารับหน้าที่ แล้วแต่กรณี

อนึ่ง ท้ายพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยของสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. 2512 มีหมายเหตุเอาไว้ว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้คือ เนื่องจากบ้านพักของสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งเคยมีอยู่เดิมมีเป็นจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน ประทับกับในขณะที่ได้ชำระอุดหนุนไม่เหมาะสมที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเข้าพักอาศัย จะสร้างและซ่อมแซมใหม่ก็สิ้นเปลืองมากและไม่ทันกับความต้องการ สมควรให้เงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยแก่สมาชิกสภาผู้แทนในระหว่างสมัยประชุม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

6) ในระหว่างใช้รัฐธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2515

ในระหว่างใช้รัฐธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2515 ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินประจำตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและเบี้ยประชุมของกรรมาธิการ พ.ศ.2516 ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละหนึ่งหมื่นบาท ส่วนรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับเดือนละแปดพันบาท ประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตามมาตรา 4 (มาตรา 3) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละ 4,000 บาท (มาตรา 4)

กรรมาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ได้รับเบี้ยประชุมเรื่องหนึ่งครั้งละ 100 บาท การประชุมเรื่องใดในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียว (มาตรา 6)

7) พระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือกรรมาธิการ พ.ศ.2518

ตามพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่ง ฯลฯ พ.ศ. 2518 ประธานวุฒิสภาให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งกับเงินค่ารับรองเดือนละหนึ่งหมื่นห้าพันบาท รองประธานวุฒิสภาให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งกับค่ารับรองเดือนละหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา 4) ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งกับเงินค่ารับรองเดือนละสองหมื่นห้าพันบาท (มาตรา 5) ประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งกับเงินค่ารับรองและเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยเป็นเงินเหมาอีกเดือนละห้าพันบาท (มาตรา 8) สมาชิกวุฒิสภา

และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง ถ้ารับเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งหรือรับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งของ ข้าราชการการเมืองแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินตามมาตรา 7 หรือมาตรา 8 (มาตรา 9) การรับเงินประจำตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรซึ่งไม่มาประชุมในระหว่างสมัยประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี (มาตรา 10)

เมื่อได้รับพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา หรือพระราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา ให้ประธานวุฒิสภา ประธาน สภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉพาะครั้งแรก จากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งอยู่มายังจังหวัดอันเป็น ที่ตั้งของรัฐสภา หรือเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา หรือเมื่อสมาชิก วุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งอยู่ ทั้งนี้ตามที่ กำหนดไว้ในข้อบังคับของวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ใช้ ยานพาหนะส่วนตัวเดินทางตามที่กล่าวข้างต้น ให้ได้รับค่าพาหนะตามข้อบังคับ ของวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี (มาตรา 113 ซึ่งตามข้อบังคับ การประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2518 ข้อ 121 กำหนดว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าพาหนะสมาชิกหรือกรรมการให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินอัตรา ของผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าอธิบดี ตามนัยแห่งกฎหมายหรือระเบียบของ ทางราชการว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ข้อ 122 กำหนดว่า การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะให้ยื่นเบิกต่อเลขาธิการรัฐสภา ตามแบบ โดยสมาชิกหรือกรรมการผู้เบิกจะต้องลงลายมือชื่อรับรองว่าได้ จ่ายไปจริงตามที่เบิกนั้น ทั้งนี้จะมีใบสำคัญในการจ่ายแนบมาพร้อมกับการเบิก นั้นหรือไม่ก็ได้ ข้อ 123 กำหนดว่า ให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาสั่ง จ่ายเงินตามข้อบังคับนี้

กรรมการวิสามัญ กรรมการสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสอง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเรื่องหนึ่งครั้งละ 100 บาท การประชุมเรื่องใดในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียว (มาตรา 13)

8) ระหว่างใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พ.ศ. 2519

ในระหว่างใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2519 ตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งของสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และเบี้ยประชุมของกรรมการ พ.ศ. 2519 ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละหนึ่งหมื่นบาท รองประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งตามมาตรานี้แล้วไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตามมาตรา 4 (มาตรา 3) สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละหกพันบาท (มาตรา 4)

ตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางของสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกรรมการ พ.ศ. 2520 เมื่อมีการเรียกประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ให้สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอื่นเป็นที่ตั้งสถานที่ประชุมของสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้รับค่าพาหนะเฉพาะการเดินทางครั้งแรกจากจังหวัดอื่นเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอื่นเป็นที่ตั้งสถานที่ประชุมของสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และเมื่อสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินพ้นจากตำแหน่ง ให้ได้รับค่าพาหนะสำหรับการเดินทางจากจังหวัดอื่นเป็นสถานที่ประชุมของสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินกลับไปยังจังหวัดอื่นเป็นถิ่นที่อยู่ทั้งนี้ให้ได้รับเท่าที่จ่ายจริง (มาตรา 3) ให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจัดใบเบิกทางโดยสารรถไฟ รถยนต์ประจำทาง และเครื่องบิน ให้แก่สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เพื่อใช้ในการเดิน

ทางไปปฏิบัติหน้าที่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งสถานที่ประชุมของสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ใบบีกทางโดยสารรถไฟและรถประจำทางให้มีผู้ติดตามได้คนหนึ่งในพื้นที่เดียวกัน (มาตรา 4) ให้นำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวมาใช้บังคับแก่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศของสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน โดยได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 (มาตรา 6)

9) ระหว่างใช้รัฐธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักร

จักร พ.ศ. 2520

ตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเบี้ยประชุมของกรรมาธิการ พ.ศ. 2520 ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละหนึ่งหมื่นบาทและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งอีกเดือนละสองหมื่นบาท รองประธานสภานิติบัญญัติให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละแปดพันบาท และเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งอีกเดือนละหนึ่งหมื่นห้าพันบาท ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งตามมาตรา 4 นี้แล้วไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตามมาตรา 4 (มาตรา 3) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละหกพันบาท (มาตรา 4)

กรรมาธิการของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินอกจากกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ ให้ได้รับเบี้ยประชุมเรื่องหนึ่งครั้งละหนึ่งร้อยบาท การประชุมเรื่องใดในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียว (มาตรา 6) กรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญให้ได้รับเบี้ยประชุมเหมาจ่ายเป็นรายเดือน ดังนี้ (1) กรรมาธิการซึ่งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เดือนละสองพันบาท (2) กรรมาธิการซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกสภานิติ

บัญญัติแห่งชาติเดือนละหกพันบาท (มาตรา 7)

10) พระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2526

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความตามมาตรา 4 และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2526 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา 4 "ให้ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเงินประจำตำแหน่งรายเดือนตามบัญชีเงินประจำตำแหน่ง บัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ส่วนการให้ใช้บัญชีเงินประจำตำแหน่ง บัญชี ข. บัญชีเงินประจำตำแหน่ง บัญชี ค. หรือบัญชีเงินประจำตำแหน่ง บัญชี ง. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา"

มาตรา 5 "ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับเงินค่ารับรองเดือนละสองหมื่นบาท

รองประธานวุฒิสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้ได้รับเงินค่ารับรองเดือนละหนึ่งหมื่นห้าพันบาท"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.

2522 และให้ใช้ความต่อไปในแทน

"มาตรา 6 ประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งตามมาตรา 4 กับเงินค่ารับรองตามมาตรา 5 ไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา 4 อีก

ประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งตามมาตรา 4 กับเงินค่ารับรองตามมาตรา 5 ไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 4 กับเงินค่ารับรองและเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยตามมาตรา 8 อีก

มาตรา 7 "สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองตาม (1) ถึง (8) ของมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2521 ด้วยในขณะเดียวกัน ถ้าได้รับเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่ารับรองและเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยตามมาตรา 8 อีก"

มาตรา 8 "สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับเงินค่ารับรองและเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยเป็นเงินเหมาอีกเดือนละหนึ่งหมื่นห้าพันบาท"

ซึ่งต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้เงินประจำตำแหน่งบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2533 ประกาศใช้โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2533 มาตรา 3 ออกมาแก้ไขโดยให้ใช้บัญชีเงินประจำตำแหน่ง บัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขโดยพระราช

บัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2531 แทนบัญชีเงินประจำตำแหน่ง บัญชี ก. ท้ายพระพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการ พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขโดยพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2531

ต่อมาเมื่อคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ภายใต้การนำของ พลเอก สุนทร คงสมพงษ์ เข้าทำการยึดอำนาจและมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 พระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2531 จึงเป็นอันยกเลิกไป

11) ในระหว่างใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2538

บทบัญญัติที่เกี่ยวกับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการ นั้นปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2538 มาตรา 184 ตรี ซึ่งบัญญัติว่า "เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการรัฐสภาและตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา" จากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 184 ตรี นี้เอง เป็นบทบัญญัติที่แตกต่างจากหลักการเดิม คือมาตรา 184 ตรี นี้ รัฐธรรมนูญบัญญัติว่าให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ซึ่งมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงได้โดยง่ายกว่าเดิมซึ่งต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ

และต่อมาเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 จึงมีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2535 ออกใช้โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

มาตรา 3 "ให้ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มเป็นรายเดือนตามบัญชีเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

ให้ใช้บัญชีเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายเลข 1 ตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม 2535 เป็นต้นไป และเมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศใช้บัญชีอัตราตำแหน่ง เงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการการเมือง หมายเลข 2 หมายเลข 3 หมายเลข 4 หรือหมายเลข 5 ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองแล้ว ให้นำกรณัฏมนตรีประกาศปรับใช้อัตราเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามบัญชีหมายเลข 2 หมายเลข 3 หมายเลข 4 หรือหมายเลข 5 ให้สอดคล้องกัน

ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งดังกล่าวแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณีอีก"

มาตรา 4 "ให้ประธานรัฐสภาได้รับเงินเพิ่ม

สำหรับตำแหน่งประธานรัฐสภา เพิ่มขึ้นอีกตามบัญชีเงินประจำตำแหน่งและเงิน
เพิ่มของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท้ายพระราชกฤษฎีกานี้"

มาตรา 5 "เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุม
รัฐสภาหรือพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา ให้สมาชิกวุฒิสภา
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอื่นเป็นที่ตั้งรัฐสภา ได้รับความ
ใช้จ่ายในการเดินทางเฉพาะครั้งแรกจากจังหวัดอื่น เป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอื่น
เป็นที่ตั้งรัฐสภา หรือเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา หรือเมื่อสมาชิก-
ภาพของสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ให้ได้รับความใช้
จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอื่นเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอื่นเป็นถิ่น
ที่อยู่ ทั้งนี้ ให้ได้รับเท่าที่จ่ายจริง"

มาตรา 6 "เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการ
ให้กรรมการวุฒิสภา กรรมการสภาผู้แทนราษฎร กรรมการรัฐสภา
และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสอง ซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอื่น เป็นที่ตั้ง
รัฐสภา และเมื่อการประชุมคณะกรรมการได้สิ้นสุดลงให้ได้รับความใช้จ่ายใน
การเดินทางจากจังหวัดอื่นเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอื่นเป็นถิ่นที่อยู่

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรรมการซึ่ง
เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระหว่าง
สมัยประชุม

ในกรณีที่กรรมการวุฒิสภา กรรมการสภา
ผู้แทนราษฎร กรรมการรัฐสภา และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสอง มี
ความจำเป็นต้องเดินทางไปนอกจังหวัดอื่นเป็นที่ตั้งรัฐสภา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการให้ได้รับความใช้จ่ายในการเดินทางด้วย"

มาตรา 7 "กรรมการวุฒิสภา กรรมการ
สภาผู้แทนราษฎร กรรมการรัฐสภา และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสอง
ให้ได้รับเบี้ยประชุมครั้งละห้าร้อยบาท

LIART

การประชุมในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียว"

มาตรา 8 "ให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจัดใบเบิกทางโดยสารรถไฟ รถยนต์ประจำทาง และเครื่องบิน ให้แก่ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อใช้ในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา

ใบเบิกทางโดยสารรถไฟและรถยนต์ประจำทางให้มีผู้ติดตามได้หนึ่งคนในชั้นเดียวกัน"

มาตรา 9 "ให้นำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวมาใช้บังคับแก่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลม โดยให้ประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับนายกรัฐมนตรี รองประธานวุฒิสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับรองนายกรัฐมนตรี ส่วนสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 11"

ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538 ออกมายกเลิกมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2535 โดยให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

มาตรา 3 "ให้ประธานและรองประธานและรอง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มเป็นราย เดือน ตามบัญชีเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือเงินเพิ่มสำหรับ ตำแหน่งดังกล่าวแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือเงินเพิ่มสำหรับ ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณีอีก”

และนอกจากนี้ มาตรา 4 ของพระราชกฤษฎีกา เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538 ยังมีผลให้ยกเลิก เงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท้ายพระราชกฤษฎีกา เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของ สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2535 และให้ ใช้บัญชีเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้แทน ปราบกฏตามบัญชีต่อไปนี้

บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภา
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตำแหน่ง	เงินประจำตำแหน่ง (บาท/เดือน)	เงินเพิ่ม (บาท/เดือน)
ประธานรัฐสภา	-	5,500
ประธานวุฒิสภา และ ประธานสภาผู้แทนราษฎร	63,000	45,500
รองประธานวุฒิสภา	62,000	42,500
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร	62,000	42,500
ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร	62,000	42,500
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	38,500	38,500
สมาชิกวุฒิสภา	38,500	-

เมื่อได้วิเคราะห์จากพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538 แล้ว จะเห็นได้ว่าสมาชิกรัฐสภามีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกรัฐสภา

1.1 เงินประจำตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเงินเป็นรายเดือนโดยได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละ 38,500 บาท และเงินเพิ่มอีกเดือนละ 38,500 บาท รวมเป็นเดือนละ 77,000 บาท

1.2 สมาชิกวุฒิสภาได้รับเงินประจำตำแหน่งเดือนละ 38,500 บาท โดยทั้งนี้จะมีได้รับเงินเพิ่มอีกแต่อย่างใด

2. เงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของประธานสภา รองประธานสภาและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

2.1 เงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของประธานสภา

ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภา ได้รับเงินประจำตำแหน่ง 63,000 บาท และเงินเพิ่ม 45,500 บาท รวมเป็น 108,500 บาท และประธานสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับเงินเพิ่มในกรณีดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา 5,500 บาท

2.2 เงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของรองประธานสภา

รองประธานวุฒิสภาและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเงินประจำตำแหน่ง 62,000 บาท และเงินเพิ่ม 42,500 บาท รวม 104,500 บาท

2.3 เงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรได้รับเงินประจำตำแหน่ง

เดือนละ 62,000 บาท และได้รับเงินเพิ่มอีกเดือนละ 42,500 บาท รวม 104,500 บาท เท่ากับรองประธานวุฒิสภาและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

3. เบี้ยประชุมกรรมการ

เมื่อมีการประชุมกรรมการ ไม่ว่าจะเป็นการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร กรรมการประจำวุฒิสภา กรรมการร่วมกันของสภาทั้งสองหรือกรรมการวิสามัญชุดต่าง ๆ ซึ่งตามข้อบังคับการประชุมได้กำหนดให้สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองคณะ กรรมการที่มาประชุมจะได้รับเบี้ยประชุมจำนวนห้าร้อยบาท

ถ้าหากมีการประชุมในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง จะได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

4. ประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา

4.1 เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา หรือพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา ให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีถิ่นที่อยู่ต่างจังหวัดมีสิทธิได้รับเงินต่อไปนี้

ก. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉพาะครั้งแรกจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา

ข. เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาหรือเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่

4.2 เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการ ให้กรรมการวุฒิสภา กรรมการสภาผู้แทนราษฎร กรรมการรัฐสภา และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสองซึ่งมีถิ่นอยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายต่อไปนี้

ก. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา

LIART

ข. เมื่อการประชุมคณะกรรมการได้สิ้นสุดลง ให้ได้รับ
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็น
ถิ่นที่อยู่

ความในข้อ ก., ข. ไม่ให้ใช้บังคับแก่กรรมการ
ซึ่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระหว่าง
สมัยประชุม

ค. ในกรณีที่กรรมการมีความจำเป็นต้องเดินทางไป
นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของรัฐสภาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการให้
ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางด้วย

4.3 ในกรณีที่เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่นอกจังหวัดอันเป็นที่
ที่ตั้งของรัฐสภา ให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจัดใบเบิกทางโดยสารรถไฟ
รถยนต์ประจำทาง และเครื่องบิน ให้แก่ประธานและรองประธานวุฒิสภา
ประธานและรอง ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีเบิกทางโดยสารรถไฟและรถยนต์ประจำทาง ให้
มีผู้ติดตามได้หนึ่งคนในชั้นเดียวกัน

4.4 ในกรณีเดินทางไปราชการต่างประเทศ ให้ประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับนายกรัฐมนตรี
รองประธานวุฒิสภา และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านใน
สภาผู้แทน ได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับรองนายกรัฐมนตรี ส่วนสมาชิกวุฒิสภา
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับข้าราชการผู้ดำรง
ตำแหน่งระดับ 11 ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป
ราชการในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวมาบังคับ
ใช้ด้วย

LIART

1.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน

จากการศึกษาถึงความเป็นมาในเรื่องสวัสดิการและผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกรัฐสภาไทยมาแล้ว จะเห็นได้ว่าสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันยังมีปัญหาอีกไม่น้อย กล่าวคือ:-

1. ปัญหาการเบิกค่ารักษาพยาบาล
2. ปัญหาการเบิกบำเหน็จหรือบำนาญ
3. ปัญหาการเบิกค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร
4. ปัญหาเงินช่วยเหลือพิเศษในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาถึงแก่ความตาย

ในขณะปฏิบัติหน้าที่

ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายในรายละเอียดดังนี้:-

1.2.1 ค่ารักษาพยาบาล ในสภาพปัจจุบันสมาชิกรัฐสภาโดย เฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาล ซึ่งมีความเห็นแบ่งแยกเป็น 2 ฝ่าย กล่าวคือ:-

ฝ่ายแรก เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ซึ่ง เสียสละมาทำงานเพื่อประชาชน ย่อมเป็นบุคคลที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ อยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่ตนเองและ ครอบครัวแต่ประการใด

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นบุคคล ที่ทำงานเพื่อประโยชน์ของประเทศไทย ดังนั้นเมื่อเกิดเจ็บป่วย รัฐน่าจะให้ความช่วยเหลือดูแลมากกว่าการจัดแพทย์และพยาบาลดูแลในช่วงการประชุม สภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีความเห็นแยกอีกเป็น 2 ประเด็นย่อย กล่าวคือ

- ประเด็นแรก เห็นว่าควรให้ ส.ส. เบิกค่า

รักษาพยาบาลได้เฉพาะตัว ไม่รวมถึงครอบครัว

- ประเด็นที่สอง เห็นว่า ควรให้ ส.ส.และครอบครัวมีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลได้

ต่อมาปัญหาดังกล่าวได้ถูกพิจารณาโดยคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี พ.ศ. 2536 คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีนายเจริญ คันธวงศ์ เป็นประธานคณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบที่จะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ และนำมติดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมของประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ซึ่งที่ประชุมประธานคณะกรรมการสามัญประจำคณะกรรมการทุกคณะได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น (ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค) จึงได้ทำหนังสือเสนอไปยังนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น (นายชวน หลีกภัย) นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรีส่งเรื่องไปยังกระทรวงการคลัง จนกระทั่งเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 กรมบัญชีกลางได้เชิญผู้แทนของสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ ซึ่งที่ประชุมฯ ได้มีมติว่า "ค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหากมีความจำเป็นสมควรพิจารณากำหนดในรูปแบบที่แตกต่างจากรูปแบบที่ข้าราชการประจำได้รับ เพื่อให้เหมาะสมและเกิดความคล่องตัวแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่นการให้ทำประกันสุขภาพกับบริษัทประกันภัย เป็นต้น"⁽¹⁾

⁽¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษาจากรายงานการประชุมเรื่อง "การเบิกค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเบิกค่าเบี้ยประชุมอนุกรรมการที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาแต่งตั้งขึ้น" เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2537 ณ ห้องประชุมกรมบัญชีกลาง

อย่างไรก็ตาม ในเรื่องค่ารักษาพยาบาลให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ยังคงเป็นปัญหาที่ต้องพิจารณาดำเนินการต่อไป

1.2.2 บำเหน็จ บำนาญ

ในปัญหาที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการให้มีบำเหน็จ บำนาญ ก็เนื่องมาจากเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลานาน บางท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาหลายสมัย แต่เมื่อมีอายุมากและไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสมัยต่อมา และไม่มียานทำ ทำให้ไม่มีรายได้เพียงพอสำหรับตนและครอบครัว ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่บุคคลผู้นั้นอย่างมาก จึงทำให้เกิดแนวความคิดที่ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติมากมาย กลับไม่มีบำเหน็จ บำนาญ ต่างกับข้าราชการประจำซึ่งก็มีหน้าที่รับใช้ประเทศชาติแต่ยังมีการให้บำเหน็จ บำนาญได้ อย่างไรก็ตาม ในประเด็นเรื่องบำเหน็จ บำนาญ เป็นเรื่องที่มีความคิดเห็น 2 ฝ่าย คือ:-

ฝ่ายแรก เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีสิทธิได้รับบำเหน็จหรือบำนาญได้ แต่ต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาประกอบด้วย นอกจากนี้ยังมีความเห็นของนักวิชาการบางท่านเห็นว่าควรเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแทนการเรียกชื่อว่า บำเหน็จ หรือ บำนาญ

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นบุคคลที่อาสาสมัครเข้ามารับใช้ประชาชน ไม่ควรรับผลประโยชน์ตอบแทน ดังนั้นจึงไม่ควรจะมีสิทธิได้รับบำเหน็จ บำนาญ แต่ประการใด

ปัญหาในเรื่องบำเหน็จ หรือบำนาญ ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังคงเป็นปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไป

1.2.3 ค่าเล่าเรียนบุตร

ปัญหาในปัจจุบันก็คือ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ซึ่งมีบุตรที่กำลังศึกษาแล้ว เรียนอยู่ไม่สามารถเบิกค่าเล่าเรียนบุตรได้เหมือนกับข้าราชการประจำทั่วไป ดังนั้นจึงมีข้อเรียกร้องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางท่านที่ต้องการได้รับสิทธิในการเบิกค่าเล่าเรียนบุตร อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ก็ยังคงมีความเห็นทั้งฝ่ายที่เห็นว่าควรให้สิทธิแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเบิกค่าเล่าเรียนบุตรได้ และอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ควรได้รับสิทธิในการเบิกค่าเล่าเรียนบุตรแต่ประการใด

1.2.4 เงินช่วยเหลือในกรณีสมาชิกรัฐสภาถึงแก่ความตาย ในขณะปฏิบัติหน้าที่

แนวความคิดในการที่จะให้สวัสดิการในส่วนนี้ก็เนื่องจากการปฏิบัติงานในฐานะสมาชิกรัฐสภา นอกจากกระทำหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติแล้ว สมาชิกรัฐสภายังต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นอีก โดยเฉพาะสมาชิกรัฐสภาที่ต้องปฏิบัติงานในตำแหน่งกรรมาธิการซึ่งบางครั้งต้องเดินทางไปต่างจังหวัดหรือเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศ หากมีภัยอันตรายเกิดแก่สมาชิกสภาผู้หนึ่งผู้ใดจนได้รับอันตรายถึงแก่ความตายในขณะปฏิบัติงาน สมาชิกรัฐสภาท่านนั้นจะไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือแต่ประการใด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่ถูกจ้างประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานให้นายจ้าง ลูกจ้างยังมีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามประกาศกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ดังนั้นจึงเป็นปัญหาที่น่าพิจารณาว่าในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาถึงแก่ความตายในขณะปฏิบัติหน้าที่ น่าจะมีเงินช่วยเหลือในรูปเงินทดแทน ค่าปลงศพ เงินค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่บุคคลที่อยู่ในความอุปการะโดยชอบด้วยกฎหมายของสมาชิกรัฐสภาผู้นั้น ก่อนถึงแก่ความตาย หรือไม่ ประการใด

เมื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยแล้ว ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงแนวทางแก้ไขปัญหานี้เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของรัฐสภาต่างประเทศ

LIART

2. แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ ต่างประเทศ

ปัญหาสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของรัฐสภาต่างประเทศ
ที่ผู้วิจัยใคร่ขอนำมากล่าวถึงก็คือ ปัญหาสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาฝรั่งเศส
สวัสดิการของสมาชิกสภาองเกรส สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และบางประเทศใน
กลุ่มอาเซียน เป็นหลัก ส่วนสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาประเทศอื่น ๆ จะได้
นำมากล่าวเปรียบเทียบพอสังเขปเท่านั้น

2.1 ปัญหาสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส ซึ่งแบ่ง ออกเป็น

2.1.1 เงินค่าตอบแทน (เงินเดือน)⁽¹⁾

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสได้รับค่าตอบแทนตาม
รัฐบัญญัติ เลขที่ 58-1210 ลงวันที่ 13 ธันวาคม ค.ศ. 1958 ในระดับกลาง
ระหว่างเงินเดือนสูงสุดของข้าราชการระดับสูงสุดที่เรียกว่า "นอกชั้น (hors
echelle)" กับเงินเดือนระดับต่ำสุดของข้าราชการระดับต่ำสุด และเงินเดือน
จะเพิ่มขึ้นสัมพันธ์กับอัตราเงินเดือนของข้าราชการ

สำหรับอัตราเงินเดือนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน
ปัจจุบันคิดเป็นเงิน 31.107,75 ฟรังก์ต่อเดือน⁽²⁾ ซึ่งในเงินเดือนดังกล่าว

⁽¹⁾ รายละเอียดโปรดศึกษาจาก BULLETIN DE L'ASSEMBLEE
NATIONALE 1994.

⁽²⁾ นับตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2537 เป็นต้นมา ซึ่งเมื่อคิดเป็น
เงินไทยตกประมาณ 158,960.60 บาท (คิดอัตราแลกเปลี่ยน 1 ฟรังก์
เท่ากับ 5.11 บาท)

ได้รวมค่าที่อยู่อาศัยคิดเป็นอัตราร้อยละ 3 ด้วย นอกจากนี้ยังมีเงินเพิ่มสำหรับครอบครัว อย่างไรก็ตาม เงินเดือนจำนวนนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องนำไปจ่ายเป็นเบี้ยประกันสังคมซึ่งเมื่อหักออกแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับเงินเป็นจำนวน 31.869 ฟรังก์ นอกจากนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังอาจต้องหักเงินเดือนไปสนับสนุนพรรคการเมืองของตนอีกก็ได้

2.1.2 ประกันสังคมและบำนาญ

1) สมาชิกสภาผู้แทนถูกบังคับให้เป็นสมาชิกของกองทุนประกันสังคมของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นระบบพิเศษแตกต่างจากระบบทั่วไป ซึ่งระบบนี้ได้ถูกสร้างขึ้นโดยหน่วยงานของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ ค.ศ. 1948

กองทุนประกันสังคมจะจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกิดเจ็บป่วย และหากถึงแก่ความตายก็จะจ่ายเงินค่าช่วยเหลือให้ด้วย กองทุนประกันสังคมจะถูกบริหารโดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บริหารงานที่เรียกว่า "Questeurs" ของสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 3 คน และตัวแทนของแต่ละกลุ่มการเมืองในสภาแต่ละกลุ่มละ 1 คน

2) เงินค่าบำนาญให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ถูกบัญญัติไว้โดยข้อตกลงของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม ค.ศ. 1904 และถูกปฏิบัติตามรัฐกำหนดเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ค.ศ. 1958

กองทุนเงินบำนาญนี้จะมาจากเงินที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจ่ายโดยหักจากเงินเดือนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นเงินที่จัดสรรมาจากงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎร

เงินบำนาญจะถูกคำนวณตามจำนวนปีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จ่ายเงินเข้ากองทุน ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องจ่ายเป็นจำนวนสูงเป็น 2 เท่าของอัตราปกติในช่วงระยะเวลา 15 ปีแรกของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สิทธิที่จะได้รับบำนาญนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

LIIRT

จะได้รับต่อเมื่อสมาชิกผู้นั้นมีอายุ 55 ปีขึ้นไป แต่มีข้อยกเว้นบางกรณี อาทิ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นสตรี จะได้ลดอายุลง 1 ปีสำหรับบุตร 1 คน ถ้ามีบุตร 5 คน สิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะได้รับเงินบำนาญก็ต่อเมื่อมีอายุ 50 ปีขึ้นไป

สำหรับอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับบำนาญเมื่ออายุ 50 ปี และได้รับเป็นไปตามอัตราส่วนของจำนวนปีที่ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

3) เงินค่าตอบแทนของฝ่ายเลขานุการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎรโดยกองคลังจะจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่ผู้ช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งหรือสองคนที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตกลงจ้างตามสัญญาทางแพ่ง เงินค่าตอบแทนเป็นรายเดือนนี้คิดเป็นจำนวนเงิน 33,929 ฟรังก์^๑ (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 เป็นต้นไป) เงินค่าตอบแทนนี้จะเพิ่มขึ้นตามการปรับบัญชีเงินเดือนของข้าราชการประจำ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตกลงจ้างเลขานุการในอัตราเงินเดือนที่ต่ำกว่าอัตราที่กองคลังได้กำหนดไว้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถรับเงินส่วนที่ขาดโดยผ่านทางกลุ่มการเมืองของตนได้

4) เงินค่าตอบแทนแก่ผู้ร่วมงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งสามารถจ้างผู้ร่วมงานหนึ่งถึงสามคนตามสัญญาทางแพ่ง เพื่อให้ผู้ร่วมงานไปศึกษาวิจัยเรื่องใด

^๑ เงินค่าตอบแทนแก่ฝ่ายเลขานุการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคิดเป็นเงินไทยตกปีประมาณ 173,377.19 บาท ต่อ 1 เดือน

เรื่องหนึ่งหรือเพื่อให้ค่าปรึกษาเรื่องทั่ว ๆ ไปก็ได้ เงินเดือนที่สภาผู้แทนราษฎร
จ่ายให้คิดเป็นจำนวน 26.486 ฟรังค์⁽¹⁾

5) ค่าสื่อสารโทรคมนาคม

- ในด้านการติดต่อคมนาคม ค่าโทรศัพท์ของ
ที่ทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในบริเวณสภาผู้แทนราษฎร (พระราชวัง
บูรภิรมย์) ไปยังเขตเลือกตั้ง จะอยู่ในความรับผิดชอบจากสภาผู้แทนราษฎรทั้ง
หมด รวมตลอดทั้งค่าโทรศัพท์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่พื้นที่ทะเล
(Outre-mer) ที่โทรศัพท์จากสภาผู้แทนราษฎรไปยังเขตเลือกตั้งในดินแดน
พื้นที่ทะเลด้วย

- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนมีสิทธิ เป็น
สมาชิกของหน่วยงานเกี่ยวกับโทรศัพท์รัฐสภา ซึ่งจะทำได้รับสิทธิในการ
ยกเว้นในการจ่ายค่าโทรศัพท์ตามจำนวนมากน้อยขึ้นอยู่กับระยะทางของสภา
ผู้แทนราษฎรกับเขตเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับผิดชอบ
ขอค่าใช้จ่ายในการใช้โทรศัพท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องระบุหมายเลข
ของโทรศัพท์ที่ตนเองใช้ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะใช้ได้ฟรีเพียงหมายเลข
เดียว ส่วนหมายเลขที่ 2 ทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องร่วมจ่ายกับสภา
ผู้แทนราษฎร

- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิขอติดตั้งโทรศัพท์
ได้ฟรีในสำนักงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งทางสภาผู้แทนราษฎรจะเป็น
ผู้จ่ายเงินค่าติดตั้งโทรศัพท์ ค่าเช่าโทรศัพท์ และค่าเครื่องโทรศัพท์ให้ทั้งหมด

⁽¹⁾ เงินเดือนของผู้ร่วมงานกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คิดเป็นเงิน

6) ค่าใช้จ่ายทางด้านการจดหมายและไปรษณีย์

จดหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถส่งโดยทางสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ ในเงื่อนไขดังนี้ คือ ต้องเป็นจดหมายที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขียนด้วยตนเองและเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติเท่านั้น ส่วนจดหมายส่วนตัวหรือจดหมายเชิญ วารสาร จดหมายข่าว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องจ่ายเอง

7) ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

(1) การเดินทางโดยรถไฟ

- การเดินทางของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับบัตรขึ้นรถไฟชั้นที่ 1 และขึ้นนอนได้ภายในประเทศ

- การเดินทางของคู่สมรสของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คู่สมรสของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถขอทำบัตรเพื่อขอลดค่าโดยสารรถไฟในราคาครึ่งหนึ่งของราคาเต็มในชั้นที่หนึ่งและชั้นที่สอง

(2) การเดินทางโดยเครื่องบิน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสมีสิทธิเดินทางระหว่างกรุงปารีสกับเขตเลือกตั้งได้ทั้งหมด 40 ครั้ง (80 ครั้ง ถ้านับรวมขาไปและขากลับ) ในเวลา 1 ปี และมีสิทธิเดินทางขาไป-ขากลับภายในประเทศฝรั่งเศสนอกเขตเลือกตั้งได้ปีละ 6 ครั้ง

สำหรับการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศนั้น สภาผู้แทนราษฎรจะมีสำนักงานที่รับผิดชอบในการจัดหาตั๋วเครื่องบิน การจัดทำหนังสือเดินทาง แต่ต้องเฉพาะในกรณีการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น

LIART

8) ห้องทำงานและห้องประชุม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนจะมีห้องทำงานส่วนตัว ซึ่งตั้งอยู่ที่สภาผู้แทนราษฎร อยู่ที่ 101 ถนน Universite และ 233 ถนน boulevard Saint-Germain ห้องทำงานนี้จะมีโทรศัพท์ ตู้เขียน ไว้บริการให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการมีห้องประชุมเพื่อใช้ประชุมกับผู้ร่วมงานก็อาจร้องขอกับเจ้าหน้าที่ของสภาได้เช่นกัน

9) ห้องอาหาร

ในบริเวณสภาผู้แทนราษฎร จะมีห้องอาหารไว้บริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ถึง 2 ห้อง รวมทั้งมีห้องสำหรับบริการเครื่องดื่มและกาแฟรวมอยู่ด้วย

10) ห้องพักหรือบ้านพัก

สภาผู้แทนราษฎรจะมีบ้านพักไว้หลายแห่ง อยู่ในกรุงปารีส เพื่อบริการให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

11) เงินกู้

สภาผู้แทนราษฎรจะมีบริการให้เงินกู้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ในอัตราสูงสุด 90.000 ฟรังก์⁽¹⁾ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถจ่ายเงินเป็นรายเดือน 15 เดือน ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5

12) การฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ

หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสนใจ ทางสภาผู้แทนราษฎรจะจัดการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษให้แก่สมาชิกทุกวัน

⁽¹⁾ คิดเป็นเงินไทยประมาณ 459,900 บาท

13) เครื่องถ่ายเอกสาร และราชกิจจานุเบกษา และ
เฟอร์นิเจอร์

สภาผู้แทนราษฎรมีบริการถ่ายเอกสารให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งมีการจัดส่งราชกิจจานุเบกษาให้แก่สมาชิกฟรี และมีเครื่องเฟอร์นิเจอร์ โต๊ะ ที่ทำงาน ให้ด้วย

14) ฝ่ายเลขานุการ

สภาผู้แทนราษฎรมีฝ่ายเลขานุการที่จะบริการพิมพ์หนังสือด่วนให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งการพิมพ์ชวเลข ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรด้วย

15) เครื่องคอมพิวเตอร์ และการบริการด้านอื่น ๆ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสถานที่ที่จะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับใช้ในห้องทำงานและในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งสามารถใช้บริการจากหน่วยงานสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อาทิ หน่วยงานทางด้านคมนาคม หน่วยงานทางด้านการศึกษาและเอกสาร ห้องสมุดรัฐสภา เป็นต้น

2.2 ปัญหาทางด้านสวัสดิการของสมาชิกสภาองเกรส สหรัฐ

อเมริกา

เมื่อปี ค.ศ. 1993 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภาซีเนตสามารถจ้างคณะทำงานของตนเป็นจำนวนเงิน \$557,400 ต่อปี ซึ่งจากเงินจำนวนดังกล่าว สมาชิกรัฐสภาสามารถจ้างคณะทำงาน 18 คนที่ทำงานเต็มเวลา และ 4 คนแบบไม่เต็มเวลา โดยเฉลี่ยจะจ้างคณะทำงานได้ 17 คนต่อสมาชิก 1 คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีค่าใช้จ่ายในสำนักงานปีละ \$185,000 เงินจำนวนนี้ใช้สำหรับค่าเดินทาง ค่าโทรคมนาคม ค่าเช่าสำนักงานในเขตเลือกตั้ง ค่าอุปกรณ์ในสำนักงานค่าบริการคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังมีค่าใช้จ่ายทางไปรษณีย์อีกประมาณ \$187,759

ต่อไป^(๑)

---

^(๑) Roger H. Davidson. Walter J. Oleszek, op.cit.,
p. 148.

LIIRT

ค่าใช้จ่ายและงบประมาณสำหรับสมาชิกสภาองเกรส ปี 1993⁽¹⁾

ลักษณะของค่าใช้จ่าย	สภาผู้แทนราษฎร	สภาซีเนต
1. เงินเดือน	\$133,600	\$133,600
2. ค่าใช้จ่ายสำหรับคณะกรรมการใน สำนักงานประจำกรุงวอชิงตัน	\$577,400	\$1,054,591- \$1,194,144
3. คณะทำงานของคณะกรรมการธิการ	-	\$292,686
4. ผู้ฝึกงาน	\$2,420	
5. ค่าใช้จ่ายในสำนักงาน	\$185,000	\$47,000- \$200,000
6. ค่าโทรศัพท์	15,000 นาที	
7. เอกสารและข้อจดหมาย	ข้อจดหมาย 40,000 ฉบับ	1.8-27.2 ล้าน แผ่นกระดาษ
8. ห้องทำงาน (ความกว้าง และยาว)	2,500 ตารางฟุต	4,800-8,000 ตารางฟุต
9. ค่าเครื่องมือในสำนักงาน	\$35,000	\$30,000-\$41,744
10. รถยนต์	-	1 คัน
11. ค่าไปรษณีย์	\$187,719	-
12. ค่าเดินทาง	อย่างน้อย \$6,200 อย่างมาก \$67,200	

⁽¹⁾ Roger H. Davidson. Walter J. Oleszek, op. cit., p. 149.

2.3 ปัญหาสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาญี่ปุ่น มีดังนี้:-

2.3.1 ค่าตอบแทนของสมาชิกรัฐสภา

1) ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานสภาที่ปรึกษา
ได้รับเดือนละ 2,234,000 เยน⁽¹⁾

หรือประมาณ 555,500 บาท

2) รองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรองประธานสภา

ที่ปรึกษา

ได้รับเดือนละ 1,630,000 เยน⁽¹⁾

หรือประมาณ 407,500 บาท

3) สมาชิกรัฐสภา

ได้รับเดือนละ 1,332,000 เยน⁽¹⁾

หรือประมาณ 333,300 บาท

2.3.2 ค่าเงินเพิ่มสำหรับประธานสภาทั้งสองสภา รองประธานสภาทั้งสองสภา ประธานคณะกรรมการสามัญและประธานคณะกรรมการวิสามัญ เลขานุการของทั้งสองสภา ในช่วงเปิดสมัยประชุม วันละ 6,000 เยน หรือประมาณ 1,500 บาทต่อ 1 วัน

2.3.3 ค่าใช้จ่ายในการร่างกฎหมาย ซึ่งให้แก่พรรคการเมือง และกลุ่มการเมืองในสภา คิดดังนี้

650,000 เยนต่อเดือน X จำนวนที่นั่งของ ส.ส.

แต่ละพรรคการเมือง

หรือกลุ่มการเมือง

2.3.4 ค่าไปรษณีย์ ค่าโทรเลข ค่าเดินทาง และค่าที่พัก
เดือนละ 1,000,000 เยน

⁽¹⁾ อัตราแลกเปลี่ยนเงิน 100 เยน และได้ประมาณ 25 บาท

2.3.5 โบนัส สมาชิกจะได้รับดังนี้:

เงินค่าตอบแทน X 1.45 X 4 เดือน/1 ปี

2.3.6 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางพิเศษสำหรับสมาชิกที่ทำหน้าที่มานานถึง 25 ปีขึ้นไป ได้รับเดือนละ 300,000 เยน

2.3.7 ค่าใช้จ่ายแก่คณะกรรมการของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งสมาชิกรัฐสภาสามารถจ้างคณะกรรมการได้ 3 คน ระดับตั้งแต่ที่ปรึกษา ส.ส. จ้างได้เดือนละ 350,000 - 500,000 เยน ผู้ช่วย ส.ส. ได้เดือนละ 240,000 เยน

2.3.8 บำนาญ สมาชิกรัฐสภาที่ทำหน้าที่มานานถึง 10 ปีขึ้นไปมีสิทธิได้รับบำนาญประมาณ 1/3 ของค่าตอบแทนรายเดือน

2.3.9 ห้องทำงานของ ส.ส. และห้องทำงานพรรคการเมือง ส.ส. มีห้องทำงาน และพรรคการเมืองมีที่ทำการภายในบริเวณรัฐสภาด้วย

2.3.10 ที่พักของ ส.ส.ต่างจังหวัด มี 4 แห่ง มีลักษณะเป็นอาคาร Apartment

2.3.11 รถประจำตำแหน่งสำหรับประธานคณะกรรมการและรถของสำนักงานเลขาธิการสภาที่จะให้บริการแก่ ส.ส. ด้วย

2.4 ปัญหาสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาของประเทศแคนาดา

จากการศึกษาผลงานวิจัยของ SOBECO ERNST & YOUNG เรื่อง "Parliamentarians' Compensation" ซึ่งเสนอรายงานวิจัยนี้ต่อ President of the Treasury Board เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1994 ทำให้ทราบว่าสมาชิกรัฐสภาของประเทศแคนาดามีสวัสดิการดังต่อไปนี้:-

ในส่วนที่เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา (เมื่อ ค.ศ. 1993) มีดังนี้:-

LIART

1. ค่าตอบแทนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (Members Indemnity)

- ค่าตอบแทน (Sessional Indemnity) \$64,400

2. เงินช่วยเหลือ (Expense Allowance) \$21,300
(ยังไม่เสียภาษี)

3. เงินประจำตำแหน่ง

<u>ตำแหน่ง</u>	<u>จำนวนเงิน (\$)</u>
ประธานสภา	\$49,100
ผู้นำฝ่ายค้าน	\$49,100
รองประธานสภา	\$25,700
หัวหน้า (พรรคการเมืองอื่น ๆ)	\$29,500
วิปรัฐบาลและวิปฝ่ายค้าน	\$13,200

4. การเดินทางภายในประเทศ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเดินทางได้ 64 เที่ยว ไป-กลับเฉพาะภายในประเทศแคนาดา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเดินทางทางรถไฟฟรี

5. เงินบำนาญ (Pension Plan)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิได้รับบำนาญเมื่อปฏิบัติหน้าที่มาแล้วอย่างน้อย 6 ปี อย่างไรก็ตามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องจ่ายเงินประมาณร้อยละ 11 ของเงินเดือนเพื่อเป็นเงินกองทุนบำนาญรวม

6. การประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ภายใต้แผนการคุ้มครองจากแผนการให้บริการทางด้านประกันสุขภาพ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเบิกเงินค่ายา ค่าบริการทางแพทย์ ค่าเลนส์แว่นตา ได้ประมาณร้อยละ 80 มีสิทธิเบิกค่าห้องพักในโรงพยาบาลเอกชนและของรัฐบาล ได้ร้อยละ 100

7. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา ยังได้รับการบริการทางด้านห้องอาหารในสภา มีห้องตัดผม ห้องออกกำลังกาย มีที่จอดรถภายในบริเวณสภา

2.5 ปัญหาสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาในบางประเทศในกลุ่มอาเซียน

2.5.1 ประเทศมาเลเซีย⁽¹⁾

ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิประโยชน์ของสมาชิกรัฐสภา มาเลเซีย ปี ค.ศ. 1980 ได้บัญญัติถึงค่าตอบแทนสมาชิกรัฐสภามาเลเซีย ดังนี้:-

1) ก. ค่าเบี้ยประชุม (Meeting Allowance)

ในการประชุมอย่างเป็นทางการของสมาชิกรัฐสภาตามคำเชิญของรัฐบาลสหพันธรัฐ หรือ รัฐบาลของมลรัฐ สมาชิกรัฐสภาจะได้รับเบี้ยประชุมในอัตรา \$75 ต่อวัน และจ่ายให้เฉพาะวันที่มีการประชุมเท่านั้น ในกรณีที่มีการประชุมทางการมากกว่า 1 ครั้งในวันเดียวกัน ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

ข. ค่ารับรอง (Entertainment Allowance)

เงินค่ารับรองสำหรับสมาชิกรัฐสภาตกเดือนละ RM 350.00

⁽¹⁾ รายละเอียดเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภามาเลเซีย ได้รับข้อมูลจาก Mr. DATO' ZAINAL ABIDIN ALIAS เอกอัครราชทูตมาเลเซียประจำประเทศไทย ซึ่งส่งมาให้คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ 21 พฤศจิกายน 2538.

2) เงินช่วยเหลือรายวันที่เป็นทางการ (Daily Subsistence Allowance while on Official Duty)

ก. เงินช่วยเหลือ RM 100 สำหรับ 24 ชั่วโมง ที่สมาชิกรัฐสภาทำงานนอกประเทศมาเลเซีย

ข. เงินช่วยเหลือ RM 300 สำหรับ 24 ชั่วโมง ที่สมาชิกรัฐสภาที่ทำงานในหน้าที่แต่อยู่นอกเขตที่ทำการของสมาชิกรัฐสภา

3) ค่าอาหารในวันทำการนอกประเทศมาเลเซีย

ค่าอาหารในวันทำการนอกประเทศมาเลเซียของสมาชิกรัฐสภานี้อยู่ในอัตราเดียวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง คือระดับ "F" (ตามกฎหมายกระทรวงการคลัง ที่ 2/1992)

4) ค่าที่พักโรงแรมในวันทำการ

ก. ค่าที่พักโรงแรมในวันทำการของสมาชิกรัฐสภาในกรณีอยู่นอกประเทศมาเลเซีย จะได้รับในอัตราเดียวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงคือระดับ "F" (ตามกฎหมายกระทรวงการคลัง ที่ 2/1992)

ข. ค่าที่พักโรงแรมในวันทำการของสมาชิกรัฐสภาในกรณีอยู่นอกเขตที่ทำการของสมาชิกรัฐสภา จะได้รับไม่เกิน RM 200 ต่อ 1 คืน แต่ต้องมีใบเสร็จมาแสดงหลักฐานด้วย

5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ในระหว่างการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้สามารถเบิกคืนได้ คือ

ก. ค่ายานพาหนะ ในกรณีไม่ใช้รถส่วนตัว

ข. ค่าโทรศัพท์ ค่าโทรเลข ในกรณีใช้ในเรื่อง

ของงาน

ค. ค่าซักเสื้อผ้า

LIART

ง. ค่าใช้บริการสนามบิน (ต้องมีหลักฐานมา
แสดง)

จ. ค่ากระเป๋าเดินทางส่วนที่เกิน (ต้องมี
หลักฐานมาแสดง)

ฉ. ค่าที่จอดรถ (ต้องมีหลักฐานมาแสดง)

ช. ค่าทิป 25% สำหรับค่าอาหาร

6. ค่าเดินทาง

ก. ในกรณีเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิก
รัฐสภาสมาชิกมีสิทธิได้รับค่าเครื่องบินชั้นประหยัด

ข. ในกรณีเดินทางโดยรถไฟ สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิ
ได้รับบัตรค่าโดยสารรถไฟชั้นหนึ่ง

ค. สมาชิกรัฐสภาจากรัฐ Sabah และ Sarawak
มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับระหว่างรัฐสภากับมลรัฐของตนใน
ระหว่างวันหยุดสุดสัปดาห์

7. ค่าเดินทางรายเดือน

สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิได้รับค่าเดินทาง RM 210

ต่อเดือน

8. ค่าคนขับรถ

สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิเบิกค่าคนขับรถ RM 300

ต่อเดือนโดยไม่ต้องแสดงหลักฐาน

9. ค่าแต่งตัว

ในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาต้องเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่
นอกประเทศมาเลเซีย สมาชิกมีสิทธิเบิกค่าแต่งตัวได้ \$600 ทุก 3 ปี

10. ใบขับขี่รถยนต์ (Motor Car)

สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิได้รับใบขับขี่รถยนต์
โดยไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียม

11. ค่าไปรษณีย์

สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิได้รับการยกเว้นค่าไปรษณีย์
ในกรณีสมาชิกรัฐสภาส่งจดหมายเกี่ยวกับเรื่องของรัฐหรือรัฐสภา แต่ต้องอยู่
ภายใต้ระเบียบภายในของสภา

12. หนังสือราชกิจจานุเบกษา (Government
Gazette)

สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิได้รับราชกิจจานุเบกษาฟรี

13. ค่าโทรศัพท์

- ก. สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิติดตั้งโทรศัพท์ฟรี 1
เครื่องที่บ้านพัก
- ข. สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการใช้
โทรศัพท์เกี่ยวกับหน้าที่การงานเดือนละไม่เกิน RM 200

14. ค่ารักษาพยาบาล

- ก. สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล
และได้รับสิทธิพิเศษเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาลของรัฐฟรี รวมทั้งรักษาในคลินิก
แพทย์ (ของรัฐ) ในกรณีเป็นคนไข้ใน สามารถนอนพักรักษาตัวในห้องชั้นหนึ่ง
กรณีฉุกเฉินสมาชิกรัฐสภาที่ถูกนำตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน หรือคลินิก
แพทย์ส่วนตัว (ยกเว้นทันตแพทย์) สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลคืนได้ทั้งหมด
- ข. ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่นอกประเทศมาเลเซีย
สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ยกเว้นค่า
รักษาฟัน คืนได้ทั้งหมด

- ค. ในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาได้รับคำแนะนำให้ไป

รักษาตัวโดยแพทย์ชำนาญการพิเศษนอกมาเลเซีย สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิเบิก
ค่ารักษาพยาบาลได้ ตามระเบียบของทางราชการกำหนด
ง. ค่ารักษาพยาบาล จะรวมทั้งคนในครอบครัว
ของสมาชิกรัฐสภาด้วย ซึ่งหมายถึง

- (1) ภริยาหรือสามี
- (2) บุตรที่ชอับด้วยกฎหมาย มีอายุต่ำกว่า

21 ปีบริบูรณ์ และบุตรที่วิกลจริต

15. เงินกู้ซื้อรถยนต์

สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิกู้เงินเพื่อซื้อรถยนต์ได้ 1 คัน
วงเงินกู้ต้องไม่เกิน RM 24,000 ทุก 4 ปี โดยเสียดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 4

16. เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย

สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิกู้เงินเพื่อที่อยู่อาศัยได้ในวง
เงินไม่เกิน RM 72,000 โดยต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงการคลังที่ 6/1995

หมายเหตุ สวัสดิการของสมาชิกรัฐสภามาเลเซียที่กล่าวมาใน
ข้อ 1 - ข้อ 16 นี้ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 1983 เป็น
ต้นไป

2.5.2 ประเทศอินโดนีเซีย

- 1) มีผู้ช่วยเลขานุการ
- 2) มีฝ่ายค้นคว้าเอกสารให้
- 3) มีค่าไปรษณียบัตร และค่าใช้จ่ายในการติดต่อทาง

โทรศัพท์

- 4) มีสิทธิในด้านที่อยู่อาศัย
- 5) ได้รับค่ารักษาพยาบาล

6) มีสิทธิได้รับบำนาญ โดยคิดจาก 6-7% ของค่าตอบแทนและระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่

2.5.3 ประเทศฟิลิปปินส์

1) ได้รับสิทธิในการเดินทางภายในประเทศฟรี
 2) ได้รับการประกันสุขภาพจากรัฐบาล และได้รับบำนาญหลังจากทำงานมาแล้ว 5 ปี

- 3) มีฝ่ายเลขานุการสำหรับ ส.ส.
- 4) มีฝ่ายบริการคั่นคว่าและอ้างอิง
- 5) ได้รับความสะดวกในการโทรคมนาคมและ

ไปรษณีย์บัตร

- 6) ไม่มีที่พักอาศัยให้
- 7) มีบริการทางด้านร้านอาหาร
- 8) มีบริการด้านการรักษาพยาบาลและการกีฬา

อนึ่งผู้วิจัยใคร่ขออธิบายเพิ่มเติมถึงค่าตอบแทนสำหรับสมาชิกรัฐสภาของต่างประเทศ ในทุกประเทศเป็นที่ยอมรับว่าสมาชิกรัฐสภาจะได้รับเงินเดือน (salary) หรือเงินค่าใช้จ่าย (allowances) ทั้งนี้เนื่องจากการอาชีพของการเป็นสมาชิกรัฐสภาต้องถือว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่สำคัญ และอาจทำให้ไม่สามารถยึดถืออาชีพเดิมได้ในขณะปฏิบัติหน้าที่เป็นสมาชิกรัฐสภา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจ่ายเงินเดือน ยกเว้นบางประเทศที่มีรูปแบบการปกครองแบบสังคมนิยมอาจจะอนุญาตให้สมาชิกรัฐสภามีเงินเดือนได้น้อยเหมือนอาชีพอื่น ๆ ได้⁽¹⁾

⁽¹⁾ PARLIAMENTS OF THE WORLD, op.cit., p.179.

ความหลากหลายและความซับซ้อนในการคำนวณเงินค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกรัฐสภาทำให้ยากแก่การที่จะกำหนดลักษณะทั่วไปของค่าตอบแทนของสมาชิกรัฐสภาได้ ทั้งนี้เพราะ ประการแรก ค่าตอบแทนของสมาชิกรัฐสภาแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละชาติ ประการที่สอง ค่าใช้จ่ายอาจแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เงินเดือน กับ เงินสวัสดิการ และ ประการที่สาม ขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ว่านอกจากเงินเดือนประจำแล้วสมาชิกรัฐสภาอาจได้รับบริการและการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ จากรัฐสภา

เงินค่าใช้จ่ายพิเศษ (Special Allowance)

นอกจากเงินเดือนแล้ว สมาชิกรัฐสภามักจะได้รับเงินเพิ่มซึ่งมีจำนวนมากน้อยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายเงินนั้น ๆ เงินเพิ่มที่จ่ายให้แก่สมาชิกรัฐสภาแต่ละวันที่มีการประชุมยังคงมีอยู่ในหลายประเทศ รวมถึง คอสตาริกา โปแลนด์ เอวันดา และรัสเซีย ในประเทศออสเตรเลีย อิสราเอล โปรตุเกส และสหรัฐอเมริกา ใช้ระบบจ่ายค่าเดินทางโดยคำนวณจากระยะทางระหว่างสถานที่ตั้งของรัฐสภากับเขตเลือกตั้ง

นอกจากนี้ในบางประเทศ อาทิ ออสเตรเลีย ยังจ่ายเงินเพิ่มสำหรับใช้จ่ายในเขตเลือกตั้งให้แก่สมาชิกรัฐสภา ประเทศกรีซมีระบบเงินช่วยเหลือครอบครัวแก่สมาชิกรัฐสภา ในประเทศอิตาลี โปแลนด์ เซเนกัล มีระบบเงินประจำตำแหน่งให้แก่ประธานคณะกรรมการการคณะต่าง ๆ

เงินบำนาญ

เงินบำนาญให้แก่สมาชิกรัฐสภานั้น มีอยู่เกือบครึ่งหนึ่งของประเทศที่มีระบบรัฐสภา มี 4 ประเทศที่มีเงินงวดสุดท้าย คล้ายกับโบนัส ให้แก่สมาชิกรัฐสภาเมื่ออยู่ครบวาระ เงินบำนาญนี้โดยปกติจะมีการเก็บมาจากเงินเดือนทุก ๆ เดือน (อาทิ ญี่ปุ่น จะหักจากเงินเดือนในอัตราร้อยละ 9.7 ออสเตรเลีย จะหักจากเงินเดือนในอัตราร้อยละ 11.5 ส่วนสิทธิในการ

ได้รับเงินบำนาญจะคำนวณจากระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ และอาจคำนวณจากอายุก็ได้ อาทิ ในประเทศเยอรมันนี้ สมาชิกรัฐสภาจะได้รับบำนาญต่อเมื่อมีอายุ 65 ปี และปฏิบัติหน้าที่มาอย่างน้อย 6 ปี

ในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาถึงแก่ความตาย เงินช่วยเหลือแก่คู่สมรสและบุตรของอดีตสมาชิกรัฐสภาเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น ในประเทศนอร์เวย์ สหราชอาณาจักร จึงมีระบบเงินช่วยเหลือในกรณีดังกล่าวด้วย

ตารางเปรียบเทียบเงินบำนาญให้แก่สมาชิกรัฐสภา⁽¹⁾

ประเภทของบำนาญ	จำนวนประเทศ
1. บำนาญจากรัฐสภาเป็นผู้ดำเนินการ	39
2. บำนาญจากรัฐเป็นผู้ดำเนินการ	14
3. เงินโบนัส	4
4. จ่ายระหว่างการการศึกษา	3
5. ไม่มีบำนาญ	18
รวม	78

⁽¹⁾ ตารางนี้ได้มาจาก PARLIAMENTS OF THE WORLD, op. cit., p.181.

เมื่อศึกษาถึงแนวทางแก้ไขปัญหาสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาต่างประเทศแล้ว จะได้กล่าวถึง แนวทางแก้ไขปัญหาสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาของไทยต่อไป

3. แนวทางแก้ไขปัญหาสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย

จากการศึกษาถึงสภาพปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาไทย และศึกษาเปรียบเทียบกับแนวทางแก้ไขปัญหายุ่งเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาต่างประเทศแล้ว ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหายู่งเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย ดังนี้ :-

3.1 ค่ารักษาพยาบาล

ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะกระทำในรูปแบบของการประกันสุขภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับบริษัทประกันภัยจะดีกว่าการให้สิทธิในการเบิกค่ารักษาพยาบาล ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ :-

ก. การให้สวัสดิการในรูปแบบของการประกันสุขภาพจะไม่ใช่เป็นการทางด้านงบประมาณให้แก่รัฐบาลมากเกินไป ซึ่งหากมีการให้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว อาจเป็นภาระทางด้านงบประมาณซึ่งในปัจจุบันก็มีแนวโน้มสูงมากขึ้นอยู่แล้ว

ข. การให้สวัสดิการในรูปแบบการประกันสุขภาพจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ เพราะหากให้สิทธิในการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ต้องปฏิบัติเหมือนข้าราชการประจำ เช่นต้องมีเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามที่กำหนดมาเบิกกับทางราชการ และกรณีเข้าพักรักษาตัวเป็นคนไข้ในโรงพยาบาลรัฐบาลที่อยู่ในต่างจังหวัดก็จะยุ่งยากในขั้นตอนของการขอหนังสือรับรองจากต้นสังกัดที่อยู่ส่วนกลางเพื่อนำไปให้กับโรงพยาบาลในต่างจังหวัด

อนึ่ง ในเรื่องค่ารักษาพยาบาลให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้น ปรากฏว่าคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎร ชุด พ.ศ. 2538-2539 ได้มอบหมายให้ผู้วิจัยในฐานะที่ปรึกษาคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ได้ติดตามเรื่อง โดยได้ดำเนินการดังนี้

1) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้ขอเชิญผู้แทน กรมบัญชีกลางมาชี้แจงต่อคณะกรรมการ ในการประชุมเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2538 และได้มีความเห็นร่วมกันว่าควรจัดให้มีการประกันสุขภาพให้แก่สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ในกรณีของสมาชิกวุฒิสภาต้องให้เลือก ในกรณีที่วุฒิสมาชิกที่เป็นข้าราชการ อาจใช้สิทธิในการเบิกค่ารักษาพยาบาลหรือ ใช้สิทธิในการประกันสุขภาพได้ทางใดทางหนึ่งเพียงทางเดียว)

2) ต่อมาเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2538 กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้เชิญผู้แทนของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร (ผู้วิจัย) ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ผู้แทนสำนักงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมปรึกษาหารือและได้มีความเห็นร่วมกัน ดังนี้

(1) กรมบัญชีกลาง และคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นชอบที่จะให้สมาชิกรัฐสภาได้รับการประกันสุขภาพ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้รับผิดชอบในการขอแปรญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2539 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ต้องขอแปรญัตติเพิ่มเป็นจำนวนเงิน 3,910,000 บาท (คิดเบี้ยประกันสุขภาพ ส.ส. 1 คนต่อเบี้ยประกัน 10,000 บาท) ส่วนสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาต้องขอแปรญัตติเพิ่มเป็นจำนวนเงิน 2 ล้านบาทเศษ (ตามจำนวนสมาชิกวุฒิสภา)

(2) กรมบัญชีกลาง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จะเป็นผู้ดำเนินการยกร่างพระราชกฤษฎีกา

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. 2535 เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

อนึ่ง จากเอกสารที่กรมบัญชีกลางได้ศึกษาเกี่ยวกับการประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น พบว่ามีบริษัทที่รับประกันสุขภาพประมาณ 5-6 บริษัท เช่น บริษัทเมืองไทยประกันชีวิต กรุงเทพมหานคร อาคเนย์ประกันภัย BLUE CROSS

สิทธิพิเศษที่ ส.ส. จะได้รับการคุ้มครองก็คือ

- 1) ค่าห้อง ค่าอาหาร กำหนดให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายปัจจุบันที่สถานพยาบาลเรียกเก็บ ขึ้นอยู่ว่าจะเลือกโรงพยาบาลอะไร เช่น โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ ค่าห้อง 5,000 บาท/วัน ค่าเบี้ยประกันจะคำนวณตาม
- 2) ค่าใช้จ่ายทั่วไป คือ ค่ายา ค่าเวชภัณฑ์
- 3) ค่าปรึกษาแพทย์พิเศษ
- 4) แพทย์เยี่ยมไข้
- 5) คนใช้นอก (ซึ่งต่างหากจาก 1-5 ซึ่งเป็นคนไข้ใน)

ส่วนการดำเนินงานนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการให้แทนกลุ่มผู้ประกัน ส่วนวิธีการจะมี 2 ลักษณะ คือ ผู้ป่วยจ่ายเองแล้วเรียกร้องกับบริษัท หรือบริษัทจะติดต่อกับโรงพยาบาลโดยตรง

อนึ่ง สำหรับเบี้ยประกันนั้น จะตกประมาณ 10,000 บาท/คน/ปี ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (กรณีวุฒิสมาชิกต้องพิจารณาเพิ่มเติมว่าวุฒิสมาชิกที่เป็นข้าราชการ ต้องเลือกว่าจะเบิกค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิในฐานะข้าราชการหรือจะ

เบิกในกรณีประกันสุขภาพ) ผู้วิจัยเห็นว่า การจ่ายงบประมาณเพียงปีละไม่เกิน 7 ล้านบาทสำหรับการประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกรัฐสภานั้นย่อมคุ้มค่า ไม่เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณแต่อย่างใด

อนึ่ง ผู้วิจัยเห็นว่าร่างพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการธิการ ที่จะแก้ไขเพิ่มเติม ควรยกร่างดังต่อไปนี้

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและผลประโยชน์
ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และกรรมการธิการ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 7 ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำ
ตำแหน่งและผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร และกรรมการธิการ พ.ศ. 2535

เหตุผล

เนื่องจากปรากฏว่าสมาชิกวุฒิสภาบางรายและสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรโดยส่วนรวมไม่มีสิทธิได้รับการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษา
พยาบาล ทั้งนี้เพราะไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ
เบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล จากกรณีดังกล่าวจึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ร่าง

พระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและผลประโยชน์
 ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 และกรรมการ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....
 .....
 .....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาเงินประจำ
 ตำแหน่งและผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎร และกรรมการ

.....

.....

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาเงินประจำ
 ตำแหน่งและผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎรและกรรมการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...."

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
 ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

LIART

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 7 ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2535

"มาตรา 7 ทวิ ให้สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเฉพาะตัวในระหว่างดำรงตำแหน่งในระบบประกันสุขภาพ

การเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด"

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

.....
 .....

อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 ปรากฏว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไม่ได้รับการพิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการประกันสุขภาพ ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายพิจารณาแล้วเห็นว่า ยังไม่มีระเบียบเกี่ยวกับการประกันสุขภาพรองรับ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2539 จึงยังไม่สามารถแปรงบประมาณในส่วนนี้ได้ อนึ่ง คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป จนกระทั่งต่อมาได้มีการประชุมร่วมกันของผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนวุฒิสภา และผู้แทนสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2538 ซึ่งที่ประชุมฯ ได้เชิญผู้แทนจากสมาคมประกันวินาศภัย

3 คนเข้าร่วมประชุมด้วย ที่ประชุมฯ ได้ศึกษารายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับการประกันสุขภาพแล้วเห็นว่า เบี้ยประกันสุขภาพควรจะตกประมาณ 5,477 บาท (ห้าพันสี่ร้อยเจ็ดสิบเจ็ดบาทถ้วน) ต่อคนต่อปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

การประกันสุขภาพกลุ่ม

<u>สำหรับคนใช้ใน</u>	<u>แบบ 3</u>
1. ค่าห้องและค่าอาหาร วันละ	3,000.- บาท
(สูงสุด 31 วัน ต่อการเจ็บป่วยแต่ละครั้ง)	
2. ค่าใช้จ่ายและบริการต่าง ๆ ของ	
โรงพยาบาล	60,000.- บาท
(สูงสุดต่อการเจ็บป่วยแต่ละครั้ง)	
3. ค่าธรรมเนียมแพทย์ผ่าตัด	66,000.- บาท
(จ่ายให้ตามตารางการผ่าตัด)	
4. ค่าธรรมเนียมแพทย์ดูแล	1,500.- บาท
(สูงสุด 31 วัน ต่อการเจ็บป่วยแต่ละครั้ง)	
5. ค่ารักษาพยาบาลฉุกเฉิน	9,900.- บาท
(สูงสุด 31 วัน ต่อการบาดเจ็บแต่ละครั้ง)	
6. ค่าปรึกษาแพทย์พิเศษ	6,600.- บาท
(จะนำไปรวมกับข้อ 2 และ 3 แล้วแต่กรณี)	

เบี้ยประกันต่อคนต่อปี 3,542.- บาท

สำหรับคนใช้นอก

7. ค่ารักษาพยาบาลแบบผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล	
และคลินิก วันละ	3,000.- บาท
(สูงสุด 7 วันต่อการเจ็บป่วยแต่ละครั้ง)	

เบี้ยประกันต่อคนต่อปี 1,935.- บาท

เบี้ยประกันรวมต่อคนต่อปี 5,477.- บาท

- หมายเหตุ**
- เบี้ยประกันดังกล่าวข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างของ
ใบเสนอราคาประกันสุขภาพกลุ่มของบริษัทประกัน
ชีวิตแห่งหนึ่ง
  - เบี้ยประกันดังกล่าวข้างต้นขึ้นอยู่กับจำนวนพนักงาน
อายุ เพศ และการกำหนดวงเงินประกัน
  - เบี้ยประกันดังกล่าวจะได้รับการยกเว้นภาษีอากร
3.7%
  - สมาชิกรัฐสภาทุกคนสามารถใช้บัตรเครดิตได้

ต่อมาเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร และมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2539 ได้มีคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรคณะใหม่ ซึ่งมี นายไพจิตร ศรีวรรณ เป็นประธานคณะกรรมการฯ คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้ติดตามเรื่องสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ปรากฏว่าในปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจร่างพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... เรียบร้อยแล้ว ดังนี้:-

ร่างฯ ที่ สดก.ตรวจพิจารณาแล้ว

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์

ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

และกรรมการ (ฉบับที่ ...)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์
ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ
พ.ศ. 2535 เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับการประกัน
สุขภาพ (เพิ่มมาตรา 7 ทวิ และมาตรา 7 ตรี)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นนอกจากเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์
ตอบแทนอย่างอื่นที่ได้รับอยู่แล้ว โดยให้ได้รับการประกันสุขภาพในระหว่างที่ดำรง
ตำแหน่ง และโดยที่มาตรา 185 ตรีของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5)
พุทธศักราช 2538 ได้บัญญัติให้การกำหนดประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิก
วุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

LIART

ร่าง

พระราชกฤษฎีกา

เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น
ของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ (ฉบับที่ ...)

พ.ศ. ....

.....

ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....

เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโอง
การโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาเงินประจำ
ตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร และกรรมการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 178 และมาตรา 185 ตรี ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราช
อาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 จึงทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาเงินประจำ
ตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและกรรมการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...."

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 7 ทวิ และมาตรา 7 ตรี
แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของ
สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2535

"มาตรา 7 ทวิ ให้สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ได้รับการประกันสุขภาพในระหว่างที่ดำรงตำแหน่ง

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน
ราษฎรจัดให้มีการประกันสุขภาพตามวรรคหนึ่งตามหลักเกณฑ์และอัตราที่
กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา 7 ตรี ในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ผู้ใดมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการ
เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลจาก
หน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ถ้าสมาชิกวุฒิสภาหรือ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นมิได้นำหลักฐานการสละสิทธิรับเงินดังกล่าวใน
ระหว่างนั้นมาแสดงต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการประกันสุขภาพตาม
มาตรา 7 ทวิ"

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

.....
นายกรัฐมนตรี

LIART

ผู้วิจัยคาดว่ารัฐบาลจะได้นำเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้ในเร็ววันนี้ หลังจากนั้นทางกระทรวงการคลังจะได้ออกระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งในเรื่องนี้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้เตรียมการไว้แล้ว ดังปรากฏจากร่างระเบียบกระทรวงการคลังดังต่อไปนี้

ร่างระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับการประกันสุขภาพ
ของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กระทรวงการคลังจึงกำหนดหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับการประกันสุขภาพของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินการเกี่ยวกับการประกันสุขภาพของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ...."

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้.....
เป็นต้นไป

LIART

ข้อ 3 บรรดาระเบียบหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ใน
ระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

"การประกันสุขภาพกลุ่ม" หมายความว่า การประกันภัย
ที่ให้ความคุ้มครองทางการเงิน เพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สำหรับการ
รักษาตัวในสถานพยาบาลหรือคลินิก และหรือ เข้ารับการผ่าตัดโดยแพทย์ ใน
กรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ
"ผู้มีสิทธิ" หมายความว่า

1. สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ซึ่งไม่มีสิทธิ
ได้รับค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการ
รักษาพยาบาลหรือได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่นไม่ว่า
จะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน

2. สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ซึ่งมีสิทธิ
ได้รับค่ารักษาพยาบาลจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และได้รับค่ารักษา
พยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
หรือได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นหน่วย
งานของรัฐหรือเอกชน และได้นำหลักฐานการสละสิทธิ์รับเงินดังกล่าวใน
ระหว่างดำรงตำแหน่งมาแสดงต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาหรือสำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ 5 ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎรเบิกจ่ายเงินงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการประกันสุขภาพ
กลุ่ม ให้กับผู้รับประกันในอัตราไม่เกิน 10,000 บาทต่อคนต่อปี

LIART

ข้อ 6 ให้ผู้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการประกันสุขภาพกลุ่มตามเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัย

ข้อ 7 สิทธิที่จะได้รับเงินเกี่ยวกับการประกันสุขภาพของผู้มีสิทธิสิ้นสุดลงเมื่อสมาชิกภาพสิ้นสุดลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ หรือสัญญาประกันสุขภาพสิ้นสุดระยะเวลาลง

ข้อ 8 ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้

ให้ไว้ ณ วันที่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

อนึ่ง เมื่อมีการออกระเบียบดังกล่าวแล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรก็จะได้นำเนินการจัดหาบริษัทประกันภัยเพื่อประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกรัฐสภาต่อไป

อนึ่ง เมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้นำเนินการจัดหาบริษัทประกันสุขภาพได้แล้ว ปัญหาเรื่องการประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกรัฐสภาก็จะได้รับการแก้ไขสำหรับในปี พ.ศ. 2540 ส่วนในอนาคตนั้น ทางคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรจะได้ปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาถึงเรื่องประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกรัฐสภาต่อไป

3.2 บำนาญ

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน่าจะมีสิทธิได้รับบำนาญ แต่ควรกำหนดเรียกชื่อใหม่ว่า "เงินช่วยเหลือแก่บุคคลที่ทำประโยชน์แก่ประเทศชาติ" และควรมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงื่อนไขด้านอายุ และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กล่าวคือ

ก. ควรกำหนดอายุว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีสิทธิจะรับเงินช่วยเหลือนี้ได้ ต่อเมื่อมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และ

ข. ต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรวมแล้วมีระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ไม่คำนึงถึงการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนกี่สมัยเพราะจากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา สภาผู้แทนราษฎรมักมีอายุไม่ครบ 4 ปี ดังนั้นการจะใช้เกณฑ์สมัยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลักจะค่อนข้างยาก

อนึ่ง กองทุนเงินบำนาญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะต้องหักมาจากเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งมาจากงบประมาณของประเทศ

มีข้อน่าสังเกตว่า ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรีซึ่งได้รับราชการในตำแหน่งข้าราชการการเมืองมาแล้ว และมีเวลาราชการในตำแหน่งข้าราชการการเมืองรวมกันไม่น้อยกว่าสี่ปีบริบูรณ์ เมื่อออกจากตำแหน่งแล้วแต่ไม่ประสงค์จะรับบำเหน็จบำนาญตามความในบทแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการโดยประการอื่น ก็ให้มีสิทธิรับบำนาญเดือนละ

LIART

สองพันบาท⁽¹⁾

จากข้อสังเกตดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ในเมื่อข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรียังสามารถรับบำนาญได้ก็ควรจะสนับสนุนให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิรับเงินช่วยเหลือแก่ผู้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้เช่นกัน ส่วนเงินช่วยเหลือจะเป็นจำนวนเท่าใดนั้นเป็นเรื่องที่ต้องศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมต่อไป

3.3 ค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร

ผู้วิจัยเห็นว่า ควรให้สิทธิแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถเบิกค่าศึกษาเล่าเรียนบุตรได้เช่นเดียวกับข้าราชการประจำ เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติมาก น่าจะได้รับสิทธิในการเบิกค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร

3.4 เงินช่วยเหลือในกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึงแก่ความตายในขณะปฏิบัติหน้าที่

ผู้วิจัยเห็นว่าในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึงแก่ความตายในขณะปฏิบัติหน้าที่ น่าจะได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของเงินทดแทนค่าปลงศพ เงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุคคลที่อยู่ในความอุปการะโดยชอบด้วยกฎหมายทั้งนี้เพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ครอบครัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ถึงแก่ความตายพอสมควร

⁽¹⁾ ทั้งนี้ เป็นไปตาม มาตรา 18 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย มาตรา 8 แห่งพ.ร.บ.บำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2502 (รก. เล่ม 76 ตอนที่ 101 ฉบับพิเศษ หน้า 24)

3.5 ห้องทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผู้วิจัยเห็นว่าในสภาพปัจจุบัน จำเป็นที่จะต้องย้ายรัฐสภาจากที่ตั้งเดิมไปยังสถานที่แห่งใหม่ ซึ่งความจริงในประเด็นนี้ก็มีความพยายามของประธานรัฐสภาหลายท่านในอดีต โดยเฉพาะในสมัยที่ศาสตราจารย์มารุต บุณนาท เป็นประธานรัฐสภา ก็มีนโยบายที่จะย้ายรัฐสภาไปอยู่บริเวณอื่น แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเรื่องนี้หน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องรีบเร่งดำเนินการจัดหาสถานที่ตั้งรัฐสภาแห่งใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาคับแคบของสถานที่ตั้งของรัฐสภาเดิม และแก้ไขปัญหาเรื่องการขาดห้องทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจากการศึกษาดูงานของผู้วิจัยที่ได้มีโอกาสติดตามคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรไปศึกษาดูงาน ณ รัฐสภาต่างประเทศหลายประเทศ อาทิ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศฝรั่งเศส ประเทศตุรกี สหรัฐอเมริกา ก็จะปรากฏว่ารัฐสภาของประเทศที่กล่าวมาแล้ว ล้วนแต่มีห้องทำงานให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นที่ต้องมีห้องทำงานให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอนาคต แม้จะต้องใช้งบประมาณเพื่อดำเนินการสร้างรัฐสภาแห่งใหม่เป็นจำนวนสูงก็ต้องดำเนินการ

อนึ่ง ผู้วิจัยเห็นว่า หากยังไม่สามารถดำเนินการย้ายรัฐสภาไปอยู่สถานที่แห่งใหม่ได้ ก็ควรเข้าสถานที่บริเวณใกล้รัฐสภาเดิม เพื่อเป็นที่ทำการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปชั่วคราวก่อน หรือจะให้เงินแบบเหมาจ่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับภายในสำนักงาน ส.ส. ก็ได้

อนึ่ง เพื่อให้เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดสถานที่ทำงานชั่วคราวสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

ค่าใช้จ่ายในการจัดสถานที่ทำงานชั่วคราวสำหรับสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งอุปกรณ์สำนักงาน

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสภาพของอาคารรัฐสภาในปัจจุบันไม่สามารถรองรับเป็นสถานที่ทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างเพียงพอ ขณะเดียวกันการจัดหาและการจัดสร้างอาคารรัฐสภาเพื่อเป็นที่ทำการถาวรยังต้องอาศัยระยะเวลาอีกหลายปีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดหาสถานที่ทำงานเป็นการชั่วคราวสำหรับสมาชิกสภาผู้แทน เพื่อให้การปฏิบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น สัมกับสภาพของฝ่ายนิติบัญญัติ นอกจากนี้ เมื่อมีสถานที่ทำงานแล้วจึงมีความจำเป็นต้องจัดหาอุปกรณ์สำนักงานที่จำเป็น ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสาร และค่าวัสดุค่าตกแต่งสำนักงานด้วย โดยมีรายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดสถานที่ทำงานชั่วคราวสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

ประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดสถานที่ทำงานของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร

ค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น	84,245,143 บาท
1. ค่าเช่าพื้นที่	41,952,000 บาท
1.1 พื้นที่ใช้สอยในการทำงาน	
ประมาณท่านละ 20 ตารางเมตร	
จำนวน 393 ท่าน	7,860 ตารางเมตร
1.2 พื้นที่ห้องประชุมกลาง	
1 ห้องใหญ่	120 ตารางเมตร
1.3 ห้องประชุมย่อย 9 ห้อง	
(9x60 ตารางเมตร)	540 ตารางเมตร

- 1.4 พื้นที่ใช้สอยอื่น 260 ตารางเมตร
- รวม 8,740 ตารางเมตร
- ตารางเมตรละ 400 บาทต่อเดือน คิดเป็นค่าเช่า
พื้นที่ทั้งสิ้นต่อปี (8,740x400x12)
= 41,952,000 บาท
- หมายเหตุ ยังไม่รวมพื้นที่ค่าเช่าสำหรับจอดรถยนต์
2. ค่าปรับปรุงตกแต่งสถานที่ 6,500,000 บาท
- 2.1 กั้นห้องทำงาน ห้องละ 4 ทาน 80 ตารางเมตร
จำนวน 98 ห้อง
- 2.2 ห้องประชุมกลางห้องประชุมย่อยและห้องใช้สอยอื่น
- 2.3 ค่าตกแต่งอื่น ประกอบด้วย พรม, ฝ้าบาน, มู่ลี่,
วอลเปเปอร์ สัตกแต่งห้อง
- 2.4 ค่าปรับปรุงระบบไฟฟ้าพร้อมวัสดุอุปกรณ์ไฟฟ้า
3. อุปกรณ์ครุภัณฑ์ประจำสำนักงาน 33,352,143 บาท
- 1) ห้องทำงานสมาชิกสภา (ห้องละ 4 ทาน)
จำนวน 98 ห้อง 31,407,000 บาท
- ครุภัณฑ์ประกอบด้วย
- 1.1 โต๊ะพร้อมเก้าอี้ทำงาน 4 ชุด 40,800 บาท
- 1.2 เก้าอี้รับแขกหน้าโต๊ะ 8 ตัว 10,800 บาท
- 1.3 ตู้เก็บเอกสาร 4 ตู้ 13,200 บาท
- 1.4 เครื่องโทรสาร 1 เครื่อง 15,000 บาท
- 1.5 เครื่องโทรศัพท์ 1 เครื่อง 1,200 บาท
- 1.6 เครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง 36,000 บาท
- 1.7 เครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง 10,000 บาท

- 1.8 เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสาร
จำนวน 391 ชุด 31,280,000 บาท
- 2) ห้องประชุมกลาง (บรรจุผู้เข้าร่วมประชุม
ประมาณ 70 คน) 997,000 บาท
- 2.1 โต๊ะประชุมพร้อมเก้าอี้ 250,000 บาท
- 2.2 โต๊ะทำงานเลขานุการ
พร้อมเก้าอี้ 2 ตัว 7,000 บาท
- 2.3 เครื่องโทรศัพท์ 2 เครื่อง 2,400 บาท
- 2.4 อุปกรณ์เครื่องเสียงในห้องประชุม
ประกอบด้วย
- 1) ไมโครโฟนประธาน 1 ตัว 17,600 บาท
  - 2) ไมโครโฟนประชุม 40 ตัว 592,000 บาท
  - 3) เครื่องเพาเวอร์ 1 เครื่อง 37,400 บาท
  - 4) เครื่องบันทึกเสียง 2 เครื่อง 65,600 บาท
  - 5) เครื่องฉายเทป 1 เครื่อง 25,000 บาท
- 3) ห้องประชุมย่อย (บรรจุผู้เข้าร่วมประชุม
ประมาณ 30 คน) 558,143 บาท
- 3.1 โต๊ะประชุมพร้อมเก้าอี้ 107,143 บาท
- 3.2 โต๊ะทำงานเลขานุการ
พร้อมเก้าอี้ 2 ตัว 7,000 บาท
- 3.3 เครื่องโทรศัพท์ 2 เครื่อง 2,400 บาท
- 3.4 อุปกรณ์เครื่องเสียงในห้องประชุม
ประกอบด้วย
- 1) ไมโครโฟนประธาน 1 ตัว 17,600 บาท
  - 2) ไมโครโฟนประชุม 20 ตัว 296,000 บาท

3) เครื่องเพาเวอร์ 1 เครื่อง	37,400 บาท
4) เครื่องบันทึกเสียง 2 เครื่อง	65,600 บาท
5) เครื่องฉายเทป 1 เครื่อง	25,000 บาท
4) ชุดรับแขกส่วนกลาง 1 ชุด	30,000 บาท
5) เครื่องถ่ายเอกสาร 4 เครื่อง	360,000 บาท
4. <u>ค่าสาธารณูปโภค</u>	2,000,000 บาท
เพื่อเป็นค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า	
เครื่องปรับอากาศ ค่าโทรศัพท์	
และสาธารณูปโภคอื่น ๆ	
5. <u>ค่าใช้สอยอื่น ๆ</u>	441,000 บาท
เช่น ค่าทำความสะอาด ค่าจ้างเหมาอื่น ๆ	

ส่วนสิทธิประโยชน์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้แก่เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น ๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันโดยทั่วไปก็นับว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งสิทธิประโยชน์ดังกล่าวนี้ ได้แก่

1. เงินประจำตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. เบี้ยประชุมของกรรมาธิการ
3. ประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ได้แก่

- สิทธิในการโดยสารรถไฟ รถยนต์ประจำทาง โดยสารเครื่องบินภายในประเทศ การติดตั้งโทรศัพท์ การได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

ชั่วคราว โดยที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 11

กล่าวโดยสรุป หากได้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามแนวทางที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ น่าจะทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรในอนาคต

สำหรับการวิจัยภาคสนามเกี่ยวกับปัญหาสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว (พ.ศ. 2538-2539) เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2539 ปรากฏผลดังนี้:-

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 120 คน จากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 192 คนที่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 62.50 เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่ตนเองและครอบครัว
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 120 คน จากจำนวนจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 เห็นควรจัดให้มีการประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคน
3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 90 คน จากจำนวนจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 46.87 เห็นควรปรับปรุงหน่วยแพทย์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้ได้มาตรฐานมากกว่านี้
4. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 78 คน จากจำนวนจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 40.63 เห็นควรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิได้รับบำเหน็จหรือบำนาญ
5. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 69 คน จากจำนวนจำนวน

LIIRT

192 คน คิดเป็นร้อยละ 35.94 เห็นควรเพิ่มแพทย์ พยาบาลให้มีจำนวนมาก
กว่าในปัจจุบัน ประจำที่หน่วยแพทย์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงความคิดเห็น
เพิ่มเติม ปรากฏว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางคนมีความเห็นดังนี้

1. ควรจัดห้องทำงานให้ ส.ส. ทุกคน
2. ควรมีระบบประกันสุขภาพให้ ส.ส. ทุกคน
3. ควรมีค่าเช่าสำนักงานให้ ส.ส. ทุกคน ทั้งในเขตเลือกตั้งและ

เขตกรุงเทพมหานคร

4. ควรปรับปรุงสโมสร สันทนาการ โรงอาหาร ให้ทันสมัย
5. ควรปรับปรุงการให้สวัสดิการแก่ ส.ส. เหมือนกับประเทศที่
เจริญแล้วที่จัดระบบสวัสดิการที่ดีแก่ ส.ส.
6. ควรมีบำเหน็จ บำนาญ ให้แก่ ส.ส. โดยคำนึงถึงระยะเวลา
ดำรงตำแหน่งของ ส.ส.

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงปัญหาในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะกรณี 4 กรณี คือ :-

- กรณีคณะทำงานของคณะกรรมการมาธิการ
- กรณีผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- กรณีการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- กรณีสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีแรก : เกี่ยวกับคณะทำงานของคณะกรรมการมาธิการ นั้น จากการศึกษพบว่าปัญหาสำคัญคือ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษาผู้ชำนาญการนักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมการ ที่ไม่เหมาะสม มีช่องว่าง หละหลวม ทำให้การตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการเป็นไปในลักษณะเล่นพรรคเล่นพวก ไม่ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเท่าที่ควร คณะทำงานในคณะกรรมการมีจำนวนหลากหลาย มากน้อยขึ้นอยู่กับความประสงค์ของคณะกรรมการ โดยเฉพาะประธานคณะกรรมการ คณะทำงานยังถูกแต่งตั้งในลักษณะซ้ำซ้อนกันถึง 4 คน ทำให้ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการตั้งคณะทำงานของคณะกรรมการ สำหรับหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะทำงานก็ไม่ระบุอย่างชัดเจน ทำให้ขาดการประเมินผลงานของคณะทำงานของคณะกรรมการ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของคณะทำงานของคณะกรรมการก็พบว่าไม่มากเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ควรปรับปรุงเรื่องคุณสมบัติของคณะทำงานของคณะกรรมการให้ชัดเจนมากกว่าในปัจจุบัน ควรเปลี่ยน

แปลงวิธีการตั้งคณะกรรมการเสียใหม่ โดยระบุจำนวนให้แน่นชัดมากกว่าปัจจุบันและในอนาคตระยะยาวผู้วิจัยเห็นว่าคณะกรรมการควรเป็นข้าราชการฝ่ายรัฐสภาทั้งหมด ตามแผนการพัฒนาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต้องรีบดำเนินการพัฒนาบุคลากรภายในให้มีความรู้ความชำนาญเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการให้แก่คณะกรรมการเหมือนกับคณะกรรมการทำงานของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส อนึ่ง ในขณะที่ยังคงใช้คณะกรรมการทำงานของคณะกรรมการจากบุคคลภายนอกในสภาพปัจจุบันนี้ น่าที่จะเพิ่มเงินค่าตอบแทนให้สูงกว่าเดิม แต่ต้องมีการกำหนดให้ทำงานแบบเต็มเวลา และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังด้วย

ในกรณีที่สอง : เกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎร จากการศึกษาพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับสถานะของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งไม่มีฐานะเป็นข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ไม่เป็นลูกจ้างประจำของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งกำหนดไว้แบบหละหลวม มีช่องว่างทำให้การแต่งตั้งบุคคลในเครือญาติวงศ์ตระกูลเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ามาเป็นผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อย ในปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบก็เช่นกัน การศึกษาพบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ยังไม่พอใจกับการทำงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากนัก เพราะบุคคลเหล่านี้ยังขาดความรู้ประสบการณ์ที่จะช่วยเหลือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างเต็มที่ การแต่งตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมักจะไม่สามารถจ้างบุคคลที่มีความรู้ความสามารถได้ เพราะค่าตอบแทนค่อนข้างต่ำ ปัญหาประการสุดท้ายก็คือ การขาดการประเมินผลงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรซึ่งมีผลทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจริงหรือไม่ ประการใด

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดสถานะของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ชัดเจนขึ้น ควรกำหนดจำนวนผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากขึ้นจากเดิม 3 คน เป็น 6 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกให้ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรมีจำนวน 1 คน ประเภทที่สองให้ทำหน้าที่นักวิชาการควรมีจำนวน 5 คน ควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียใหม่ ควรจัดฝึกอบรมให้ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถช่วยเหลืองานให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างเต็มที่ และประการสุดท้าย ควรมีการประเมินผลงานผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย

ในกรณีที่สาม : กรณีการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิก

สภาผู้แทนราษฎร จากการศึกษาพบว่า มีปัญหาทางด้านความต้องการของสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการในด้านข้อมูลข่าวสารมาก แต่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลอย่างเร่งด่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้บริการข้อมูลและข่าวสารยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามความต้องการ และยังไม่เป็นที่พอใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการ ปัญหาทางการปฏิบัติงานด้านข้อมูลและให้บริการข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกัน การบริหารระบบข้อมูลยังขาดประสิทธิภาพ และมีปัญหาด้านการประสานงานทางด้านข้อมูลและข่าวสารระหว่างหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาทางด้านข้อมูลและสารสนเทศ ระบบห้องสมุดยังไม่เอื้ออำนวยต่อการให้

บริการข้อมูลและเอกสารอ้างอิงแก่สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการ ปัญหา
 ทางด้านการวิจัยก็ยิ่งขาดการส่งเสริมประสานงานการวิจัยอย่างเป็นระบบ
 จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวทางที่สำนักบริการ
 วิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้โครงการ "ว่าจ้างการให้บริการ
 การจัดทำระบบคอมพิวเตอร์แบบเบ็ดเสร็จ และการใช้คอมพิวเตอร์ของรัฐสภา"
 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก เป็นระบบงานที่ดำเนินการตามแบบ
 หลักที่ได้กำหนดไว้เป็นระบบงานแรก คือระบบการจัดการเอกสารโดยมุ่งเก็บ
 ข้อมูลด้านการประชุมสภา ส่วนระยะที่สอง รัฐสภาได้จัดเตรียม "โครงการ
 พัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ 2" เพื่อเสริมความต่อเนื่องและสมบูรณ์ของ
 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลรัฐสภา ระยะที่ 2 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นด้วยกับ
 การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบงานซึ่ง
 มีนายจรัส พัวช่วย อดีตรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2 เป็นประธาน
 คณะกรรมการ ซึ่งได้วางเป้าหมายหลักไว้ 4 ประการ ถึงแม้ว่าคณะกรรมการ
 วิชาการคณะดังกล่าวจะต้องถูกยกเลิกไปโดยปริยาย อันเกี่ยวเนื่องมาจากการ
 ยุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 ก็ตาม แต่ระบบงาน
 และเป้าหมายในการดำเนินงานยังคงถูกยึดถือปฏิบัติต่อไป ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า
 หากสามารถปฏิบัติตามแผนการดำเนินการดังกล่าวได้จะทำให้การให้บริการ
 ข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีประสิทธิภาพอย่างจริงจัง

ในกรณีที่สอง : กรณีเกี่ยวกับปัญหาสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎร จากการศึกษาพบว่า ปัญหาหลักเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎร ได้แก่การเบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปัญหา
 การเบิกบำเหน็จหรือบำนาญ ปัญหาการเบิกค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร และปัญหา
 เงินช่วยเหลือพิเศษในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาถึงแก่ความตายในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งใน
 ปัจจุบันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ได้รับสวัสดิการในส่วนนี้เลย

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรได้รับสิทธิในการทำประกันสุขภาพกับบริษัทประกันภัย เพราะหากให้สิทธิในการเบิกค่ารักษาพยาบาลแล้วอาจมีปัญหาในเรื่องความไม่สะดวกในการขอใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ และอาจเป็นภาระทางด้านงบประมาณให้แก่รัฐบาลมากเกินไป นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือแก่ผู้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้ ซึ่งจะคล้ายกับบำเหน็จหรือบำนาญของข้าราชการประจำ ผู้วิจัยยังเห็นอีกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีสิทธิเบิกค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร ควรมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือในกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึงแก่ความตายในขณะปฏิบัติหน้าที่ควรจัดหาห้องทำงานให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในบริเวณสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาสภาพปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย โดยได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในกรณีเกี่ยวกับคณะทำงานของคณะกรรมการสมาชิกสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร กรณีผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การให้บริการข้อมูลทางวิชาการและสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งหากสามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยก็เชื่อมั่นว่าสภาผู้แทนราษฎรไทยจะได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้นอย่างแน่นอน

อย่างไรก็ดี นอกจากการศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย ทั้งสี่เรื่องดังกล่าวแล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่มีผลต่อสมรรถภาพการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการด้วย เช่น ระบบพรรคการเมือง หลักเกณฑ์ในการคัด

เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง การจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าเป็นกรรมาธิการคณะต่าง ๆ ตลอดจน การเข้าดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการในแต่ละคณะ ซึ่งประเด็นปัญหา ดังกล่าวได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้บ้างแล้ว และหากจะมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมก็น่า จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่า หากจะได้มีการวิจัยถึง ปัญหาโครงสร้างของการบริหารงานของสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะการ บริหารงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขา- ธิการวุฒิสภา ก็น่าจะเป็นประโยชน์ในทางบริหารอย่างมากเช่นกัน.

บรรณานุกรม

ภาคภาษาไทย

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. "การพัฒนาสมรรถนะขององค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ." รายงาน
การวิจัย. กรุงเทพฯ : ไผ่พรากรูปลูกแห่งพิมพ์, 2529.

มนตรี เต่งตระกูล. "รัฐสภาไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีปัญหาความอ่อนแอ."
วิทยานิพนธ์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ,
2516.

มนตรี รูปสุวรรณ. "ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรไทย :
ศึกษาเฉพาะกรณีสภาผู้แทนราษฎร ชุด พ.ศ.2522-2526, ชุด
พ.ศ.2526-2529 และชุดปัจจุบัน." รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.

นุกูล สันฐิติเสรี. "คณะกรรมการของคณะกรรมการ." เอกสารโรเนียว.
กรุงเทพฯ : 2538.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. "แผนหลักสำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร ฉบับที่ 1 พ.ศ.2537-2541." กรุงเทพฯ : สำนัก
งานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2537.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. "สิทธิประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้องกับวง
งานรัฐสภา." กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,
2537.

LIART

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

ประเมินผลจากแบบสอบถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จากการที่ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จำนวน 391 คน ปรากฏว่าได้รับกลับมาจำนวน 78 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
19.94 ซึ่งพอสรุปผลจากแบบสอบถามได้ดังนี้

ตอนที่ 1 : สถานภาพส่วนตัวของผู้กรอกแบบสอบถาม1. อายุ

1) ตั้งแต่ 30 ปีลงมา	จำนวน 2 คน	คิดเป็นร้อยละ 2.6
2) 31-40 ปี	จำนวน 23 คน	คิดเป็นร้อยละ 29.5
3) 41-50 ปี	จำนวน 23 คน	คิดเป็นร้อยละ 29.5
4) 51-60 ปี	จำนวน 25 คน	คิดเป็นร้อยละ 32.1
5) 60 ปีขึ้นไป	จำนวน 5 คน	คิดเป็นร้อยละ 6.4

2. เพศ

1) ชาย	จำนวน 71 คน	คิดเป็นร้อยละ 91.0
2) หญิง	จำนวน 7 คน	คิดเป็นร้อยละ 9.0

3. ระดับการศึกษา

1) ประถมศึกษา	จำนวน 1 คน	คิดเป็นร้อยละ 1.3
2) มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา	จำนวน 6 คน	คิดเป็นร้อยละ 7.7
3) อนุปริญญา	จำนวน 8 คน	คิดเป็นร้อยละ 10.3
4)ปริญญาตรี	จำนวน 33 คน	คิดเป็นร้อยละ 42.3
5) ปริญญาโท	จำนวน 25 คน	คิดเป็นร้อยละ 32.1
6) ปริญญาเอก	จำนวน 4 คน	คิดเป็นร้อยละ 5.1
7) อื่น ๆ	จำนวน 1 คน	คิดเป็นร้อยละ 1.3

4. ท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขต.....
1) กรุงเทพมหานคร	จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ	17.9
2) ภาคกลาง		
(รวมถึงภาคตะวันตก)	จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ	12.8
3) ภาคเหนือ	จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ	12.8
4) ภาคใต้	จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ	19.2
5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ	28.2
6) ภาคตะวันออก	จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ	9.0
5. ก่อนที่ท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านประกอบอาชีพ.....
1) ข้าราชการ	จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ	28.2
2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ	จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ	7.7
3) ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท- เอกชน	จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ	9.0
4) ค้าขาย	จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ	29.5
5) เกษตร ไร่ พืช	จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ	9.0
6) อื่น ๆ	จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ	16.7

ตอนที่ 2 : เกี่ยวกับคณะกรรมการสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎร

6. ปัจจุบันท่านเป็นกรรมการในคณะกรรมการ ดังนี้
1) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร	6 คน
2) คณะกรรมการกิจการเยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ	4 คน
3) คณะกรรมการการกีฬา	2 คน
4) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์	4 คน
5) คณะกรรมการการคมนาคม	2 คน

6) คณะกรรมาธิการการคลัง การธนาคารและ สถาบันการเงิน	5 คน
7) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ	1 คน
8) คณะกรรมาธิการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของ สภาผู้แทนฯ	2 คน
9) คณะกรรมาธิการการทหาร	3 คน
10) คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว	4 คน
11) คณะกรรมาธิการการปกครอง	2 คน
12) คณะกรรมาธิการการพลังงาน	3 คน
13) คณะกรรมาธิการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน	4 คน
14) คณะกรรมาธิการการแรงงานและสวัสดิการสังคม	4 คน
15) คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3 คน
16) คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	2 คน
17) คณะกรรมาธิการการศึกษา	13 คน
18) คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ	2 คน
19) คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข	1 คน
20) คณะกรรมาธิการการสิ่งแวดล้อม	2 คน
21) คณะกรรมาธิการการอุตสาหกรรม	3 คน
22) คณะกรรมาธิการนโยบายและติดตามผลงาน งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ	3 คน
23) คณะกรรมาธิการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุม และตรวจสอบรายงานการประชุม	1 คน
24) ว่าง	23 คน

LIART

7. ท่านทราบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
เลขานุการ ประจำคณะกรรมการในปัจจุบันหรือไม่

1) ทราบ	จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 75.6
2) ไม่ทราบ	จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4

8. ท่านเห็นว่าใครควรมีอำนาจในการเสนอแต่งตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ
นักวิชาการ เลขานุการ ประจำคณะกรรมการ

1) ประธานคณะกรรมการ	จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1
2) มติในที่ประชุมของ คณะกรรมการ	จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 92.3
3) อื่น ๆ	จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

9. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการ
ประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรอย่างไร
(ให้ตอบได้ไม่เกิน 3 ข้อ)

1) ควรเพิ่มค่าตอบแทนให้สูงขึ้น	32 คน
2) ควรทำงานแบบเต็มเวลาราชการ	44 คน
3) ควรรับค่าตอบแทนเพียงแห่งเดียว แม้ว่าจะทำงาน ให้แก่คณะกรรมการหลายคณะก็ตาม	23 คน
4) การกำหนดจำนวนคณะทำงานที่ติดตามคณะกรรมการ ไปศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศควรเป็นดุลพินิจของ ประธานคณะกรรมการแต่ละคณะ	42 คน
5) คณะทำงานของคณะกรรมการควรเป็นข้าราชการ ฝ่ายรัฐสภาเท่านั้น ไม่ควรนำบุคคลภายนอกมาเป็น คณะทำงานฯ	26 คน
6) อื่น ๆ	3 คน

LIART

ตอนที่ 3 : เกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

10. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

อย่างไร (ให้ตอบได้ไม่เกิน 3 ข้อ)

1) ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรมีคุณสมบัติอย่างน้อยระดับปริญญาโทขึ้นไป	15 คน
2) ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรเป็น ผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองอย่างน้อย 5 ปี	39 คน
3) ไม่ควรตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากเครือญาติของตน	21 คน
4) ควรเพิ่มค่าตอบแทนของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรให้มากขึ้น	37 คน
5) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีผู้ช่วยดำเนินงานของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างน้อย 5 คน	40 คน
6) ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรผ่านการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ครั้ง	50 คน
7) อื่น ๆ	5 คน

ตอนที่ 4 : เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

11. ท่านพอใจกับการให้บริการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เกี่ยวกับข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ญัตติ ในการ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือไม่

1) พอใจ	จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5
2) ไม่พอใจ	จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5

LIART

12. ท่านทราบหรือไม่ว่าในปัจจุบันประชาชนสภาผู้แทนราษฎรได้แต่งตั้ง "คณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และการพัฒนาระบบงาน" ขึ้นมา 1 คณะ เพื่อปรับปรุงการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่ท่าน
1) ทราบ	จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7
2) ไม่ทราบ	จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3
13. ในการให้บริการข้อมูลแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรมีการปรับปรุงในด้านใดบ้าง (ให้ตอบได้ไม่เกิน 3 ข้อ)
1) ควรนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในกิจการของรัฐสภา	40 คน
2) จัดฝึกอบรมความรู้ทางด้านสารสนเทศให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	40 คน
3) จัดฝึกอบรมความรู้ทางด้านสารสนเทศให้แก่ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา	30 คน
4) ปรับปรุงระบบการเก็บข้อมูลให้สะดวกแก่การค้นหา	45 คน
5) ปรับปรุงการทำงานของศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	40 คน
6) อื่น ๆ	7 คน

ตอนที่ 5 : เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

14. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงเกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างไร

(ให้ตอบได้ไม่เกิน 3 ข้อ)

1) ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสวัสดิการเบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่ตนเองและครอบครัว	48 คน
2) จัดให้มีการประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคน	51 คน

- 3) ควรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิได้รับบำเหน็จหรือบำนาญ 37 คน
- 4) ควรปรับปรุงหน่วยแพทย์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้ได้มาตรฐานกว่านี้ 34 คน
- 5) ควรเพิ่มแพทย์ พยาบาล ให้มีจำนวนมากกว่าในปัจจุบันประจำที่หน่วยแพทย์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 25 คน
- 6) อื่น ๆ 2 คน

ตอนที่ 6 : เกี่ยวกับทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎร

15. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรในประการใดบ้าง (ระบุ).....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ตอบแบบสอบถามได้มีความเห็นดังนี้

- 1) ควรมีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธิการให้ชัดเจนกว่าในปัจจุบันนี้ เพื่อป้องกันการทำงานซ้ำซ้อนกัน และควรมีการประสานงานระหว่างคณะกรรมการธิการแต่ละคณะ โดยให้มีการนัดประชุมประธานคณะกรรมการธิการทุกคณะ
- 2) ควรจัดห้องทำงานให้แก่คณะกรรมการธิการทุกคณะ
- 3) ไม่ควรมีการตั้งคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรมากเกินไป
- 4) ควรขยายขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการธิการให้มีอำนาจเรียกข้าราชการและบุคคลภายนอกมาชี้แจงต่อคณะกรรมการธิการได้

LIART

16. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงการทำงานของคณะทำงานของกรรมาธิการใน
ประการใดบ้าง (ระบุ).....

- 1) ควรปรับปรุงคณะทำงานของคณะกรรมาธิการให้มีขีดความสามารถมากกว่านี้
- 2) ควรระบุจำนวนคณะทำงานของคณะกรรมาธิการให้แน่ชัด และควรให้คณะทำงานของคณะกรรมาธิการทำงานแบบเต็มเวลา ราชการ

17. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงการทำงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร ในประการใดบ้าง (ระบุ).....

- 1) ควรจัดฝึกอบรมผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อยู่สม่ำเสมอ
- 2) ควรจัดห้องทำงานให้ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้ง
- 3) ควรเพิ่มจำนวนผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จาก 3 คน เป็น 5 คน เพิ่มค่าตอบแทนสูงขึ้น และไม่ควรถังญาติพี่น้องมาเป็นผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- 4) ควรมีเวลาช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างเต็มที่

18. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงระบบการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรในประการใดบ้าง (ระบุ).....

- 1) ควรแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทราบถึงศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย และควรจัดตั้งศูนย์บริการดังกล่าวให้เป็นที่ง่ายต่อการติดต่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- 2) ควรให้บริการข้อมูลอย่างเป็นระบบและมีความทันสมัยอยู่เสมอ
- 3) ควรอำนวยความสะดวกในการทำ On-line ข้อมูลกับสภาฯ และขยายให้มากขึ้น

LIART

- 4) ควรมีองค์การระดับ TDRI หรือสูงกว่าขึ้นมาโดยเร็ว เพื่อทำข้อมูลทั้งโดยการรวบรวมจากหน่วยราชการและองค์กรเอกชน สถาบันต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ และการจัดทำเอง ให้เป็นองค์การอิสระ พร้อมทั้งจัดระบบรวบรวมและตอบสนองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และง่าย สะดวก
- 5) ควรจัด Computer Note Book ให้ ส.ส.ทุกคน
- 6) ควรมีโครงการสวัสดิการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้แก่ ส.ส.

19. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงระบบการให้สวัสดิการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประการใดบ้าง (ระบุ).....

- 1) ควรจัดห้องทำงานให้ ส.ส.ทุกคน
- 2) ควรมีระบบประกันสุขภาพให้ ส.ส.ทุกคน
- 3) ควรมีค่าเช่าสำนักงานให้ ส.ส.ทุกคนทั้งในเขตเลือกตั้งและเขตกรุงเทพมหานคร
- 4) ควรปรับปรุงสโมสร สันทนาการ โรงอาหาร ให้ทันสมัย
- 5) ควรปรับปรุงระบบการให้สวัสดิการแก่ ส.ส. เหมือนกับประเทศที่เจริญแล้ว ที่จัดระบบสวัสดิการที่ดีแก่ ส.ส.
- 6) ควรให้มีบำเหน็จ บำนาญ ให้ ส.ส. โดยคำนึงถึงระยะเวลาดำรงตำแหน่งของ ส.ส.

20. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงกิจการของสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนใดบ้าง นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นบ้าง (ระบุ).....

- 1) ควรปรับปรุงห้องประชุมรัฐสภา ห้องทำงานให้แก่ ส.ส. ควรมีสื่อสำนักงานรัฐสภาประจำจังหวัด
- 2) ควรมีประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- 3) ควรปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ใหม่

LIART

- 4) ควรให้สภามีความเป็นอิสระในการจัดทำงบประมาณของสภาเอง
- 5) ควรมีการปรับปรุงข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรให้ทันสมัยมากขึ้น
- 6) ควรจัดสถานที่จอดรถในบริเวณรัฐสภาให้ดีกว่าในปัจจุบัน
- 7) ควรมีระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ ส.ส. ไม่เฉพาะแต่รัฐมนตรีเท่านั้น เพราะปัจจุบัน ส.ส. ที่ทำงานเพื่อส่วนรวมอาจไปขัดผลประโยชน์กับผู้มีอิทธิพล ทำให้ไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและครอบครัวได้

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

มกราคม 2539

เรื่อง ขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม

เรียน ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยกระผมได้รับมอบหมายจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะทำงานของคณะกรรมการ, ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การให้บริการข้อมูลทางวิชาการ และสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร"

ในการนี้กระผมเห็นว่าความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎร จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดกรอกแบบสอบถามที่แนบมาด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง.

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ)
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
หัวหน้าโครงการวิจัย

คณะนิติศาสตร์
โทร 3180915

แบบสอบถาม

[ ] [ ] [ ] [ ]

1 2 3

การวิจัยเรื่อง "แนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย :
ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการ, ผู้ช่วยดำเนินงานของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การให้บริการข้อมูลทางวิชาการ และ
สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร"

ตอนที่ 1 : สถานภาพส่วนตัวของผู้กรอกแบบสอบถาม

1. อายุ [ ]
- [ ] 1) ตั้งแต่ 30 ปีลงมา 4
- [ ] 2) 31 - 40 ปี
- [ ] 3) 41 - 50 ปี
- [ ] 4) 51 - 60 ปี
- [ ] 5) 61 ปีขึ้นไป
2. เพศ [ ]
- [ ] 1) ชาย 5
- [ ] 2) หญิง
3. ระดับการศึกษา [ ]
- [ ] 1) ประถมศึกษา [ ] 2) มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา 6
- [ ] 3) อนุปริญญา [ ] 4)ปริญญาตรี
- [ ] 5) ปริญญาโท [ ] 6) ปริญญาเอก
- [ ] 7) อื่น ๆ (ระบุ).....
4. ท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขต... [ ]
- [ ] 1) กรุงเทพมหานคร [ ] 2) ภาคกลาง 7
- (รวมถึงภาคตะวันตก)
- [ ] 3) ภาคเหนือ [ ] 4) ภาคใต้
- [ ] 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [ ] 6) ภาคตะวันออก
5. ก่อนท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านประกอบอาชีพ... [ ]
- [ ] 1) ข้าราชการ [ ] 2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ 8
- [ ] 3) ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัทเอกชน [ ] 4) ค้าขาย
- [ ] 5) เกษตร ประมง [ ] 6) อื่น ๆ (ระบุ).....

LIART

ตอนที่ 2 : เกี่ยวกับคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทน
ราษฎร

6. ปัจจุบันท่านเป็นกรรมการในคณะกรรมการดังนี้ [ ] [ ]
- 1) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร 9 10
- 2) คณะกรรมการกิจการเยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ
- 3) คณะกรรมการการกีฬา
- 4) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
- 5) คณะกรรมการการคมนาคม
- 6) คณะกรรมการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน
- 7) คณะกรรมการการต่างประเทศ
- 8) คณะกรรมการการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร
- 9) คณะกรรมการการทหาร
- 10) คณะกรรมการการท่องเที่ยว
- 11) คณะกรรมการการปกครอง
- 12) คณะกรรมการการพลังงาน
- 13) คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
- 14) คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิภาพสังคม
- 15) คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 16) คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- 17) คณะกรรมการการศึกษา
- 18) คณะกรรมการการเศรษฐกิจ
- 19) คณะกรรมการการสาธารณสุข
- 20) คณะกรรมการการสิ่งแวดล้อม
- 21) คณะกรรมการการอุตสาหกรรม
- 22) คณะกรรมการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
- 23) คณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมและตรวจรายงานการประชุม
7. ท่านทราบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ [ ]
นักวิชาการ เลขานุการ ประจำคณะกรรมการในปัจจุบัน 11
หรือไม่
- 1) ทราบ [ ] 2) ไม่ทราบ [ ]

8. ท่านเห็นว่าใครควรมีอำนาจในการเสนอแต่งตั้งที่ปรึกษา
 ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการ ประจำคณะกรรมการ 12
 1) ประธานคณะกรรมการ
 2) มติในที่ประชุมของคณะกรรมการ
 3) อื่น ๆ (ระบุ).....
9. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ
 นักวิชาการ เลขานุการ ประจำคณะกรรมการ 13 14 15
 สามีญประจำสภาผู้แทนราษฎรอย่างไร
 (ให้ตอบได้ไม่เกิน 3 ข้อ)
- 1) ควรเพิ่มคำตอบแทนให้สูงขึ้น
 2) ควรทำงานแบบเต็มเวลาราชการ
 3) ควรรับคำตอบแทนเพียงแห่งเดียว แม้ว่าจะทำงาน
 ให้แก่คณะกรรมการหลายคณะก็ตาม
 4) การกำหนดจำนวนคณะทำงานที่ติดตามคณะกรรมการ
 ไปศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศควรเป็นดุลพินิจของ
 ประธานคณะกรรมการแต่ละคณะ
 5) คณะทำงานของคณะกรรมการควรเป็นข้าราชการ
 ฝ่ายรัฐสภาเท่านั้นไม่ควรนำบุคคลภายนอกมาเป็น
 คณะทำงานฯ
 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 : เกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

10. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ช่วยดำเนินงานของ
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างไร 16 17 18
 (ให้ตอบได้ไม่เกิน 3 ข้อ)
- 1) ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีคุณวุฒิ
 อย่างน้อยระดับปริญญาโทขึ้นไป
 2) ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรเป็น
 ผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมาอย่างน้อย 5 ปี
 3) ไม่ควรตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 จากเครือข่ายของตน
 4) ควรเพิ่มคำตอบแทนของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรให้มากขึ้น

- 5) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีผู้ช่วยดำเนินงานของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างน้อย 5 คน
- 6) ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีผ่าน
การฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ครั้ง
- 7) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 4 : เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

11. ท่านพอใจกับการให้บริการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน
ราษฎรเกี่ยวกับข้อมูล ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ 19
ญัตติ ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือไม่
- 1) พอใจ 2) ไม่พอใจ
12. ท่านทราบหรือไม่ว่าในปัจจุบันประธานสภาผู้แทนราษฎรได้
แต่งตั้ง "คณะกรรมการนโยบายคอมพิวเตอร์และการพัฒนา 20
ระบบงาน" ขึ้นมา 1 คณะ เพื่อปรับปรุงการให้
บริการข้อมูลทางวิชาการแก่ท่าน
- 1) ทราบ 2) ไม่ทราบ
13. ในการให้บริการข้อมูลแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ควรมีการปรับปรุงในด้านใดบ้าง (ให้ตอบได้ไม่ 21 22 23
เกิน 3 ข้อ)
- 1) ควรนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในกิจการของรัฐสภา
- 2) จัดฝึกอบรมความรู้ทางด้านสารสนเทศให้แก่สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร
- 3) จัดฝึกอบรมความรู้ทางด้านสารสนเทศให้แก่
ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- 4) ปรับปรุงระบบการเก็บข้อมูลให้สะดวกแก่การค้นหา
- 5) ปรับปรุงการทำงานของศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 5 : เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

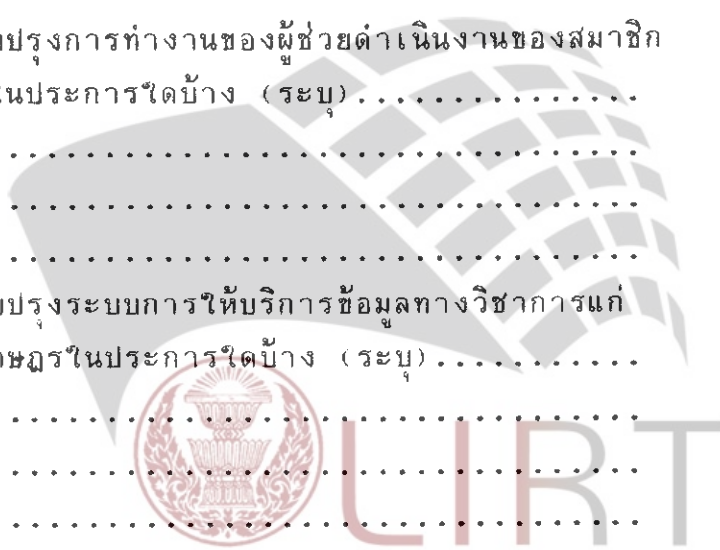
14. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงเกี่ยวกับสวัสดิการของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างไร 24 25 26
(ให้ตอบได้ไม่เกิน 3 ข้อ)
- 1) ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสวัสดิการเบิกค่ารักษาพยาบาล

ให้แก่ตนเองและครอบครัว

- 2) จัดให้มีการประกันสุขภาพให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคน
- 3) ควรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิได้รับบำเหน็จหรือบำนาญ
- 4) ควรปรับปรุงหน่วยแพทย์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้ได้มาตรฐานกว่านี้
- 5) ควรเพิ่มแพทย์ พยาบาล ให้มีจำนวนมากกว่าในปัจจุบันประจำที่หน่วยแพทย์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 6 : เกี่ยวกับทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อแนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎร

- 15. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรในประการใดบ้าง (ระบุ).....
- 16. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงการทำงานของคุณะทำงานของกรรมาธิการในประการใดบ้าง (ระบุ).....
- 17. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงการทำงานของผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในประการใดบ้าง (ระบุ).....
- 18. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงระบบการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประการใดบ้าง (ระบุ).....

19. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงระบบการให้สวัสดิการแก่สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรในประการใดบ้าง (ระบุ).....
.....
.....
.....
20. ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงกิจการของสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนใดบ้าง
นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นบ้าง (ระบุ).....
.....
.....
.....

-----*-----

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

กรุณาส่ง

แสตมป์

รศ.ดร.มนตรี รูปสุวรรณ
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ
กรุงเทพ 10240

LIIRT

ภาคผนวกที่ 2

คำอภิปรายของวิทยากรและผู้ดำเนินรายการ
เนื่องในการสัมมนาของคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

ในหัวข้อเรื่อง

"การเพิ่มพูนประสิทธิภาพของสภาผู้แทนราษฎรในยุคโลกาภิวัตน์ : การให้บริการข้อมูลทางวิชาการและสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร"

เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539

เวลา 13.30 - 15.30 น.

ณ โรงแรมดุสิตโปโลคลับ ชะอำ เพชรบุรี

วิทยากร ประกอบด้วย

1. นายประสพ บุชราคม

รองประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรคนที่หนึ่ง

2. ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล

เลขาธิการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3. Dr. John Bosley

ผู้เชี่ยวชาญจาก Parliamentary Center ประเทศแคนาดา

ผู้ดำเนินรายการ : รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

นายธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ : ในช่วงบ่ายนี้จะเห็นว่าหัวข้อเรื่องการสัมมนาคือ การเพิ่มพูนประสิทธิภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะเห็นด้วยว่าจะเริ่มในหัวข้อแรกเมื่อเช้านี้เกี่ยวกับระบบเลือกตั้งและ มาตรการป้องกันการทุจริตคือก่อนที่บุคคลต่าง ๆ จะเข้ามาสู่ตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราควรจะมีวิธีการอย่างไรที่จะให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเมื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรแล้ว เราจะมีระบบวิธีการอย่างไรในการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นท่านจะเห็นว่าในหัวข้อช่วงบ่ายวันนี้เราจะเริ่มต้นที่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเรื่องแรกคือ การปรับปรุงสวัสดิการ และการให้บริการข้อมูลทางวิชาการ และหัวข้อถัดไปจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ในการจัดทำงบประมาณที่เป็นอิสระ ซึ่ง 2 ประเด็นนี้จะเป็นส่วนในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเอง และหลังจากนั้นในช่วงวันเสาร์จะเป็นเรื่องการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นสถาบันอันเป็นที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยเฉพาะ ประเด็นช่วงเช้าในวันพรุ่งนี้คือการให้เงินอุดหนุนพรรคการเมือง และการควบคุมตรวจสอบ และหลังจากนั้นจะเป็นเรื่อง การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในกระบวนการนิติบัญญัติ คือจะเน้นในเรื่องของกระบวนการประชาสัมพันธ์ ในบทบาทของคณะกรรมการจัดการในการจัดทำร่างกฎหมาย แล้วก็จะไปสู่การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ในเรื่องการตั้งกระทู้สด การตั้งคณะกรรมการสามัญศึกษางบประมาณ และการเพิ่มอำนาจของคณะกรรมการสามัญประจำสภา และหลังจากนั้นเรายังมีอีกหัวข้อหนึ่งคือ ในค่ำวันนี้เมื่อเราจะเพิ่มพูนประสิทธิภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือฝ่ายบริหารแล้ว นอกจากในเรื่องที่เกี่ยวกับที่มา การเพิ่มพูนประสิทธิภาพ

ของทั้งพรรคการเมืองก็ดี ของสภาผู้แทนราษฎรก็ดี เราก็ควรจะต้องการคิดระบบในการควบคุมตรวจสอบการทุจริต และจรรยาบรรณของนักการเมืองด้วย เพราะฉะนั้นจะเป็นหัวข้อที่สำคัญอีกหัวข้อหนึ่งในวันนี้ ผมคิดว่าขณะนี้ท่านผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพร้อม จะขอดำเนินรายการสัมมนาในภาคบ่ายวันนี้ต่อไป

การสัมมนาในภาคบ่ายวันนี้จะเป็นหัวข้อเรื่องการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเน้นการปรับปรุงสวัสดิการ และการให้บริการข้อมูลทางวิชาการ จะมีวิทยากร 3 ท่าน ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ผู้ดำเนินรายการอีก 1 ท่าน ขอเรียนเชิญทั้ง 4 ท่านขึ้นบนเวที และผมขอแนะนำผู้ดำเนินรายการ ท่านเป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร และเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง เป็นอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ขอแนะนำรองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ ขอเรียนเชิญท่าน ดร.มนตรี รูปสุวรรณ ดำเนินรายการต่อไป ขอบพระคุณครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ขอบพระคุณครับ ท่านอาจารย์ธีรภัทร์ ท่านผู้นำฝ้ายดำ ซึ่งปกติผมจะเรียกท่านว่า ท่านประธาน เพราะว่าผมทำงานกับท่านมานาน 10 ปี ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน ในภาคบ่ายเราจะมาสนทนาเกี่ยวกับปัญหาภายในเกี่ยวกับเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตรงกับหัวข้อที่เราสัมมนาในวันนี้ ประเด็นที่เราพูดกันนั้นจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการข้อมูลทางวิชาการ เกี่ยวกับสวัสดิการของ ส.ส. ผมได้ทำเอกสารประกอบการสัมมนา ซึ่งเป็นเอกสารวิจัย ท่านคงจะอ่านได้จากในแฟ้ม แล้วก็ยังมีเอกสารอีกหลายชิ้นซึ่งอยากจะฝากท่านทั้งหลาย

ได้กรุณาช่วยศึกษาดู มีของมาเลเซียและของหลาย ๆ ประเทศ แล้วก็
มีแผนหลักของสำนักงานสภาผู้แทนราษฎร สำหรับวิทยากรที่เราเชิญมา
นั้น เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ผมอยากจะแนะนำท่านแรกซึ่งเป็นวิทยากร
ชาวต่างประเทศ ท่านเป็นอดีตประธานสภาของแคนาดา เป็นอดีต
ประธานคณะกรรมการกิจการต่างประเทศ และเป็นที่ปรึกษาอาวุโส
ของ Parliamentary Center ท่านนั้นคือ Mr. John Bosley
ท่านที่อยู่ทางซ้ายมือสุดผมนั้น ท่านรู้จักดี แต่ขอแนะนำในฐานะที่ท่าน
เป็นรองประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ท่านประสพ
บุษราตัม และท่านสุดท้าย รู้จักกันในฐานะเป็นเจ้าของภาพคนหนึ่งของวันนี้
คือ ท่านเลขาธิการสำนักงานสภาผู้แทนราษฎร ท่านศาสตราจารย์ไพศิษฐ์
พิพัฒนกุล

เมื่อเข้าได้ฟังบอกว่าตอนบ่ายนี้อยากให้ผู้ดำเนินรายการพูดน้อย
ที่สุด ซึ่งปกติผมเองเป็นคนพูดน้อย แต่อยากจะฝากให้ท่านอ่านงานวิจัย
แล้วก็ถ้ามีข้อคิดเห็นอะไร ผมยินดีรับฟัง และอยากจะเริ่มต้นด้วยท่าน
รองประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร คือท่านประสพ
บุษราตัม ผมขออนุญาตว่าไม่เกิน 15 นาที ขอบพระคุณครับ.

นายประสพ บุษราตัม : ขอบคุณท่านพิธีกร ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่าน
จริง ๆ แล้วผมไม่รู้จะเอาอะไรมาพูดให้ครบ 15 นาที เพราะว่าผม
อยากจะให้ทางท่านที่เข้าสัมมนา เป็นผู้อภิปรายมากกว่า เราสมมุติ
อย่างนี้ได้ไหมครับ สมมุติว่าเมื่อเข้านี้เราได้ผู้แทนราษฎรที่ปราศจาก
การซื้อเสียงมาแล้ว ได้ผู้แทนที่ดีเข้าสู่สภาแล้ว พอผู้แทนราษฎรเดิน
เข้ามาสู่สภา ผู้แทนราษฎรปัจจุบันนี้ของสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นอย่าง
ไรบ้าง

ประเด็นแรกคือว่า ผมอยากจะได้นักการเมืองอาชีพ ผมขอ

LIIRT

อนุญาตที่ประชุม ผมว่าที่นั่งอยู่ในห้องประชุมนี้ผมอยากจะสรรเสริญท่านนายกฯ ชวน ผมถือว่าท่านเป็นนักการเมืองอาชีพ ผมเคยแบ่งนักการเมืองออกเป็น 3 ส่วน ประเภทแรกก็คือ มาเล่นการเมืองเพื่อเกียรติยศ ชื่อเสียง วงศ์ตระกูล ประเภทที่ 2 หนักมาก มาเล่นการเมืองเพื่อรักษาประโยชน์ของตัวเอง ประเภทที่ 3 เป็นประเภทที่ถือว่าเป็นนักการเมืองอาชีพ คือเป็นประเภทที่มาเล่นการเมืองเพื่อประชาชน ผมไม่อยากจะยืนยันคำพูดว่าเป็นนักการเมืองต้องเสียสละ เป็นทหารต้องเสียสละ เป็นตำรวจต้องเสียสละ ผมชอบใจธรรมชาติของพุทธทาสภิกขุ ท่านบอกว่า ธรรมชาติคือหน้าที่ ผมอยากให้ ส.ส. มีหน้าที่อะไรก็ขอให้ทำหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด ปรากฏว่าหลังจากที่ผมได้รับแต่งตั้งจากท่านวิรัตน์ เข้ามาเป็นประธานคณะอนุกรรมการ ในการเพิ่มพูนสมรรถนะของผู้แทนราษฎรในยุคโลกาภิวัตน์แล้ว สิ่งแรกที่ผ่านตาผมมาก็คือว่า ปัจจุบันนี้คณะกรรมการทุกคณะ เวลาประชุมกันที่สภา ถ้าใครของค์ประชุมแล้วจะได้เบี้ยประชุมครั้งละ 500 บาท ปรากฏว่าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายส่วนมากที่นั่งอยู่ที่นี้ ส่วนมากท่านไปเป็นที่ปรึกษา ไปเป็นนักวิชาการให้กับคณะกรรมการ เวลาประชุมคณะอนุกรรมการจนมาถึงวันนี้ ประชุมฟรี เมื่อสภาคราวที่แล้วได้มีการเสนอเรื่องไปที่กรมบัญชีกลางว่า จะให้คณะกรรมการครั้งละ 250 บาท พอดีเรื่อง 250 บาทผ่านหน้าผมพอดี ผมเลยขอปรับปรุงใหม่เป็น 400 บาท ขณะนี้ท่านประธานรัฐสภาก็ส่งเรื่องนี้ไปกรมบัญชีกลางแล้ว เข้าใจว่าอีกไม่นาน คณะอนุกรรมการแต่ละคณะเรามีระเบียบเอาไว้ว่า คณะกรรมการทุกคณะจะตั้งคณะอนุกรรมการได้ไม่เกิน 5 คณะ ในจำนวน 5 คณะนั้นสามารถที่จะเบิกเบี้ยประชุมได้ครั้งละ 400 บาท นั่นคือรัฐสภาไทยเรา นอกจากนั้นหลังจากที่ผมได้มีโอกาสได้เป็นประธานคณะอนุกรรมการแล้ว สิ่งหนึ่งที่เราเป็นห่วงผู้แทนราษฎร เพราะว่าครั้งก่อนในอดีต

นั้นเคยมีผู้แทนราษฎรจากพรรคหนึ่งไปรักษาตัวในโรงพยาบาลที่มีชื่อเสียง
 ที่สุดในกรุงเทพฯ ปรากฏว่าหลังจากเสียชีวิตแล้วญาติไม่สามารถเอาศพ
 ออกไปได้ ต้องรอไว้หลายวัน เพราะว่าไม่มีเงินที่จะไปไถ่ค่ารักษา
 นั่นคือสภาพชีวิตของนักการเมืองไทยในอดีต มาถึงวันนี้คณะกรรมการ
 ชุมนุมพยายามผลักดันว่า ขณะนี้เราได้ข้อยุติที่ชัดเจนแล้วว่าผู้แทนราษฎร
 ไทย ทั้งท่านผู้แทนราษฎร และท่านวุฒิสมาชิก เราจะจัดงบประมาณค่า
 ประกันสุขภาพให้คนละประมาณ 5,500 บาทต่อคนต่อปี สำหรับท่านวุฒิ
 สมาชิกนั้นท่านมีทางเลือก 2 ทาง ถ้าท่านเป็นข้าราชการประจำ ท่าน
 จะเลือกมาประกันสุขภาพก็ได้ หรือท่านจะเอาตามระบบราชการของท่าน
 ก็ได้ ขณะนี้ทางกรมบัญชีกลางกำลังหาระเบียบอยู่ เงินที่สภาเบิกมาแล้ว
 เรียบร้อย แล้วผมก็เข้าใจว่าอีกไม่นานเกินรอต่อไปผู้แทนราษฎรเวลา
 เจ็บไข้ได้ป่วยสามารถมีเบี้ยประกันสุขภาพ นี่คือสิ่งที่คณะกรรมการ
 เราเริ่มจะทำ หลังจากนั้นคณะกรรมการกิจการสภาเรามีโอกาส
 เดินทางไปที่ประเทศญี่ปุ่นว่า ถ้าไม่ประเทศญี่ปุ่นเขาจำเป็นต้องให้
 เงินพรรคการเมือง เพราะว่าเขากลัวว่าหากกลัวทนายจะกลับชาติมา
 เกิด กลัวคดีหรือคดีจะกลับมาเกิดที่ญี่ปุ่น สำหรับประเทศญี่ปุ่นที่เราดู
 ข้อมูลว่า ใครก็ตามที่เป็นผู้แทนราษฎรรวมเวลา 10 ปีแล้ว หลังจากที่ไม่
 ไปได้เป็นผู้แทนราษฎรแล้ว เขาจะให้ลักษณะบำนาญหรือบำนาญหรือ
 เบี้ยเลี้ยงชีพ อะไรก็แล้วแต่ แล้วแต่จะเรียก รู้สึกเขาจะให้ประมาณ
 1 ใน 3 ของเงินเดือนของผู้แทนปัจจุบัน นั่นคือนักการเมืองญี่ปุ่น ผม
 เคยมีโอกาสเดินทางไปประเทศแคนาดา ประเทศไทยเรามาถึงวันนี้
 คนที่จะนั่งเครื่องบินได้มีแต่ผู้แทนคนเดียวเท่านั้น ภรรยา ลูก บินด้วย
 ไม่ได้ แต่เท่าที่ผมไปดูจากประเทศแคนาดาเขาเปิดโอกาสว่า ภรรยา
 หรือสามีของผู้แทนราษฎรปีหนึ่งจะสามารถเดินทางพร้อมกับผู้แทนได้ไม่
 เกิน 20 ครั้ง สิ่งเหล่านี้ผมว่าในอนาคตข้างหน้าผมอยากจะให้คนที่มา

เป็นผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นนักการเมืองอาชีพสามารถที่จะมีสวัสดิการพออยู่ได้ อย่างชีวิตส่วนตัวผมกราบเรียนท่านผู้มีเกียรติสักนิดหนึ่ง เมื่อก่อนหน้านั้นผมไม่ยอมให้ภรรยาผมลาออกจากครูเลย เพราะว่าถ้าผมป่วยผมจะได้อาศัยสิทธิภรรยา แต่หลัง ๆ มาภรรยาอายุมากแล้วก็ลาออกไปแล้ว ผมโชคดีตั้งแต่เป็นผู้แทนราษฎรมาอยู่เวทีการเมืองมาตั้งแต่ปี 2519 ยังไม่เคยป่วยเข้านอนโรงพยาบาลเลย โชคดีตรงนี้ ถ้าเปรียบประกันสุขภาพออกเมื่อไรถึงจะป่วย ขอร้องท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายที่เป็นผู้แทนราษฎรเหมือนกันว่า สิ่งนี้คือสิ่งที่ผมอยากกราบเรียนที่ประชุมวันนี้ท่านผู้สันทัดสน ๆ ผมว่าสั้นที่สุดแล้ว ขอขอบคุณครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ขอขอบคุณท่านประสพมาก ผมคิดว่าท่านจะพูดเกิน 15 นาที ท่านใช้เวลาน้อยกว่าก็ดีนะครับ เพราะว่าจะได้มีเวลาแลกเปลี่ยนกัน ท่านบอกผมว่าท่านเป็น ส.ส. ท่านจะพูดเรื่องของ ส.ส. ท่านก็เกรงใจ จึงพูดน้อยหน่อย แต่ท่านต่อไปที่ผมอยากให้ความกรุณาอธิบายในเรื่องเกี่ยวกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าจะเรื่องการบริการทางวิชาการ หรือว่าทางด้านสวัสดิการ คือท่านเลขาธิการไพศิษฐ์ ท่านกรุณาช่วยอธิบายให้พวกเราฟังด้วยครับ.

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒกุล : ขอขอบคุณท่านผู้ดำเนินการอภิปราย ผมคิดว่าผมจะเป็นจำเลยในวันนี้ จึงเตรียมที่จะตอบ แต่ปรากฏว่าไม่มีใครซักถาม อย่างไรก็ตาม รู้สึกว่าเป็นโอกาสดีที่จะขอชี้แจงเกี่ยวกับด้านการบริการสมาชิกทางด้านวิชาการ เพื่อให้ที่ประชุมได้รับทราบ หลายท่านคงจะประสบปัญหาในเรื่องการให้บริการทางวิชาการของทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาและอุปสรรคทั้งหลายมีอยู่หลายประการด้วยกัน เหมือนกับเป็นเรื่องการแก้ตัว เราทราบดีว่าภารกิจ

ของท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมากมาย แล้วก็ความต้องการที่จะ
ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เป็นกลางและรวดเร็วทันใจนั้นเป็นสิ่งที่ท่าน
มีความประสงค์ สิ่งที่เรามีปัญหาอยู่ซึ่งผมอยากจะกราบเรียนคือว่า

ประการที่ 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนั้น เมื่อก่อน
นี้เป็นสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มีจำนวนข้าราชการทั้งหมดประมาณ
700 คน เมื่อแบ่งแยกเป็นสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในปี 2535 จำนวนข้าราชการของสำนัก
งานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเหลือ 495 คน จำนวนหนึ่งแบ่งไปอยู่
ทางด้านสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ส่วนที่เหลือนั้นพอดีกับมีการเลือกตั้ง
ความต้องการของท่านสมาชิกในเรื่องการได้รับบริการต่าง ๆ จำนวน
ข้าราชการเราไม่พอ แม้ว่าจะมีแผนในการพัฒนากำลังคนอยู่ก็ตาม ได้
มาปิดแผ่นทำแผนใหม่คือประกาศใช้ในปี 2536 เป็น 4 แผนหลักด้วยกัน
พร้อมกันนั้นได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแผนแต่ละแผน โดยเฉพาะ
การพัฒนาหน่วยงานด้านบริการสมาชิกและกำลังคนของแต่ละหน่วยงาน
ที่มีความจำเป็น แผนนี้ประกาศใช้ในปี 2537 สำหรับโครงการนั้นตั้ง
แต่ปี 2537-2541 แต่ระยะเวลาที่ต้องทำเป็นช่วง ๆ อัตรากำลังคน
ทั้งหมดที่ขอได้ใหม่เป็นจำนวน 3 เท่าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ซึ่งในขณะนั้นมีจำนวนสมาชิก 360 คน ทาง ก.ร. ได้ให้ความกรุณาให้
มีได้ไม่เกิน 1,080 อัตรา แต่ทางสำนักงบประมาณให้แค่ครึ่งเดียวก่อน
แล้วก็อีกเศษ 1 ส่วน 4 จะให้ในปีต่อ ๆ ไป ปีนี้เป็นปีที่ 3 ของแผน
แต่ไม่ได้อัตรากำลังคนตามแผน คงได้รับเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้คือ 778
คน และกำลังจะรับสมัครเพิ่มเติมอีก หลังจากงบประมาณได้ใช้เมื่อ
เดือนมกราคมนี้ อยู่ระหว่างการคัดเลือก ซึ่งจะได้คนมาประมาณอีก 60
คน ดังนั้นเมื่อดำเนินในปี 2535 มี 495 คน เราได้คนเพิ่มมาใหม่ช่วง
2-3 ปีที่แล้ว แต่บุคคลที่เข้ามาใหม่นั้น ด้านประสบการณ์ ด้านความรู้

ความชำนาญต่าง ๆ ยังต้องมีการฝึกฝนอยู่มาก ได้พยายามที่จะจัดคอร์สในการฝึกอบรมและสนับสนุนในการที่ข้าราชการไปร่วมคอร์ส เพื่อให้มีความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งการไปศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ คิดว่าประสิทธิภาพของคนคงพอที่จะรองรับท่านสมาชิกได้ กระทบได้เคยเสนอคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรที่ดี คณะกรรมการอื่นที่ดีว่า ขอให้ใช้ข้าราชการของเรา ท่านอรรถสิทธิ์ท่านก็บอกว่า ข้าราชการของสภานั้นมีความพร้อม เต็มใจที่จะทำ แต่ข้อมูลไม่มี และสิ่งที่จะดันให้ได้นั้นไม่ทันใจเหมือนกับเอานักวิชาการเข้ามาช่วย เพราะนักวิชาการนั้นเขาสามารถที่จะไปหาแหล่งข้อมูลได้โดยตรง หรือว่าถ้าเป็นเจ้าหน้าที่ของกระทรวง ทบวงกรม ต่าง ๆ ด้วย ก็สามารถที่จะหาข้อมูลมาให้ได้ดีกว่า แต่เรื่องนี้ก็ต้องถือว่าเป็นความบกพร่องของทางสำนักงานที่ยังให้บริการที่รวดเร็วทางด้านนี้ไม่ได้ แต่ในเรื่องของการให้บริการนั้นนอกจากภาระหนักของสำนักงานเลขาธิการสภาฯ ความจริงคนที่จะสามารถให้บริการทางวิชาการให้กับท่านสมาชิกก็ยังมีบุคคลอีก 2 ประเภท

ประเภทแรกนั้นก็คือ ท่านผู้ช่วยดำเนินงานของ ส.ส. ซึ่งหลังจากปี 2532 ได้ตั้งงบประมาณให้สมาชิกแต่ละคนตั้งผู้ช่วยดำเนินงาน 1 คน ต่อมาก็เพิ่มเป็น 3 คน ในปีที่แล้วได้ปรับอัตราค่าจ้างเป็น 7,780 บาท เท่ากับผู้จบปริญญาโท เพราะฉะนั้นก็สามารถจ้างคนจบปริญญาโทหรือปริญญาตรีมาช่วยงานของท่านสมาชิกได้ 3 คน ก็มีเสียงเรียกร้องอีกว่าน่าจะเป็น 5 คน แต่เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่ทางสำนักงานคงจะทำอะไรได้ไม่มากไปกว่าที่คณะกรรมการงบประมาณจะแปรญัตติให้ เพราะทางสำนักงานคงไม่อยู่ในฐานะที่จะเรียกร้องให้กับท่านสมาชิก เป็นเรื่องที่ว่าหากท่านสมาชิกเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนช่วยงานทางด้านวิชาการ ซึ่งสามารถที่จะติดตามใช้สอยท่านได้ อย่างในหลาย ๆ

ประเทศ เช่น ในอเมริกาก็ดี ญี่ปุ่นก็ดี จะเป็นคนที่ทางสภาพทดสอบความรู้ความสามารถแล้วก็การจ้างนั้นทางสภาเป็นคนจ้าง แต่ว่าผู้เสนอนั้นเป็นของท่าสมาชิกแต่ละคน ซึ่งในลักษณะอย่างนั้นก็จะได้คนที่เหมาะสมกับงาน ในปัจจุบันนี้เท่าที่ได้ดูแล้วก็รู้สึกว่าจะช่วยงานทางด้านวิชาการกับท่าสมาชิกไม่ได้เท่าไร แต่จะช่วยงานทางด้านอื่นมากกว่า แล้วก็ทางสภาเองก็ต้องบริการให้กับท่านผู้ช่วยผู้ดำเนินงานของท่าสมาชิกเพิ่มขึ้นจากที่ท่าสมาชิกจะมาขอใช้บริการ

อีกประเภทนั้นก็เป็นที่ปรึกษา นักวิชาการ และเลขานุการของคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ที่ปรึกษา นักวิชาการ และเลขานุการของคณะกรรมการนั้นก็ตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งอาจจะจะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย อาจจะเป็นผู้มีประสบการณ์ในกระทรวง ทบวง กรม ไม่ว่าจะป็นข้าราชการหรือไม่ใช่ข้าราชการ แล้วก็จำนวนคน เดิมเจตนารมณ์นั้นต้องการจะให้ที่ปรึกษา 1 คน นักวิชาการ 3 คน แล้วก็เลขา 1 คน โดยกำหนดวงเงินไว้ 32,000 บาท แต่ว่าปรากฏว่าท่านก็ตั้งมามากกว่านั้น แต่ในเอกสารประกอบการสัมมนาครั้งนี้ อาจารย์มนตรีก็แสดงให้เห็นว่า ในแต่ละคณะนั้นมีที่ปรึกษานักวิชาการ และเลขาฯ คณะละกี่คน แล้วก็ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนก็มีหลายคณะด้วยกัน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ก็สามารถที่จะช่วยดำเนินงานของท่าสมาชิกได้ส่วนหนึ่ง แต่สำหรับทางด้านของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนั้นเราไม่ได้ละเอียดเลย เราได้มีแผนในเรื่องของการพัฒนาการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากปี 2536 ได้ติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งใช้งานได้ในปี 2537 เรื่องนี้ท่านก็คงจะทราบว่าติดตั้งคอมพิวเตอร์นั้นไม่ใช่จะใช้ได้ทันที มันต้องป้อนข้อมูลเข้าไปให้ครบถ้วนสมบูรณ์ถึงจะสามารถที่จะเรียกข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาได้ ในระยะต้น 1 ปีแรกก็เป็นเรื่องของการข้อมูลเก่า เราพยายามที่จะป้อนข้อมูลในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย

ในเรื่องของการพิจารณาของสภา ในเรื่องของเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสภา รวมทั้งประวัติของท่านสมาชิกทั้งหลายทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อที่จะได้ข้อมูลด้านนี้เสียก่อน กว่าจะบ่อนของเก่าเสร็จก็จะต้องทำของใหม่ไปพร้อม ๆ กัน เพราะว่าถ้าหากว่ามันขาดช่วงตอนตรงไหนมันก็เรียกไม่ได้ มันไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทางด้านคอมพิวเตอร์ ก็เข้าไปสู่ระยะที่ 2 ซึ่งเข้าสู่แผนพัฒนาศูนย์ข้อมูล แผนที่ 2 เพิ่งจะได้งบประมาณปีนี้ครบ 56 ล้านบาท สำหรับระบบของคอมพิวเตอร์ แล้วก็อีก 10 ล้านบาท สำหรับการพัฒนาข้อมูล ผมก็จะขอนำแผนในเรื่องเกี่ยวกับระบบข้อมูล ซึ่งโชคดีที่อาจารย์มนตรีได้รวบรวมไว้มาชี้ให้ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้ทราบ เป้าหมายหลักในระบบข้อมูลของรัฐสภานั้นคือ

1. จัดให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่สนับสนุนการปฏิบัติการกิจของสมาชิกรัฐสภาโดยให้สามารถให้บริการเบื้องต้นได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2538 เป็นต้นไป
2. จัดสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลโดยการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้สมาชิกรัฐสภาและองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถเรียกใช้ข้อมูลข่าวสารร่วมกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว
3. พัฒนาระบบข้อมูลนิติบัญญัติและข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการงบประมาณแผ่นดินและการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินด้านอื่น ๆ ให้มีมาตรฐานและเป็นระบบ
4. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือและประสานงานภายในเครือข่ายขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เพื่อให้มีการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการสมบูรณ์ไว้อำนวยประโยชน์แก่การพัฒนาประเทศ

ซึ่งหลังจากที่คณะกรรมการบริหารศูนย์คอมพิวเตอร์ เร่งด่วนได้ดำเนินการแล้วก็ได้ขอดำเนินการในปีงบประมาณ 2538-2539 โดยได้ของงบประมาณ 10 ล้านบาท ก็จะมีโครงการทั้งหมด 14 โครงการ

ด้วยกันคือ

1. โครงการติดตั้ง Internet Node ซึ่งคณะกรรมการจัด
โครงสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลเป็นผู้เสนอ มีเป้าหมายที่จะติดตั้ง
Internet Node เพื่อให้รัฐสภาเป็น Node ในเครือข่าย Internet
ให้สมาชิกรัฐสภาได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
ทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งรัฐสภาสามารถเผยแพร่ข่าวสารของ
รัฐสภาสู่เครือข่าย Internet ได้
2. แผนงานประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมการ
ประชาสัมพันธ์ระบบข้อมูลรัฐสภาเป็นผู้เสนอ มีแผนการดำเนินงานที่จะ
จัดทำเอกสารเผยแพร่และจัดทำแผ่นพับ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์
ระบบข้อมูลของรัฐสภาแก่ผู้ใช้ของรัฐสภาในทุกระดับ
3. แผนงานฝึกอบรมและการใช้คอมพิวเตอร์ในงานรัฐสภา ซึ่ง
คณะกรรมการพัฒนาบุคลากรคอมพิวเตอร์เป็นผู้เสนอ มีเป้าหมายในการ
จัดกลุ่มบุคลากรเป้าหมายเพื่อวางแผนการพัฒนา จัดวางหลักสูตรการ
อบรมและปฏิบัติการอบรมประจำปี
4. โครงการพัฒนาห้องฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งคณะกรรมการ
พัฒนาบุคลากรคอมพิวเตอร์เป็นผู้เสนอ โดยมีเป้าหมายที่จะจัดหาสถานที่
ที่เหมาะสม เพื่อจัดทำเป็นห้องฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ที่สามารถจัดการ
อบรมได้ครั้งละ 30 คน ซึ่งก็ได้จัดเตรียมไว้แล้วในชั้น 7 ของอาคารบี
5. โครงการจัดเก็บฐานข้อมูลวิชาการและสถิติ ซึ่งคณะกรรมการ
พัฒนาฐานคลังข้อมูลและสถิติเป็นผู้เสนอ มีเป้าหมายที่จะจัดเก็บข้อมูลทาง
วิชาการและสถิติที่ฝ่ายบริการค้นคว้า หอสมุดรัฐสภาเป็นผู้รวบรวมและ
จัดทำขึ้น ได้แก่ เอกสารประกอบการพิจารณาปฏิบัติและปฏิบัติด่วน จุลสาร
ข้อมูลพื้นฐาน เอกสารรายงานรัฐสภา นิเทศทัศน์และข้อมูลทางวิชาการ
เชิงสถิติ

LIART

6. โครงการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นอัตโนมัติ ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการไปมากแล้ว โดยมีเป้าหมายที่จะจัดระบบคอมพิวเตอร์พร้อมโปรแกรมสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับลักษณะงานของห้องสมุด เพื่อจัดทำฐานข้อมูลหนังสือและสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่เป็นมาตรฐาน สามารถจัดบริการสืบค้นสารสนเทศให้แก่สมาชิกได้ ผมขอกราบเรียนว่า ห้องสมุดเราจะพัฒนาไปในทางทันสมัย โดยจะเก็บข้อมูลทางด้านไมโครฟิล์ม ทางด้านด้านของซีดีรอม แล้วก็มีวีดีโอต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ห้องสมุดเรากระจัดกระจายอยู่หลายห้องด้วยกัน การจะเก็บหนังสือทั้งหมดนั้นในที่เดียวกันนั้นเป็นไปได้ไม่ได้ หนังสือนั้นจะใช้วิธีการเรียกโดยเก็บสาระสำคัญของหนังสือนั้น แต่ถ้าต้องการจะค้นจากตัวหนังสือจริง ๆ เราก็จะใช้ระบบของการพิมพ์หรือการเรียก แต่ว่าสามารถที่จะค้นข้อมูลของหนังสือเหล่านั้นในซีดีรอมได้

7. แผนรวบรวมและนำเข้าข้อมูลกฎหมายไทย ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายไทยเป็นผู้เสนอ มีเป้าหมายที่จะรวบรวมและจัดทำดัชนีและจัดเก็บข้อมูลกฎหมายไทย ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด ประมวลกฎหมาย พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับและประกาศต่าง ๆ เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของสมาชิกอย่างกว้างขวางและตรงต่อความต้องการของสมาชิก รวมทั้งพัฒนาให้เกิดความร่วมมือและประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในระบบเครือข่ายระหว่างรัฐสภากับพรรคการเมืองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันนี้ได้มีการเชื่อมโยงกับพรรคการเมือง 4 พรรคที่จะเรียกข้อมูลต่าง ๆ ได้

8. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลวิเทศสัมพันธ์ มีเป้าหมายที่จะวางระบบการจัดเก็บและผลิตเอกสารของรัฐสภาไทย เพื่อให้บริการอ้างอิง

และเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งข้อมูลทั้งภายในและต่างประเทศ

9. โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับต่างประเทศ มีเป้าหมายที่จะให้รัฐสภาไทยมีข้อมูลจากต่างประเทศที่ทันสมัย หลากหลายและสามารถแลกเปลี่ยนกับแหล่งข้อมูลโดยผ่านระบบ Internet

10. โครงการพัฒนาระบบ Internet ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาข้อมูลการต่างประเทศเป็นผู้เสนอ มีเป้าหมายในการขยายการให้บริการระบบการรับและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเครือข่าย Internet

11. การนำข้อมูลของคณะกรรมการมาธิการเพื่อเข้าสู่ฐานข้อมูลการปฏิบัติการมีเป้าหมายในการจัดเก็บข้อมูลสำคัญที่ใช้บริการค้นคว้าและอ้างอิงในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ได้แก่ ข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ

12. แผนงานระบบข้อมูลติดตามและตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณซึ่งคณะกรรมการจัดระบบข้อมูลติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามงบประมาณ และในปีนี้คณะกรรมการร่างงบประมาณได้อนุมัติให้จ้างบุคลากรระดับปริญญาโทและปริญญาตรีประจำในคณะกรรมการทั้ง 23 คณะ คณะละ 3 คน เพื่อติดตามงบประมาณและตรวจสอบผลการปฏิบัติหรือการใช้งบประมาณประจำปีงบประมาณ 2539 ว่าเป็นไปถูกต้องตามแผนงานต่าง ๆ หรือไม่ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการแต่ละคณะ

13. แผนงานระบบข้อมูลติดตามมติของสภาฯ ซึ่งอันนี้ก็มีเป้าหมายให้รัฐสภามีศูนย์รวมข้อมูลและสารสนเทศด้านการปฏิบัติตามมติของสภาฯ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการได้ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงานตามมติของสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้นก็มีการติดตั้งเครือข่ายซึ่งสมาชิกสามารถใช้ไมโคร

คอมพิวเตอร์เพื่อเรียกข้อมูลได้โดยตรง เป็นเน็ตบุคคอมพิวเตอร์ ซึ่งท่านสามารถเสียบ แล้วก็สามารถที่จะเรียกได้ แต่เรื่องงบประมาณในการจัดซื้อปีที่แล้วนั้นไม่ได้รับ เพราะฉะนั้นก็เป็นเรื่องที่ท่านสมาชิกจะหาเครื่องเอง แต่เราเปิดโอกาสที่จะให้เชื่อมโยงมายังเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ทางด้านคอมพิวเตอร์กับด้านห้องสมุดกระผมได้เรียนแล้ว ที่ทางด้านของการบริการคันทรีว้างซึ่งก็มีเจ้าหน้าที่ทางด้านฝ่ายบริการคันทรีว้างหอสมุดรัฐสภา ได้รับผู้จบปริญญาโท ปริญญาเอก รวมทั้งปริญญาตรีมาทำงานในด้านของการบริการคันทรีว้าง แต่คงต้องให้มีประสบการณ์สักกระยะหนึ่งถึงจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่จะบริการกับท่านสมาชิกได้โดยตรง ซึ่งตามแผนในการพัฒนาของทางสภาเองก็พยายามที่จะสร้างบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แล้วก็สามารถที่จะได้ระดับสูงขึ้นโดยไม่ต้องโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่การงาน แต่จะต้องมีประสบการณ์มีผลงานทางด้านวิชาการอย่างแท้จริง

สำหรับการศึกษาดูงานภายในประเทศของกรรมการที่มิงบประมาณ การไปศึกษาดูงานต่างประเทศของคณะกรรมการที่มิงบประมาณในเรื่องนี้อยู่ แล้วก็มีค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและการพัฒนา ซึ่งทางสำนักงานดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้ปีละ 4 ล้านบาท แล้วก็มีสถานวิฤกษ์กระจายเสียงของรัฐสภาซึ่งเป็นเครือข่ายในการที่จะถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ หรือกิจการเกี่ยวกับสภาไปยังคนภายนอก.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ขอบพระคุณท่านเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ความจริงเรื่องนี้ค่อนข้างจะเป็นเรื่องทางเทคนิค เรามาพูดตอนบ่ายหลายคนอาจจะง่วงนอน ก็กราบขออภัย แต่ว่าเป็นเรื่องของการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยตรงก็เลยต้องอนุญาตให้ท่านเลขาธิการอธิบายความจริงยังมีอีกหลายเรื่อง ผมอยากจะทำกราบเรียนเพิ่มเติม

LIART

หนึ่งว่า ในข้อเสนอของผมนั้นในงานวิจัยถ้าท่านกรุณาไปอ่านแล้วจะพบว่ามันก็มีข้อโต้แย้งทั้งนั้น กราบเรียนเรื่องแรกกรณีของผู้ช่วย ส.ส. ผมขอเพิ่มที่ปรึกษาให้ ส.ส. อีก 1 คน ซึ่งก็มีนักวิชาการหลายคนบอกว่าไม่ควรเพิ่ม อันนี้ก็เป็นข้อเสนอแนะ หรือแม้แต่คณะทำงานที่ปรึกษาที่ผมเป็นอยู่ผมก็ยังคงเคยเสนอว่า คราวที่แล้วตั้งกันแล้วก็รับเงินเดือนซ้ำซ้อน ผมเคยเสนอว่าควรจะตัด ถือว่าคณะทำงานไม่ควรรับเงินซ้ำซ้อน ถึงแม้จะเป็นคณะทำงาน 2 ที่ในเวลาเดียวกัน อันนี้ก็เป็นข้อเสนอที่อยากจะกราบเรียน เราฟังของเมืองไทยว่าลักษณะที่เราให้สวัสดิการกับ ส.ส. หรือว่าให้บริการข้อมูลกับ ส.ส. เป็นอย่างที่อาจารย์ประสพ กับท่านอาจารย์ไพศิษฐ์ได้กรุณาอธิบายแล้ว เรามาฟังของประเทศแคนาดา ชิคครับ ว่ามีข้อแตกต่างประการใด ขอกราบเรียนเชิญ Mr. John Bosley ครับ.

Mr. John Bosley : ผมยินดีอย่างยิ่ง ไม่เพียงแต่บอกในเรื่องประสบการณ์ของแคนาดาเท่านั้น เพราะว่าจริง ๆ แล้วมันก็ไม่เกี่ยว ความจริงน่าจะพูดถึงสิ่งที่เราทำ เราทำงานอย่างไร ผมจะพยายามพูดถึงแต่กรอบในหลักการที่เราคิดว่าควรจะใช้กับเมืองไทยได้ เกี่ยวข้องกับการเงิน การงบประมาณ ซึ่งในที่สุดแล้วก็ต้องพูดถึงงบประมาณอย่างหลักเสียไม่ได้ ไม่ว่าจะคิดทำอะไรก็ตามมันก็ต้องเป็นเรื่องของงบประมาณอยู่แล้ว เรามองในเรื่องของสวัสดิการแล้วก็สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงานวิจัยหาข้อมูลของทางผู้แทนราษฎรนั้น สวัสดิการของ ส.ส. ถ้าหากตกเวทีไปแล้วการอำนวยความสะดวกในเรื่องของการค้นคว้าหาข้อมูลทางวิชาการนั้น ประเด็นหนึ่งที่เราคิดว่าสำคัญในการที่จะอำนวยความสะดวกแก่ ส.ส. ก็คือเรื่องงบประมาณ เราแก้ไขเรื่องงบประมาณก่อนเลยตั้งแต่เริ่มต้น เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่ต้องแก้ปัญหาเรื่องงบประมาณ

ให้ตกไปเสียก่อน มันเป็นเรื่องของสิทธิขั้นพื้นฐานของตัวแกนประชาชน
 ในรัฐสภา หรือในสภาประชาชนแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ นี่
 เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้แทนราษฎรที่จะพูดได้อย่างอิสระเสรีในสภาและ
 ปลอดภัยจากการถูกสั่งฟ้องร้อง ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเต็มที่ที่จะแสดง
 เห็นในสภาของผู้แทนราษฎร ในแง่ของงบประมาณเราไม่เคยพยายาม
 จะพูดเลยว่าทาง ส.ส. นั้นต้องเป็นผู้เสียสละ เรายอมรับและเราเชื่อ
 ว่าบริการต่าง ๆ ที่จะให้แก่ประชาชนนั้นในตัวมันเองนั้นเป็นผลตอบแทน
 ให้แก่ ส.ส. อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเราไม่ควรจะพยายามหาทางที่จะทด
 แทนตอบแทน ส.ส. ด้วยเงินหรือด้วยอะไรก็ตาม บางคนจะต้องยอมเสีย
 สละเงินมากมายที่จะต้องสูญเสียสิทธิประโยชน์ส่วนตัว เงินเดือนสูง ๆ
 เพื่อจะมาทำหน้าที่เป็น ส.ส. ในเวลาเดียวกัน ส.ส. ก็จำเป็นจะต้อง
 มีเงินเดือนเพียงพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้ เพราะฉะนั้นในรัฐสภาของเรา
 เราได้มีคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบทบทวนดูว่าเงินเดือน ส.ส. ของเรา
 เพียงพอหรือไม่ สวัสดิการของเราเพียงพอหรือไม่ มีอะไรบ้างที่เหมาะสม
 หรือไม่เหมาะสมแล้วก็มี การลงคะแนนเสียงกันจริง ๆ แล้วในทุก ๆ
 พรรคการเมืองต่างมีมติมีความเห็นสอดคล้องกันว่าจำเป็นต้องเพิ่มสวัสดิการ
 ความจริงแล้วได้กลายเป็นหลักการโดยทั่ว ๆ ไปว่าเงินเดือนโดยทั่ว ๆ
 ไปขั้นพื้นฐานของ ส.ส. ควรจะสูงกว่าเงินเดือนเฉลี่ย 2 เท่าของคนอื่น
 ประมาณ 30,000 เหรียญแคนาดา เงินเดือนของ ส.ส. ก็คง 60,000
 เหรียญแคนาดา จะเห็นได้ว่าค่าของเงินแคนาดานั้นมันตกต่ำลงทุกปี ๆ
 เมื่อก่อนผมเคยมีเงินพอที่จะเดินทางมาเมืองไทย 2 ครั้ง แต่คราวนี้
 ค่าของเงินมันตก ผมมาได้ปีละครั้งเดียวเท่านั้น นอกจากนั้นแล้วฝ่าย
 ผู้แทนราษฎรนั้นสามารถที่จะมีหน่วยงานมีผู้ที่จะได้รับผลประโยชน์ทาง
 ด้านการแพทย์สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องไปเสียค่าเช่าใด ๆ
 ทั้งสิ้น สามารถจะมีโทรศัพท์ มีระบบต่าง ๆ ด้านการติดต่อ มีระบบ

LIART

คอมพิวเตอร์ และไม่มีอะไรเลยที่จะต้องจ่ายในเรื่องนี้ และมีสถานที่ที่ตัวเองสามารถทำงานได้ราว ๆ 3 ล้านกว่าบาทต่อปี ซึ่งก็จะจ่ายสำหรับเป็นค่าคนงาน และเป็นสิ่งที่คนเหล่านี้สามารถที่จะทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว นอกจากนี้แล้วก็มีสต๊าฟ 3 คนที่จะช่วยกันทำงานในด้านนี้ ก็จะได้รับเงินจากสิ่งเหล่านี้ และเป็นสถานที่ทำงานและสามารถที่จะจ่ายค่าเช่าจ่ายค่าทุกอย่าง เราอยากจะบอกว่าสิ่งที่เป็นที่ทำงานก็คือไม่ต้องการมีที่ทำงาน เพราะสามารถที่จะเอาเงินมาใช้ได้เพื่อที่จะใช้การสร้างสถานที่ทำงานในเมือง ผมได้กล่าวถึงว่าเรามีระบบโทรศัพท์ที่สามารถใช้ได้ สิ่งเหล่านี้สามารถดำเนินการได้ฟรี เราไม่ต้องใช้จ่ายอะไรทั้งสิ้นเลย แล้วก็ระบบโทรพิมพ์สามารถที่จะใช้พิมพ์ได้และส่งจดหมายได้ฟรีจากที่นั่นและที่อื่นด้วย เรามีสิทธิที่จะเดินทาง 64 ครั้งต่อปี ที่ไหนก็ได้ในแคนาดา แล้วก็สิทธิที่จะเดินทางโดยมีภรรยาและเด็กและสต๊าฟร่วมทำงานด้วย อันนี้ก็เป็นที่เรานำมาใช้มากยิ่งขึ้นในแคนาดาใหญ่กว่าประเทศไทยประมาณ 20 เท่า ซึ่งเป็นประเทศที่ค่อนข้างที่จะยากมากที่จะเดินทางติดต่อกันได้ เราทราบว่าเราจะได้รับงบประมาณในด้านการเดินทาง ผมได้ทำงานด้านราชการมานานแล้วก็มีสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งเราได้พัฒนาระบบขึ้นมานั้น เราต้องรู้ว่าสิ่งเหล่านี้สามารถทำขึ้นได้ด้วยทางการเมือง และสามารถเข้าไปแทนที่ จะต้องมีการระบบบำนาญสำหรับคนที่เคยได้รับการเลือกตั้งอย่างน้อย 3 ครั้ง ก็สามารถที่จะได้รับบำนาญได้ ระบบบำนาญซึ่งจ่ายประมาณ 50 หรือ 60 เปอร์เซ็นต์ของรายได้จากเงินเดือน แต่ว่าในการดำเนินงานของรัฐบาลนั้นจะต้องไม่ทำงานรัฐบาลใด ๆ เลย ถ้าหากว่าทำงานรัฐบาลจะได้รับเงินลดน้อยลงไป เราก็ยังมีแผนการช่วยเหลือมากมายหลังจากที่ออกจากที่ทำงานไปแล้ว หรือลาออกจากที่ทำงานไปแล้วก็สามารถที่จะได้รับความช่วยเหลือต่าง ๆ ทั้งครอบครัวแล้วก็ตัวเอง หลังจากได้ทำงานให้

กับทางราชการมานานแล้วก็ควรจะต้องดูแลบางสิ่งบางอย่างให้แก่คน
เหล่านี้ ผมขอพูดถึงเรื่องอื่นบ้าง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยค้นคว้า
เป็นข้อที่น่าสนใจอย่างหนึ่งในแง่ที่ว่าในแคนาดา นั้นประมาณ 70 หรือ 80
เปอร์เซ็นต์นั้นเป็นเรื่องของการเจริญเติบโต เราก็พูดถึงเรื่องนั้นก็อยู่
ตลอดเวลา แม้กระทั่งกระบวนการต่าง ๆ เราไม่ได้ใช้ชีวิตนั้นแล้ว
เราหวังอะไรมากเกินไป ตอนนั้นก็พยายามอย่างหนึ่งที่จะตัดสินใจที่จะตัด
สิ่งที่เราเผชิญอยู่นั้นก็คือ เราพยายามที่จะใช้สิ่งเหล่านี้เพื่อลดจำนวน
กองทุน เป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่ได้มีการลด แม้กระทั่งการดำเนินงาน
วิจัยค้นคว้า ตนเองก็อยากที่จะทำงานวิจัยของตนเองให้มากขึ้น อย่าง
ไรก็ตามในสภาแคนาดา นั้นได้มีห้องสมุดที่ค่อนข้างจะแปลกพิเศษเฉพาะ
ของตนเอง และอาจจะแปลกใจที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ ใน
ระบบของเรานั้นทุก ๆ คนอาจจะไม่มีระบบที่ใช้ในการวิจัยโดยตรง
อันนั้นไม่จำเป็นเพราะว่าเรามีผู้เชี่ยวชาญอยู่ประมาณ 50 กว่าคน ซึ่ง
สามารถที่จะตอบคำถามของ ส.ส. ในเรื่องใดก็ได้ เวลาใดก็ได้ โดย
ที่ถามเข้ามาเราก็สามารถที่จะตอบแล้วก็หาข้อมูลมาได้ สำหรับบริการ
นี้ช่วยในคณะกรรมการมากมาย อันนี้ก็เป็นที่มุ่งหมายสูงสุด เพราะตั้ง
ความมุ่งหวังไว้นานแล้ว ซึ่งจำเป็นจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง
หลักการในเรื่องของการควบคุมงบประมาณนั้น ถ้าหากว่าเราเป็น ส.ส.
เมื่อไร เราควรจะมีอิสระเสรีภาพมากที่จะใช้งบประมาณในสิ่งที่คิดว่า
ถูกต้องและสมควร เพื่อที่จะได้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น ไม่ใช่สิ่งที่ทาง
กระทรวง ทบวง กรมคิดว่าควรจะมี แต่ตัวเองเป็น ส.ส. คิดว่าควร
จะได้ก็ต้องการได้ และอย่างน้อยที่สุดในระบบของเรานั้นเราจะต้องมี ส.ส.
คนหนึ่งต่อ 1 เขตนั้น ซึ่งเป็นระบบที่เพื่อจะให้ทุกคนเป็นฐานอำนาจทาง
การเมืองของแต่ละเขต ในที่สุดขอแสดงความยินดีต่อทุกท่านที่ท่าน
พยายามจะให้ Internet อยู่ในเรื่องของอุปกรณ์นั้น ผมได้พูดถึง

เรื่องของการเพิ่มเครื่องมืออุปกรณ์เรามากจะมีแนวโน้ม แต่ผมไม่รู้ว่าคุณจะทำอย่างไร แต่เรารู้ว่าถ้าหากว่าเราหวังพึ่งเครื่องมืออุปกรณ์ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์หรือเป็นเครื่องส่งแฟกซ์ก็ตาม มันมีแนวโน้มว่าทุกคนจะต้องการมากขึ้นเป็นระบบอีเมลหรือส่งข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์นั้นส่วนหนึ่งก็ใช้ไม่เป็นเพราะว่า Internet นั้นเป็นส่วนหนึ่งโดยออกแบบพื้นฐานที่แรกตั้งใจที่จะให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสาร เพราะในระบบนั้นเราไม่ควรจะต้องทำในเรื่องเหล่านั้นให้ซับซ้อน แต่ละคนจะเพิ่มประสิทธิภาพบ้าง และควรจะฝึก ส.ส. ของเรา แล้วก็เจ้าหน้าที่ของเราให้ใช้ Internet ให้เป็นแล้วก็มีประสิทธิภาพ เราจะต้องยอมรับความจริงว่า ไม่ใช่ทุกคนจะสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้อย่างรวดเร็ว จะต้องให้เครื่องมืออุปกรณ์เหล่านั้นมาช่วยคน แต่ไม่ใช่จะต้องใช้คนไปเยอะแยะเพื่อไปเรียนของเหล่านั้น มันไม่ใช่เป็นเพียงแค่จอกวีที่เห็นอยู่บนข้างฝาเท่านั้น ส.ส. ทุกคนจะต้องเชื่อมโยงติดกันกับเครือข่ายอีกเป็นร้อย ๆ เพราะฉะนั้นคณะกรรมการหรือกรรมกรานั้นจะมีการประชุมซึ่งอยู่ในสถานนั้นจะต้องมีการเชื่อมโยงกันทั้งระดับแนวตั้ง แล้วก็ในระดับกว้าง เราต้องใช้เงินจำนวนมากมาช่วยมหาศาลในการที่จะส่งคณะกรรมการของเราส่งไปเพื่อรับรู้ แต่ว่าเทคโนโลยีนั้นสามารถที่จะช่วยให้คนที่อยู่ต่างสถาบันที่สามารถที่จะพูดตรงกับ ส.ส. ได้โดยตรงโดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปพบหาถึงกัน แต่นั่นก็ยังมีน้อย ซึ่งเราจะใช้งบประมาณอย่างประหยัด อย่างให้มีประสิทธิภาพที่สุด เพราะว่าในสัดส่วนของเรานั้นรู้สึกไม่มีเหตุผล ถ้าหากว่าเราใช้งบประมาณไปและโดยที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ของมันอย่างเต็มที่ ขอขอบคุณครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ทางท่านผู้เข้าร่วมสัมมนา ซึ่งหลายท่านเป็นผู้ที่มีความรู้แล้วผมรู้สึกหลายท่านอาจจะแสดงความคิดเห็น ก็เชิญท่านละประมาณ

5-10 นาที เชิญเลขครับ ท่านไพศิษฐ์ขออนุญาตเพิ่มเติมหนึ่งหรือเปล่า
ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒกุล : ผมขออนุญาต คือเนื่องจากในที่นี้ก็มีผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์ แล้วก็ผู้อำนวยการหอสมุดรัฐสภา อยู่ด้วย ถ้าที่ประชุมอยากจะให้ชี้แจงหรือแผนงานโครงการ ก็ยินดีที่จะตอบครับ

ดร.มนตรี รุปลสุวรรณ : ผมเห็นมีข้อมือด้านหลัง เชิญครับ กรุณาแจ้งข้อไว้สักนิด
เราจดไว้ในรายงาน เดี่ยวต่อด้วยท่านสมุท

นายสุภาย สุริยะโรจน์ : กราบเรียนท่านประธาน ท่านวิทยากร ที่เคารพทุก
ท่าน กระผม นายสุภาย สุริยะโรจน์ เป็นผู้ช่วย ส.ส. ของท่าน ส.ส.
เขต 1 ยโสธร พรรคความหวังใหม่ กระผมเป็นผู้ช่วย ส.ส. ใหม่ แล้ว
ก็ท่านสมาชิกก็เป็น ส.ส. ใหม่ ดังนั้นผมมาวันนี้ก็ขออนุญาตพุดแทนผู้ช่วย
ส.ส. เพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐานจากการสัมมนาในครั้งนี้ ผมอยากจะ
เรียกร้องสิทธิบางอย่างให้กับผู้ช่วย ส.ส. ประมาณสี่ 4 ข้อ

ข้อที่ 1 ผมอยากให้รัฐสภาที่มีที่ทำงานให้กับผู้ช่วย ส.ส. ถึงแม้ว่า
ข้อเท็จจริงที่ทำงานของ ส.ส. นั้นไม่มี ผมขอเรียนว่าที่ทำงานของผู้ช่วย
ส.ส. น่าจะมี คือไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นห้องอย่างดี ขอให้ห้องโล่งๆ
มีบอร์ดกัน ขอให้พิมพ์ดีด แบบใช้มือพิมพ์ก็ได้ ไม่ต้องไฟฟ้า มีแฟกซ์
สำหรับส่งข้อมูลออก มีโทรศัพท์ มีบอร์ดสำหรับแจ้งข่าวสาร มีช่องไว้
ประมาณ 391 ช่อง เพื่อที่ ส.ส. กับผู้ช่วย ส.ส. จะได้ติดต่อกันได้ สิ่ง
เหล่านี้ผมคิดว่าจำเป็น คิดว่าสถานที่ในรัฐสภาที่คงน่าจะมีที่ว่างหลายที่
พอที่จะทำให้กันได้

ข้อที่ 2 ถ้าเป็นไปได้ กระผมอยากจะพิจารณาในเรื่องของ

LIRT

สวัสดิการในการเดินทางของผู้ช่วย ส.ส. เพราะทุกวันนี้ผู้ช่วย ส.ส. ไม่มีสิทธิในการที่จะขึ้นรถทัวร์หรือรถไฟฟรี อันนี้ไม่มีสิทธิ แต่ว่าใช้สิทธิในฐานะของผู้ติดตามทุกครั้งฟรีก็ต่อเมื่อไปกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ถ้าไปคนเดียวไม่มี ส.ส.

ไปด้วย อันนี้ต้องจ่ายเต็ม

ข้อที่ 3 ขอสิทธิในการเข้าฟังการประชุมรัฐสภา ในการเข้าฟังการประชุมของผู้ช่วย ส.ส. ในขณะที่ ส.ส. ทำหน้าที่นั้น ผู้ช่วย ส.ส. อยากเข้าไปนั่งฟัง แต่ที่นี้สิทธิโดยตรงมันไม่มีนะครับ เรามีสิทธิในฐานะประชาชนคนหนึ่งแค่นั้นเอง ถ้าอยากจะฟังก็หมายถึงว่าจะต้องให้ผู้แทนของเราเซ็น แล้วก็ไปยื่นล่วงหน้า

ข้อที่ 4 นี้คือว่าถ้าเป็นไปได้ อยากจะให้มีการติดต่อทางปัญหาให้กับผู้ช่วย ส.ส. คือ ถ้าจะมีการจัดอบรมสัมมนาอะไรต่าง ๆ ถ้าจะกรุณาให้ผู้ช่วย ส.ส. ได้มีโอกาสเข้าบ้าง ก็จะเป็นสิ่งที่ดี แต่ที่ผ่านมานั้นไม่ค่อยมีการเชิญผู้ช่วย ส.ส. โดยตรง เพียงแต่เป็นลักษณะว่าเป็นตัวแทน

ท่านผู้มีเกียรติครับ แพทย์หรือหมอนั้นไม่ว่าจะเก่งกาจสักแค่ไหน เมื่อเข้าห้องผ่าตัดก็ยังคงอาศัยพยาบาลส่งเครื่องมือผ่าตัดให้ ส.ส. ก็เช่นเดียวกัน ไม่ว่าท่านจะมีความสามารถแค่ไหน ถ้าเกิดท่านมีผู้ช่วยที่ไม่มีประสิทธิภาพ ผมคิดว่างานนั้นก็ไม่น่าจะประสบความสำเร็จได้ดีเท่าที่ควร ขอบพระคุณครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ก็เป็นข้อคิดเห็น ซึ่งทางคณะกรรมการจะไปพิจารณา แต่ว่าเรียนนัดหนึ่งในฐานะที่ทำงานกับกรมการมาก็ถือว่าอบรมให้ทุกปีแล้ว ปีนี้ก็ต้องจะอบรมอีก กราบเรียนท่านสมุทรรครับ.

นายสมุทรร มงคลกิติ : ท่านประธาน ท่านวิทยากร และท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ

ผมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร คือ สมุทร มงคลกิติ ทุกวันในการเจริญเติบโตของระบบราชการทั่วไปไม่ได้หยุดยั้ง ขยายกันขึ้นเรื่อย แล้วส่วนมากก็ไม่มีการยุบ ปรับปรุงเพิ่มเติมขึ้นไปเรื่อย ระบบราชการมันก็ใหญ่ขึ้นทุกวัน ๆ แล้วก็มีปัญหาเรื่องงบประมาณขึ้นมาแล้วคือคนตั้งก็ตั้งกันไปเรื่อย แล้วก็ฟุ่มเฟือยซ้ำซ้อน เครื่องไม้เครื่องมือก็ซ้ำซ้อน ยังสมมุติว่ากระทรวงหนึ่งมีกรมต่าง ๆ หลายกรมทำงานคล้ายๆกัน ก็ใช้เครื่องไม้เครื่องมือซ้ำซ้อนกันสารพัดอย่าง อย่างแบบนี้ตั้งกันแลบทุกแลบทุกหน่วยงานทุกกรมทุกกอง ถ้าสมมุติว่ามีแลบกลางขึ้นมาจะสามารถประหยัด เครื่องไม้เครื่องมือได้อย่างดี แล้วก็สามารถที่จะซื้อเครื่องไม้เครื่องมือที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพด้วย ไม่ว่าหน่วยงานอะไรก็ตาม แม้แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของแต่ละกรม กอง ก็ยังตั้งซ้ำซ้อน ใช้เครื่องพิมพ์ดีด ใช้คนซ้ำซ้อนกัน บางทีก็เลยไม่มีงานทำ บางทีก็มาคุยกัน แล้วก็กินอาหาร แล้วก็เดินไปซื้อของ จ่ายตลาด อะไรต่ออะไรยุ่งไปหมด เพราะว่าบริหารงานแบบนี้นอกจากจะซ้ำซ้อนฟุ่มเฟือยแล้ว ยังทำให้งบประมาณของเราไม่มีใครควบคุม เป็นไปได้ไหมว่า ผมอยากจะถามทางท่านเลขาฯ ของเรา แล้วก็ถามทาง Mr. Bosley ว่าทางแคนาดา เขามีหรือเปล่า หน่วยงานนั้นเราจะตั้งเป็นคณะกรรมการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินจะได้หรือไม่ ถ้ามีคณะกรรมการนี้แล้ว จะได้มาดูแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ไปว่าควรจะยุบลงได้บ้างไหม ควรจะมีอะไร ไม่ใช่ว่ามันขยายไปไม่ได้หยุดยั้งเลยทุกวันนี้ อันนี้เป็นปัญหาที่ผมอยากจะถามครับ.

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล : ผมอยากจะกราบเรียนท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ท่านสมุทรว่าทางรัฐบาลเขามีคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำหรับเรื่องอัตรากำลังคนก็มีการศึกษาอยู่ คือหมายความว่าเริ่มตั้งแต่นโยบาย

ของท่านนายกฯ ชวน แล้ว ที่จะไม่เพิ่มจำนวนข้าราชการโดยไม่จำเป็น เพราะฉะนั้นตอนนี้ก็มีแผนออกมาแล้วว่า หน่วยงานต่าง ๆ นี้จะไม่เพิ่มคน แต่จะพยายามเกลี่ยคน หน่วยงานใหม่ก็จะไม่เพิ่ม แล้วก็นอกจากนั้น ถ้าคนไหนเกษียณ ก็พยายามจะให้หมดไป ให้ลดเหลือเท่าที่จำเป็น แต่สำหรับหน่วยงานที่เพิ่มขึ้นใหม่ ก็มักจะมีการเมื่อเกลี่ยคนจากที่นั้นไม่ได้ ก็ใช้วิธีว่าประกาศรับคนจากข้างนอก ถ้ายังไม่ได้ก็พยายามที่จะขอเพิ่มอัตราอยู่ ซึ่งอันนี้ก็คิดว่าเป็นเรื่องของทางรัฐบาล เพราะรัฐบาลเป็นผู้พิจารณาว่ากำลังคนนั้นมากแค่ไหนเพียงพอแล้ว แต่สำหรับทางด้านสภา แม้ว่าจะไม่ได้ผลโดยตรงตามนโยบายนั้น แต่ก็ทาง ก.ร. ก็ถือปฏิบัติตามนโยบายที่ทางคณะกรรมการรวมทั้งรัฐบาลได้กำหนดไว้ ก็นำมาปฏิบัติด้วยเหมือนกัน เพราะฉะนั้นจะไม่ขยายกำลังคนเท่าที่จำเป็น.

Mr. John Bosley : รัฐสภานั้นมีบทบาทที่จะต้องเสนออย่างไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้ และโดยเฉพาะในเรื่องของราชการ ในกรณีใดกรณีหนึ่งนั้น รัฐสภานั้นเป็นบทบาทที่สำคัญมาก เราก็จะได้พูดถึงในคราวนี้เกี่ยวกับวิธีที่จะทำงบประมาณขึ้นมา นำมาใช้เพื่อพัฒนาสภา ผมคิดว่าคงจะเกี่ยวข้องกับการก่อตั้งสิ่งเหล่านี้ในแง่ของงบประมาณหรือไม่ก็ตาม แต่คุณต้องมีบทบาทเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งว่าคุณจะใช้เงินอย่างไร ถ้าไม่ทำอย่างนั้นแล้วไปทำอย่างนั้น แล้วก็ชัดเจนและทุกอย่างเห็นชอบหรือยอมรับกันโดยเปิดเผยต่อประชาชน ว่าเราต้องทำอย่างนั้น ไม่เช่นนั้นแล้วรัฐบาลก็อาจจะล้มหรือจะอยู่ก็ได้ มันเอาแน่ไม่ได้ แต่ว่าคุณนั้นก็ต้องสามารถที่จะดำเนินการในเรื่องนี้.

นายสมุท มงคลกิติ : นั่นก็แสดงว่าหน้าที่นี้ น่าจะเป็นของทางกิจการสภา ไม่ใช่ให้ไปเป็นหน้าที่ของรัฐบาล เพราะรัฐบาลหน่วยงานต่าง ๆ ก็เป็น

ฝ่ายเดียวกัน ถ้าจะพูดไปแล้วก็เป็นพวกเดียวกัน ลุบหน้าปะจมูก เพราะฉะนั้นเราน่าที่จะมีหน้าที่ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ถ้าไม่อย่างนั้นแล้ว ก็อย่างที่ทราบ ๆ มา ทำล่าช้า เหนื่อยหน่าย ดิดิ้นใจอะไรไม่ได้เด็ดขาด คือรัฐบาลก็กลัวระบบราชการ ราชการประจำมีอำนาจยิ่งใหญ่ในประเทศไทย เพราะฉะนั้นจะทำอะไรทั้งทีก็กลัว เพราะฉะนั้นผมว่าคนที่ไม่กลัวจะต้องเป็นสภา เพราะเป็นคนกลาง ผมเห็นอย่างนั้นครับ.

ดร.มนตรี รุกสุขวรรณ : ก็เป็นข้อคิดเห็น เชิญท่านอรรถสิทธิ์ครับ.

นายอรรถสิทธิ์ ทรัพย์สิทธิ์ : ท่านผู้ดำเนินการอภิปราย ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพครับ ผมต้องขออนุญาตให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้เพิ่มเติม หลังจากที่ได้ฟังท่านวิทยากรซึ่งได้พูดไปได้เนื้อหาสาระแล้วก็เป็นอย่างดี โดยเฉพาะท่านเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งท่านถ้าจะว่าไปแล้วเป็นเจ้าของบ้าน เป็นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อหัวข้อที่เรากำลังพูดคุยกัน อยู่ในขณะนี้ ผมเองอย่างที่ท่านได้อ้างอิงถึงตัวกระผมเมื่อสักครู่ที่ว่า ผมเคยปรารภในที่ประชุมคณะกรรมการกิจการสภาฯ ซึ่งผมเองก็เป็นกรรมการอยู่ด้วย 1 ในนั้น และผมเองเป็น ส.ส. ซึ่งก็ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมัยที่ 3 ในสมัยนี้ แล้วก็ได้พยายามที่จะแสดงบทบาทในสภาในฐานะที่เป็นปากเป็นเสียงของพี่น้องประชาชน ทำหน้าที่แทนพี่น้องประชาชนเท่าที่จะสามารถทำได้ แต่ก็อย่างที่ทราบว่า ส.ส. นั้น ผมคิดว่าถึงจะไม่แบ่งเป็นประเภท แต่เราก็ต้องยอมรับว่าจะมีหลาย ๆ ประเภท ประเภทในที่นี้ไม่ใช่ ผมไม่ได้หมายความว่าประเภทดี ประเภทชั่ว ประเภทเลว อะไรต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งเราคงไม่ต้องไปพูดในลักษณะนั้น เพราะว่าในความรู้สึกของประชาชนนั้น อย่างที่อาจารย์ทันทวีณ์ ผมขอ

อ้างอิงถึงท่านนิดหนึ่ง เมื่อเข้านี้ท่านได้พูดไปแล้ว ถ้าเข้ามาสู่ระบบนี้แล้ว คนดี ๆ ก็จะถูกมองว่าเลวไปหมด แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผมคิดว่า ส.ส. ส่วนใหญ่ยังมีความภาคภูมิใจในหน้าที่ที่ตนเองได้ทำ ไม่อย่างนั้นก็คงไม่มีใครอยากจะมีสมัครลงรับเลือกตั้งจากประชาชน ถึงแม้ว่าเมื่อเข้ามาแล้วจะถูกตราหน้าอย่างไรก็ตาม คนดี ๆ ที่เข้ามาสู่ระบบนี้จะต้องถูกคนด่า จะต้องถูกเรียกว่าแคะไฉนในสิ่งต่าง ๆ มากมายเหลือเกิน แต่เราก็อยากจะทำหน้าที่นั้นอยู่ หลาย ๆ ท่านที่ก่อนที่จะมาสู่ระบบนี้เป็นข้าราชการ เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ หลาย ๆ ท่านเป็นหมอ เป็นแพทย์ ก่อนที่จะมาสู่ระบบนี้คนไหวทั้งเมือง แต่เมื่อมาเป็น ส.ส. ต้องไปไหว้เขาทั้งเมืองอีกเหมือนกัน แล้วก็ยังถูกด่าอีกต่างหาก ไม่ได้ไหว้แล้วเขาจะชมนะครับ เขาด่าอีกหาว่าไหว้ไม่สวยอีกต่างหาก มีนะครับ อย่าคิดว่าไม่มี ฉะนั้นก็อยากจะกราบเรียนว่า เมื่อเราเข้ามาสู่สภาผู้แทนราษฎรด้วยความยากลำบากอย่างที่หลาย ๆ ท่านบอกว่า หลาย ๆ ท่านเคยพูดแม้กระทั่งผู้ที่อยู่ในตำแหน่งนั้นเอง บอกว่าท่านเข้ามาท่านเป็นนายพล ท่านมาสมัคร ส.ส. ท่านบอกว่าท่านเป็นนายพลนั้นยังง่ายกว่าที่จะมาเป็น ส.ส. ท่านพูดเอง ไม่ใช่มีการเมืองพูด มีการเมืองก็เคยมีพูด แต่ก็ถูกต่าหนักทีเดียวไปมาก ก็อยากจะกราบเรียนว่า เมื่อเราเข้ามาสู่สภานี้เราก็อยากจะได้ในสิ่งที่เราหวังมากที่สุดคือระบบข้อมูลที่ผมเคยกราบเรียนไปแล้ว วันนี้มี ผอ. ศูนย์คอมพิวเตอร์ มี ผอ. หอสมุดของรัฐสภา อย่างที่ท่านเลขาฯ ได้พูดไปแล้ว ผมคิดว่า เรื่องนี้เป็นความจำเป็น เป็นสิ่งจำเป็น ส.ส. บ้านนอกอย่างผมหรือบ้านนอกอย่างหลาย ๆ ท่าน เวลาที่จะไปหาข้อมูลเองนั้น ผมกราบเรียนเลยมันไม่มีหรือครับ อยู่ในสภาเราก็พูดง่าย ๆ ว่าเป็นกรรมาธิการบางคณะประชุมกันทั้งวัน สัปดาห์หนึ่ง 3 วัน อย่างผมยกตัวอย่างคณะกรรมาธิการการปกครอง ยังมีอนุกรรมการอีกต่างหาก ไม่มีเวลาที่จะไปค้นคว้าอะไรหรือครับ ผมบอก

ให้ กลับพื้นที่อย่าไปหวังเลย ตั้งแต่ 5 ชาวบ้านไปรอแล้ว ดี 2 เมีย จะคลอเคลียก็ต้องมาตาม ส.ส. ให้พาไปโรงพยาบาล นี่คือข้อเท็จจริง ที่ผมได้ประสบมาด้วยตนเอง เสียชีวิตมาไม่มีโลงศพ ต้อง ส.ส. ไม่มี รถส่งกลับบ้าน ตายแล้วนะครั้นหาโลงให้เสร็จ ไม่มีรถส่งกลับบ้านต้อง ส.ส. อีก นี่คือข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ ฉะนั้นโอกาสที่จะมาหาข้อมูลเอง โดยอาศัยผู้ช่วย ส.ส. ก็ดี เพราะผู้ช่วยในความเป็นจริงในขณะนี้คือ ผู้ช่วยทำงานทางด้านธุรการ งานการเมืองไม่มีโอกาสที่จะมาทำงาน ทางด้านวิชาการให้เลยก็ว่าได้ แทบจะทั้งนั้น ผมกล้ารับประกันได้ 3 คน มี 3 คนที่จะมาช่วยกันขณะนี้ แค่ช่วยงานการเมืองก็เรียกว่าแทบ จะไม่ต้องทำอะไรอยู่แล้วที่จะเพิ่มมาให้มัน จบปริญญาโท จบอะไรก็ดี เอามาก็คงจะไม่พียงที่จะมาช่วยงานการเมืองที่จะค้นคว้าข้อมูลจริง ๆ นั้นอาจจะน้อยมาก เพราะเราหวังพึ่งระบบข้อมูลของทางสภา โดยผม คิดว่าขณะนี้เจ้าหน้าที่ของทางสภานั้น ผมมองนะครั้นว่าเรามีเพียงพอ อย่างที่ผมเคยกราบเรียนท่านเลขาธิการว่า ไปขอข้อมูลเจ้าหน้าที่มี ความกระตือรือร้นยินดีที่จะค้นคว้าหาให้ แต่ระบบของเราต่างหาก วิธี การจัดเก็บของเรา อย่างที่ท่านได้อ้างถึง CD ROM ผมดีใจ ผมชื่นใจ ผมหวังว่าคงจะได้มีโอกาสได้ใช้ในยุคของผม สมัยของผม ไม่ใช่ยุคไหน ก็ไม่รู้ ซึ่งเรายังมองไม่ออกว่าเมื่อไรจะได้ใช้ ฉะนั้นสิ่งต่างๆ เหล่านั้น เป็นสิ่งจำเป็น อย่างที่ผมไปยกตัวอย่างให้ท่านเลขาธิการว่าห้องสมุด ของเรา ท่าน ผอ. ห้องสมุด ผอ. หอสมุด ก็คงจะอยู่ในนี้ ผมไปขอ ผม ไปใช้บ่อยมาก หอสมุดก็มารับ ยกให้เป็นปิ้ง คุณไปถ่ายเองก็แล้วกันนะ ผมก็ไปถ่ายเป็นวรรคเป็นเวร ไปใช้เจ้าหน้าที่ของแผนกถ่ายเอกสาร ถ่ายแล้วก็ส่งสารเขา เขาไม่ได้เรียกร้องอะไรหรอก แต่ผมก็จำเป็น บางครั้งมันเยอะจริง ๆ ผมก็ให้ค่าแรงเขานิดหน่อย อันนี้กราบเรียน เลย บางทีมันเกินเวลาที่เขาทำงานกัน ผมเห็นใจเขา ส่งสารเขา

เขาเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ถ่ายเป็นข่าวโหม่ง ๆ บางที่เป็นร้อยแผ่น
 ผมต้องการข้อมูลเกี่ยวกับคณะสงฆ์ไทยเป็นอย่างไร เอาไปอภิปรายที่อื่น
 ไม่ใช่เฉพาะในสภาด้วย มันก็ต้องทำอย่างนั้น และเมื่อถ่ายเสร็จจะต้อง
 มาเรียงหน้ากลับไปให้เหมือนเดิม ไปกองอยู่อย่างนั้นในห้องสมุด บนตึก
 ที่เก็บคอมพิวเตอร์ด้านหลังกอง ๆ กันอยู่อย่างนั้น ผมไม่แน่ใจอย่างที่
 บอกว่าสักวันหนึ่งเชื่อเพลิงอย่างดี ก็อยากจะกราบเรียนว่าสิ่งต่าง ๆ
 นี้ ผมคิดว่าเราไม่จำเป็นต้องเพิ่มคนมากมายหรอกครับ ระบบราชการ
 ทุกวันนี้ที่เจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ ผมว่าพอ แต่ว่าจะทำอย่างไรถึงจะให้ระบบ
 ข้อมูลหรือว่าเครื่องมือเครื่องมือที่มีอยู่ให้เขาได้ใช้สมกับงบประมาณที่
 เราจัดหามา คอมพิวเตอร์มีเยอะ หรือว่าทางห้องสมุดผมคิดว่ามีระบบ
 จัดเก็บอะไรดี แต่ว่าวิธีการที่จะดำเนินการ กระบวนการที่จะดำเนินการ
 การมันไม่ดี เพราะผมเห็นเจ้าหน้าที่กองกรรมาธิการบางคนจบปริญญา
 โทครับ ปริญญาโททางด้านกฎหมายมหาชน จบปริญญาโททางด้านอักษร
 ศาสตร์ แต่มาเรียงกระดาษ มีหน้าที่มาเรียงกระดาษ หรือมีหน้าที่เรียง
 ประสานงานภายใน วิ่งหาข้อมูลอย่างนั้นอย่างนี้ ซึ่งผมยังไม่แน่ใจว่า
 ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกองต่าง ๆ ในสภาก็จะมีหรือยัง ผม
 ไม่ทราบ อย่าไปหวัง ส.ส. ก็ยังไม่หวังครับ แต่ในระบบข้างใน ผมยัง
 ไม่แน่ใจว่าจะมีหรือไม่ ฉะนั้นผมคิดว่าใช้คนที่อยู่ทำให้มันมีประสิทธิภาพ
 ขึ้นมา แล้วก็เพิ่มคนขึ้นมา แล้วเครื่องมือที่เราที่มีอยู่ในขณะนี้ให้เป็น
 ประโยชน์น่าจะดีกว่า ที่ท่านเลขาฯ พูดมานั้น ผมคิดว่าท่านก็พยายามทำ
 แต่ว่าขอให้รวดเร็วหน่อย อยากจะให้มันสามารถที่จะเชื่อมโยงกันได้
 และพวกผมหวังว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่บ้านของเราที่มีที่บ้าน ส.ส.
 เมื่อไรเราจะสามารถที่จะ link ถึงกันได้ เชื่อมโยงข้อมูลกันได้
 อย่างผมอยู่ที่บ้านต้องการข้อมูล ผมขอท่านได้ไหม ต่ออย่างนี้เลย เมื่อ
 นั้นแหละผมคิดว่าคงจะช่วยได้เยอะทีเดียวในเรื่องต่าง ๆ เราหวังมาก

ครับในเรื่องนี้ อย่างอื่นก็คิดว่าท่านก็ทำไปเถอะในระบบงานในรัฐสภาของท่าน ในสภาของท่าน แต่เรื่องนี้ผมคิดว่าน่าที่จะดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ขอขอบคุณครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ขอขอบคุณครับท่านอรรถสิทธิ์ ก็เป็นการแสดงความคิดเห็น พอดีท่าน ดร.มัน ท่านขอสิทธิและต่อด้วยท่านอลงกรณ์ เชิญครับ.

ดร.มัน พัฒน์ทัก : ท่านผู้ดำเนินรายการ กระผม มัน พัฒน์ทัก ส.ส.สมุทรปราการ อยากจะกราบเรียนถาม Mr. John Bosley เกี่ยวกับสิทธิของ ส.ส.ที่จะได้ข้อมูลอะไรต่าง ๆ ที่พูดถึง Right to the information ผมอยากจะเรียนถามว่า ถ้าหากว่าเป็นข้อมูลที่จะเอาจากหน่วยราชการ ส.ส.มีสิทธิที่จะขอได้ไหมครับ เขาจะอ้างว่าเป็นความมั่นคงของชาติได้ไหม และวิธีการขอนั้น ส.ส.สามารถขอไปเองโดยตรงที่หน่วยงานนั้นหรือต้องใช้ Chairman of the Committee ขออกไป หรือต้องใช้ Speaker of the Houses ขออกไป ที่จะให้ได้ the information นั้น.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : เชิญตอบครับ.

Mr. John Bosley : ผมเชื่อว่าถ้าในกรณีที่มีการสั่งเก็บข้อมูลเอาไว้ ข่าวสารเอาไว้ เราก็สามารถที่จะทำรายงานร้องเรียนให้แก่ทางรัฐสภาเพื่อจะให้เกิดกรณีขึ้นมา หลังจากนั้นก็จะกลายเป็นการต่อสู้ทางการเมือง จะเป็นประเด็นการเมืองทันที เพราะเป็นเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร แต่ถ้าหากว่าเป็นเรื่องส่วนตัวบุคคล ส.ส. ตัวบุคคลต้องการจะได้ข้อมูลจากระบบราชการนั้น ถ้าหากว่าในฐานะของทาง

ราชการมองดูว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของความลับราชการที่จำเป็นต้องปกป้อง ซึ่งจะต้องมีกฎหมายรองรับอยู่แล้ว ในกรณีนั้นข้าราชการมีสิทธิที่จะปฏิเสธ ซึ่งคนเรามีสิทธิที่จะเข้าไปถึงข้อมูลข่าวสารบางประการที่ประชาชนมีสิทธิอยู่แล้ว นอกเสียจากว่าเป็นคำสั่ง เป็นมติมาจาก มีทั้งความเสียหายกฎหมายว่าเป็นสิทธิของ ส.ส. ทุกคนที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องของกฎหมายควบคุมอยู่ก็ตาม

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : คณะกรรมาธิการได้มีเจ้าหน้าที่จดชวเลขไว้แล้ว ก็มีการอัดเทปทั้งโทรทัศน์ด้วย เราจะใช้ข้อมูลทั้งหมดที่ท่านได้กรุณาแสดงความคิดเห็นมาประกอบในการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ เชิญท่านอลงกรณ์ครับ.

นายอลงกรณ์ พลบุตร : ขอขอบคุณครับท่านผู้ดำเนินการอภิปราย ประเด็นที่เกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นกรรมาธิการกิจการสภาฯ ที่เราหวังกังวลมากแล้วพยายามที่จะนำเสนอ และหวังว่าคงมีผลปฏิบัติในปีงบประมาณใหม่ก็คือในเรื่องของสำนักงานของ ส.ส. ซึ่งในสภาของเราค่อนข้างมีที่จำกัดมาก เพราะฉะนั้นในส่วนของ ส.ส. เองอย่างที่คุณช่วย ส.ส. ท่านหนึ่งได้สะท้อนปัญหานั้นเป็นความจริงครับว่า ส.ส. มี 391 ท่าน แต่ไม่มีที่ทำงาน แม้แต่โต๊ะ เก้าอี้ ในขณะที่สังคมที่ดี กิจการต่างๆ ทั้งในพื้นที่แล้ว การกิจทางกฎหมายตลอดจนการควบคุมทางฝ่ายบริหารนั้น เรียกร้องต่อภารกิจของเรามากขึ้นๆ แต่ขณะเดียวกันระบบสวัสดิการในการสนับสนุนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพนั้น เป็นปัญหามากทีเดียว ทุกวันนี้แม้แต่โต๊ะเก้าอี้ยังไม่มีเท่ากับสมัยนั้นเลยนะครับ ตรงส่วนนี้เองในคณะกรรมาธิการก็ได้เสนอขอแปรญัตติงบประมาณโดยการสนับสนุนท่านประธานกรรมาธิการ ท่านวิรัตน์ โดยคำนวณออกไปว่า พยายามในเมื่อ

เรายังไม่สามารถหาสถานที่ที่จะก่อสร้างรัฐสภาใหม่ แล้วก็จะมีสำนักงานได้ ในระหว่างนี้ซึ่งไม่ทราบว่าอีกกี่ปีที่จะมีรัฐสภาใหม่ ก็ขอเป็นการเช่าอาคารใดก็ได้ แล้วก็มาแบ่งห้องให้กับ ส.ส.แต่ละท่าน โดยมีอุปกรณ์การสื่อสาร พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ อะไรให้ครบถ้วน พร้อมกับเป็นที่ทำงานของผู้ช่วย ส.ส.ด้วย เพียงแค่ 4 คูณ 5 เมตร ก็คือ 20 ตารางเมตร สำหรับสำนักงาน ส.ส. แล้วก็ประมาณ 60 ถึง 80 ตารางเมตร สำหรับคณะกรรมการคณะต่างๆ ซึ่งปัจจุบันเรามีอยู่ถึง 23 คณะในสภาผู้แทนราษฎร ไม่รวมคณะกรรมการวิสามัญหรือคณะกรรมการคณะต่างๆ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการวิสามัญ แต่ปรากฏว่าทุกวันนี้มีเพียงห้องประธานห้องเดียว ซึ่งห้องเล็กมากครับ ประมาณถ้าคิดเป็นพื้นที่ก็คงประมาณไม่ถึง 10 ตารางเมตร เท่านั้นเอง ตั้งโต๊ะประธานได้ 1 ตัว แล้วก็โต๊ะเลขาได้ 1 ตัว เวลาเดินเข้าก็ต้องสวนกันเกือบไม่ได้ นั่นคือสภาพความเป็นจริงปัจจุบัน เพราะฉะนั้นการที่จะให้มีประสิทธิภาพในการทำงานนั้นเป็นเรื่องที่คาดหวังมากและยากเหลือเกินถ้าหากว่าเราจะได้มีการปรับปรุงเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นก็ขอแปรญัตติเพิ่มขึ้น ขอให้มีส่วนงานของคณะกรรมการใน 23 คณะ คณะละ 80 ถึง 100 ตารางเมตร เพราะว่าคณะกรรมการแต่ละคณะจะมีที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ ที่ทำหน้าที่ประจำอยู่ แต่ทุกวันนี้บรรดาบุคลากรต่าง ๆ ก็ไม่มีที่ทำงาน เราจะมีเฉพาะห้องประชุมซึ่งแย่งกันประชุมด้วย เพราะว่าห้องประชุมต่างๆ ก็ค่อนข้างมีน้อย ตรงนี้คือปัญหาอุปสรรคในเรื่องของการพูดถึงประสิทธิภาพ และขณะเดียวกันภารกิจที่ได้รับนั้นสัดส่วนไม่สมดุลกัน ผมคิดว่าจากความติดขัดกล่าว ท่านเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยความกรุณาท่านประธานรัฐสภาด้วย ก็เริ่มที่จะดำเนินการกันในส่วนหนึ่งก็คือว่าเราพยายามโยกย้ายกองงานบางกองงานที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการ

ประชุมออกไปอยู่ข้างนอก จะได้มีพื้นที่เหลือเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็พยายามที่จะสรรหางบประมาณมา แล้วก็พยายามที่จะเข้าอาคารเพื่อที่จะจัด แต่ตรงนั้นคือข้อเท็จจริงที่อยากให้ทุกท่านไม่ว่าทางส่วนวิชาการก็ดี ข้าราชการหรือบรรดาผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองโดยตรงหรือโดยอ้อมได้เห็นข้อจำกัดว่าทุกวันนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเราตกอยู่ในภาวะจำกัดอย่างไรบ้าง ยังไม่ต้องพูดถึงในสิ่งที่ท่านวิทยากร John Bosley จากแคนาดา ได้มาพูดถึงสิ่งต่าง ๆ ราวฟ้ากับดินทีเดียว แต่ขณะเดียวกันความคาดหวังอย่างที่ท่าน ส.ส. ท่านหนึ่งได้พูดว่าความคาดหวังให้ ส.ส. ในเมืองไทยนั้นทำอะไรนั้นดูจะมากมายเหลือเกินเหมือนอย่างกับว่าเป็นเทวดา แต่นั่นคือข้อเท็จจริง เพราะฉะนั้นผมคิดว่าในขณะที่เราพยายามที่จะพูดถึงการปฏิรูป การพัฒนาการเมืองและข้อเรียกร้องต่างๆ ทางสังคมในภารกิจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร แต่สิ่งหนึ่งจะต้องยอมรับก็คือว่า เราจะต้องติดต่อราษฎรให้มากที่สุด และนี่เป็นเรื่องที่เราพยายามไม่อยากจะพูดถึง อยากจะพูดเรื่องหลังที่สุดเมื่อพูดถึงสวัสดิการ เมื่อพูดถึงในเรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพ แม้แต่เรื่องของสำนักงานอะไรต่าง ๆ เพราะพูดไปแล้วก็มักจะถูกตำหนิติเตียนว่าเรียกร้องเพื่อตัวเอง แต่จริงๆ แล้วมันเป็นเรื่องของส่วนรวม ก็เลยฝากข้อมูลเหล่านี้ว่า เราได้มีความคืบหน้าในส่วนนี้มากน้อยเพียงใดครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ท่านเลขาฯ ไพศิษฐ์ ขออนุญาตตอบสักนิดหนึ่ง แล้วก็ต่อด้วยศาสตราจารย์นิคม นะครับ.

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒกุล : ผมขอขอบคุณท่านรองกรณ์ นะครับ ที่ได้ยกเรื่องขึ้นมา คือความจริงก็เป็นเรื่องทางกรรมาธิการงบประมาณได้ขอให้ทางสำนักงานเลขาธิการสภาฯ ทำก็คือว่า ย้ายหน่วยงานที่ไม่

เกี่ยวข้องกับออก แล้วเราก็ได้ประกาศคือรวมกันไปแล้วว่า คนไหนที่มีที่ดิน ที่มีที่จอดรถ จะเป็นขนาดค่อนข้างใหญ่หน่อย หรืออย่างไรก็แล้วแต่ ขอ ให้เสนอมาเพื่อพิจารณา ซึ่งก็มีโครงการว่าถ้าเป็นไปได้ก็จัดทำ การ ส.ส. อยู่ในนั้นเลย หน่วยงานบางหน่วยงานที่ย้ายออกมาก็จะทำงานร่วม กัน ก็ขอประชาสัมพันธ์ด้วยกันนะครับว่า ได้ส่งไปยังหนังสือพิมพ์ แล้วก็ ทางวิทยุให้ช่วยประกาศแล้ว แล้วก็ในขณะเดียวกันก็ได้ทำใบประกาศ เชิญชวน นอกจากนั้นทางคณะกรรมการเองก็ได้หาสถานที่ที่จะเป็นส่วน ราชการที่ไม่ใช้หรือว่าที่หน่วยงานขององค์กรของรัฐอะไรต่าง ๆ เพื่อ ที่จะดำเนินการในการเช่าอยู่ครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ขอบพระคุณครับ เชิญท่านอาจารย์นิคมครับ.

นายนิคม จันทรวิฑูร : ท่านผู้ดำเนินการอภิปราย ผมอยากจะขอใช้เวลานิดหนึ่ง เพราะว่าเรื่องหัวข้อวันนี้โดยเฉพาะหัวข้อเกี่ยวกับสวัสดิการของ ส.ส. และนักรการเมือง เป็นเรื่องที่ผมได้ศึกษามาหลายสิบปี ได้รับเกียรติไป เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการหลายคณะ แล้วก็ยังมีโอกาสไปติดตาม งานอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผมจะให้ความเห็นเกี่ยวกับข้อมูลและข้อเสนอ ของท่าน ส.ส. ประสพ และข้อสังเกตของ Mr. Bosley โดยการศึกษา ผมเองและจากประสบการณ์ ผมมีความเชื่อตลอดเวลาว่าคนเราไม่ว่า จะทำอาชีพอะไรที่ไหน ถ้าได้รับการดูแลส่งเสริม เริ่มตั้งแต่ค่าตอบแทน สิ่งจูงใจต่าง ๆ รวมถึงสวัสดิการ 60 เปอร์เซ็นต์จะมีความตั้งใจทุ่มเท ในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักรการเมือง ส.ส. นี้ เริ่มต้นก็เสนอ ตัวเองมารับใช้บ้านเมือง ผมเชื่อ 99 เปอร์เซ็นต์ตั้งใจทำดี ที่ 1 เปอร์เซ็นต์ทำอะไรบกพร่องก็ต้องเป็นปัญหาพิเศษ ฉะนั้นผมจึงประทับใจใน บริการสวัสดิการสังคมที่ประเทศแคนาดาให้ แล้วผมเชื่อกับท่าน 4 ท่าน

มาจากเยอรมันนี่ มาจากออสเตรเลีย แคนาดา และสหรัฐอเมริกา ระบบเขาเหมือนกับแคนาดาหมด

1. เขาถือนักการเมืองอย่างน้อยก็เหมือนข้าราชการ ไม่น่าจะแยกแบบไทย ข้าราชการประจำมีบำเหน็จบำนาญ มีผลประโยชน์ 100 เปอร์เซ็นต์ มาถึงนักการเมืองยังไม่มีการใด ๆ เลยมา 63 ปี ผมมีความเห็นและเสนอวันนี้ด้วย ได้โปรดพิจารณาว่า เรื่องสวัสดิการของนักการเมืองทุกระดับจากระดับชาติไปถึงท้องถิ่นจะได้รับการพิจารณาปฏิรูปราชการกับการปฏิรูปการเมือง ป่วยการครับ เพราะคนไทยเวลานี้อยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 เขารู้หมดว่านักการเมืองประเทศอื่นทำอะไร ทำอะไร ส่วนใหญ่รู้หมด เช่นเดียวกับสังคมไทยอย่างที่ผมพูดเมื่อตอนเช้า ตั้งแต่ปี 2524 เปลี่ยนไปหมด ไม่ใช่สังคมไทยแต่ดั้งเดิมแล้ว เป็นสังคมอุตสาหกรรม เป็นสังคมอุปโภคบริโภค ฉะนั้นถ้าเรามีโรงแรมชั้นหนึ่งยิ่งใหญ่ม่าตั้ง 10 ปี ค่าโรงแรมในเมืองไทยแพงกว่าค่าโรงแรมในสหรัฐ แล้วทำไมเรามาบอกว่านักการเมืองไทยไม่ต้องช่วยอะไรก็ได้ ดูอย่าง ส.ส. แคล้ว นรปติ ตอนนี้มีใครนึกถึงบ้าง ตอนออกจากบ้านที่รัฐสภาให้เดี๋ยวนี้มีอะไรบ้าง ไม่ต้องไป ส.ส.แคล้ว ระดับนั้น คุณปู่ของเรา ส.ส.บุญเท่ง ตอนนี้อยู่คนเดียว บังเอิญท่านเป็นคนน่ารัก เป็นคนดีมีคนช่วยเหลือดูแล แต่บ้านเมืองอย่างเรา เราจะปล่อยให้ไม่มีอะไรใช้จ่ายอะไรเลยหรือ ถึงเวลาหรือยังที่เราจะทำอะไรจริงจังเรื่องนี้ ข้อเสนอของ ส.ส.ประสพ ผมถือว่าเป็นเสียทีเดียว และขออนุญาตพูดไม่แก้ปัญหา เราจะใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน 5,000 บาท ต่อหัวต่อคนไปซื้อประกันสุขภาพเอกชนคุ้มครองน้อยมากและมีข้อจำกัดมาก พิธีการมาก ฉะนั้นทางออก 2 ทาง ผมยินดีเสนอตัวรับใช้เลย คือ

(1) ศึกษาที่จะนำเอาข้าราชการการเมืองทุกระดับเข้าสู่กฎหมายประกันสังคม ใช้มา 4 ปีแล้ว ก่อนใช้มีคนคัดค้านมากมายว่า

เมืองไทยไม่ได้ ตอนนั้นทำมาห้าปี มีเงินสะสม 40,000 ล้านบาท เป็น 4 ปี ข้อที่บอกว่าเมืองไทยจน ไม้จน เมืองไทยเป็นเมืองที่มีรถเป็นข้มมากที่สุดในโลก แต่ว่าผลประโยชน์ตกอยู่กับใคร ตกอยู่กับคนประมาณ 20 เปอร์เซนต์

(2) ศึกษาด่วน พยายามแก้ไขปัญหาประกันสังคม นำข้าราชการการเมืองทุกระดับเข้าด้วย อันนี้ก็แพร่ครบ ส.ส.ออก 1.5 เปอร์เซนต์ รัฐบาลออกให้ 1.5 ดูแลรักษาพยาบาล อีก 2 ปีท่านก็จะได้บำนาญเหมือนนักการเมืองแคนาดา เราบอกทุกอย่างว่าเวลานี้ในเมืองไทยมีความสมบูรณ์อย่าง 50 ปีก่อน ถ้ามีงานที่ดีที่สุดวันนี้ วันรุ่งขึ้นตกงานมีใครช่วยท่านได้ และปัญหาจะรุนแรงยิ่งขึ้นถ้าเรารู้ศตวรรษสู่โลกาภิวัตน์

2. ต้องขอบคุณท่านนายกฯ ชวน ที่ได้ปรับปรุงระบบสวัสดิการข้าราชการ ได้เสนอกฎหมายเข้าสภาแล้ว ผ่านวาระ 1 แล้ว ตอนนี้อยู่ในการพิจารณาคณะกรรมการวิสามัญร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินทดแทนของข้าราชการเช่นเดียวกันผมพยายามไปหาท่านรัฐมนตรี ไปชี้แจงขอร้องท่านว่าขอให้เอานักการเมืองเข้าด้วย ท่านก็รับฟัง แต่ในที่สุดออกมาไม่มี ก็ไปตัดนักการเมืองออก มันต่างกันอย่างไรกับข้าราชการการเมือง เราก็คือผู้รับใช้บ้านเมืองเหมือนข้าราชการที่อื่น แล้วกฎหมายฉบับนี้ทำได้ดีมาก สมบูรณ์มาก แต่ผมขออนุญาตพูด ผมยังเป็นห่วงอยู่ และยังคงห่วง คือจะใช้คลัง 30,000 ล้านบาท เอามาเป็นทุนประเดิมให้แก่ข้าราชการประมาณ 1 ล้านคนเศษ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผมขอฝากไว้ด้วย ฉะนั้นผมเสนอวันนี้เลยขอให้เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า จะปฏิรูประบบสวัสดิการของนักการเมืองทุกระดับ เหตุผลเพราะอะไร ถ้าไม่ทำอย่างนั้นคนที่เข้ามาสู่การเมืองเขาก็หวัง เขาเป็น ส.ส.มา 3 สมัย ตกแล้วก็ต้องมาตั้งต้นชีวิตใหม่ ตรงกันข้ามถ้ามีสวัสดิการสังคมจะ

ตกอยู่ที่สมัย เงินสมทบก็จะนับไปเรื่อย ถ้าเข้าชายที่จ่าย 15 ปี อาจจะได้บำนาญสัก 30 เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็น ส.ส.ได้ 5 ปี ได้บำนาญเกือบ 70-80 เปอร์เซ็นต์ ท่านที่เคารพทุกท่าน ผมได้ศึกษาเรื่องนี้มาก่อนชีวิต โดยเฉพาะระบบความมั่นคงสังคมบ้านเมืองเราต้องทำอีกมาก และเลิกคิดเลิกเชื่อเสียที่ว่า เราไม่ยากพูดเรื่องนี้ ส.ส.บางคนกลัว เพราะว่ากลัวประชาชนจะโจมตี ประชาชนเขารู้แล้ว เขาเห็นคุณค่าของ ส.ส.ที่ดี รัฐบาลฐานะที่เป็นคนจ่ายเงินก็ต้องออกด้วยผมชอบคุณอำนาจที่อยู่หลายเรื่อง มีเรื่องหนึ่งแกล้งพูดตำหนิสังคมไทย แกล้งบอกว่าสังคมไทยไม่กล้ารับความจริง ไม่ชอบพูดความจริง ผมอยากให้พวกเราพูดความจริงว่า ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องปฏิรูประบบสวัสดิการ สังคม เราไม่ได้เอาตัวอย่างประเทศไหน แต่ในเมื่อเราอยากจะเป็นประชาธิปไตย ประชาธิปไตยเป็นทางออกที่ดีที่สุด เราก็ต้องมีมาตรการเหมือนกับต่างประเทศ ขอขอบคุณครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ขอขอบคุณท่านอาจารย์นิคมมากครับ ท่านประสพบอกกระผมว่าจะกราบเรียนเชิญท่านเป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการที่ท่านประสพเป็นประธานอยู่ หวังว่าท่านคงกรุณาครับ กราบเรียนเชิญท่านเร็วดี ครับ.

นายเรวัต สิริกุล : ขอขอบคุณครับ ท่านผู้ดำเนินการที่เคารพ ผมดีใจที่ได้ฟังท่าน John Bosley จากแคนาดาว่า สิทธิพื้นฐานของ ส.ส.นั้นสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเสรี พร้อมมีงบประมาณสนับสนุนด้วย แล้วก็มาฟังท่านอาจารย์นิคมก็ดีใจอีกว่า ยังเห็นถึงความสำคัญในสวัสดิการของ ส.ส. เพราะเท่าที่ฟังมานั้นไม่ใช่เป็นเช่นนั้น ส่วนใหญ่ถูกตำหนิหมด ไม่ว่าจะขออะไรก็แล้วแต่ ค่ารักษาพยาบาลก็แล้วแต่ หรือ

แม้แต่สวัสดิการทั้งหลายทั้งปวง ผมว่าเข้ามาแล้วน่าจะต้องเสียสละ
 ไม่น่ามาเรียกร้องอะไรกัน ค่านี้ได้ยินมาตลอด ก็ได้ยินท่านอาจารย์นิคม
 ฉะนั้นผมจึงดีใจและภาคภูมิใจ อย่างไรก็ตามในสภาพความเป็นจริง
 อย่างท่านอลงกรณ์พูด คนเราจะต้องมีอะไรหลาย ๆ อย่าง ปัญหาที่ตาม
 มาในขณะนี้เราอย่าพูด ต้องปฏิบัติด้วย ก็เรามีคำถามถึงท่านเลขาฯ
 ในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ตั้งงบประมาณให้หรือเปล่า มีไหมครับ ในงบประมาณ
 มีไหมครับ ท่านผู้มีเกียรติ ผมเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณางบประ-
 มาณในปี 2539 พอเรื่องของสภาเข้าสู่กรรมาธิการพิจารณาก็บอกว่า
 สิ่งต่างๆ เหล่านี้อธิบายไม่ชัดเจน แล้วก็ไม่มีด้วย มันไม่ได้ อันนี้ก็ได้อธิ-
 บายมาว่าเรื่องราวทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ ขณะนี้ได้เสนอต่องบประมาณแล้ว
 สิ่งตรงนี้ที่ต้องการเหล่านี้มีหรือไม่ ตรงนี้ต้องชัดเจน ต้องชัดเจน
 ไม่ใช่ว่าพูดกันตรงนี้แล้วไม่มี แล้วก็มาบอกว่ายังไม่ทำอย่างนั้น
 อย่างนี้ไม่ได้ ต้องปฏิบัติและเสนอด้วย ผมเองอยากจะเรียนว่า ท่าน
 ประธานเมื่อเข้านี้ได้งบประมาณ 50 ล้านบาท เพื่อเอาไปปรับปรุง
 ห้องประชุม ในช่วงนั้นท่านเลขาฯ อยู่ของงบประมาณ ก็ปรากฏว่าคณะ
 กรรมาธิการได้ซักถามว่าจะเสร็จไหม จะทันไหม ทันไหมครับป็นี่ ก็ไม่
 ชัดเจนว่า จะทำไม่ทัน ก็ตกไป ไม่ใช่ให้ ปรากฏว่าสักพักหนึ่งท่านประธาน
 บุญเอื้อเข้ามา บอกว่าทันแน่ ในปีนี้ทันแน่ ผมเองคนหนึ่งกับ ดร.ลลิตา
 ก็ได้มีการพิจารณาทบทวนกันใหม่ว่า ถ้าทันก็หน้าจะต้องปรับให้ดีขึ้นเพราะ
 ว่าการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรนั้น เวลายืนมันติด แล้วไม่สะดวก
 นานาประการเลย เมื่อเป็นอย่างนี้ ผมก็บอกว่า ถ้าอย่างนั้นทบทวนใหม่
 ท่านประธานบุญเอื้อก็รับปากในที่ประชุมว่าทันแน่นอน ในปีนี้ได้ใช้ใหม่
 แต่ก็แปลว่าคณะกรรมาธิการได้พิจารณาให้ 50 ล้านบาท ตรงนี้ผมก็ขอ
 ฝากท่านเลขาฯ ด้วยว่า ท่านบอกว่า จะ คิดว่าจะทัน ไม่ใช่คำว่า จะ
 ทัน ต้องทัน คำว่า จะทัน ไม่ได้ ผมไปรับปากกรรมาธิการมาแล้วว่า

ต้องกัน ไม่อย่างนั้นไม่ได้ เพราะฉะนั้นผมกราบเรียนว่า ถ้าไม่กัน
 เรื่องนี้ผมรับประกันว่าจะถูกโจมตีและตำหนิมาก ๆ ท่านเลขาฯ ก็อยู่
 และท่านบุญชูจะตำหนิ เพราะว่าท่านบุญชูเป็นคนที่อนุมัติให้ ก็อยากจะ
 กราบเรียนว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญต้องปฏิบัติ อย่างที่เมื่อเข้านี้ Mr.
 Robert พุดถูก ของเราส่วนใหญ่เขามีอุดมการณ์ มีแต่อุดมการณ์ มีแต่
 พุดครับ แต่ไม่มีปฏิบัติ แต่อเมริกาเขามีปฏิบัติ เขาพุดและปฏิบัติด้วย
 ตรงนี้ผมเห็นด้วย ผมเห็นดีด้วย และขอกราบเรียนไว้ ขอขอบคุณครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ท่านเลขาฯ จะตอบไหมครับ ขอเชิญครับ.

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล : สำหรับเรื่องห้องประชุมต้องเร่งรัดทุกวิถี
 ทาง ก็ยังไม่สมบูรณ์ที่เดี๋ยวนัก แต่ว่าประชุมได้ในวันที่ 6 มีนาคม ส่วน
 ในเรื่องการตั้งงบประมาณสำหรับสวัสดิการสำหรับท่านสมาชิก ของเรียนว่า
 อันไหนที่มีกฎหมายหรือระเบียบรองรับ รับผิดชอบได้ ถ้าไม่มีถูกสำนักงานประ
 มาณตัดทุกรายการครับ ก็อย่างเช่นปีที่แล้วก็ขอแปรญัตติในเรื่องของ
 การประกันสุขภาพสมาชิก ความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีแล้ว ก็ให้
 ไปทำการตกลงกับสำนักงานงบประมาณกับกระทรวงการคลังที่จะออก
 ระเบียบเรื่องนี้ ก็ปรากฏว่าระเบียบไม่ออก และงบประมาณก็ไม่ได้
 ก็ต้องถูกตัดไปและอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องของเงินค่าเบี้ยประชุมของอนุ
 กรรมธิการ อันนี้จะตั้งก็ตั้งไม่ได้ เพราะพระราชกฤษฎีกาเรื่องเบี้ย
 ประชุมก็มีเฉพาะของกรรมธิการ ของอนุกรรมธิการไม่มี เพราะ
 ฉะนั้นก็ต้องไปแก้ไขกฎหมายเสียก่อนถึงจะตั้งได้ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้า
 มีกฎหมาย มีระเบียบ ทางสำนักงานงบประมาณจะตั้งเสริมให้ครับ เพราะ
 ว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย.

LIRT

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ยังมีท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือไม่ ขอเชิญครับ.

รองศาสตราจารย์ขงทอง จันทรางศุ : ขออนุญาตเรียนประเด็นเล็กๆ เกี่ยวกับเรื่องการให้บริการด้านข้อมูลกับท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผมคิดว่าถ้าหากเรามีระบบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นข่าวสารแล้ว เราคงสามารถที่จะเห็นอนาคตของการปฏิบัติการกิจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเราเป็นไปด้วยความราบรื่น ประเด็นเล็ก ๆ ที่ผมอยากจะเวียนเสนอก็คือว่า ผมมานั่งคิดว่าเวลานี้ระบบราชการของเรานั้น บางทีหลายสิ่งหลายอย่างการที่เราจะทำเองตั้งแต่ ก. ถึง ฮ. นั้นสิ้นเปลือง แล้วก็จะมีความปัญหาในการบริหารมาก ยกตัวอย่างเช่น เวลาในหน่วยราชการหลายแห่งเราก็ไม่ได้มีนักการภารโรง เพราะเหตุว่านักการของเราจะเมาเหล้าเสียบ้าง ไม่มาทำงานเสียบ้าง ก็จะต้องมีค่าใช้จ่ายสูง เวลานี้เราก็เสี่ยงไปใช้วิธีการจ้างบริษัททำความสะอาด ซึ่งกิจการบางอย่างรัฐก็ไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรของเราเองตรงนั้นหมด เราก็นึกถึงว่ากิจการของการบริหารข้อมูลกับท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเช่นเดียวกัน จำเป็นหรือไม่ที่เราจะต้อง pool ทรัพยากรบุคคลแล้วก็แหล่งความรู้ทั้งหมดอยู่ในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มีหนทางหรือไม่ที่ทางราชการจะใช้ทรัพยากรของภาครัฐหรือภาคเอกชนที่มีอยู่ในเมืองไทยอยู่แล้ว มหาวิทยาลัยต่าง ๆ คณะวิชาต่าง ๆ ในบ้านเราผมคิดว่าก็เป็นแหล่งข้อมูลอันหนึ่ง ถ้าเราตั้งระบบการประสานงานตรงนั้นขึ้นมาได้ อย่งไรก็สุดแท้แต่ หรือแม้กระทั่งผมเห็นมีงานวิจัยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพของการทำงานของสภาผู้แทนโดยตรง เป็นไปได้หรือไม่ที่คณะกรรมการชุดต่าง ๆ นอกจากมีคณะที่ปรึกษาวิชาการแล้ว จะมีทางที่จะมีทางได้งบประมาณอีกจำนวนหนึ่ง

สำหรับมอบหมายให้ใครก็ได้แล้วแต่ หน่วยงานใดก็ได้แล้วแต่ ไปทำการวิจัยในสิ่งซึ่งเป็นการแสวงหาพรมแดนความรู้ใหม่ ที่นอกเหนือไปจากลำพังผู้ที่เป็นนักวิชาการหรือที่ปรึกษาเพียง 2 - 3 ท่านจะสามารถให้คำตอบซึ่งคิดว่าของท่านจะเป็นงานลักษณะประจำมากกว่าคำถามเล็ก ๆ ที่ฝากไว้ตรงนี้ก็ถือว่า ถึงเวลาใหม่ที่เราจะคิดว่า เราไม่จำเป็นต้อง pool ทุกสิ่งทุกอย่างเข้ามาไว้ แต่ว่าเรารู้จักจัดสรรทรัพยากรในเมืองไทยที่เรามีอยู่แล้ว จัดสร้างระบบการติดต่อเชื่อมโยงที่ดีมีผลประโยชน์ตอบแทนให้ตามสมควร ถ้าเป็นไปได้ผมคิดว่าถึงตอนนั้นเราอาจจะได้ทุมความรู้อีกจำนวนมาก แทนที่เราจะทำเองตั้งแต่ต้นจนจบครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ขอขอบคุณมากครับ คงจะเป็นคำถามที่ฝากถามทุกท่านก็ไม่เจาะจงเฉพาะส่วนใด ผมอยากจะให้ท่านวิทยากรสรุปท่านละประมาณ 2 - 3 นาที เพราะผมเองก็อยากจะให้ตรงเวลาตามที่เรารั้งไว้ ขอความกรุณาขอเชิญท่านประสพ.

นายประสพ บุขราคัม : ผมขอขอบคุณท่านศาสตราจารย์นิคม ที่ท่านได้ให้แนวความคิดกับพวกเรา จริง ๆ แล้วกฎหมายประกันสังคมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ผมก็เป็นประธานกรรมาธิการ รัฐบาลในช่วงนั้นเขียนกฎหมายให้ไปแค่ 4 อย่างเท่านั้น แต่ปรากฏว่าทำให้ประชาชน ผม และท่านศาสตราจารย์นิคม ทำออกมาทั้ง 7 อย่าง ซึ่งทั้ง 7 อย่างนี้จะสำเร็จจริง ๆ กฎหมายที่แก้ไขในปี 2541 ทุกอย่างจะสำเร็จหมด แต่ว่าพอมาทำให้ตัวเองเกิดความรู้สึกละอาย นักการเมืองเป็นอย่างนั้น ทั้ง ๆ ที่เราจัดสรรงบประมาณเองว่า ความละอาย ผมว่าการสัมมนาในวันนี้ก็เกิดผลดีว่า ผมก็คุยกับท่าน ดร.มนตรี ผมว่าจะเรียนเชิญท่านนิคมไปเป็นที่ปรึกษาของคณะอนุกรรมาธิการเรา แล้วแนวทางที่ท่านเสนอนั้น

เราจะรับไปปฏิบัติ ตอนนั้นก็ยังมีอาจารย์มาเคียงข้างแล้วเราคงจะดำเนินการได้

อีกสิ่งหนึ่ง ท่านเลขาไพศิษฐ์ ท่านพูดเกี่ยวกับข้อมูลวิชาการ นั้นผมก็ถือว่าเป็นข้อมูลที่ไม่มีชีวิต เป็นข้อมูลจริงแต่ไม่มีชีวิต เมื่อคณะกรรมการมาธิการกิจการสภาฯ เราเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นสุด ๆ ร้อน ๆ นอกจากเราจะไปเห็นว่าผู้แทนราษฎรเราหลังจากเป็นผู้แทนมา 10 ปี แล้วมีเบี้ยเลี้ยงชีพ 1 ใน 3 ของเงินเดือนปัจจุบัน เราก็ไปพบว่าที่ประเทศญี่ปุ่นเขาให้ข้อมูลที่เดินได้ พูดได้ พูดง่าย ๆ ว่าเราให้อาวุธทางปัญญา กับ ส.ส. แต่ละคน 1 ท่าน เพราะฉะนั้นการที่ผมเป็นประธานในครั้งนั้นจะพยายามที่จะเดินร่นที่จะเอาอาวุธทางปัญญาให้กับผู้แทนราษฎร อย่างสมมุติว่าผมเป็นนักกฎหมาย เรื่องกฎหมายผมพอจะรู้ สมมุติว่าผมไปอยู่คณะกรรมการการเงิน การคลัง ผมน่าจะมีอาวุธทางปัญญาเกี่ยวกับการเงิน การคลัง เวลานั่งเข้าประชุม หรือว่าผู้แทนราษฎรมีหน้าที่การควบคุมฝ่ายบริหาร เท่าที่ผ่านมาในอดีตแปลว่า ข้อมูลเราสู้ฝ่ายบริหารไม่ได้ แล้วเราก็ไม่รู้ว่าเราจะไปกำกับดูแลเขาอย่างไร เราอยากจะทำกับดูแลเขาก็ไปแบมือขอข้อมูลจากฝ่ายบริหารมา ฝ่ายบริหารเขาก็ชักข้อมูล ในที่สุดเราก็ไปควบคุมเขาเราก็ควบคุมไม่ได้ ผมว่าที่เราได้มีโอกาสเดินทางไปประเทศอเมริกา ส.ส. ท่านหนึ่งหลังจากผ่านการเลือกตั้งมาแล้ว เขาจะให้มีห้องทำงาน มีทุกสาขา ส.ส. ไทยเราผมขออนุญาตพูดซ้ำแล้วซ้ำอีกว่าจะต้องไปเก็บผักหักฟัน จะต้องมาหุงต้ม ต้มน้ำก่อนแล้วก็หาปลามา กว่าจะได้ชิม แต่ว่า ส.ส. ต่างประเทศเขาค่ะชิมว่าตรงนี้อร่อย คุณไปทำมาให้ผมหน่อยเท่านั้น เพราะฉะนั้นผมถึงว่า ถึงเวลาแล้วที่ว่าสถาบันนิติบัญญัติเราจะเข้มแข็ง ก็แปลว่า ส.ส. ของเราต้องพร้อมด้วยข้อมูล เราต้องมีข้อมูลเหนือกว่าฝ่ายบริหาร เราถึงจะควบคุมเขาได้ ผมพูดหลายครั้งว่า สภาไทยเราเดี๋ยวนี้เหมือน

เราเอาเป็นแก๊ป ไม่ทราบว่าคุณผู้มีเกียรติจะเข้าใจไหม เอาเป็นแก๊ป
ไปไฉนยิ่งข้าง ความจริงเราน่าจะได้ไฉนไฉนยิ่ง ขอบคุณครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : เชิญท่านเลขาฯ ไพศิษฐ์ ครับ.

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล : ความจริงผมก็คงไม่มีอะไรที่จะพูดมาก

เพราะว่าทุกอย่างอยู่ระหว่างที่จะพัฒนาในทางที่จะดีขึ้น ในเรื่องที่ทำ
งานตอนนั้นก็ดับแคบอยู่ที่หาทางที่จะขยายออกไป ในขณะที่เดียวกัน
ที่ทำงานของท่านสมาชิกก็จะพยายามที่จะร่วมอยู่ด้วยกัน แล้วก็เพิ่ม
อุปกรณ์สื่อสาร คอมพิวเตอร์ที่จะเชื่อมโยงจากห้องทำงานของสมาชิก
รวมทั้งข้อมูลข่าวสารทั้งหลายที่จะเชื่อมโยงทั้งในประเทศและต่างประ
เทศ รวมทั้งกับส่วนงานอื่น ๆ ด้วย ซึ่งต้องใช้เวลาและพยายามเร่งรัด
ในเรื่องเหล่านี้อยู่ เรายังขาดบุคลากร แต่เรื่องงบประมาณนั้นคิดว่าเมื่อ
ได้งบประมาณในปีนี้จะเรียบร้อยแล้ว ก็จะเริ่มดำเนินการในเฟสที่ 2 ก็คง
จะรวดเร็วขึ้น ก็ขอสัญญาแต่เพียงว่าจะพยายามรับหน้าที่ในการนี้ให้ดี
ที่สุด แต่ว่าอาจจะไม่ถูกใจท่านสมาชิกก็ได้ เพราะว่าคนของเราอาจ
จะยังไม่อยู่ในเรื่องเหล่านี้ แต่ก็คิดว่าถ้าให้เวลาสักระยะหนึ่งเขาจะ
มีความพร้อมในเรื่องการเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ดีขึ้น แล้วก็ระบบศูนย์รวม
ข้อมูลต่าง ๆ เมื่อคีย์ทุกอย่างเข้าไปอยู่ข้างในทั้งหมดแล้ว ก็สามารถที่
จะเรียกซึ่งกันและกันได้ง่ายขึ้น หน่วยงานภายนอกก็พยายามจะเชื่อมโยง
อยู่ แต่ว่าที่ท่านอาจารย์บอกว่ารับจ้างเขาจ้างได้ไหม อันนี้จ้าง
แน่นอน เราไม่ทำอะไรทุกอย่างเองทั้งหมด เพราะว่าทางสำนักนี้ขีด
ขีดหนึ่งที่ว่ายังมีเงินที่จะใช้จ่ายในเรื่องของการว่าจ้างภายนอกได้
เพราะฉะนั้นสิ่งใดที่เกินความสามารถของเรา เราก็จะไม่ทำ ไปจ้าง
เขาทำ ขอขอบคุณครับ.

LIART

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ขอเชิญ Mr. John Bosley ครับ.

Mr. John Bosley : เราไม่รู้ข้อเท็จจริง เรารู้อาจจะทำอะไร แต่ว่าเราอาจจะทำในแง่ที่ต่างกับเราไป อันนี้ก็เป็นปัญหา ขณะนี้เราก็ได้รับการฝึกฝนเรียนรู้ในสิ่งที่เราไม่รู้มาก่อน ถ้าหากจะมีเพียงแค่ปั้นแก้ป แต่ไม่มีไรเฟิล เราก็สามารถที่จะรู้วิธีการใช้ปืนแก้ปให้ดีและถูกต้อง และสามารถทำงานร่วมกันได้ หลักการที่มีอยู่ในการที่จะพัฒนาประชาธิปไตยในการที่จะทำให้คนนั้นมีทุกสิ่งทุกอย่าง มีเครื่องมือ เครื่องมือ ก็จะพบว่าคนเหล่านั้นได้รับเงินมากเกินไปก็ได้ สิ่งที่จะต้องทำก็คือจะต้องคิดและจะทำงานอย่างไรในลักษณะที่ช่วยกันมากกว่า นั่นคือเรื่องที่เราจะทำเสียก่อน แต่ถ้าหากเราหวังพึ่งเครื่องมืออุปกรณ์มากเกินไปนั้นก็คงจะยาก เราคงจะใช้เวลาบางส่วนพูดกันในเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรงก็ได้ ขอขอบคุณครับ.

ดร.มนตรี รูปสุวรรณ : ขอขอบคุณมากครับ ฉะนั้นในโอกาสนี้ก็ขอขอบพระคุณท่านวิทยากรทั้ง 3 ท่าน และผมขออนุญาตพักการประชุมไว้ในขณะนี้ ขอขอบพระคุณมากครับ.

พักการประชุมเวลา 15.25 น.

ภาคผนวกที่ 3

(ตราครุฑ)

ประกาศสภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ จึงให้ยกเลิกประกาศสภาผู้แทนราษฎร เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2530 และวางหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีคุณวุฒิการศึกษาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือ
- (2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และเคยปฏิบัติหรือประสานงานทางด้านการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ
- (3) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และเคยปฏิบัติหรือประสานงานทางด้านการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือ
- (4) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และเคยปฏิบัติหรือประสานงานทางด้านการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ
- (5) สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ) และเคยปฏิบัติหรือประสานงานทางด้านการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่า 7 ปี

LIRT

ข้อ 2 ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีคุณสมบัติ
ทั่วไปดังนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี
- (3) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
ไร้ความสามารถหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (4) ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง
หรือเงินเดือนประจำ ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภา
ฝ่ายการเมือง พนักงานหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ
- (5) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (6) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินส่วนตัว

ข้อ 3 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 1
และข้อ 2 เป็นผู้ช่วยดำเนินงานตามแบบที่กำหนดต่อสำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่เสนอชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 1 (2) (3) (4) หรือ (5)
เป็นผู้ช่วยดำเนินงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องให้คำรับรองว่าผู้นั้นเคยปฏิบัติ
หรือประสานงานทางด้านการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน
ข้อ 1 (2) (3) (4) หรือ (5) แล้วแต่กรณี

ข้อ 4 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนำผู้ที่ตนเสนอชื่อตามข้อ 3 มา
รายงานต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พร้อมใบเสนอชื่อ และให้
ผู้ถูกเสนอชื่อยื่นใบรายงานตัวตามแบบที่กำหนดพร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

(1) สำเนาทะเบียนบ้าน หรือบัตรประชาชน อย่างใด
อย่างหนึ่ง ถ้ามีการเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุล ให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อหรือ
นามสกุลมาแสดงด้วย

(2) หลักฐานแสดงคุณวุฒิ

LIART

(3) รูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกหรือแว่นตาสีดำ ขนาด 3 x 4 เซนติเมตร ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกิน 6 เดือน จำนวน 2 รูป

(4) ใบรับรองแพทย์ซึ่งมีอายุไม่เกิน 6 เดือน

ข้อ 5 ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบคุณสมบัติจากหลักฐานตามข้อ 4 ของผู้ถูกเสนอรายชื่อทุกราย เมื่อเห็นว่าถูกต้องสมบูรณ์ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในข้อ 1 และข้อ 2 ก็ให้มีคำสั่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ 6 ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับค่าตอบแทนจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นรายเดือน ในอัตราและกำหนดเวลาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

ข้อ 7 ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพ้นจากหน้าที่ก่อนถึงวันสิ้นปีงบประมาณเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (4) ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1 หรือข้อ 2
- (5) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงาน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรว่าไม่ประสงค์จะให้ผู้ช่วยดำเนินงานปฏิบัติหน้าที่ต่อไปและขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งให้พ้นจากหน้าที่

- (6) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สิ้นสุดลงตามบทบัญญัติของ

รัฐธรรมนูญ

ข้อ 8 การพ้นจากหน้าที่ไม่ว่าในกรณีใด ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIART

ข้อ 9 ให้ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งยังปฏิบัติหน้าที่อยู่ก่อนวันออกประกาศนี้ คงปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ต่อไป และอยู่ภายใต้บังคับตามประกาศนี้

ข้อ 10 ในกรณีที่มีการตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ 11 ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2537

(ลงนาม) มารุต บุณนาค

(ศาสตราจารย์มารุต บุณนาค)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวกที่ 4

(สำเนา)

ด่วนมาก

ที่ กค 0514/33575

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ 6 กท.10400

12 มิถุนายน 2533

เรื่อง การเบิกจ่ายค่าตอบแทนที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการ
และ ล่ามประจำคณะกรรมการ

เรียน เลขาธิการรัฐสภา

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ที่ สภ 0002/5605 ลงวันที่
3 เมษายน 2533
2. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0533/10132 ลงวันที่ 9
มีนาคม 2531
3. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0533/22403 ลงวันที่ 4
พฤษภาคม 2531

ตามที่แจ้งว่า กระทรวงการคลังอนุมัติให้เบิกจ่ายค่าตอบแทน
ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญสภา
ผู้แทนราษฎร ในวงเงินไม่เกิน 16,000 บาทต่อเดือนต่อคณะกรรมการ
ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่อ้างถึง 2 แต่เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและ
เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการ จึงขออนุมัติเปลี่ยนแปลงวงเงิน

จากที่กระทรวงการคลังอนุมัติไว้เดิมเป็นในวงเงิน 32,000 บาทต่อเดือนต่อ คณะกรรมการ โดยการอัตราค่าตอบแทนรายเดือนและและคุณสมบัติคงเดิม และ ขออนุมัติเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้แก่บุคคลที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทน ราษฎรแต่งตั้งให้มาช่วยงานของคณะกรรมการเพิ่มเติมจากที่กระทรวงการ คลังอนุมัติ ดังนี้

1. ที่ปรึกษาคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรคณะละ หนึ่งคนในอัตราค่าตอบแทนเดือนละ 8,000 บาท และผู้ได้รับการแต่งตั้งมีคุณสมบัติ เช่นเดียวกับผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ ตามหนังสือกระทรวง การคลังที่อ้างถึง 2 ทั้งนี้ ให้สามารถแต่งตั้งผู้ที่เป็นข้าราชการ พนักงานส่วน ท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจได้ด้วย

2. ล่ามประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ใน อัตราค่าตอบแทนเป็นรายวัน วันละ 3,000 บาท นอกเหนือจากค่าเบี้ยเลี้ยง ตามสิทธิที่ได้รับในการเดินทางไปราชการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการชั่วคราว ซึ่งผู้ได้รับการแต่งตั้งจะเป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจด้วยก็ได้ และต้องมีคุณสมบัติดังนี้

2.1 จบการศึกษาระดับปริญญาโททางอักษรศาสตร์ ภาษา ศาสตร์หรือเทียบเท่า

- วิชาเอกภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น จีน เยอรมัน หรือ รัสเซีย ภาษาใดภาษาหนึ่ง

- วิชาโทภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน จีน ญี่ปุ่น อิตาลี อังกฤษ รัสเซีย หรือ ฯลฯ ภาษาใดภาษาหนึ่ง

2.2 เคยปฏิบัติงานทางด้านล่ามมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี หมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ ตั้ง แต่ 1 ตุลาคม 2532 เป็นต้นไป ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

LIART

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงวงเงินการเบิกจ่ายค่าตอบแทนผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญสภาผู้แทนราษฎรได้ตามที่ขอตกลง สำหรับอัตราให้เบิกจ่ายได้ดังนี้

1. ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร คณะละหนึ่งคน
  - 1.1 บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ซึ่งมีใช้ข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ในอัตราเดือนละ 8,000 บาทต่อคน
  - 1.2 บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ เป็นข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ในอัตราเดือนละ 6,000 บาทต่อคน
2. ล่ามประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร
  - 2.1 บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ซึ่งมีใช้ข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ในอัตราเดือนละ 3,000 บาทต่อคน
  - 2.2 บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ เป็นข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ในอัตราเดือนละ 2,250 บาทต่อคนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2533 เป็นต้นไป.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พันธุ์ สิมะเสถียร

(นายพันธุ์ สิมะเสถียร)

ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

กองอนุมัติจ่าย 3

โทร. 2710212 ต่อ 4465

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

ภาคผนวกที่ 5

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ กค 0526.7/41274

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กท 10400

27 กันยายน 2539

เรื่อง การเบิกจ่ายค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ สผ 0003/4662
ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2539 และ ด่วนที่สุด ที่ สผ 0003/4904
ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2539

ตามที่แจ้งว่า ได้ขอตั้งงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2540 หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ เพื่อเป็นค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 391 อัตรา โดยกำหนดผู้เชี่ยวชาญ 1 คนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน และผู้เชี่ยวชาญ ดังกล่าวนั้นต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่อยู่ในหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาพอสมควร หรือ
2. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่อยู่ในหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาพอสมควร หรือ

LIART

3. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีคุณสมบัติพิเศษตามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประสงค์ และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ๆ เป็นอย่างดี และผ่านการสอบคัดเลือกจากคณะกรรมการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้ง และมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง พนักงานหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ และต้องไม่ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 1 ท่าน จึงขออนุมัติเบิกจ่ายค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรึกษาทางด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นรายเดือน ในอัตราเดือนละ 18,000 บาทต่อคน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 เป็นต้นไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว อนุมัติให้เบิกจ่ายค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญ ดังกล่าวได้ ในอัตราคนละ 15,000 บาทต่อเดือน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) จิตุมงคล โสณกุล
(ม.ร.ว. จิตุมงคล โสณกุล)
ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักการเงินการคลัง

ส่วนอนุมัติพิเศษ

โทร. 2739024 ต่อ 4465

LIART

ภาคผนวกที่ 6

(สำเนา)

ส่วนที่สุด

ที่ กค 0526.5/6395

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กท 10400

27 กุมภาพันธ์ 2539

เรื่อง การเบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเบิกเบี้ยประชุมของอนุกรรมการ

เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร 0112/12175 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2538
2. หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีถึงกรมบัญชีกลาง ที่ นร 0112/24103 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2538

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2535 ในส่วนที่เกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเบิกเบี้ยประชุมให้แก่อนุกรรมการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า

LIIRT

1. ตามร่างพระราชกฤษฎีกา มาตรา 7 ทวิ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น กระทรวงการคลังเห็นสมควรกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเฉพาะตัวระหว่างอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งในระบบการประกันสุขภาพ ทั้งนี้ เป็นไปตามความเห็นของกระทรวงการคลังที่ได้เสนอมาแล้วตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค 0502/3526 ลงวันที่ 31 มกราคม 2538 สำหรับการเบิกจ่ายเงินดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด จึงเห็นสมควรแก้ไขร่างพระราชกฤษฎีกาในมาตราดังกล่าวดังนี้ คือ

"มาตรา 7 ทวิ ให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเฉพาะตัวระหว่างอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งในระบบการประกันสุขภาพ

การเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด"

2. ตามร่างพระราชกฤษฎีกา มาตรา 7 ในส่วนที่เกี่ยวกับการเบิกเบี้ยประชุมให้แก่อนุกรรมการ กระทรวงการคลังเห็นชอบตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) สุรเกียรติ์ เสถียรไทย

(นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

LIRT

ภาคผนวกที่ 7

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
1. เงินประจำตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	38,500 บาท/เดือน รวมเป็น : 77,000 บาท	-	-	-	1,332,000 เยน/ เดือน ⁽²⁾ หรือ ประมาณ 333,000 บาท	-
2. เงินเพิ่มแต่ละเดือน (เงินเดือน)	38,500 บาท/ เดือน	-	-	-	-	31,107.75 ฟรังก์/เดือน ⁽³⁾ หรือประมาณ 158,960.60 บาท

(1) พระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการบริการ

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538

(2) อัตราแลกเปลี่ยนเงิน 100 เยน ประมาณ 25 บาท

(3) นับตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2537 เป็นต้นมา (อัตราแลกเปลี่ยน 1 ฟรังก์ เท่ากับ 5.11 บาท)

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
3. เกียรติคุณคณะกรรมการธิการ	500 บาท/วัน (หากมีการประชุมในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง จะได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียวเท่านั้น)	\$ 75 ต่อวัน	-	-	-	-
4. ค่าตอบแทนเพื่อการพักผ่อน	-	เดือนละ R.M.350	-	-	-	-
5. ค่ารักษาพยาบาล	-	ได้รับการรักษาพยาบาลฟรี และได้รับการชดเชยคืนจากข้าราชการพยาบาลในกรณีที่ไปรักษาตัวต่างประเทศ	มีบริการด้านรักษาพยาบาล	ได้รับการรักษาพยาบาล	-	-

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
6. ค่าอาหารระหว่างการทำงาน นอกประเทศ	จ่ายเป็นเบี้ยเลี้ยง เดินทางตามระดับ ที่ II	ได้รับสิทธิค่า อาหาร	-	-	-	-
7. ค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ ภายในประเทศ	-	100 R.M. ต่อ 1 วัน	-	-	-	-
8. การเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยงและค่าเช่า ที่พักในการเดินทางไปราชการ - การเดินทางไปราชการ ในประเทศ	การเบิกค่าเบี้ย เลี้ยงเดินทาง สามารถเบิกได้ 240 บาท ต่อวัน การเบิกค่าเช่าที่พัก เท่าที่จ่ายจริง ตาม ระดับที่ II ที่พัก ประเภท ก ไมเกิน	-	ได้รับสิทธิในการ เดินทางภายใน ประเทศฟรี	-	-	-

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
- การเดินทางไปราชการ ต่างประเทศ ภายในประเทศ	2,400 บาท	ได้รับสิทธิค่า อาหาร	-	-	-	-
	ประเภท ข ไม่เกิน 500 บาท การเบิกค่าเบี้ยเลี้ยง เดินทางประเภท ก (ตามที่จ่ายจริง) เบิกได้ 2,500 บาท ประเภท ข (เหมา จ่าย) เบิกได้ 1,750 บาท	100 R.M. ต่อ 1 วัน	-	-	-	-
9. การขอพระราชทานเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์	ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยา ภรณ์ เริ่มตนขอ ได้ ท.ม. เดือนใด ถึง ม.ป.ช.	-	-	-	-	-

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
10. คาประกันสังคมและบำนาญ	-	มีสิทธิได้รับบำนาญ	ได้รับการประกันสุขภาพจากรัฐบาล และได้รับบำนาญหลังจกทำงานมาแล้ว 5 ปี	มีสิทธิได้รับบำนาญโดยคิดจาก 6-7% ของค่าตอบแทนและระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่	บำนาญสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ทำหน้าที่มานานถึง 10 ปีขึ้นไป มีสิทธิได้รับบำนาญประมาณ 1/3 ของค่าตอบแทนรายเดือน	กองทุนประกันสังคมจะจ่ายเงินคาร์กษาพยาบาลในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกิดเจ็บป่วยและหากถึงแก่ความตายก็จะจ่ายเงินค่าช่วยเหลือให้ด้วยกองทุนบำนาญที่ได้มาจากเงินที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจ่ายโดยหักจากเงินเดือนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นเงินที่จัดสรรมาจากงบประมาณของสภาผู้แทน

ตารางเปรียบเทียบ วัสดุกิจการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

วัสดุการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
						ราษฎร โดยเงิน บำนาญจะถูก คำนวณตามจำนวน ปีที่สมาชิกสภาผู้ แทนราษฎรได้จ่าย เงินจากกองทุน ซึ่ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจะต่อจ่าย เป็นจำนวน 2 เท่า ของอัตราปกติใน ช่วงระยะเวลา 10 ปีแรกของการเป็น สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร สิทธิที่จะได้รับ บำนาญนั้นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร จะได้รับต่อเมื่อ

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
						55 ปีขึ้นไป แต่มี ขอยกเว้นบางกรณี อาทิ กรณีสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ที่เป็นสตรีจะได้ ลดอายุลง 1 ปี สำหรับบุตร 1 คน ตามบุตร 5 คน สิทธิของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ที่จะได้รับเงิน บำนาญก็ต่อเมื่อ มีอายุ 50 ปีขึ้นไป สำหรับอดีตสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร จะได้รับบำนาญ เมื่ออายุ 50 ปี และได้รับเป็นไป

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสมุแทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
11. เงินค่าตอบแทนของฝ่ายเลขานุการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	มีผู้ช่วยผู้ดำเนินงาน ส.ส. ได้ 5 คน อัตราค่าตอบแทน คนละ 7,780 บาท ต่อเดือน					ตามอัตราส่วนของ จำนวนปีที่ สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร
						สภาผู้แทนราษฎร โดยกองคลังจะจ่าย เงินค่าตอบแทนให้ แก่ผู้ช่วยสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร หนึ่งหรือสองคนที่ สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ได้ตกลงจ้าง ตามสัญญาทางแพ่ง เงินค่าตอบแทนเป็น รายเดือนนี้คิดเป็น จำนวนเงิน 33,929 ฟรังก์ เงินค่าตอบแทน

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
12. เงินค่าตอบแทนสุรวมงาน ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร						<p>นี้จะเพิ่มขึ้นตามการ ปรับบัญชีเงินเดือน ของข้าราชการ ประจำ ภาสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ตกลงงานเลขานุการ ในอัตราที่ต่ำกว่า อัตราที่กองคลังได้ กำหนดไว้ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สามารถรับเงิน ส่วนที่ขาดโดยผ่าน ทางกลุมการเมือง ของตนได้</p> <p>สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรคนหนึ่ง สามารถจะรวบรวม งานหนึ่งถึงสามคน</p>

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
13. ห้องทำงานและห้องประชุม	มีเฉพาะห้องประชุมที่จัดขึ้นเพื่อการประชุมคณะกรรมาธิการเท่านั้น ส่วนห้องทำงานจะมีเฉพาะประธานคณะกรรมการ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีห้องทำงานพร้อมกับโทรศัพท์			สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีห้องทำงานและพรรคการเมืองมีที่ทำการภายในบริเวณรัฐสภา	ตามสัญญาทางแพ่งเพื่อให้ผู้ร่วมงานไปศึกษาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเพื่อให้คำปรึกษาหารือทั่ว ๆ ไปก็ได้ เงินเดือนที่สภาผู้แทนราษฎรจ่ายให้คิดเป็นจำนวน 26.486 ฟรังก์

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
						<p>ผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ หาก สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรต้องการมี ห้องประชุมเพื่อใช้ ประชุมกับผู้รวม งานก็อาจร้องขอ กับเจ้าหน้าที่สภาได้</p>
			มีบริการทางด้าน ห้องอาหารและ รานอาหาร		-	<p>มีห้องอาหารไว้ บริการแก่สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ไว้ถึง 2 ห้อง รวม ทั้งมีห้องสำหรับ บริการเครื่องดื่ม และกาแฟ</p>

14. ห้องอาหาร

LIART

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
15. หองพักหรือบ้านพัก	-	-	-	-	ที่พักของ ส.ส. ต่างจังหวัดมี 4 แห่ง มีลักษณะเป็นอาคาร Apartment	สภาผู้แทนราษฎร จะมีบ้านพักไว้หลายแห่งอยู่ในกรุงปารีส เพื่อให้บริการให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
16. เงินกู	-	ได้รับสิทธิกู้ยืมเงินเพื่อที่อยู่อาศัย	-	-	-	สภาผู้แทนราษฎรจะมีบริการเงินกู้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ในอัตราสูงสุด 90,000 ฟรังก์ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถจ่ายคืนเป็นรายเดือน 15 เดือนในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
17. การฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ	-	-	-	-	-	หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสนใจทางสภาผู้แทนราษฎรจะจัดการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษให้แก่สมาชิกทุกวัน
18. ฝ่ายเลขานุการ	-	มีฝ่ายเลขานุการสำหรับสมาชิกรัฐสภา	มีฝ่ายเลขานุการสำหรับ ส.ส.	มีผู้ช่วยเลขานุการ	-	สภาผู้แทนราษฎรมีฝ่ายเลขานุการที่จะบริการพิมพ์หนังสือความในแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งการพิมพ์ขอเลขในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
19. ค่าบริการคนครัวและช่าง ช่างตัดผมช่าง ช่างซ่อมรถ	การคนครัวและ ช่างตัดผมช่าง ช่างซ่อมรถ	การคนครัวและ ช่างตัดผมช่างจาก ฝ่ายห้องสมุด	มีฝ่ายบริการคน ครัวและช่าง ตัดผมช่าง	มีฝ่ายคนครัว เอกสารให้	-	-
20. รถประจำตำแหน่งสำหรับ ประธานคณะกรรมการ และรองประธานกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร	-	-	-	-	มีรถประจำตำแหน่ง สำหรับประธาน คณะกรรมการ และรองประธาน สภาผู้แทนราษฎร ที่จะให้บริการแก่ สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร	-
21. ประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น - ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	โดยสารรถไฟ โดยสารรถยนต์ ประจำทาง โดยสาร เครื่องบินภายใน	ได้รับค่าเดินทาง และได้รับส่วนลด ในการซื้อรถยนต์ เพื่อใช้ในหน้าที่	-	-	ค่าใช้จ่ายในการ เดินทางพิเศษ สำหรับสมาชิกที่ ทำงานที่มานาน	1. การเดินทางโดย รถไฟ - การเดินทางของ สมาชิกสภาผู้แทน

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
	ประเทศไทย โดยทั่วไป เบิกทางโดยสารพัดไฟและรถยนต์ประจำทางเท่านั้นที่สามารถมีผู้ติดตามได้หนึ่งคนในชั้นเดียวกัน				25 ปีขึ้นไป ได้รับเดือนละ 300,000 บาท	ราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับเงินเดือนขั้นที่ 1 และชั้นนอกได้ภายในประเทศ - การเดินทางของคู่สมรสของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถขอทำบัตรเพื่อขอลดค่าโดยสารรถไฟในราคาครึ่งหนึ่งของราคาเต็มในชั้นที่หนึ่งและชั้นที่สอง 2. การเดินทางโดยเครื่องบิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสภักดิ์เดินทาง

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
สวัสดิการ โทรคคมนาคม	การติดตั้งโทรศัพท์	การติดตั้งโทรศัพท์ให้ที่บ้านพักอาศัย ได้รับค่าใช้จ่ายในการใช้โทรศัพท์ 84 เหรียญ ดอลลาร์อเมริกา/เดือน	ได้รับความสะดวกในการโทรคมนาคมและไปรษณีย์	มีค่าใช้จ่ายในการติดต่อโทรศัพท์	-	ค่าโทรศัพท์ของที่ทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในบริเวณสภาผู้แทนราษฎร (พระราชวังบูรพาภิรมย์) ไปยังเขตเลือกตั้งจะอยู่ในความ

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
						<p>รับผิดชอบของสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดรวมตลอดทั้งค่าโทรศัพท์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่โพ้นทะเล (outrimer) ที่โทรศัพท์จากสภาผู้แทนราษฎรไปยังเขตเลือกตั้งในดินแดนโพ้นทะเลด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนมีสิทธิเป็นสมาชิกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโทรศัพท์รัฐสภา ซึ่งทำให้ได้รับสิทธิในการยกเว้นในการจ่ายค่าโทรศัพท์ตาม</p>

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
เครื่องกายเอกสาร และราชกิจจานุเบกษา และเฟอร์นิเจอร์	สภาผู้แทนราษฎรมีบริการกายเอกสารให้แกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					ปริมาณมากน้อย ขึ้นอยู่กับระยะทางจากสภาผู้แทนราษฎรกับเขตเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการโทรศัพท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต่อระบบหมายเลขของโทรศัพท์ที่ตนเองใช้
เครื่องกายเอกสาร และราชกิจจานุเบกษา และเฟอร์นิเจอร์	สภาผู้แทนราษฎรมีบริการกายเอกสารให้แกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					บริการกายเอกสารให้แกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งมีการจัดส่งราชกิจจานุเบกษาให้แกสมาชิก

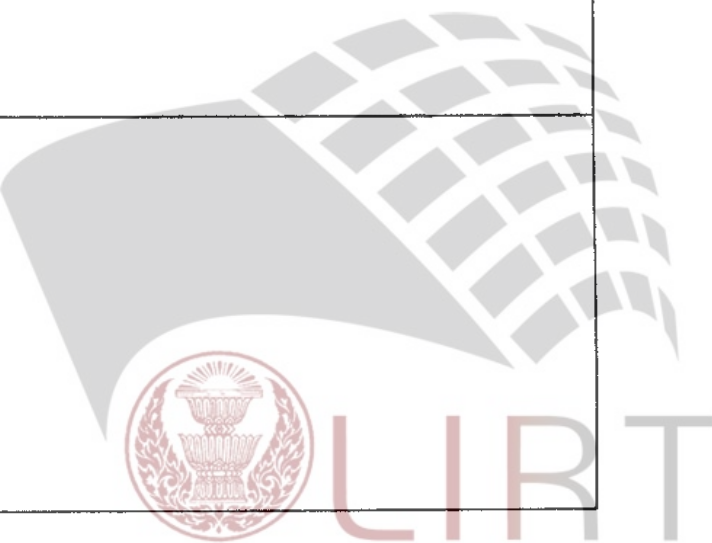
ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
						ฟรี และมีเครื่อง เฟอร์นิเจอร์ โต๊ะ ทำงาน ไปด้วย ซึ่ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจะได้โทรศัพท์ เพียงหมายเลขเดียว ส่วนหมายเลขที่ 2 สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรต้องรวมจ่าย กับสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรมีสภานิติบัญญัติ ตั้งโทรศัพท์ได้ฟรีใน สำนักงานของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรซึ่ง ทางสภาผู้แทนราษฎร จะเป็นผู้จ่ายค่าติดตั้ง โทรศัพท์ให้ทั้งหมด

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
						จดหมายและ ไปรษณีย์ของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สามารถส่งโดยทาง สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ให้ในเงินเดือนนี้ คือ เจียนด้วยตนเอง และเพื่อปฏิบัติงาน ในหน้าที่มีบัญญัติ เท่านั้น ส่วนจดหมาย ส่วนตัวหรือจดหมาย เชิญ วารสาร, จด หมายข่าว สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรต้อง จ่ายเอง

ตารางเปรียบเทียบ สวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ

สวัสดิการ	ประเทศไทย ⁽¹⁾	ประเทศมาเลเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศฝรั่งเศส
- เครื่องคอมพิวเตอร์และการบริการด้านอื่น ๆ	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ (Note book) ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประจำตัวคนละ 1 เครื่อง					สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสภานิติบัญญัติที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับใช้ในหอทำงานและในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งสามารถใช้บริการจากหน่วยงานสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อาทิ หน่วยงานทางด้านคมนาคม หน่วยงานทางด้านการศึกษา และเอกสารของสมุดรัฐสภา เป็นต้น

ภาคภาษาอังกฤษ

Harrison W. Fox. Jr., and Susan Webb Hammond. **Congressional Staffs**, New York : The Free Press, 1977.

INTER-PARLIAMENTARY UNION. **PARLIAMENT OF THE WORLD;**
Volume II, England, Gover, 1976.

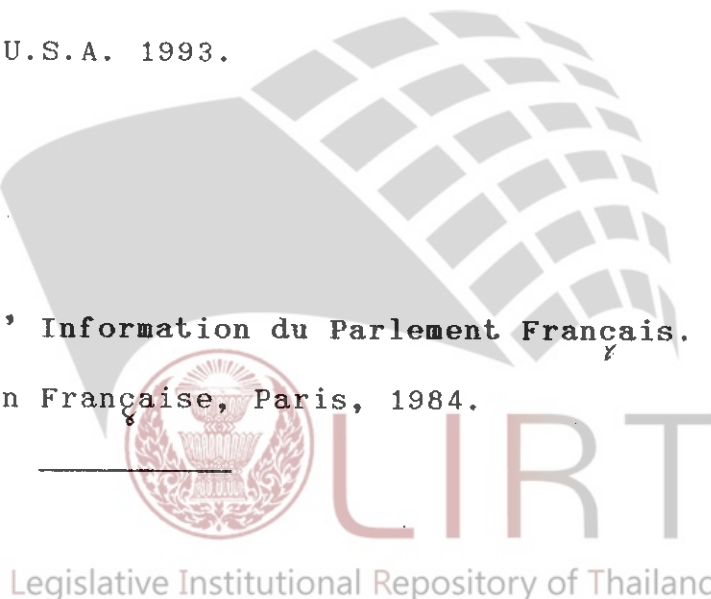
Roger H. Davidson, Walter J. Oleszeh. **Congress and Its Members**. Fourth Edition, C.Q. Press, Washington D.C., U.S.A. 1994.

SOBECO ERNST & YOUNG, **Parliamentarians' Compensation**,
Report Submitted to the President of the Treasury Board, February 28, 1994.

William J. KEEFE, Morris S. OGUL, **The American Legislative Process; Congress and the States**, eight edition,
Prentice-Hall, U.S.A. 1993.

ภาษาฝรั่งเศส

Jean-François LE MEN, **L' Information du Parlement Français**.
La Documentation Française, Paris, 1984.

หน้าว่าง

_____ . กฎหมายรัฐสภา (LA 474). (พิมพ์ครั้งที่ 4), กรุงเทพฯ
 มหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535, 297 หน้า.

ผลงานวิจัย

มนตรี รูปสุวรรณ. "ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรไทย :
 ศึกษาเฉพาะกรณีสภาผู้แทนราษฎร ชุด พ.ศ. 2522-2526, ชุด
 พ.ศ. 2526-2529 และชุดปัจจุบัน". รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.

_____. "การทุจริตและประพฤตินิยมชอบในวงราชการ : ศึกษาเฉพาะ
 กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย." กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2532.

_____. "การปรับปรุงรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้อง
 กับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต." กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535.

_____. "ระบบการบริหารหน่วยงานตุลาการของรัฐสภาที่เป็นอิสระ".
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538.

